
RAPORT ROCZNY 2009

Grupa RZB

Ogólne dane

Grupa RZB

Wartości w mln euro	2009	zmiana	2008	2007	2006*	2005
Rachunek wyników						
Dochody odsetkowe netto	3 462	(13,7%)	4 010	2 942	2 186	1 606
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(2 247)	95,3%	(1 150)	(308)	(346)	(207)
Dochody z tytułu opłat i prowizji netto	1 422	(19,6%)	1 768	1 516	1 177	819
Dochody handlowe netto	418	2 061,2%	19	94	257	172
Ogólne wydatki administracyjne	(2 795)	(10,3%)	(3 117)	(2 645)	(2 113)	(1 574)
Zysk brutto	824	38,1%	597	1 485	1 882	930
Zysk netto	571	32,1%	432	1 190	1 631	705
Zysk skonsolidowany	433	805,3%	48	778	1 169	451
Zysk na akcję (w euro)	36,5	30,1	6,4	150,7	239,9	92,6
Pozycja finansowa						
Kredyty i zaliczki udzielone bankom	33 887	16,4%	29 115	30 910	32 006	29 647
Kredyty i zaliczki udzielone klientom	74 855	(11,8%)	84 918	73 071	53 106	39 613
Lokaty banków	49 917	(7,8%)	54 148	48 899	44 129	43 416
Lokaty klientów	55 423	(6,3%)	59 120	55 369	44 727	32 158
Kapitał własny (w tym udziały mniejszościowe i zysk)	10 308	20,0%	5 587**	8 422	6 637	4 950
Aktywa ogółem	147 938	(5,7%)	156 921	137 402	115 629	93 863
Informacje regulacyjne***						
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	74 990	(15,8%)	89 040	83 091	62 908	47 968
Środki własne ogółem	12 308	14,0%	10 801	10 297	7 614	5 199
Wymóg dotyczący środków własnych ogółem	7 516	(11,6%)	5 505	7 491	5 652	4 463
Wskaźnik pokrycia nadwyżki	63,8%	36,8 pp	27,0%	37,5%	34,7%	16,5%
Wskaźnik kapitału podstawowego (ryzyko kredytowe)	11,8%	3,4 pp	8,4%	8,8%	9,0%	8,3%
Wskaźnik środków własnych	13,1%	2,9 pp	10,2%	11,0%	10,8%	9,3%
Wyniki						
Zwrot z kapitału przed opodatkowaniem	8,8%	1,5 pp	7,3%	22,2%	39,1%	2,9%
Zwrot z kapitału po opodatkowaniu	6,1%	0,8 pp	5,3%	17,8%	33,9%	18,1%
Skonsolidowany zwrot z kapitału	6,3%	5,4 pp	0,9%	16,5%	34,0%	15,5%
Wskaźnik koszty/dochody	51,9%	(0,9 pp)	52,8%	56,9%	56,7%	58,9%
Zwrot z aktywów przed opodatkowaniem	0,54%	0,14 pp	0,40%	1,17%	1,83%	1,17%
Wskaźnik rezerw netto (średnie aktywa ważone ryzykiem, ryzyko kredytowe)	2,76%	1,57 pp	1,19%	0,41%	0,63%	0,52%
Wskaźnik ryzyko/zysk	64,9%	36,2 pp	28,7%	10,5%	15,8%	12,9%
Zasoby						
Liczba pracowników w dniu sporządzenia raportu	59 800	(10,3%)	55 651	61 351	55 434	46 243
z czego w Austrii	3 219	1,3%	3 179	2 858	2 577	2 529
z czego w Europie Środkowo-Wschodniej	56 192	(10,8%)	63 029	58 111	52 528	43 430
Placówki biznesowe	3 038	(6,6%)	3 251	3 036	2 866	2 461

* Z uwzględnieniem jednorazowych efektów sprzedaży Raiffeisenbank Ukraina oraz udziału mniejszościowego w Banku TuranAlem w wysokości 596 mln euro.

** Działające wstecz przekwalifikowanie kapitału udziałowego jako kapitału własnego (patrz: nota 34 w Notach do skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

*** Zasady Basel II stosowane są od 2008 roku.

Rating	długoterminowy	krótkoterminowy	siła finansowa	prognoza (długoterminowa)
Fitch Ratings	A	F1	-	stabilna
Moody's Investors Service	A1	P-1	D+	stabilna
Standard & Poor's	A	A-1	-	negatywna

Spis treści

- Wstęp Zarządu
- Zarząd Raiffeisen Zentralbank
- Raport Rady Nadzorczej
- Przegląd RZB
- Operacje RZB na rynku kapitałowym
- Odpowiedzialność społeczna
- Raiffeisen w Austrii
- Grupa Bankowa Raiffeisen w 2009 roku
- Historia organizacji Raiffeisen
- Raport Zarządu Grupy
- Sytuacja gospodarcza*
- Rozwój sektora bankowego na podstawowych rynkach RZB*
- Działalność w 2009 roku*
- Wyniki z działalności, pozycja finansowa i majątek*
- Zarządzanie ryzykiem*
- System zarządzania ryzykiem i nadzoru w rachunkowości skonsolidowanej*
- Zasoby ludzkie*
- Zasoby informatyczne*
- Prognoza na 2010 rok*
- Istotne zdarzenia po dniu sporządzenia bilansu*
- Piony
- Klienci korporacyjni
- Skarb i Bankowość Inwestycyjna
- Klienci detaliczni
- Wybrane inwestycje kapitałowe Raiffeisen Zentralbank
- Raporty według segmentów
- Austria
- Europa Środkowa
- Europa Południowo-Wschodnia
- Rosja
- Pozostałe kraje WNP
- Reszta świata
- Sprawozdanie skonsolidowane
- Rachunek wyników*
- Zmiany poziomu zysków*
- Sprawozdanie z pozycji finansowej*
- Zestawienie zmian w kapitale własnym*
- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych*
- Sprawozdawczość według segmentów*
- Noty*
- Noty do rachunku wyników*
- Noty do sprawozdania z pozycji finansowej*
- Raport na temat ryzyka*
- Pozostałe informacje*
- Zarząd i kadra kierownicza*
- Przegląd inwestycji kapitałowych*
- Bezwarunkowy raport audytora (raport niezależnego audytora)
- Oświadczenie Zarządu
- Słowniczek (istotne terminy i skróty)
- Adresy i dane kontaktowe
- Informacje dotyczące publikacji

*Zbadane przez KPMG

W niniejszym raporcie „RZB” oznacza Grupę RZB, a zwrot „Raiffeisen Zentralbank” używany jest wyłącznie w odniesieniu do Raiffeisen Zentralbank Österreich AG.

Dodawanie i odejmowanie kwot w tabelach w celu ich zaokrąglenia może prowadzić do niewielkich rozbieżności. Wskaźniki zmian (procentowych) oparto na faktycznych danych, a nie na zaokrąglonych wartościach przedstawionych w tabelach.

Dla naszych klientów jesteśmy obecni tutaj ...

Strona 4-5 raportu - mapy

Francja
Szwajcaria
Liechtenstein
Luksemburg
Austria
Czechy
Polska
Finlandia
Holandia
Dania
Norwegia
Belgia
Włochy
Hiszpania
Algieria
Irlandia
Tunezja
Niemcy
Szwecja
Wielka Brytania
Słowacja
Albania
Kosowo
Serbia
Rosja
Węgry
Słowenia
Chorwacja
Bośnia i Hercegowina
Czarnogóra
Macedonia
Grecja
Malta

i tam, tam oraz tam ...

Mołdawia
Turcja
Litwa
Łotwa
Estonia
Bułgaria
Rumunia
Ukraina
Białoruś
Rosja
Kazachstan
Gruzja
Armenia
Azerbejdżan
Iran
Irak
Syria

Wstęp Zarządu

Szanowni Państwo,

Po znaczącym wzroście, jaki zanotowała nasza Grupa w ostatnich latach, oraz stałym poszerzaniu i pogłębianiu naszej sieci bankowej w Europie Środkowo-Wschodniej rok 2009 był okresem umocnienia. Globalny kryzys spowodował ogólny spadek zapotrzebowania w realnej gospodarce. Analiza przyczyn kryzysu finansowego doprowadziła do przesunięcia paradygmatu zarówno z punktu widzenia uczestników rynku kapitałowego, jak i z perspektywy organów nadzorujących. Choć dyskusje organów nadzorujących jeszcze się nie zakończyły, jedno jest jasne – w przyszłości banki będą musiały spełnić wyższe wymagania kapitałowe.

Poprzednio RZB utrzymywał wystarczający poziom kapitału poprzez zatrzymanie zysków oraz siłę finansową swoich austriackich udziałowców. W wyniku kryzysu konieczny był znaczący wzrost tego bufora kapitałowego. Dlatego też RZB wydał świadectwa udziałowe o wartości 2,5 mld euro. Z czego 1,75 mld euro stanowiły świadectwa subskrybowane przez Republikę Austrii.

Wraz z nałożeniem wyższych wymogów kapitałowych Republika Austrii, podobnie jak wiele innych krajów europejskich, podjęła kroki mające na celu wzmocnienie płynności systematycznie istotnych instytucji finansowych. Zakończone sukcesem ulokowanie gwarantowanych przez rząd obligacji przez banki austriackie było nie tylko niezbędne, ale biorąc pod uwagę fakt, że w tym czasie rynki finansowe były w znacznej mierze zamknięte, miało także pozytywny wpływ na sposób postrzegania ryzyka w odniesieniu do banków austriackich oraz ich działalności w Europie Wschodniej. W 2009 roku RZB wyemitował trzy gwarantowane przez rząd obligacje warte w sumie 4,25 mld euro.

Oznacza to, że aktualnie RZB notuje wystarczający poziom płynności i kapitału. Strona pasywów w sprawozdaniu z pozycji finansowej potwierdza także, że tego typu forma refinansowania jest właściwie zróżnicowana i nie jest uzależniona w znaczącym stopniu od jednego źródła. Jako instytucja centralna w austriackiej Grupie Bankowej Raiffeisen (RBG), RZB odgrywa centralną rolę w procesie bilansowania płynności. Stąd największa część lokat bankowych pochodzi z Grupy Bankowej Raiffeisen.

Biorąc pod uwagę ogólne środowisko biznesowe, ostatni rok stanowił wyjątkowe wyzwanie. Niemniej jednak rok 2009 był bardzo udanym okresem, jeżeli chodzi o działalność operacyjną. Rekordowy wynik zaksięgowany w poprzednim roku mieścił się w zakresie. Tradycyjne operacje bankowe nadal stanowią główny filar działalności RZB, a dochody odsetkowe netto mają wysoki udział w zyskach ogółem.

Jako część wiodącej grupy bankowej Austrii, RZB ma gwarancję solidnego wsparcia, a właściwa struktura aktywów i zysków RZB potwierdza solidność modelu działalności banku. Mając na uwadze aktualne środowisko gospodarcze i oczekiwane zmiany na rynku, Zarząd RZB przygląda się różnym opcjom, aby zapewnić zachowanie optymalnej struktury zarządzanej przez siebie organizacji w przyszłości.

Jedną z omawianych opcji strategicznych jest fuzja Raiffeisen Zentralbank i Raiffeisen International. Oznaczałoby to podzielenie operacji Raiffeisen Zentralbank związanych z pełnieniem funkcji centralnej instytucji austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen (RBG) oraz przeniesienie tego obszaru do nowej spółki. W ramach fuzji pozostałe obszary Raiffeisen Zentralbank, głównie transakcje z austriackimi i międzynarodowymi klientami korporacyjnymi, zostałyby połączone z działalnością Raiffeisen International w Europie Środkowo-Wschodniej.

Zintegrowane operacje refinansowe w powiązaniu z wprowadzeniem połączonego banku na giełdę zapewniłyby szerszy dostęp do rynku kapitałowego, rynku pieniężnego i rynku obligacji, ułatwiłyby wykorzystanie długoterminowych możliwości rozwoju i jednocześnie zapewniłyby silniejsze podstawy do spełnienia potencjalnych wymogów Basel III.

Eliminacja równoległych struktur umożliwiłaby zarządzanie nową grupą w szerszym zakresie. Uwzględnienie stabilnej działalności austriackiej doprowadziłoby do lepszej dywersyfikacji ryzyka dla grupy giełdowej w przeciwieństwie do wyłącznej koncentracji na Europie Środkowo-Wschodniej. Ponadto, nowy podmiot połączyłby wybrane rozwijające się rynki Raiffeisen Zentralbank zlokalizowane w Azji z działalnością Raiffeisen International w Europie Środkowo-Wschodniej.

Proces rozwoju strategicznego ma złożony charakter i nie został jeszcze zakończony w momencie sporządzenia niniejszego dokumentu. Aktualnie dopracowywane są podstawy umożliwiające podjęcie dalszych decyzji oraz ustalenie prawidłowej ścieżki postępowania.

Pragniemy podziękować naszym klientom za ich zaufanie do RZB oraz solidną współpracę. Pragniemy także podziękować naszym akcjonariuszom, ich przedstawicielom w organach wykonawczych Raiffeisen Zentralbank i naszym kontrahentom.

Oczywiście składamy także specjalne podziękowania dla naszych pracowników, których ciężka praca i zaangażowanie pozwoliły doprowadzić RZB do tego miejsca, w jakim się znajdujemy. Z niecierpliwością oczekujemy na dalszą współpracę, aby powtórzyć nasze przeszłe sukcesy w przyszłości.

Walter Rothensteiner, Herbert Stepic, Patrick Butler, Karl Sevelda, Johann Strobl, Manfred Uri

Zarząd

Walter Rothensteiner

Odpowiedzialny za Rozwój Korporacyjny, Podmioty Zależne i Inwestycje Kapitałowe, Public Relations, Zasoby Ludzkie, Prawo i Compliance, Audyt, Podatki, Centralę/Sekretariat Grupy.

Urodzony w 1953 roku, absolwent Nauk Handlowych na Akademii Ekonomicznej w Wiedniu.

Stanowiska kierownicze w Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien (ostatnio w zarządzie), członek zarządów Leipnik-Lundenburger Industrie AG i grupy cukrowniczej Agrana. Zatrudniony w Raiffeisen Zentralbank w 1995 roku jako Wiceprezes Zarządu; Prezes Zarządu i Dyrektor Generalny od czerwca 1995 roku.

Wybrane przykłady członkostwa w radach nadzorczych i inne stanowiska: Casinos Austria AG (C), Kathrein & Co. Privatgeschäftsbank AG (C), Österreichische Lotterien Ges.m.b.H. (C), Raiffeisen Bausparkasse Ges.m.b.H. (C), Raiffeisen Centrobank AG (C), Raiffeisen International Bank-Holding AG (C), Leipnik-Lundenburger Invest Beteiligungs AG, Oesterreichische Kontrollbank AG, Oesterreichische Nationalbank AG (General Council), UNIQA Versicherungen AG, Wiener Staatsoper GmbH, Vorsorge Holding AG (C).

Herbert Stepic

Odpowiedzialny za Międzynarodowe Jednostki Organizacyjne, Oddziały i Przedstawicielstwa; Prezes Zarządu Raiffeisen International Bank-Holding AG.

Urodzony w 1946 roku, absolwent Nauk Handlowych na Akademii Ekonomicznej w Wiedniu.

Pracę w RZB rozpoczął w 1973 roku, gdzie rozwinął Raiffeisen Foreign Trade Service; był także tymczasowym Dyrektorem Generalnym domu handlowego F. J. Elsner & Co; członek Zarządu Raiffeisen Zentralbank od 1987 i Zastępca Dyrektora Generalnego od 1995 roku.

Wybrane przykłady członkostwa w radach nadzorczych i inne stanowiska: przewodniczący rad nadzorczych szeregu banków sieciowych RZB, członek rad nadzorczych OMV AG, Oesterreichische Kontrollbank AG, Raiffeisen Centrobank AG i Raiffeisen International Direct Bank AG (C).

Patrick Butler

Odpowiedzialny za Globalne Operacje Skarbowe, Globalne Rynki Kredytowe, Globalną Sprzedaż Kredytów/Instytucje Finansowe i Państwa, Badania sytuacji gospodarczej i rynków finansowych.

Urodzony w 1957 roku; absolwent Historii Współczesnej w Oksfordzie. Karierę bankową rozpoczął w 1979 roku w Chemical Bank i County Bank (Grupa NatWest), pracując w Londynie i Nowym Jorku; następnie przyłączył się do Grupy BACA, gdzie jego ostatnim stanowiskiem było stanowisko Dyrektora Departamentu Skarbu Grupy; później Dyrektor Globalnego Departamentu Skarbu w Arab Bank; członek Zarządu Raiffeisen Zentralbank od października 2004 roku.

Wybrane przykłady członkostwa w radach nadzorczych: RZB Private Equity Holding AG (C), Kathrein & Co. Privatgeschäftsbank AG, Raiffeisen Centrobank AG, Raiffeisen Investment AG, Raiffeisen International Bank-Holding AG, Raiffeisen Wohnbaubank AG, Wiener Börse AG, CEESG Ktiengesellschaft, RSC Raiffeisen Daten Service Center GmbH.

Karl Sevelda

Odpowiedzialny za Austriackich Klientów Korporacyjnych, Wielonarodowych Klientów Korporacyjnych, Finansowanie Przedsiębiorstw, Handlu i Eksportu, Globalne Produkty Finansowe.

Urodzony w 1950 roku; absolwent Nauk Społecznych i Ekonomii na Akademii Ekonomicznej w Wiedniu; następnie niezależny badacz oraz pracownik Wirtschaftspolitisches Institut (instytut polityki gospodarczej); później pracował dla banków za granicą i zajmował kierownicze stanowiska w Creditanstalt-Bankverein. Członek Zarządu Raiffeisen Zentralbank od 1998 roku.

Wybrane przykłady członkostwa w radach nadzorczych i inne stanowiska: Bene AG, Raiffeisen Centrobank AG, Raiffeisen International Bank-Holding AG, RZB Private Equity Holding AG, Rail Cargo Austria AG, HFA Zwei Mittelstandsfinaanzierungs AG, Raiffeisen Investment AG.

Johann Strobl

Główny Specjalista ds. Ryzyka odpowiedzialny za Usługi Zarządcze, Zarządzanie Kredytami, Zarządzanie Portfelem i Kontrolę Ryzyka.

Urodzony w 1959 roku; absolwent Akademii Ekonomicznej w Wiedniu; w 1989 roku rozpoczął pracę w Creditanstalt-Bankverein (później Bank Austria-Creditanstalt), gdzie zajmował stanowiska kierownicze w wydziałach skarbu i zarządzania ryzykiem. Ponadto był jednocześnie Dyrektorem Pionu w HVB,

---

Monachium; ostatnio członek zarządu Bank Austria-Creditanstalt jako Główny Specjalista ds. Ryzyka i Dyrektor Finansowy. Członek Zarządu Raiffeisen Zentralbank od października 2007 roku.

Wybrane przykłady członkostwa w radach nadzorczych: Oesterreichische Clearingbank AG (C), Raiffeisen Centrobank AG, Raiffeisen International Bank-Holding AG.

Manfred Url

Odpowiedzialny za Usługi Transakcyjne, Marketing, Organizację/Zarządzanie Informatyczne, Verbund (Grupa Bankowa Raiffeisen), Centralę/Sekretariat Grupy (wspólnie z Walterem Rothensteinerem).

Urodzony w 1956 roku; absolwent Nauk Handlowych na Akademii Ekonomicznej w Wiedniu; po studiach spędził pewien okres we Francji (szkoła biznesu ESSCA w Angers i Banque Indosuez w Paryżu); zajmował kilka stanowisk kierowniczych, ostatnio jako członek zarządu, w Raiffeisen-Landesbank Steiermark. Członek Zarządu Raiffeisen Zentralbank od 1998 roku.

Wybrane przykłady członkostwa w radach nadzorczych: Raiffeisen Datennetz Ges.m.b.H. (C), Raiffeisen Informatik GmbH (C), Raiffeisen Vermögensverwaltungsbank AG (C), RSC Daten Service-center GmbH (C), card complete Service Bank AG, PayLife Bank GmbH (C), Raiffeisen International Bank-Holding AG.

Podpis pod zdjęciami członków Zarządu na str. 9 raportu w wersji angielskiej:

Członkowie Zarządu Raiffeisen Zentralbank. U góry: Patrick Butler, Walter Rothensteiner, Manfred Url. Poniżej: Herbert Stepic, Karl Sevelda, Johann Strobl (z lewej do prawej).

(C) = Prezes Zarządu

Sprawozdanie Rady Nadzorczej

Zarząd Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (Raiffeisen Zentralbank) na bieżąco i w terminie informował wszystkich członków Rady Nadzorczej o istotnych zdarzeniach oraz rozwoju banku i Grupy w roku obrotowym 2009, w trakcie czterech spotkań zwyczajnych i jednego posiedzenia nadzwyczajnego. Rada Nadzorcza wykonała wszystkie zadania przypisane jej zgodnie z prawem oraz aktem założycielskim i statutem, sumiennie wypełniła swoje oraz podjęła wszystkie decyzje w starannie uzasadniony sposób.

O odbyło się to w trakcie pięciu posiedzeń Komitetu Roboczego, dwóch posiedzeń Komitetu Audytu oraz jednego posiedzenia Komitetu ds. Pracowniczych. Przewodniczący każdego z komitetów regularnie informował Radę Nadzorczą o prowadzonych działaniach.

Przedstawione skonsolidowane sprawozdanie finansowe i Raport Zarządu Grupy, a także roczne sprawozdanie finansowe i Raport Zarządu Raiffeisen Zentralbank zostały zbadane przez KPMG Austria GmbH Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungsgesellschaft, Wiedeń

Audyt nie dał żadnych podstaw do sprzeciwu. W całości spełniono wszystkie wymogi prawne. Wydano więc bezwarunkowy Raport audytora.

Komitet Audytu i Rada Nadzorcza zgadzają się z raportem Zarządu na temat wyników badania za rok obrotowy 2009 oraz propozycją Zarządu dotyczącą podziału zysków. Roczne sprawozdanie finansowe Raiffeisen Zentralbank za 2009 rok zostało przyjęte zgodnie z art. 96.4 austriackiej ustawy o spółkach akcyjnych (AktG).

Zgodnie z art. 87.2 austriackiej ustawy o spółkach korporacyjnych wybory do Rady Nadzorczej odbyły się w trakcie Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy 18 czerwca 2009 roku w związku z wygaśnięciem mandatu. Ponownie wybrano dziesięciu członków Rady Nadzorczej. Nowo wybranymi członkami Rady zostali Ekonomista Wilfried Hopfner, który przewodniczy Zarządowi Raiffeisenlandesbank Vorarlberg Warenund Revisionsverband reg. Gen.m.b.H. i Gerald Wenzel, Dyrektor Generalny Österreichische Volksbanken AG oraz następca Dyrektora Generalnego Franza Pinkla (który odszedł z Rady Nadzorczej 30 kwietnia 2009 roku). Mandat Rady Nadzorczej wygasa wraz z Walnym Zgromadzeniem, które będzie kwitować wykonanie zadań przez Radę Nadzorczą za rok obrotowy 2013. 31 grudnia 2009 roku Gerald Wenzel zrezygnował ze stanowiska na swoje własne życzenie.

Rada Nadzorcza pragnie podziękować i złożyć wyrazy uznania Zarządowi, kierownictwu i pracownikom Raiffeisen Zentralbank oraz całej Grupy za pracę i nieustanne poświęcenie w 2009 roku w ciężkich warunkach gospodarczych.

Za Radę Nadzorczą
Christian Konrad
Przewodniczący

Wizja

RZB jest wiodącą grupą bankową w Austrii oraz Europie Środkowo-Wschodniej.

Misja

Naszym celem jest długoterminowa współpraca z klientami.

W Austrii i Europie Środkowo-Wschodniej oferujemy pełny zakres najwyższej jakości usług finansowych.

W światowych centrach finansowych i Azji jesteśmy istotnym graczem niszowym.

Jako centralna instytucja Grupy Bankowej Raiffeisen w Austrii naszym właścicielom oferujemy szczególne usługi.

Osiągamy zrównoważony i ponadprzeciętny zwrot z kapitału.

Pozwalamy naszym pracownikom postępować w przedsiębiorczy sposób i wykazywać inicjatywę oraz popieramy ich rozwój.

Ogólne informacje na temat RZB

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG utworzono w 1927 roku jako centralną instytucję austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen pod nazwą „Genossenschaftliche Zentralbank” (GZB). W Austrii Raiffeisen Zentralbank troszczy się o największe spółki i instytucje w kraju oraz uznaje się za bank oferujący pełny zakres usług oraz wiodący bank przeprowadzający transakcje zagraniczne dla wspomnianych klientów. Jeżeli chodzi w szczególności o finansowanie transakcji handlowych, finansowanie projektów w Europie Środkowo-Wschodniej, zarządzanie środkami pieniężnymi, produkty skarbowe oraz produkty przynoszące stałe dochody, Raiffeisen Zentralbank obsługuje nie tylko ogromną liczbę dużych klientów i przedsiębiorstw wielonarodowych w Austrii, ale działa także na rynku międzynarodowym. Z usług Raiffeisen Zentralbank, jako inżyniera finansowego, korzysta także wiele instytucji oferujących usługi finansowe.

W powiązaniu ze swoim podmiotem zależnym, Raiffeisen Centrobank AG, Raiffeisen Zentralbank zdobył pozycję wśród wiodących dostawców usług bankowości inwestycyjnej. Jest też wiodącym uczestnikiem rynku na wiedeńskiej giełdzie papierów wartościowych, w obrocie obligacjami oraz na rynku kapitałowym i pierwotnym rynku obligacji. Wspecjalizowane podmioty zależne uzupełniają produkty Raiffeisen Zentralbank, oferując na przykład leasing, konsultacje z zakresu M&A, zarządzanie majątkiem, private banking oraz usługi dotyczące nieruchomości i handlu.

Raiffeisen Zentralbank jest także podstawowym podmiotem Grupy RZB, trzeciej pod względem wielkości grupy bankowej w Austrii, której całkowite aktywa na 31 grudnia 2009 roku wynosiły 148 mld euro.

Odgrywając wiodącą rolę jako dostawca usług z zakresu bankowości komercyjnej w Austrii, Raiffeisen Zentralbank jest podmiotem macierzystym spółki Raiffeisen International, która utworzyła pierwszy bank sieciowy w Europie Środkowo-Wschodniej w 1987 roku i obecnie posiada najgęstsza sieć bankową w regionie. Poza swoją działalnością w Austrii i Europie Środkowo-Wschodniej, RZB posiada szereg międzynarodowych centrów finansowych i jest obecny na rozwijających się rynkach azjatyckich.

Jako centralna instytucja Grupy Bankowej Raiffeisen w Austrii, Raiffeisen Zentralbank ponosi istotną odpowiedzialność za bilansowanie płynności, a także zapewnia międzynarodową reprezentację i odgrywa rolę doradcą. Ogólnie rzecz biorąc, austriacka Grupa Bankowa Raiffeisen jest najsilniejszą organizacją bankową w kraju. Więcej informacji na temat austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen przedstawiono w raporcie, począwszy od strony 21 (*wersji angielskiej raportu*).

Akcjonariusze Raiffeisen Zentralbank	Posiadane udziały*
Raiffeisenlandesbank NÖ-Wien	31,41%
Raiffeisen-Landesbank Steiermark	14,94%
Raiffeisenlandesbank OÖ	14,94%
Raiffeisen-Landesbank Tirol	5,85%
Raiffeisenverband Salzburg	5,80%
Raiffeisenlandesbank Kärnten	5,63%
Raiffeisenlandesbank Burgenland	4,63%
Raiffeisenlandesbank Vorarlberg	4,59%
Zveza Bank	0,04%
Udziały ogółem w posiadaniu regionalnych banków Raiffeisen**	87,83%
Österreichische Volksbanken AG	5,15%
UNIQA Versicherungen AG	2,64%
RWA Raiffeisen Ware Austria	2,58%
HYPO Investmentbank AG	1,17%
Landeshypothekenbank Steiermark AG	0,63%
Pozostali akcjonariusze	12,17%
W sumie	100,00%

* akcje zwyczajne i uprzywilejowane, posiadane bezpośrednio lub pośrednio

** 81,35 punktów procentowych w posiadaniu R-Landesbanken-Beteiligung-GmbH.

Działalność RZB na rynku kapitałowym

Rozwój rynku

Upadek banku inwestycyjnego Lehman Brothers we wrześniu 2008 roku spowodował, że inwestorzy stali się znacznie bardziej przeciwni ryzyku, co doprowadziło do jeszcze większych spreadów dla obligacji korporacyjnych i rządowych.

W drugiej połowie marca 2009 roku tendencja ta uległa odwróceniu dzięki wspaniałomyślnemu pakietowi pomocy rządowej oraz związanym z tym nadziejom, że rynki finansowe wkrótce powrócą do normalniejszego stanu.

Pakiet rozwiązań ogłoszonych przez austriacki rząd w październiku 2008 roku przewidujący przywrócenie bezpieczeństwa i stabilności na rynku finansowym, którego aktualny wolumen wynosił 90 mld euro, został przedłużony do 30 czerwca 2010 roku za zgodą Komisji Europejskiej. Poza gwarancją dla lokat klientów (10 mld euro), pakiet obejmował gwarancję dla obligacji bankowych (65 mld euro) w celu ożywienia rynku międzybankowego oraz środki przeznaczone na wzmocnienie bazy kapitałowej banków (15 mld euro). Dzięki temu w 2009 roku Republika Austrii uzyskała około 5,4 mld euro w kapitale udziałowym banków austriackich (RZB – 1,75 mld euro).

Duża rozpiętość pomiędzy cenami zakupu i sprzedaży obligacji, walut i towarów przyczyniła się do dobrych wyników dla banków, szczególnie w pierwszej połowie 2009 roku. W powiązaniu z wyraźną poprawą płynności spowodowało to spadek premii na ryzyko w ciągu roku.

Znacząca poprawa przejrzystości

Wraz z rozwojem sieci RZB w ostatniej dekadzie wzrosły potrzeby refinansowe Grupy. Większość operacji refinansowych przyjmuje formę stabilnych lokat klientów i oczywiście lokat prowadzonych przez Grupę Bankową Raiffeisen, które uwzględniane są w bilansie jako lokaty banków. Jednak poszerzenie pozycji bilansu obejmującej wyemitowane dłużne papiery wartościowe pokazuje, w jakim zakresie wzrosła znaczenie rynku kapitałowego, jako źródła finansowania dla RZB. Na koniec 2008 roku pozycja ta wynosiła 19,9 mld euro i stanowiła ok. 13,5 procent sumy bilansowej. Wraz z rozwojem sieci wzrosły wymagania dotyczące przejrzystości korporacyjnej.

W odpowiedzi na takie zmiany jednostka RZB ds. relacji inwestorskich, utworzona w 2006 roku i odpowiedzialna między innymi za Raport roczny RZB, rozpoczęła w 2009 roku publikację raportów kwartalnych, chociaż spółki nienotowane na giełdzie nie mają takiego obowiązku, oraz organizuje konferencje telefoniczne dla inwestorów instytucjonalnych.

Przegląd ratingów RZB

Rating	długoterminowy	krótkoterminowy	siła finansowa	prognoza (długoterminowa)
Fitch Ratings	A	F1	-	stabilna
Moody's Investors Service	A1	P-1	D+	stabilna
Standard & Poor's	A	A-1	-	negatywna

Zróżnicowana baza inwestorów

Analiza inwestorów przeprowadzona w zeszłym roku pokazała, że obligacje RZB znajdują się w posiadaniu szerokiego zakresu inwestorów instytucjonalnych, zróżnicowanych pod względem lokalizacji geograficznej. Analiza, obejmująca wybór obligacji reprezentatywnych dla struktury kapitału banku, ujawniła, że austriackiemu sektorowi bankowemu i RZB w szczególności ufa około 270 największych specjalistów inwestycyjnych na świecie.

wykresy na str. 13 wersji angielskiej raportu

RZB, 500 mln euro, 4,5%, 2014/19, kapitał podporządkowany Data emisji: 22.02.2007 ISIN: XS0289338609 Reszta świata 4,4% Austria 13,4% Wielka Brytania 20,5% Finlandia 2,7% Francja 7,2% Szwajcaria 2,2% Norwegia 4,6% Holandia 9,9% Włochy 1,8% Niemcy 33,2%	RZB, 500 mln euro, 5,875%, 2012 senior Data emisji: 06.06.2007 ISIN: XS0305474461 Austria 14,7% Belgia 8,3% Niemcy 55,7% Francja 19,9% Holandia 6,3% Wielka Brytania 9,1% Szwajcaria 0,9% Hiszpania 0,5% Luksemburg 10,7% Włochy 0,1%
RZB, 600 mln euro, 5,77%, 2015, kapitał zapasowy Data emisji: 06.06.2007 ISIN: XS0326967832 Austria 45,1% Belgia 4,4% Dania 2,6% Niemcy 8,3% Szwajcaria 2,7% Reszta świata 4,0% Hiszpania 3,9% Norwegia 2,9%	RZB, 1 250 mln euro, 5,875%, 2011 senior Data emisji: 12.06.2008 ISIN: XS0371504365 Reszta świata 2,2% Szwajcaria 0,9% Luksemburg 1,7% Hiszpania 6,2% Włochy 1,8% Niemcy 50,3% Austria 28,3% Belgia 2,2% Francja 1,8% Finlandia 4,5%

Działalność RZB na rynku pierwotnym w 2009 roku

W kontekście pakietu rozwiązań przyjętych przez parlament i przedłużonych do 30 czerwca 2010 roku, w pierwszej połowie 2009 roku RZB z powodzeniem przeprowadziła trzy emisje obligacji gwarantowanych przez rząd o łącznej wartości 4,25 mld euro. Całkowita wartość obligacji gwarantowanych przez rząd i wyemitowanych przez austriackie banki w 2009 roku wyniosła 20,32 mld euro.

Emisja obligacji o stałej stopie w kwocie 1,5 mld euro na okres 5 lat z 28 stycznia 2009 roku, oparta na gwarancji państwa austriackiego, osiągnęła zwrot na poziomie 68 punktów bazowych powyżej stopy referencyjnej.

Obligacje gwarantowane przez rząd w kwocie 1,25 mld euro, na 3 lata, wyemitowane 4 marca 2009 roku dla inwestorów z różnych stron świata wyceniono na 85 punktów bazowych powyżej standardowej stopy swapy średniego.

Trzecia emisja obligacji RZB w kwocie 1,5 mld euro na 2 lata została z powodzeniem uruchomiona 23 kwietnia 2009 roku. Cena emisji została ustalona na poziomie 62 punktów bazowych powyżej stopy swapy średniego. Średnia stopa dla rocznej obligacji kuponowej (2,5%) wzbudziła ożywione zainteresowanie inwestorów i sprzedawana jest za cenę wynoszącą 101,4.

wykresy na str. 15 raportu w wersji angielskiej:

28 stycznia 2009: 3,625%, 1,5 mld euro, 5-letnie obligacje typu senior, gwarantowane przez rząd, zysk z nowej emisji: MS+68 punktów bazowych

Alokacja wg regionu
 Austria 29%
 Niemcy 32%
 Wielka Brytania/Irlandia 13%
 Europa kontynentalna 21%
 Reszta świata 4%
 Asia 1%

Alokacja wg inwestorów
 Pozostali (= przedsiębiorstwa, inwestorzy detaliczni, brokerzy itp.) 6%
 Towarzystwa ubezpieczeniowe 9%
 Instytucje zarządzające inwestycjami 32%
 Banki centralne i instytucje ponadnarodowe 1%
 Banki 52%

4 marca 2009: 3,0%, 1,5 mld euro, 2-letnie obligacje typu senior, gwarantowane przez rząd, zysk z nowej emisji: MS+85 punktów bazowych

Alokacja wg regionu
 Austria 36%
 Niemcy 26%
 Wielka Brytania/Irlandia 3%
 Europa kontynentalna 29%
 Reszta świata 1%
 Bliski Wschód 4%

Alokacja wg inwestorów
 Pozostali (= przedsiębiorstwa, inwestorzy detaliczni, brokerzy itp.) 8%
 Towarzystwa ubezpieczeniowe 4%
 Banki centralne i instytucje ponadnarodowe 4%
 Instytucje zarządzające inwestycjami 18%
 Banki 66%

23 kwietnia 2009: 2,5%, 1,5 mld euro, 2-letnie obligacje typu senior, gwarantowane przez rząd, zysk z nowej emisji: MS+62 punktów bazowych

Alokacja wg regionu
 Austria 27%
 Niemcy 26%
 Wielka Brytania/Irlandia 19%
 Europa kontynentalna 20%
 Reszta świata 3%
 Bliski Wschód 5%

Alokacja wg inwestorów
 Pozostali (= przedsiębiorstwa, inwestorzy detaliczni, brokerzy itp.) 1%
 Towarzystwa ubezpieczeniowe 8%
 Instytucje zarządzające inwestycjami 17%
 Banki centralne i instytucje ponadnarodowe 7%
 Banki 67%

Struktura finansowania rynku kapitałowego

Spojrzenie na różne element refinansowe pokazuje, że nawet w okresie ograniczonej płynności w 2008 roku RZB była w stanie zrównoważyć spadek prywatnymi inwestycjami. Wskazuje to na wysoki poziom zaufania inwestorów do RZB.

wykresy na stronie 15 raportu w wersji angielskiej:

2009: 7,7 mld EUR   2008: 8,23 mld EUR   2007: 4,5 mld EUR

Standardowe obligacje

Prywatne inwestycje

Lokaty

Obligacje

Wyniki obligacji RZB na rynku wtórnym

Wykresy na str. 16 raportu w wersji angielskiej

Porównanie kapitału hybrydowego z punktem odniesienia

ET10 (wzorcowy indeks w euro dla kapitału hybrydowego)

Obligacje kapitału hybrydowego RZB 5,169%, maj 2106

Porównanie kapitału zapasowego z punktem odniesienia

EUT2 (wzorcowy indeks w euro dla kapitału zapasowego)

Obligacje kapitału zapasowego RZB 5,77%, październik 2015

Porównanie kapitału podporządkowanego z punktem odniesienia

ELT2 (wzorcowy indeks w euro dla kapitału podporządkowanego)

Obligacje kapitału podporządkowanego RZB 4,5%, marzec

Porównanie obligacji senior z punktem odniesienia

Ebxs (wzorcowy indeks w euro dla obligacji senior)

Obligacje senior RZB 5,875%, czerwiec 2011

Prognoza

RZB posiada wystarczający poziom płynności na bieżący rok obrotowy. W dniu sporządzenia raportu do spłaty w 2010 roku pozostało zaledwie 1,6 mld euro z pierwotnego wykupu obligacji na łączną kwotę wynoszącą około 3,0 mld euro. Największą kwotę spłacono w ramach emisji wzorcowej dla obligacji o wartości 1 mld euro, których termin wykupu przypada 4 lutego 2010 roku, a które wyemitowano w 2005 roku. Obecnie bank nie planuje kolejnej emisji obligacji z gwarancjami rządowymi. Długoterminowa płynność na rynku finansowy oparta jest aktualnie na prywatnych inwestycjach w rynki lokalne. W nadchodzących miesiącach działalność emisyjna uzależniona będzie od faktycznych wolumenów nowych transakcji z klientami.

W przeciwieństwie do bieżącego roku kalendarzowego, w 2011 roku wymogi RZB dotyczące refinansowania rynku kapitałowego będą odrobinę wyższe. Tak więc, biorąc pod uwagę plany biznesowe RZB, istnieje możliwość rozpoczęcia działań przedinwestycyjnych w 2010 roku w gotowości do 2011 roku.

Wykres na str. 17 raportu w wersji angielskiej:

Profil terminów wykupu obligacji RZB

Obligacje senior

Kapitał hybrydowy

Obligacje senior gwarantowane przez rząd

Kapitał podporządkowany

Kapitał zapasowy

Pozostałe emisje

mld euro

Odpowiedzialność społeczna

Odpowiedzialność korporacyjna, zaangażowanie w sprawy związane z odpowiedzialnością społeczną i równowagą środowiskową, dostosowane są do sposobu postrzegania siebie jako spółki przez Grupę RZB. Jeżeli chodzi o wdrożenie, jest ono tożsamy ze sposobem myślenia oraz metodą zarządzania, która koncentruje się na wprowadzeniu równowagi pomiędzy czynnikami ekonomicznymi, społecznymi i środowiskowymi. Tak więc celem jest zdecydowane ustanowienie odpowiedzialnej formy działań korporacyjnych, które wykraczają poza indywidualne rozwiązania.

Zaangażowanie w sprawy odpowiedzialności korporacyjnej znajduje odzwierciedlenie w nowoczesnych zasadach Raiffeisen, które oparto na koncepcji „pomagania ludziom, by mogli sobie sami pomóc” głoszonej przez Friedricha Wilhelma Raiffeisena.

Nasze zasady

Zdefiniowaliśmy swoje wyobrażenie osobie oraz wartości w pięciu zasadach, które wyrażają zarówno nasze tradycyjne korzenie, jak i nasz internacjonalizm.

Przyszłości zawsze potrzebna jest przeszłość

Zasad zakładająca, że „przyszłości zawsze potrzebna jest przeszłość” koncentruje się na pochodzeniu, tradycji i historii banku Raiffeisen. Z niej bezpośrednio wywodzą się nasze strategie i działania gospodarcze.

Jesteśmy tutaj, aby pozostać.

Stwierdzenie „jesteśmy tutaj, aby pozostać” wyraża nasze wspólne korzenie. Czujemy się odpowiedzialni za regiony i ludzi oraz prowadzimy długoterminowe strategie.

Najlepsze czeka cię razem z nami

Zasada ta dotyczy naszych pracowników. Jesteśmy w równym stopniu organizacją zorientowaną na wyniki jak i zaangażowanym społecznie pracodawcą.

Nasz sukces zależy od powodzenia naszych klientów

Zasada sukcesu stanowi zasadniczy element naszej misji korporacyjnej jako banku oraz podstawę odpowiedzialnego traktowania naszych klientów. Sukces jest owocem naszego ciągłego dążenia do poprawy.

Silna mieszanka kulturowa

Jesteśmy oddani różnorodności kulturowej. Nasz rozwój jako wielokulturowej grupy spółek obecnych globalnie na rynkach w ponad 30 krajach niesie za sobą zarówno korzyści ekonomiczne, jak i społeczne, oraz stwarza nowe możliwości.

Wprowadzanie poczucia odpowiedzialności korporacyjnej w organizacji

Znaczenie równowagi dla Grupy RZB podkreślono w 2009 roku poprzez stały rozwój strategicznej organizacji odpowiedzialności korporacyjnej. Uprawnienia kontrolne i decyzyjne dotyczące kwestii równowagi leżą w gestii Zarządu Grupy RZB.

Jako dodatkowe rozwiązanie utworzono Komitet ds. Długoterminowej Odpowiedzialności Korporacyjnej, który spotkał się po raz pierwszy w czerwcu 2009 roku. W skład komitetu wchodzi Komitet przedstawicieli ważnych akcjonariuszy, w tym właścicieli, organizacji non-profit oraz przedstawicieli banków sieciowych. Komitet ds. Odpowiedzialności Korporacyjnej ma za zadanie informowanie Zarządu i doradzanie mu w sprawach aktualnych istotnych tendencji społecznych w różnych obszarach, aby pomóc w zaakcentowaniu działań Grupy RZB z zakresu odpowiedzialności korporacyjnej.

Jednym z pierwszych kroków zmierzających do wdrożenia programu równowagi było utworzenie nowego stanowiska inspektora ds. odpowiedzialności korporacyjnej w Grupie RZB w okresie objętym przeglądem. Inspektor ds. odpowiedzialności korporacyjnej odpowiada za definiowanie i wprowadzanie rozwiązań na podstawie strategii odpowiedzialności korporacyjnej.

Odpowiedzialność korporacyjna jako element działalności gospodarczej

Jednym z kluczowych aspektów równowagi korporacyjnej jest rezygnacja z powiązania pomiędzy odpowiedzialnym działaniem a podstawowym celem działalności. Grupa RZB osiąga to założenie poprzez zapewnienie wysokich standardów w obszarze zgodności z przepisami i zapobiegania korupcji, poprzez przyjmowanie na siebie odpowiedzialności środowiskowej w procesie finansowania obiektów, które wykorzystują odnawialne zasoby energetyczne, oraz poprzez inwestowanie w rozwiązania pobudzające wydajność energii.

Szczegółowy raport na temat odpowiedzialności społecznej RZB dostępny jest w formacie pdf na stronie <http://www.rzb.at/corporateresponsibility/en>.

Podstawowe informacje na temat odpowiedzialności korporacyjnej w 2009 roku

Raiffeisen Zentralbank wytwarza własną energię

W 2009 roku na dachu centrali Raiffeisen Zentralbank w Wiedniu uruchomiono urządzenie fotowoltaiczne wyposażone w 120 kolektorów o łącznej powierzchni 200 m kw. Oczekiwana produkcja energii wynosząca 21 000 kWh/rok odpowiada rocznej redukcji poziomu CO₂ na poziomie ok. 8 000 kg. Ponadto, aby zapewnić gorącą wodę, zainstalowano kolektor wyposażony w 90 modułów, o powierzchni 100 m kw. Rozwiązania te umożliwią Raiffeisen Zentralbank generowanie energii termicznej na poziomie około 62 000 kWh na rok, co odpowiada ok. 14 000 kg CO₂ rocznie.

RZB finansuje elektrownię w Królestwie Butanu

Raiffeisen Zentralbank udzielił kredytu w wysokości 41,2 mln euro dla Królestwa Butanu. Kredyt ten, w znacznej mierze zabezpieczony gwarancją Oesterreichische Kontrollbank (OeKB), zostanie wykorzystany do sfinansowania budowy, obsługi i utrzymania elektrowni wodnej w Dagachhu. Porty w Butanie posiadają ogromny potencjał uzyskiwania energii z elektrowni wodnej. Obecnie wykorzystuje się mniej niż 10 procent potencjalnych możliwości. Projekt finansowany przez Raiffeisen Zentralbank stanowi część programu w ramach projektu Green Power Development zainicjowanego przez Azjatycki Bank Rozwoju i powinien zostać ukończony w ciągu następujących czterech lat.

Raiffeisen w Austrii

Sprawdzona recepta na sukces

Organizacja Raiffeisen w Austrii to grupa spółek zorganizowanych zgodnie z wspólnymi zasadami, obejmująca szereg różnych sektorów poza sektorem finansowym. W Austrii grupa ta obejmuje 1 600 niezależnych spółdzielni (w sumie 2,1 mln członków), w których prawie czterema milionami klientów opiekuje się ponad 52 000 pracowników.

System grup spółdzielczych spółek sięga do czasów wizji i prac pionierskich Friedricha Wilhelma Raiffeisena (1818–1888). Zgodnie z opracowanym przez niego modelem rolnicy tworzyli lokalne spółdzielnie, których podstawowym celem nie była maksymalizacja zysków, ale zapewnienie wsparcia handlowego członkom. Uwolnienie się chłopów od zobowiązań wobec właścicieli ziemskich oznaczało także, że byli oni bardziej narażeni na konkurencję. Towarzyszył temu gwałtowny wzrost poziomu zadłużenia, a wielu rolników przegrało bitwę, by utrzymać swoją niezależność.

Po kilku próbach udzielenia charytatywnego wsparcia Raiffeisen przekonał się, że, aby odnieść sukces, ludzie muszą sobie pomóc sami. Zgodnie z opracowaną przez niego koncepcją rolnicy tworzyli spółdzielnie, które nie były ukierunkowane na zyski, ale na wspieranie swoich członków. Oszczędności członków gromadzono w jednej puli, tak zwanej kasie kredytowej, i były udostępniane członkom w formie tanich, długoterminowych kredytów. Dzięki temu wiele osób uzyskało pierwszą w życiu możliwość pożyczania pieniędzy na inwestycje lub przetrwało w czasach mizernych plonów.

Model Raiffeisena szybko się rozprzestrzenił, szczególnie w krajach niemieckojęzycznych. Poszczególne lokalne spółdzielnie wkrótce zaczęły ze sobą współpracować i finansować spółdzielnie regionalne, co oznaczało początek wielowarstwowej struktury organizacji Raiffeisena. Pomogło to nie tylko wzmocnić pozycję rynkową, ale także pozwoliło na lepsze zarządzanie i łagodzenie ryzyka. Dzięki rosnącej specjalizacji i integracji rynkowej utworzono także szereg spółdzielni produktowych i usługowych.

Chociaż usługi finansowe nadal są najistotniejszym segmentem działalności grupy Raiffeisen w Austrii, dzisiejsza organizacja Raiffeisena obejmuje znacznie więcej niż tylko finansowanie. Poprzez swoje najważniejsze podmioty zależne, Raiffeisen jest największym w kraju pracodawcą oraz napędza realną gospodarkę. Raiffeisen posiada udziały w wiodących austriackich przedsiębiorstwach, takich jak voestalpine (przemysł stalowy), STRABAG (przemysł budowlany), różne spółki inwestujące w nieruchomości i biura nieruchomości, media (np. Sat.1 Austria, Kurier Group), usługi (np. DO&CO), a także przemysł żywnościowy (np. AGRANA, NÖM AG) i handel (np. Raiffeisen-Lagerhausgruppe/grupa magazynowa).

Grupa Bankowa Raiffeisen

Numer 1 w Austrii

Austriacka Grupa Bankowa Raiffeisen (RBG) jest najsilniejszą organizacją bankową w kraju. Posiada najgęstsza sieć oddziałów w Austrii oraz około 25-procentowy udział w całkowitym rynku bankowości krajowej. RBG zarządza lokatami klientów austriackich o wartości ok. 80 mld euro (z wyłączeniem oszczędności w towarzystwach budowlanych) oraz lokatami na rachunkach oszczędnościowych w wysokości 50 mld euro. RBG koncentruje swoją działalność finansową na małych i średnich przedsiębiorstwach, turystyce i rolnictwie. RBG osiągnęła swoją silną pozycję rynkową samodzielnie poprzez zdrowy wzrost.

Udział RBG w rynku w Austrii		2009	2008	2007	2006	2005
Całkowite saldo krajowych depozytów pozabankowych	mln euro	79 730	78 797	71 758	64 188	59 477
Udział w całkowitym rynku depozytów	%	28,6	28,6	27,8	27,8	26,9
Depozyty oszczędnościowe	mln euro	49787	48 776	45 065	42 083	39,998
Udział w całkowitym rynku depozytów oszczędnościowych	%	31,3	31,4	30,9	30,1	29,2
Depozyty na żądanie	mln euro	21 974	19 183	16 657	15 087	13 377
Udział w całkowitym rynku depozytów na żądanie	%	26,1	26,2	24,3	24,3	23,0
Depozyty terminowe	mln euro	6 994	9 782	8 789	6 240	5 357
Udział w rynku depozytów terminowych	%	21,7	22,6	23,0	24,7	24,2
Pożyczki bezpośrednie na rzecz klientów krajowych, pozabankowych	mln euro	75 847	75 355	67 979	63 719	60 928
Udział w rynku pożyczek bezpośrednich	%	25,1	24,6	23,8	23,2	23,1
Fundusze papierów wartościowych	mln euro	37 119	34 967	47 452	48 565	42 661
Udział w rynku funduszy papierów wartościowych	%	27,2	27,7	29,0	29,0	27,4

Zródła: Oesterreichische Nationalbank (dane te dotyczą wyłącznie działalności prowadzonej przez banki Raiffeisen, regionalne banki Raiffeisen i Raiffeisen Zentralbank, i nie uwzględniają działalności specjalistycznych podmiotów) i Oesterreichische Kontrollbank für Wertpapierfonds (dane dla Raiffeisen Capital Management, Kepler Fonds KAG i spółek funduszy Raiffeisen Salzburg Invest Kapitalanlage GmbH).

Współpraca w celu uzyskania silniejszej pozycji rynkowej

RBG to organizacja składająca się z trzech poziomów:

- autonomicznych banków Raiffeisen działających na rynku lokalnym (pierwszy poziom),
- regionalnych banków Raiffeisen, które także są niezależne (Raiffeisen-Landeszentralen – drugie poziom)
- Raiffeisen Zentralbank (trzeci poziom).

535 niezależnych banków Raiffeisen (2008: 541) i 1 689 oddziałów (2008: 1,695) tworzy w Austrii rozbudowaną, ogólnokrajową sieć placówek bankowych. Dzięki temu udział RBG w rynku stanowi 45 procent wszystkich oddziałów bankowych w kraju. Banki Raiffeisen w ujęciu regionalnym są bankami uniwersalnymi i oferują klientom pełny zakres usług bankowych. Jednocześnie są właścicielami regionalnego banku Raiffeisen w szczególnym ujęciu federalnym.

Regionalne banki Raiffeisen (Raiffeisenlandesbank/Raiffeisenverband) zajmują się bilansowaniem płynności oraz oferują inne scentralizowane usługi dla banków Raiffeisen w swoim obszarze operacyjnym. Pomimo swojej wyraźnej i sztywnej pozycji w strukturze RBG ten obszar działalności nie jest ograniczony żadnymi granicami geograficznymi. Ponadto regionalne banki Raiffeisen same są autonomicznymi i uniwersalnymi instytucjami i udziałowcami Raiffeisen Zentralbank, posiadając łącznie 87,83 procent kapitału zakładowego Raiffeisen Zentralbank.

Raiffeisen Zentralbank jest najwyższego poziomu instytucją RBG. Bank ten został utworzony w 1927 roku i stał się jednym z wiodących banków komercyjno-inwestycyjnych w Austrii. Poza Austrią, jako część swojego rynku macierzystego traktuje także Europę Środkowo-Wschodnią, gdzie obsługuje drugą co do wielkości sieć bankową.

wykres na str. 22 raportu w wersji angielskiej

Struktura Grupy Bankowej Raiffeisen

1,7 mln członków
 Lokalne banki Raiffeisen: 535 banków Raiffeisen
 Regionalne banki Raiffeisen: 8 regionalnych banków Raiffeisen, Zveza Bank
RZB

<p>Inwestycje w austriackich instytucjach finansowych: Raiffeisen Centrobank, Kathrein & Co, Raiffeisen Capital Management, Raiffeisen Factor Bank, OeNB, OeKB, PayLife, Raiffeisen Leasing, Raiffeisen Bausparkasse, card complete, UNIQA, Wiener Börse AG, Österreichische Clearingbank AG, itp.</p>	<p>Sieć w Europie Środkowo-Wschodniej Raiffeisen International: banki sieciowe, Leasing International; pozostałe podmioty zależne</p>	<p>Biura zagraniczne i inwestycje kapitałowe Oddziały, przedstawicielstwa, banki</p>	<p>Przedsiębiorstwa specjalistyczne i back-office'owe instytucje ds. rozliczeń płatności i papierów wartościowych, firmy informatyczne, firmy zajmujące się obrotem nieruchomościami i handlem, prywatny kapitał itp.</p>
---	--	---	--

Fundusz gwarancji dla depozytów bankowych

Grupa Bankowa Raiffeisen wykonała pionierski krok w zakresie ochrony depozytów w Austrii poprzez utworzenie funduszy gwarancji dla depozytów bankowych Raiffeisen-Kundengarantiegemeinschaft Österreich (RKÖ).

Fundusz ten utworzono w 2000 roku, aby stworzyć prawnie wiążące ramy w czasach globalizacji i megafuzji dla czegoś, co już stanowiło niepisane prawo w RBG od pierwszego dnia.

Poza ustawowym austriackim programem ochrony depozytów, fundusz gwarancji dla depozytów bankowych gwarantuje klientom do 100% depozytów. W przeciwieństwie do ustawowego programu ochrony depozytów obejmuje on wszystkie lokaty, bez względu na to, czy należą do osób fizycznych, czy przedsiębiorstw. Ponadto ma zastosowanie do wszystkich depozytów w walutach obcych oraz własnych emisji papierów wartościowych banków członkowskich.

W ten sposób Raiffeisen sformalizował coś, co zawsze uosabiał jego znak firmowy – ochronny dwuspadowy krzyż – tzn. bezpieczeństwo i zaufanie.

Jeżeli chodzi o strukturę, model ten obejmuje fundusze gwarancji dla depozytów bankowych na poziomie regionalnym, które stowarzyszone są pod parasolem funduszu krajowego. Aby oznaczyć rezerwy finansowe wszystkich banków członkowskich zgodnie ze dokładnie uregulowaną formułą podziału i opłat, stosowany jest prawnie wiążący system. Oznacza to, że depozyty klientów zachowują swoją wartość powyżej limitów ustalonych w ustawowym programie ochrony depozytów, nawet jeżeli bank członkowski ogłosi upadłość, co do tej pory jeszcze się nigdy nie zdarzyło.

Jeżeli regionalnemu funduszowi gwarancji dla depozytów bankowych zabraknie zasobów na pokrycie wszystkich zabezpieczonych roszczeń klientów wobec niewypłacalnego banku, zgodnie ze statutem członkowie funduszu wspólnie gwarantują terminową wypłatę wszystkich lokat i papierów wartościowych klientów niewypłacalnego banku. W zamian za roszczenia w stosunku do masy upadłościowej banku klientom oferuje się wartościowe roszczenia wobec pozostałych instytucji w ramach Grupy Bankowej Raiffeisen.

wykres na str. 22 raportu w wersji angielskiej

Struktura funduszu gwarancji dla depozytów bankowych

Obligation to provide financial reserves – obowiązek zapewnienia rezerw finansowych
Regional deposit guarantee association – regionalny fundusz gwarancji dla depozytów bankowych
Austrian Raiffeisen deposit guarantee association – austriacki fundusz gwarancji dla depozytów bankowych
RZB: Raiffeisen Zentralbank
RLB: regional Raiffeisen bank – regionalny bank Raiffeisen
RB: local Raiffeisenbank – lokalny bank Raiffeisen

Aktualnie członkami funduszy gwarancji dla depozytów bankowych jest około 81 procent wszystkich austriackich banków Raiffeisen, w tym Raiffeisen Zentralbank. Prawie 95 procent wszystkich lokat klientów podlega więc zabezpieczeniu w ramach funduszu gwarancji dla depozytów bankowych (zgodnie z rocznym sprawozdaniem finansowym za 2008 rok).

Wspólne monitorowanie ryzyka

Wspólne monitorowanie ryzyka w Grupie RBG leży w gestii Komitetu ds. Ryzyka Sektora. Raport na temat ryzyka dla całej Grupy RBG opracowywane jest na posiedzeniach kwartalnych Komitetu w ujęciu indywidualnym i skonsolidowanym. Raport na temat ryzyka oparty jest na podejściu wartości narażonej na ryzyko (VaR) i poza ogólnym ryzykiem w kontekście możliwości ponoszenia ryzyka obejmuje szczegółowe sprawozdania z ryzyka kredytowego i ryzyka kraju, ryzyka inwestycji kapitałowych, ryzyka rynku, ryzyka operacyjnego i ryzyka płynności.

Poza regularnym monitorowaniem zmian poziomu ryzyka system wspólnego monitorowania ryzyka uzupełniają system wczesnego ostrzegania oparty na wskaźnikach przedstawionych w sprawozdaniu z pozycji finansowej i standardach, a także aktywna obserwacja sytuacji rynkowej. Komitet ds. Ryzyka Sektorowego pełni także rady doradczej dla Zarządu Österreichische Raiffeisen-Einlagensicherung eGen w kwestiach dotyczących ryzyka.

Numer 1 w bankowości internetowej

Jedną z podstawowych cech Grupy Bankowej Raiffeisen zawsze był szybki rozwój innowacyjnych strategii w odpowiedzi na zmiany występujące na rynkach i w społeczeństwie. Doskonałym przykładem takiego postępowania jest internet, który stał się istotnym elementem codziennego życia Austriaków – około 98 procent przedsiębiorstw i 70 procent gospodarstw domowych posiada obecnie dostęp do światowej sieci.

Raiffeisen także z powodzeniem korzysta z internetu w ramach swojego wielokanałowego podejścia i w ostatnich latach w coraz większym stopniu rozwija go jako kanał sprzedaży. Jednocześnie internet umożliwił wejście na rynek także nowym konkurentom, takim jak banki bezpośrednio. Jednak dzięki systematycznemu rozwojowi internetowych produktów Raiffeisen, w 2009 roku Grupa RBG obroniła swoją wiodącą pozycję na rynku bankowości internetowej. Obecnie ponad milion Austriaków realizuje swoje transakcje przy użyciu Raiffeisen Online Banking (ELBA), co odpowiada 40-procentowemu udziałowi w rynku.

Raiffeisen jako najsilniejsza marka bankowa

Poprzez swoją centralną instytucję, Raiffeisen Zentralbank, Grupa Bankowa Raiffeisen odnosi sukcesy na arenie międzynarodowej. Jej wspólna marka sygnalizuje siłę i profesjonalizm w kreowaniu zaufania.

Podkreśla to szereg badań opublikowanych w 2009 roku. Posiadając markę wartą ponad 3 mld euro, zgodnie z obliczeniami Europejskiego Instytutu Marki, Raiffeisen jest trzecią najcenniejszą marką w Austrii po Red Bull i Swarovski. Jednocześnie marka Raiffeisen jest bezspornie numerem jeden wśród austriackich dostawców usług finansowych. Ten pozytywny trend potwierdza porównanie na rynku europejskim. Mimo że sektor usług finansowych jako całość zanotował spadek wartości marki o ponad 23 procent, wartość marki Raiffeisen wzrosła o 4,3 procenta. W wyniku tego marka Raiffeisen przesunęła się w 2009 roku z 23. miejsca w segmencie usług finansowych na miejsce 16, stając się jedną z najważniejszych 100 market firmowych w Europie.

Paneuropejskie badanie przeprowadzone w 2009 roku przez Reader's Digest uplasowało Raiffeisen na pierwszym miejscu wśród austriackich respondentów po raz piąty z rzędu.

LOGO BANKU

Dwuspadowy krzyż jest częścią znaku firmowego stosowanego przez prawie wszystkie spółki w Grupie Bankowej Raiffeisen Banking i Grupie RZB w Europie Środkowo-Wschodniej. Reprezentuje on dwa stylizowane, krzyżujące się końskie łby połączone u szczytu domu.

Jest to symbol ochrony zakorzenionej w starej europejskiej tradycji ludowej – wierzą, że dwuspadowy krzyż na dachu chroni dom i jego mieszkańców przed niebezpieczeństwami z zewnątrz i odstrasza zło. Dwuspadowy krzyż został wybrany jako nasz znak firmowy w 1877 roku, gdy żył jeszcze Friedrich Wilhelm Raiffeisen. Symbolizuje on ochronę i bezpieczeństwo, jakim cieszyć się mogą członkowie banków Raiffeisen dzięki swojej samookreślonej współpracy. Obecnie dwuspadowy krzyż jest jedną z najlepiej znanych market austriackich i stosowany jest na całym świecie.

Bilans Grupy RBG za 2009 rok

Bilans skonsolidowany Grupy Bankowej Raiffeisen sporządzono na podstawie sprawozdań z aktywów i pasywów oraz bilansu lokalnych banków Raiffeisen, regionalnych banków Raiffeisen (Landeszentralen), RZB, Raiffeisen Bausparkasse Ges.m.b.H., Raiffeisen Kapitalanlage-Ges.m.b.H., Raiffeisen Wohnbaubank AG, Notartreuhandbank AG, Raiffeisen Vermögensverwaltungsbank AG i Raiffeisen Factor Bank AG. Dane są zgodne z austriackimi wytycznymi rachunkowymi określonymi w austriackim kodeksie handlowym (UGB).

Rachunek wyników dla Grupy Bankowej Raiffeisen Banking zostanie opracowany dopiero po czerwcu 2010 roku, gdy dostępne będą wszystkie zbadane roczne sprawozdania finansowe. Niezbadane wstępne dane potwierdzają solidne wyniki Grupy Bankowej Raiffeisen za 2009 rok pomimo wysokich rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości.

Tradycyjnie jedną z cech charakteryzujących Grupę Bankową Raiffeisen jest silny kapitał własny. Poniższa tabela prezentuje zmianę danych bilansowych oraz stanu kapitału własnego w Grupie Bankowej Raiffeisen.

Bilans skonsolidowany i kapitał własny Grupy Bankowej Raiffeisen

Wartości w mln euro	2009	zmiana	2008	2007	2006*	2005
Bilans i kapitał własny RGB						
Pozycja finansowa						
Kredyty i zaliczki udzielone bankom	31 679	11,2%	28 486	30 296	29 864	27 023
Kredyty i zaliczki udzielone klientom	154 960	(6,0%)	164 933	144 909	118 859	101 254
Lokaty banków	55 286	(9,0%)	60 753	50 275	45 885	44 422
Lokaty klientów	144 595	0,5%	143 943	132 046	114 396	97 694
Kapitał własny	14 345	12,3%	12 776	12 849	10 652	9 073
Aktywa ogółem	260 263	(1,9%)	265 349	236 264	205 361	176 008
Informacje regulacyjne						
Spełniające wymagania środki własne (zgodnie z ust. 23 i 24 BWG)	21 753	6,1%	20 505	17 747	15 116	11 971
Wymóg dotyczący środków własnych (zgodnie z ust. 22 BWG)	15 253	0,1%	15 237	13 419	11 168	9 470
Wskaźnik kapitału podstawowego (ryzyko kredytowe)	7,39%	19,1%	6,20%	7,31%	7,48%	7,40%
Wskaźnik środków własnych	11,41%	6,0%	10,77%	10,58%	10,83%	10,11%

Historia organizacji Raiffeisen

1818 – 1886 Początek nowej ery

W okresie od 1800 do 1820 roku rozpoczęła się industrializacja Austrii, która przyniosła ze sobą ogromne zmiany w gospodarce oraz w charakterze społecznym monarchii imperialno-królewskiej. Chociaż rozmiar obszaru gospodarczego i bogactwo dostępnych surowców prowadziły do rozwoju, postęp hamowały niska siła nabywcza populacji, bojkot nacjonalistyczny oraz eksport napędzany towarami.

Ciężkie czasy – emancypacja chłopów i kryzys rolny

1870 W rewolucyjnym roku 1848 przyjęto ustawę o reformie agrarnej, która uwolniła chłopów w Austrii z pozostałych obowiązków wobec właścicieli ziemskich. Jednak wolni chłopci znaleźli się teraz pod naciskiem rynków, szczególnie w landach austriackich, gdzie tańsze produkty rolne z Bohemii i Węgier oraz międzynarodowy import spowodowały gwałtowny spadek cen. W 1870 roku ceny zboża spadły o 80 procent.

Rozpoczął się gwałtowny wzrost zadłużenia gospodarstw rolnych, który trwał do przełomu wieku. Co roku na obowiązkowe aukcje oddawano od 5000 do 10000 zadłużonych gospodarstw rolnych. W tych czasach rolnicy właściwie nie byli w stanie uzyskać tanich kredytów, aby pokryć swoje bieżące wymagania kapitałowe dotyczące takich pozycji, jak ziarna, zasoby operacyjne, czy naprawy itp. Szerzyła się spekulacja. Podobnie sytuacja wyglądała w Niemczech.

Friedrich Wilhelm Raiffeisen i jego pomysł

Friedrich Wilhelm Raiffeisen był niemieckim reformatorem społecznym, który przywiązywał ogromną wagę do rozwiązania tego problemu. Jako burmistrz gminy w regionie Westerwald w Niemczech, Raiffeisen na co dzień spotykał się z trudnym położeniem rolników, robotników i rzemieślników. Po kilku względnie nieudanych wysiłkach charytatywnych przekonał się, że problemy ludu można rozwiązać jedynie wspierając ludzi tak, aby sami mogli sobie pomóc.

Zgodnie z modelem opracowanym przez Raiffeisena rolnicy tworzyli spółdzielnie, które nie były ukierunkowane na zyski, ale wspierały swoich członków. Oszczędności członków gromadzono w tak zwanej kasie kredytowej, z której środki udostępniano członkom w formie tanich kredytów długoterminowych. Dla wielu osób była to pierwsza możliwość pożyczania pieniędzy na inwestycje lub przetrwania w latach miernych zbiorów.

Kolejnym etapem był wspólny zakup zasobów operacyjnych, takich jak ziarna, lub wspólne magazynowanie i wspólna sprzedaż produktów rolnych. Oznaczało to, że rolnicy nie byli już zmuszeni sprzedawać wszystkiego po bardzo niskich cenach w okresie nadpodaży, ale mogli poczekać aż ceny wrócą do poprzedniego poziomu.

1886-1918 Początki idei Raiffeisena w Austrii

Pierwszy bank Raiffeisena w Austrii utworzono w 1886 w Mühlendorf, blisko wsi Spitz an der Donau. Jego członkami byli rolnicy, rzemieślnicy, robotnicy i handlowcy. Utworzenie banku poprzedziło szereg kongresów, które szukały rozwiązań dla kryzysu agrarnego. Dzięki wsparciu regionalnych parlamentów, które ten pomysł przekonał, w krótkim czasie powstało wiele banków Raiffeisena.

1898 Pierwszą spółdzielnię magazyn w Austrii utworzono w Pöchlarn w 1898 roku. Zgodnie z modelem niemieckim w 1898 roku utworzono centralne stowarzyszenie spółdzielni w ramach systemu Raiffeisena, które następnie znane było jako „Allgemeiner Verband landwirtschaftlicher Genossenschaften in Österreich” (ogólne stowarzyszenie spółdzielni rolnych w Austrii).

1918 Gdy upadła monarchia austro-węgierska w 1918 roku na terytorium Pierwszej Republiki działało ponad 2000 spółdzielni, a znacznie większa liczba w

państwach sukcesyjnych.

1918 - 1939

Okres międzywojenny

Potrzeba było trochę czasu, aby pozostałe spółdzielnie w Republice Austrii mogły się przeorganizować po I wojnie światowej i pokonać wyzwania gospodarcze okresu powojennego.

1927

W 1927 roku utworzono dzisiejszy Raiffeisen Zentralbank Österreich AG jako spółdzielczy bank centralny zwany Genossenschaftliche Zentralbank (GZB). Do 1938 roku bank uzyskał finansowa niezależność, zakończono też prawie budowę centralnego biura w landach austriackich. Oznaczało to, że wdrożono większość struktury, które następnie stworzyły jako fundamenty do odbudowy po II wojnie światowej. Zajęcie Austrii przez III Rzesze w 1939 roku oznaczało koniec wspólnego samookreślenia.

1945-1970

Nowe początki w II Republice

Po zakończeniu II wojny światowej natychmiast rozpoczęto odbudowę. Wielu Austriaków ucierpiało z niedożywienia, a politycy nałożyli na spółdzielnie obowiązek zabezpieczenia dostaw żywności.

1946

„Allgemeine Verband” (ogólne stowarzyszenie), które pierwotnie utworzono w 1898 roku zostało ponownie otwarte w 1946 roku. Od 1960 roku działa ono pod nazwą „Österreichischer Raiffeisenverband”.

1961

W 1961 roku działalność rozpoczęło Raiffeisen Bausparkasse (towarzystwo budowlane), stając się jedną z pierwszych specjalistycznych instytucji w Grupie Bankowej Raiffeisen. Banki Raiffeisen rozpoczęły starania w celu pozyskania klientów w największych ośrodkach. Pierwszy Raiffeisenbank na bazie kapitału austriackiego utworzono w Wiedniu-Oberlaa, późniejszej granicy między miastem a terenami wiejskimi.

Pierwsze marki powstały w przemyśle mleczarskim. Takie marki Raiffeisen jak Schärldinger, Desserta i NÖM są obecnie najbardziej popularne w Austrii.

1970 - 1987

Modernizacja

Grupa Bankowa Raiffeisen rozpoczęła unowocześnianie swojego wizerunku oraz wprowadziła bezprecedensowe podejście do sponsoringu. Pierwszym klubem piłki nożnej sponsorowanym w Austrii został Rapid Wien. W kolejnych dekadach stratedzy reklamowi Raiffeisen konsekwentnie zawierali umowy sponsoringowe z wiodącymi sportowcami w kraju, na przykład z Niki Laudą, Gerhardem Bergerem, Thomasem Musterem i Hermannem Maierem.

Banki Raiffeisen były lokalnymi dostawcami usług finansowych dla całej populacji, a ich obecność w ośrodkach miejskich stale rosła.

Seria fuzji w przemyśle nabiałowym i winnym oznaczała początek procesu restrukturyzacji, który trwa do dnia dzisiejszego.

1980

Grupa Bankowa Raiffeisen przyjęła nowoczesną technologię. W 1980 roku w Raiffeisenhaus w Wiedniu zainstalowano jeden z pierwszych bankomatów w Austrii.

Już w 1984 roku prowadzono pierwsze rozmowy na temat możliwości home banking przy użyciu systemu pocztowego BTX uznawanego za możliwą usługę podstawową.

1985

W 1985 roku Austrię wstrząsnął skandal winny. Upadł eksport, chociaż spółdzielnie hodowców winorośli nie uczestniczyły w tym skandalu, ucierpiały na utracie zaufania do austriackiego sektora winnego jako całości. Raiffeisen poparł koncepcję opracowaną przez ówczesnego ministra rolnictwa i późniejszego Wicekancelerza Josefa Rieglera, a dotyczącą środowiskowej i społecznej polityki rolnej jako możliwości utrzymania swojej własnej produkcji przez austriacki sektor rolny wobec dużych narodów rolnych. Raiffeisen wyraził swoje poparcie dla przystąpienia Austrii do UE.

1987 - 2006

Stopniowa internacjonalizacja

1987

W 1987 roku RZB utworzył swój pierwszy bank sieciowy w Europie Wschodniej.

1988

W 1988 roku podjęto pierwsze kroki w celu restrukturyzacji austriackiego

	<p>przemysłu cukrowniczego w celu osiągnięcia standardów europejskich. Starania te przyczyniły się do utworzenia AGRANA, której przyszłość zabezpieczono w 1989 roku dzięki udziałom krzyżowym niemieckiej firmy Südzucker. AGRANA przystąpiła do rozwoju przemysłu cukrowniczego i skrobiowego w Europie Środkowo-Wschodniej.</p> <p>W 1989 roku Austria złożyła wniosek o członkostwo w UE. Mleczarnie podjęły wspólny trud wprowadzenia reformy strukturalnej w celu zapewnienia sobie konkurencyjności po przystąpieniu Austrii do UE. Genossenschaftliche Zentralbank (GZB), utworzony w 1927 roku, przemianowano na Raiffeisen Zentralbank Österreich AG.</p>
1989	<p>Upadek muru berlińskiego przyczynił się do upadku Związku Radzieckiego. Raiffeisen Zentralbank systematycznie poszerzał swoją obecność w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.</p> <p>W 1993 roku rozpoczęły się negocjacje akcesyjne pomiędzy Austrią a UE. Stowarzyszenia towarowe Dolnej Austrii, Górnej Austrii i Styrii wspólnie utworzyły nowe stowarzyszenie „Raiffeisen Ware Austria” (RWA/grupa magazynowa).</p>
1998	<p>W 1995 roku Austria przystąpiła do Unii Europejskiej.</p> <p>W 1998 roku Grupa Bankowa Raiffeisen uruchomiła swoje usługi bankowości internetowej.</p>
1999-2001	<p>W latach 1999 do 2001 nastąpiły największe w historii zmiany strukturalne w austriackim sektorze bankowym. Wiele banków zostało sprywatyzowanych a sektor państwowy wycofał się ze swoich zobowiązań. Wiele grup bankowych zostało w całości lub częściowo przejętych przez zagranicznych właścicieli. Grupa Raiffeisen była teraz drugą co do wielkości grupą bankową w Austrii i jedyną dużą grupą bankową w całości należącą do kapitału austriackiego.</p>
2001	<p>2001 rok: w Dolnej Austrii (NÖ) i Wiedniu Raiffeisenlandesbank (regionalny bank Raiffeisen) podzielono na Raiffeisenlandesbank NÖ-Wien AG i Raiffeisen-Holding NÖ-Wien. Raiffeisen-Holding posiada znaczące udziały w spółkach AGRANA, Leipnik- Lundenburg Invest Beteiligungs AG (LLI) (silny segment młyński), STRABAG SE, jednej z największych spółek budowlanych w Europie, w silnych grupach medialnych obejmujących takie tytuły, jak Kurier, Profil, Trend, News i inne media oraz w NÖM. Od pierwszego dnia Raiffeisen Holding jest największym prywatnym towarzystwem inwestycyjnym w Austrii.</p>
2005	<p>Prowadzona przez RZB, Grupa Bankowa Raiffeisen stała się wiodącą grupą bankową w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.</p> <p>2005 rok: wstępna oferta publiczna Raiffeisen International Bank-Holding AG. Subskrypcja na akcje przekroczyła ponad 20-krotnie sugerowany poziom. Zanotowano ogromne zainteresowanie, szczególnie wśród małych inwestorów w Austrii.</p>

Ekspansja RZB w Europie Środkowo-Wschodniej

1987	Węgry		
1991	Polska	Słowacja	
1993	Czechy		
1994	Bułgaria	Chorwacja	
1997	Rosja		
1998	Ukraina	Rumunia	
2000			Bośnia i Hercegowina
2001	Serbia	Bośnia i Hercegowina	Rumunia
2002		Słowenia	Kosowo
2003			Białoruś
2004			Albania
2005			Ukraina
2006		Rosja	Czechy

transakcja nabycia
utworzenie nowego podmiotu

2007 - 2009

Sektor finansowy pod obserwacją

2007

2007 rok: upadek amerykańskiego rynku kredytów na nieruchomości typu subprime (kredyty na nieruchomości udzielane kredytobiorcom o słabej

-
- 2008
- wiarygodności kredytowej) uruchomił globalny kryzys finansowy o bezprecedensowej skali.
- 2008 rok: upadł amerykański bank inwestycyjny Lehman Brothers, doprowadzając do globalnego ograniczenia płynności. Wzajemny brak zaufania oraz niepewność co do dalszego rozwoju, a także własne wymagania banków spowodowały, że banki gromadziły możliwie największe zapasy płynności.
- Rządy na całym świecie musiały wesprzeć swoje systemy finansowe poprzez udzielenie gwarancji i zapewnienie kapitału. Rozpoczęła się polityczna dyskusja na temat systematycznej roli banków (określanej także, jako „zbyt duża, by zawieść”), która trwa do dnia dzisiejszego.
- Właściciele RZB, regionalne banki Raiffeisen w Austrii, wzmocnili kapitał własny RZB zastrzykiem na łączną kwotę 900 mln euro.
- 2009
- 2009 rok: po okresie, w którym rynek pieniężny prawie się zatrzymał, a banki pożyczały środki wyłącznie sobie nawzajem na krótkie terminy, sytuacja uległa poprawie. Banki wyemitowały obligacje zabezpieczone gwarancjami państwowymi.
- RZB dodatkowo wzmocnił swoją bazę kapitałową, wydając świadectwa udziałowe o wartości 1 750 mln euro na rzecz państwa austriackiego.
- Zdecydowane rozwiązania pomocowe przyjęte przez Międzynarodowy Fundusz Monetarny i Unię Europejską dla krajów w największym stopniu dotkniętych kryzysem zapobiegły dalszemu wzrostowi awersji do ryzyka. Międzynarodowe rynki akcji zaczęły powracać do normy w marcu 2009 roku, a wzrost utrzymuje się nadal w 2010 roku.
- Na koniec 2009 roku RZB posiadał solidny kapitał oraz zabezpieczenie płynności na przyszłość.

Raport zarządu Grupy

Sytuacja gospodarcza

Najgorsza globalna recesja od 1945 roku

W 2009 roku globalna gospodarka znalazła się w najgorszej recesji od 1945 roku. Wszystko zaczęło się od upadku rynku kredytów subprime w Stanach Zjednoczonych, po którym nastąpiła upadłość amerykańskiego banku inwestycyjnego Lehman Brothers we wrześniu 2008 roku. Wkrótce zamieszanie dotarło do rynków finansowych na całym świecie. W 2009 roku kryzys finansowy miał ogromny wpływ na globalny handel i globalną produkcję.

Realny produkt krajowy brutto (PKB) w strefie euro spadł o 2,4 procent w okresie od ostatniego kwartału 2008 roku do pierwszego kwartału 2009 roku. Dopiero w drugiej połowie roku globalna gospodarka zaczęła nabierać rozpędu. Strefa euro zaczęła wychodzić z recesji w trzecim kwartale 2009 roku po trzech kolejnych kwartałach, w których zanotowano spadający PKB. Dzięki rozwiązaniom z zakresu polityki fiskalnej i monetarnej większość zindustrializowanych narodów zanotowała w trzecim kwartale 2009 roku wzrost realnego PKB w stosunku do poprzedniego kwartału. Niemniej jednak PKB w strefie euro nadal spadał w ciągu roku kalendarzowego o dramatyczne 4,0 procent (w Stanach PKB osiągnął minus 2,4 procent). Jednocześnie podstawowa inflacja (z wykluczeniem energetyki) stale spadała w ciągu roku w wyniku recesji, osiągając na koniec 2009 roku zaledwie 1,0 procenta na rok w strefie euro. Jeżeli uwzględnimy ceny energii, wtedy gwałtowny spadek cen ropy w połowie 2009 roku w Stanach Zjednoczonych i Europie Zachodniej faktycznie doprowadził na krótki czas do ujemnych stóp inflacji.

Austriacka gospodarka ustabilizowała się w drugiej połowie roku

W wyniku najgorszej recesji od lat 50-tych XX wieku PKB w Austrii spadł w 2009 roku o 3,5 procenta. Niekorzystne warunki na całym świecie były szczególnie widoczne w przypadku spadku zagranicznego zapotrzebowania na produkty wytwarzane w Austrii, a eksport spadł o prawie 25 procent w pierwszej połowie 2009 roku w porównaniu do roku poprzedniego, co naturalnie doprowadziło do znaczącego obniżenia produkcji przemysłowej. Jednak austriacka gospodarka ustabilizowała się ponownie w drugiej połowie roku, notując około 0,4 procentowy wzrost zarówno w III jak i w IV kwartale roku. Jednak pomimo poprawy sytuacji poziom wzrostu nadal utrzymywał się poniżej teoretycznego potencjału, tj. szczególnie poniżej oczekiwań w świetle ogromnego wsparcia udzielonego przez rząd i cyklicznie występujące czynniki. Chociaż eksport zanotował dodatni wzrost w powiązaniu z globalną poprawą gospodarczą, nadal niewykorzystane zostały moce produkcyjne, co udaremniło wstępne tendencje wzrostowe poprzez spadek poziomu inwestycji (utworzenie kapitału stałego brutto – minus 1,1 procenta na kwartał). Wydatki konsumenckie oraz polityka rządowa stanowiły filary austriackiej gospodarki w czasie kryzysu.

wykres na str. 33 raportu w wersji angielskiej

Roczny wzrost realnego PKB

Austria, Europa Środkowa, Europa Południowo-Wschodnia, WNP, Rosja, Strefa Euro

Europa Środkowo-Wschodnia – znaczenie przepływu kapitału z Europy Zachodniej

Ze względu na bliskie powiązania gospodarcze i finansowe z Europą Zachodnią kryzys gospodarczy w 2009 roku dotknął także Europę Środkowo-Wschodnią. Poza koncentracją na eksporcie na europejskie rynki detaliczne gospodarki krajów Europy Środkowo-Wschodniej są w znacznym stopniu uzależnione od przepływu kapitału z Europy Zachodniej, zarówno w formie bezpośrednich inwestycji zagranicznych, jak i finansowania w lokalnym sektorze finansowym. Ponieważ krajowe oszczędności nie wystarczają, aby wygenerować zapasy kapitału gospodarczego dla tych krajów, z reguły polegają one na importowanym kapitale zagranicznym, który po globalnym kryzysie finansowym dostępny był w bardzo ograniczonych ilościach. To z kolei stworzyło problemy dla gospodarek narodowych w regionie, szczególnie w krajach, które zanotowały gwałtowny wzrost deficytu handlu w latach boomu ekonomicznego.

PKB spada o 2 procent w państwa członkowskich UE leżących w Europie Środkowo-Wschodniej

Wśród państw, które przystąpiły do Unii Europejskiej jako ostatnie, tj. Polski, Słowacki, Słowenii, Czech i Węgier, Polska wyróżnia się szczególnie, jako jedyna duża gospodarka w Europie, która zanotowała w 2009 roku dodatni wzrost. Jednym czynnikiem był względnie wysoki udział wzrostu uzyskany w gospodarce krajowej, z kolei silny sektor finansowy został w znacznej mierze nienaruszony przez globalny kryzys. Czechy i Słowacja odczuły pogorszenie sytuacji znacznie mocniej, ponieważ ich gospodarki ukierunkowane są na eksport, w tym w szczególności przemysł motoryzacyjny. Programy złomowania pojazdów oparte na rabatach, uruchomione w różnych krajach Europy Zachodniej, aby wesprzeć przemysł motoryzacyjny poprawiły także poziom eksportu samochodów z krajów Europy Środkowo-Wschodniej. W efekcie Czechy i Słowacja znalazły się wśród tych państw UE, które zanotowały najszybsze stopy wzrostu w trzecim kwartale w porównaniu do poprzedniego kwartału. Z kolei węgierska gospodarka zanotowała ujemny wzrost PKB w czterech kolejnych kwartałach. Biorąc pod uwagę potrzebę konsolidacji budżetu, Węgry nadal będą miały bardzo niewielkie możliwości, aby wprowadzić rozwiązania polityki fiskalnej. Ogólnie rzecz biorąc, nowe państwa członkowskie w Europie Środkowo-Wschodniej odnotowały spadek PKB o około 2 procent w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku.

Gwałtowne ożywienie gospodarcze w gospodarkach przejściowych Europy Południowo-Wschodniej, tj. w Albanii, Bośni i Hercegowinie, Bułgarii, Chorwacji, Rumunii i Serbii, doprowadziło w ciągu ostatnich kilku lat do rosnącego, a w niektórych przypadkach bardzo wysokich deficytów bieżących. Przed kryzysem finansowym deficyty te finansowano poprzez kombinację bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz przepływy finansowe pochodzące z rozwijającego się krajowego sektora finansowego. Ale kryzys doprowadził do znacznej redukcji przepływów finansowych, co z kolei oznaczało, że deficyt bieżący także musi zostać szybko zmniejszony. Niektóre kraje, w tym Rumunia, Serbia, Bośnia i Hercegowina, były w stanie wprowadzić takie rozwiązanie jedynie przy pomocy finansowej z Międzynarodowego Funduszu Monetarnego.

Korekty niezbędne w celu zapewnienia długoterminowego ograniczenia deficytu handlowego w gospodarkach Europy Południowo-Wschodniej spowodowały spadek PKB o około 6 procent w stosunku do poprzedniego roku.

wykres na str. 34 raportu w wersji angielskiej

Poziom rozwoju gospodarczego w krajach Europy Środkowo-Wschodniej PKB na mieszkańca jako procent średniej UE

średnia UE (27)

Europa Środkowa

Europa Południowo-Wschodnia

WNP

W regionie Europy Środkowo-Wschodniej globalny kryzys gospodarczy najmocniej dotknął Wspólnotę Niepodległych Państw (WNP). Na Ukrainie trwający kryzys polityczny nie tylko uniemożliwił próby reform, ale także podjęcie efektywnych kroków w celu sprostania kryzysowi finansowemu, co doprowadziło do ogromnej straty zaufania do krajowej waluty wśród obywateli. Deprecjacja waluty w połączeniu z gwałtownym spadkiem zapotrzebowania na stal, a tym samym globalnej ceny rynkowej stali, spowodowała dramatyczny spadek wyników gospodarczych Ukrainy w 2009 roku. Według wstępnych szacunków realny PKB spadł o około 14 procent w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku. Efekty kryzysu gospodarczego były także widoczne w Rosji, mimo że rok rozpoczął się tak przy względnie silnej pozycji. Spadek cen towarów i kryzys w rosyjskim sektorze finansowym, będący efektem nadmiernych spekulacji giełdowych, doprowadziły, zgodnie z oczekiwaniami, do spadku PKB o 7,9 procenta w stosunku do poprzedniego roku.

Pomoc międzynarodowa uspakaja rynki

W 2008 roku ze względu na globalny kryzys gospodarczy Ukraina, Węgry i Łotwa jako pierwsze kraje Europy Środkowo-Wschodniej skorzystały z pomocy finansowej MFM. Pozostałe państwa Europy Środkowo-Wschodniej uczyniły to samo w 2009 roku. Unia Europejska dostarczyła dodatkowe zasoby tym z państw członkowskich UE, które potrzebowały środków MFM (Węgry, Łotwa, Rumunia). Ta szybka i pragmatyczna reakcja ze strony MFM oraz chęć wsparcia państw członkowskich w ogromnej potrzebie finansowej przez UE uspokoiły rynki finansowe. Na szczycie G-20 (20 najbardziej uprzemysłowionych i rozwijających się krajów), który odbył się na początku kwietnia 2009 roku, uzgodniono potrójne pomocy finansowej MFM, która wyniosła w sumie 750 mld USD. UE także zwiększyła środki pomocowe dla państw członkowskich do 50 mld euro. Ponadto Bank Światowy, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) wspólnie wprowadziły pakiet wart 24,5 mld euro w celu wzmocnienia sektora finansowego w Europie Środkowo-Wschodniej, a także jako kredyt dla sektora prywatnego. Rozwiązania zatwierdzone na szczycie G-20 pomogły zwiększyć wiarę rynków finansowych, że każdy kraj Europy Środkowo-Wschodniej spłaci swoje zobowiązania w rozsądnym terminie. W efekcie szczyt oznaczał

punkt zwrotny dla premii ryzyka i walut krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Chociaż w kilku przypadkach udało się ustabilizować lub nawet ożywić waluty, premie ryzyka osiągnęły prawie taki sam poziom w czwartym kwartale 2009 roku, jak przed upadkiem Lehman Brothers we wrześniu 2008 roku.

2009 – rok obligacji korporacyjnych

Recesja 2009 roku miała miejsce w okresie niskich stóp procentowych. W Stanach Zjednoczonych stopa bazowa wahała się niewiele powyżej zera przez cały rok, z kolei stopa europejska spadła w maju do najniższego w historii poziomu wynoszącego 1,0 procent. W wyniku dostatecznie dużej płynności zapewnionej przez EBC stopy rynku pieniężnego dla terminów nieprzekraczających sześciu miesięcy spadły poniżej tego poziomu. Na rynku kredytowym zwrot z obligacji rządowych gwałtownie wzrósł w pierwszych sześciu miesiącach roku, podobnie jak kluczowe wskaźniki gospodarcze. W efekcie zwrot z 10-letnich amerykańskich obligacji rządowych osiągnął w czerwcu wysoki poziom 4 procent, a jego niemiecki odpowiednik około 3,7 procent. Jednak poziom zwrotu po obydwu stronach Atlantyku uległ następnie obniżeniu z powodu niskich stóp inflacji oraz polityki monetarnej, która prawdopodobnie będzie mniej restrykcyjna w przewidywalnej przyszłości. 10-letnie niemieckie obligacje rządowe zakończyły rok stopą na poziomie 3,4 procenta.

Dla obligacji korporacyjnych najlepszym rokiem był rok 2009, ponieważ skończyła się recesja, a gospodarka zaczęła powracać do normalności. Chociaż obligacje inwestycyjne wygenerowały zwrot przekraczający 16 procent pod względem indeksu w 2009 roku, segment instrumentów o wysokim zwrocie zanotował zysk wynoszący prawie 62 procent. W efekcie na rynku pierwotnym w 2009 roku uruchomiono nowe emisje o rekordowym wolumenie przekraczającym 280 mld euro.

W międzyczasie na rynkach akcji panował niepokój. Po ogromnych stratach w pierwszych dziewięciu tygodniach obrotów w 2009 roku lepsze podstawowe wskaźniki gospodarcze w powiązaniu z bardziej pozytywnymi informacjami z bardzo krytykowanego sektora finansowego przyniosły wyraźną zmianę tendencji. Do końca 2009 roku najważniejsze indeksy akcji prawie powróciły do poziomów z września 2008 roku. Jednak obawy co do bardziej restrykcyjnej polityki monetarnej ze strony banków centralnych, nowych podatków bankowych i ogromnych problemów budżetowych w południowych krajach strefy euro spowodowały dalsze spadki na początku 2010 roku.

wykres na str. 35 raportu w wersji angielskiej

Zmiany wybranych stóp procentowych

ECB key interest rate – podstawowa stopa procentowa EBC

US key interest rate – podstawowa stopa procentowa USA

10-year German Bunds – 10-letnie niemieckie obligacje

3-month EURIBOR – 3-miesięczny EURIBOR

Niepokój wywołuje wahania na rynkach walutowych

Rynki walutowe także zanotowały znaczny ogólny niepokój w pierwszym kwartale 2009 roku. Kurs EUR/USD spadł gwałtownie z 1,44 do 1,25, a kurs EUR/JPY obniżył się z 128 do 112 i kurs EUR/CHF z 1,52 do 1,46. Jednak ponieważ inwestorzy odzyskali apetyt na ryzyko i pojawiły się nowe transakcje typu „carry trade”, dolar amerykański stale spadał w ciągu roku do poziomu 1,52 EUR/USD, a jen przyjął podobny kurs, osiągając 133 EUR/JPY. Dopiero wystąpienie obaw co do stóp procentowych w Stanach Zjednoczonych oraz kłopoty otaczające grecką gospodarkę spowodowały ponowny nacisk na euro, które na koniec roku zanotowało kurs na poziomie 1,43 EUR/USD. W pierwszych tygodniach bieżącego roku pozycja euro była słaba. Notowania walut w krajach Europy Środkowo-Wschodniej w 2009 roku, podobnie jak w poprzednim roku, charakteryzowały się dalszym i w wielu przypadkach poważnym spadkiem wartości w pierwszym kwartale i następnie ożywieniem w drugim kwartale, po czym w drugiej połowie roku nastąpiła stabilizacja kursów. Słowacja przystąpiła do strefy euro na początku 2009 roku, jako drugie nowe państwem członkowskie z Europy Środkowo-Wschodniej po Słowenii, która przyłączyła się do strefy euro w 2004 roku. Waluty Bułgarii oraz Bośni i Hercegowiny zostały powiązane z euro przez Radę Walutową i w czasie globalnego kryzysu finansowego potwierdziły swoją stabilność.

Po upadku Lehman Brothers pozostałe waluty państw Europy Środkowo-Wschodniej zanotowały w czwartym kwartale 2008 roku poważne naciski deprecjacyjne, które utrzymały się także w pierwszym kwartale 2009 roku. W pierwszym kwartale węgierski forint stracił około 14 procent, a polski złoty 12 procent swojej wartości w stosunku do euro. Rosyjski rubel stracił ponad 13 procent wartości w stosunku do dolara amerykańskiego w pierwszych kilku miesiącach 2009 rok, z kolei ukraińska hrywnia spadła o dodatkowe 5 procent, notując w sumie 34-procentowy spadek w stosunku do dolara w czwartym kwartale 2008 roku.

Jedną z głównych przyczyn takiej słabości była niepewność otaczająca możliwości refinansowania swoich zobowiązań płatniczych, z których część była bardzo wysoka, przez kraje regionu. Gdy szereg krajów skorzystało z pomocy finansowej MFM i/lub UE, udało się zatrzymać tendencje spadkowe walut. Na przykład sam forint zyskał około 13 procent swojej wartości względem euro w drugim kwartale 2009 roku, z kolei rubel wzrósł o prawie 9 procent w stosunku do dolara. Pozostałe waluty także zanotowały poprawę kursów. Do końca 2009 roku nawet kursy polskiego złotego i czeskiej korony były odrobinę wyższe niż w poprzednim roku. Pozostałe państwa Europy Środkowo-Wschodniej, których walut nie powiązano z euro, zanotowały w sumie nieznaczny jednocyfrowy spadek w 2009 roku.

wykres na str. 36 raportu w wersji angielskiej

Zmiany kursów walut

Zmiany w sektorze bankowym na podstawowych rynkach RZB

Gwałtowny wzrost depozytów klientów w Austrii

Warunki refinansowe, które stały się bardziej rygorystyczne dla banków austriackich w następstwie kryzysu finansowego oraz obaw dotyczących Europy Wschodniej, poprawiły się znacząco w trakcie 2009 roku. Poza dodatkową płynnością zapewnioną przez EBC, poprawa była głównie wynikiem kroków rządowych mających na celu podniesienie kapitału własnego poprzez kapitał udziałowy i gwarancje państwowe dla obligacji bankowych.

W analizowanym okresie wzrosło znaczenie refinansowania poprzez tradycyjne lokaty, ponieważ rynek międzybankowy był bardzo ograniczony, szczególnie w pierwszej połowie roku. Do września 2009 roku lokaty prywatnych gospodarstw domowych wzrosły o 2,2 procenta w porównaniu do końca 2008 roku, z kolei lokaty klientów korporacyjnych utrzymały się na prawie niezmiennym poziomie, rosnąc w tym samym okresie o zaledwie 0,2 procenta.

Recesja odcisnęła swoje piętno na jakości portfeli kredytowych banków austriackich. Większa rozważa w kredytowaniu oraz ogólny spadek zapotrzebowania na kredyty znalazły odzwierciedlenie w słabych wynikach całkowitych wolumenów kredytowych, które spadły o 1 procent w okresie od końca 2008 roku do końca września 2009 roku.

Jednak zyski operacyjne banków austriackich uległy znaczącej poprawie w trakcie 2009 roku. Ożywienie na rynku kapitałowym i rynku obligacji potwierdziły wysokie dochody obroty netto i dochody odsetkowe netto. We wrześniu 2009 roku dochody odsetkowe netto wzrosły o średnio 9,2 procenta w stosunku do tego samego okresu poprzedniego roku. Jednocześnie spadek kredytów spowodował obniżenie dochodów netto z tytułu opłat i prowizji, które spadły o 16,5 procenta w ujęciu rok do roku, w pierwszych trzech kwartałach 2009 roku.

Niewielki wzrost kredytów w Europie Środkowo-Wschodniej

Chociaż wzrost kredytów w Europie Środkowo-Wschodniej uległ znacznemu spowolnieniu już w drugiej połowie 2008 roku, właściwie zatrzymał się całkowicie w pierwszej połowie 2009 roku. Było to wynikiem rosnących kosztów oraz braku zewnętrznych źródeł finansowanie, bardziej rygorystycznych warunków kredytowania wśród banków oraz spadku zapotrzebowania na kredyty. Poza recesją wzrost liczby kredytów nieregularnych nasiliła deprecjacja walut krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Chociaż sektor bankowy ustabilizował się w drugiej połowie 2009 roku, sytuacja nadal była trudna, częściowo ze względu na rosnące bezrobocie, ale także z powodu niepewności co do skali, tempa i równowagi ogólnego ożywienia gospodarczego.

Silny polski rynek oraz dodatni wskaźnik kredyty/lokaty w Czechach i Słowacji miały korzystny wpływ na nowe państwa członkowskie UE w Europie Środkowo-Wschodniej. Na Węgrzech wolumeny kredytowe spadły w analizowanym okresie. Słowenia i Słowacja skorzystały ze swojego statusu członkostwa w strefie euro, co dało im bezpośredni dostęp do linii refinansowych EBC. W krajach przejściowych Europy Południowo-Wschodniej wolumeny kredytowe utrzymały się w 2009 roku na stabilnym poziomie. Było to częściowo efektem obietnicy złożonej przez banki międzynarodowe, że nie będą zmniejszać wolumenów kredytowych w tych krajach, które otrzymały pomoc finansową z MFM. Z kolei szacunkowe dane dla WNP pokazują nieznaczny spadek wolumenów kredytowych.

Działalność w 2009 roku

Spadek wolumenów

Ponieważ kryzys na światowych rynkach finansowych objął w 2009 roku większość rynków macierzystych RZB, zanotowano bezpośredni wzrost kredytów nieregularnych udzielonych klientom innym niż banki o 134 procent w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku, tj. do 5,4 mld euro. To z kolei spowodowało wzrost poziomu rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości do 2 247 mln euro.

Jednocześnie zapotrzebowanie na kredyty w wielu krajach spadło, co obniżyło poziom wolumenów działalności i co potwierdza 12-procentowy spadek pozycji „kredyty i pożyczki dla klientów”, tj. do 74,9 mld euro. Suma bilansowa RZB spadła o 6 procent, do 147,9 mld euro, w porównaniu do poprzedniego roku.

Zanotowawszy w 2008 roku stratę w wysokości 1,4 mld euro, działalność RZB związana z papierami wartościowymi i instrumentami finansowymi skorzystała z zysków z tytułu wyceny wynoszących w sumie 549 mln euro w analizowanym okresie.

Pomimo trudnego otoczenia zysk skonsolidowany Grupy wyniósł 433 mln euro, bez problemów przewyższając wynik za poprzedni rok (48 mln euro). Poprawa ta wynikała przede wszystkim z zysków z tytułu wyceny papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych opartych na stopach procentowych w powiązaniu z obniżeniem ogólnych kosztów administracyjnych poprzez rygorystyczne zarządzanie kosztami i dodatnie różnice walutowe.

Wzrost kapitału własnego poprzez kapitał udziałowy

Jesienią 2008 roku austriacki rząd federalny ogłosił pakiet pomocy o wartości 90 mld euro przeznaczony na ożywienie austriackiego rynku finansowego, który wdrożono w pierwszym kwartale 2009 roku. Poza 100-procentową gwarancją dla sald depozytów klientów (10 mld euro), pakiet obejmował gwarancję dla obligacji bankowych (65 mln euro) oraz środki na wzmocnienie bazy kapitałowej banków (15 mld euro). W związku z powyższym Republika Austrii subskrybowała w 2009 roku około 5,4 mld euro w kapitale udziałowym banków austriackich.

W kwietniu 2009 roku RZB wyemitował kapitał udziałowy na kwotę 1 750 mln euro, który został w pełni objęty przez Republikę Austrii. Kapitał RZB, z uwzględnieniem udziałów mniejszościowych i zysku za 2009 rok, wzrósł o w sumie 20 procent, tj. 1 721 mln euro do 10 308 mln euro na dzień sporządzenia raportu.

Wyniki z działalności, pozycja finansowa i aktywa

Wprowadzenie i zakres konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Raiffeisen Zentralbank zostało opracowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi w UE. Stanowisko prawne Austrii zakłada, że skonsolidowane sprawozdania finansowe opracowane zgodnie ze standardami rachunkowymi przyjętymi na rynku międzynarodowym zwalniają z obowiązku opracowania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z austriacką ustawą bankową i austriackim kodeksem cywilnym. Raiffeisen Zentralbank opracowuje także indywidualne sprawozdania finansowe zgodnie z austriackim prawem firmowym, które stanowią formalną podstawę do oceny obliczeń dotyczących podziału dywidendy i podatków.

Większość udziałów w RZB należy pośrednio do Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH z siedzibą w Wiedniu, który nie pełni funkcji operacyjnej i w związku z tym jest uwzględniany w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym spółki. Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH należy z kolei do ośmiu regionalnych banków Raiffeisen. Raiffeisen Zentralbank jest nadrzędną instytucją kredytową Grupy.

W dniu sporządzenia bilansu Grupa skonsolidowana RZB składała się z 371 spółek, w tym 22 banków i 231 innych instytucji finansowych. 26 podmiotów uwzględniono w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2009 rok po raz pierwszy. Ani w analizowanym roku ani w roku 2008 nie nabyto żadnych podmiotów, które miałyby wpływ na zyski Grupy. Więcej informacji na temat zmian w zakresie konsolidacji przedstawiono w Notach na stronie 136 (*wersji angielskiej raportu*).

Streszczenie

W 2009 roku, podobnie jak w roku poprzednim, na wyniki RZB silny wpływ miały konsekwencje globalnego kryzysu gospodarczego. Było to szczególnie widoczne w przypadku znaczącego obniżenia wolumenów operacyjnych oraz gwałtownego wzrostu kredytów nieregularnych i rezerw na odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Niemniej jednak ceny na rynkach finansowych gwałtownie rosły, co generowało zyski z wyceny równoważące znaczne straty wartości w 2008 roku.

7-procentowy spadek wyniku z działalności operacyjnej

Mimo poważnych tendencji zniżkowych w gospodarce większości krajów Europy Środkowo-Wschodniej i Austrii, w 2009 roku wynik RZB z działalności operacyjnej był zaledwie o 7 procent niższy w stosunku do rekordowo wysokiego wyniku za 2008 rok i wyniósł 2 588 mln euro.

Powyższa sytuacja była głównie efektem 9-procentowego spadku dochodów operacyjnych. To z kolei wynikało ze spadku dochodów odsetkowych netto o 14 procent, do 549 mln euro oraz znacznie ostrzejszego spadku dochodów netto z opłat i prowizji o 20 procent, tj. do 345 mln euro. Za każdym razem przyczynił się do tego spadek wolumenów operacyjnych, ponieważ kryzys gospodarczy ograniczył zapotrzebowanie na usługi kredytowe i bankowe. Jednak dochody handlowe netto przyniosły zdrowe 400 mln euro w wyniku zwiększenia stanu instrumentów finansowych po tym, jak niekorzystne warunki rynkowe spowodowały w poprzednim roku straty z wyceny.

Wynik operacyjny za czwarty kwartał był o 23 procent niższy niż w poprzednim kwartale w wyniku spadku wolumenów operacyjnych oraz niższych dochodów handlowych netto.

Ogólne koszty administracyjne także radziły sobie nieźle, spadając o 10 procent w stosunku do roku poprzedniego, tj. do 2 795 mln euro, w wyniku daleko idących cięć kosztów i różnic walutowych.

Poniższa tabela prezentuje poszczególne elementy wyniku operacyjnego.

mln euro	2009	zmiana	2008	2007
Dochody odsetkowe netto	3 462	(13,7%)	4 010	2 942
Dochody z opłat i prowizji netto	1 422	(19,6%)	1 768	1 516
Dochody handlowe netto	419	>500%	19	96
Pozostałe dochody operacyjne netto	80	(25,7%)	108	96
Dochody operacyjne	5 383	(8,9%)	5 905	4 650
Koszty osobowe	(1 387)	(11,6%)	(1 569)	(1 376)
Pozostałe koszty administracyjne	(1 101)	(11,9%)	(1 249)	(1 004)
Umorzenie/amortyzacja/odpisy	(307)	2,7%	(299)	(266)
Ogólne koszty administracyjne	(2 795)	(10,3%)	(3 117)	(2 645)
Zysk operacyjny	2 588	(7,2%)	2 788	2 005

Niższe wolumeny spowodowały spadek dochodów operacyjnych o 9 procent

Dochody odsetkowe netto pozostały dominującym czynnikiem, stanowiąc 64 procent dochodów operacyjnych RZB. Jednak, ponieważ dochody odsetkowe netto spadły o 14 procent w ujęciu bezwzględnym, tj. do 3 462 mln euro, ich udział w dochodach operacyjnych obniżył się o 4 punkty procentowe, głównie w wyniku zmniejszonych wolumenów operacyjnych, różnic walutowych i węższych marż związanych z wyższymi kosztami refinansowania na niektórych rynkach.

W ujęciu regionalnym Austria i reszta świata zanotowały największe spadki dochodów odsetkowych netto, odpowiednio o 19 i 30 procent. Spadku powyżej przeciętnej doświadczyła także Rosja (15 procent).

wykres na str. 40 raportu w wersji angielskiej

Dochody operacyjne (mln euro)

Dochody odsetkowe netto – dochody odsetkowe netto
 Dochody z opłat i prowizji netto – dochody z opłat i prowizji netto
 Dochody z działalności handlowej netto – dochody handlowe netto
 Pozostałe dochody operacyjne netto – pozostałe dochody operacyjne netto

Niższym wolumenom operacyjnym towarzyszyła marża odsetkowa Grupy węższa o 42 punkty bazowe, tj. wynosząca 2,25 procent. Chociaż marże odsetkowe zmniejszyły się we wszystkich segmentach, największe spadki zanotowano w Rosji (spadek o 67 punktów bazowych) i reszcie świata (spadek o 30 punktów bazowych).

Spadek dochodów z opłat i prowizji netto był jeszcze bardziej wyrazisty – 20 procent lub 346 mln euro do poziomu 1 422 mln euro. W efekcie udział tego typu dochodów w dochodach operacyjnych zmniejszył się o

4 punkty procentowe do 26 procent. Austria zanotowała najbardziej widoczny spadek o 34 procent, głównie w wyniku niższych dochodów z tytułu prowizji z transakcji na papierach wartościowych. Jednak segmenty WNP (spadek o 25 procent) i Europa Środkowa (spadek o 23 procent) także odnotowały w związku z recesją spadek dochodów z tytułu usług bankowych w wyniku niższych wolumenów operacyjnych.

W Grupie 50 procent spadku dochodów z prowizji netto było wynikiem niższych dochodów z wymiany walutowej oraz banknotów i monet, gdyż kredyty w walutach obcych oraz międzynarodowe przekazy płatnicze zmalały o 33 procent. Przekazy płatnicze, które stanowiły do 40 procent dochodów z opłat i prowizji netto, także odnotowały 15-procentowy spadek.

Z kolei dochody handlowe netto wzrosły z 19 mln euro do 419 mln euro. Odnotowano istotną zmianę w poszczególnych elementach dochodów w porównaniu do poprzedniego roku. Po tym, jak ogromne wahania stóp procentowych spowodowane globalnym kryzysem finansowym przyczyniły się do spadku dochodów z tytułu transakcji związanych ze stopami procentowymi do minus 275 mln euro w 2008 roku, dochody te wzrosły w 2009 roku do 368 mln euro, głównie w wyniku zwiększenia stanu papierów wartościowych i odsetkowych instrumentów pochodnych. Z kolei obniżył się poziom transakcji walutowych, a dochody handlowe netto skurczyły się z 268 mln euro do 110 mln euro. Było to w znacznej mierze związane z aktualizacją wyceny transakcji walutowych typu forward w Rosji mającą na celu odzwierciedlenie różnic w stopach procentowych oraz różnic walutowych pomiędzy rosyjskim rublem a amerykańskim dolarem. W poprzednim roku te same działania wygenerowały zyski z wyceny.

Redukcja ogólnych kosztów administracyjnych o 10 procent

Kompleksowe rozwiązania oszczędnościowe wprowadzone w odpowiedzi na spadek gospodarczy w powiązaniu z różnicami walutowymi spowodowały zmniejszenie ogólnych kosztów administracyjnych w ciągu analizowanego roku o 10 procent, czyli o 322 mln euro do 2 795 mln euro. Koszty osobowe i pozostałe koszty administracyjne spadły o 12 procent. Z kolei obciążenia amortyzacyjne wzrosły o 3 procent ze względu na inwestycje w nowe systemy oprogramowania.

Koszty osobowe spadły o 182 mln euro do 1 387 mln euro, stanowiąc jednak nadal prawie 50 procent całkowitych kosztów operacyjnych. Średni poziom zatrudnienia zmniejszył się o 2 procent (1 161 pracowników) do 63 469 osób, głównie w wyniku cięć w WNP i pozostałych (o 7 procent) oraz reszcie świata (o 5 procent). Pozostałe koszty administracyjne spadły o 149 mln euro do 1 101 mln euro. Ogromne oszczędności kosztów osiągnięto poprzez cięcia wydatków reklamowych, promocyjnych i PR (spadek o 37 procent), kosztów podróży i biurowych, z kolei największa pozycja, tj. koszty powierzchni biurowej, nadal stanowiła do 30 procent pozostałych kosztów administracyjnych.

Poprawa wskaźnika koszty/dochody do 51,9 procent

10-procentowe obniżenie ogólnych kosztów administracyjnych odrobinę przekroczyło 9-procentowy spadek dochodów operacyjnych. Miało to korzystny wpływ na jedną z podstawowych miar skuteczności banku, tj. wskaźnik koszty/dochody, który opisuje relację pomiędzy ogólnymi kosztami administracyjnymi a dochodami operacyjnymi. W badanym okresie wskaźnik ten poprawił się o 0,9 punktów procentowych, tj. spadł z 52,8 procent do 51,9 procent.

wykras na str. 41 raportu w wersji angielskiej

Wskaźnik koszty/dochody

% dochodów i kosztów w mln euro

Operating income – dochody operacyjne

General administrative expenses – ogólne koszty administracyjne

Cost/income ratio – wskaźnik koszty/dochody

Zysk skonsolidowany wzrósł do 433 mln euro

Chociaż zysk operacyjny RZB spadł w analizowanym roku o blisko 7 procent, na wyniki wpływ miały zyski i straty z wyceny netto w świetle globalnego kryzysu finansowo-bankowego oraz kryzysu gospodarczego w Europie Środkowo-Wschodniej.

Ponieważ recesja uruchomiła wzrost poziomu kredytów nieregularnych zarówno wśród klientów detalicznych, jak i korporacyjnych, rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości podniesiono o 95 procent do 2 247 mln euro. Jednak dochody z instrumentów pochodnych i inwestycji finansowych ponownie spadły, powodując zmianę stanu odpisów z tytułu utraty wartości z minus 1 049 mln euro do plus 482 mln euro.

W efekcie zysk brutto zwiększył się o 38 procent, tj. z 597 mln euro do 824 mln euro. Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie zysku operacyjnego i zysku skonsolidowanego.

mln euro	2009	zmiana	2008	2007
Zysk operacyjny	2 588	(7,2%)	2 788	2 005
Rezerwy na wypadek strat z tytułu trwałej utraty wartości	(2 247)	95,3%	(1 150)	(308)
Pozostałe zyski (straty)	483	(146,4%)	(1 041)	(212)
Zysk brutto	824	38,1%	597	1 485
Podatki dochodowe	(254)	54,0%	(165)	(295)
Zysk netto	571	32,1%	432	1 190
Udziały mniejszościowe w zysku	(137)	(64,3%)	(384)	(412)
Zysk skonsolidowany	433	>500%	48	778

Większość rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości dotyczy Ukrainy, Rosji i Węgier

Wyraźny spadek wiarygodności kredytowej i możliwości spłaty zadłużenia przez kredytobiorców doprowadził w 2009 roku do znacznego wzrostu odliczeń na rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości aż o 95 procent, tj. z 1 096 mln euro do 2 247 mln euro. Chociaż wyższe wolumeny kredytów nieregularnych spowodowały spadek rezerw na straty kredytowe o 156 procent netto, rezerwy na wypadek strat w portfelu kredytowym obniżyły się o 47 procent. Wskaźnik ryzyko/zyski wzrósł znacząco z 28,7 do 64,9 procent.

W 2009 roku odliczenia na poczet rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości wyniosły w sumie 1 222 mln euro dla klientów korporacyjnych, przewyższając znacząco rezerwy dotyczące klientów indywidualnych. W 2009 roku konieczne było także tworzenie rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości w odniesieniu do banków, które wyniosły 215 mln euro w porównaniu do 236 mln euro w poprzednim roku.

W podziale na segmenty lwią część rezerw netto na odpisy z tytułu utraty wartości stanowiły rezerwy tworzone w pozostałych państwach WNP, które wyniosły 514 mln euro, tj. 23 procent, (wzrost o 184 procent), przy wskaźniku ryzyko/zyski wynoszącym 105,3 procenta. W Austrii całkowite rezerwy, z uwzględnieniem rezerw dla banków wyniosły 449 mln euro, a wskaźnik ryzyko/zyski 65,4 procent. W pozostałych regionach wskaźnik ryzyko/zyski wahał się od 37 do 50 procent.

Ożywienie na rynkach finansowych generuje zyski z wyceny

Spadki cen związane z kryzysem finansowym spowodowały w 2009 roku ogromne straty z wyceny, ale rynki finansowo stopniowo ustabilizowały się w badanym okresie. Część strat zrównoważono w 2009 roku poprzez uchylene odpisów z tytułu utraty wartości. W 2008 roku strata netto na papierach wartościowych znajdujących się w posiadaniu badanego podmiotu (według wartości godziwej) wyniosła 1 077 mln euro, a w analizowanym okresie dochody netto osiągnęły 396 mln euro. Produkty strukturyzowane uwzględnione w tej kategorii wygenerowały dochody netto na poziomie 30 mln euro (2008: minus 313 euro). Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności, w przypadku których zanotowano stratę w wysokości 36 mln euro w związku z naruszeniami w poprzednim roku, wygenerowały dochody netto na poziomie 15 mln euro z tytułu zbycia niewielkiego portfela.

Dodatnie wyniki przyniosły także instrumenty pochodne. Wyższy poziom dochodów netto był głównie efektem zwiększenia wartości i odzyskania kredytowych instrumentów pochodnych (CDS) na łączną kwotę 59 mln euro (2008: minus 124 mln euro) oraz zysków z wyceny pozostałych instrumentów pochodnych, będących efektem zmian stóp procentowych, w wysokości 112 mln euro.

Stopa podatkowa wynosząca 31 procent

Podatek dochodowy wzrósł w 2009 roku o 54 procent, do 254 mln euro, rosnąc nieznacznie szybciej niż zysk brutto, który wzrósł o 38 procent. W efekcie teoretyczna stopa podatkowa RZB wzrosła z 28 do 31 procent. Jedną z przyczyn było zmniejszenie aktywów z tytułu odroczonego podatku o 75 mln euro w stosunku do roku poprzedniego w związku z przeniesieniem straty podatkowej, której nie można było już wykorzystać, biorąc pod uwagę bieżące, średnioterminowe prognozy podatkowe. Z kolei podatki dochodowe w Europie Środkowo-Wschodniej obniżyły się z 366 mln euro do 92 mln euro ze względu na spadek zysków. Konieczne było odpisanie aktywów z tytułu podatku dochodowego w Austrii. W związku z tym podatki dochodowe w Austrii wyniosły w sumie 143 mln euro.

Nieznaczny wzrost ROE o 8,8 procent

Zwrot z kapitału (ROE) brutto wzrósł z 7,3 do 8,8 procent, tj. odpowiednio do wzrostu zysków. Średni kapitał własny, na którym oparty jest ten wskaźnik, wynosił 9 333 mln euro, tj. o 14 procent lub 1 108 mln euro więcej niż w poprzednim roku. Wzrost kapitału udziałowego zrównoważyły ujemne różnice walutowe i wypłata dywidendy. Skonsolidowany wskaźnik ROE, oparty na kapitale przypisywanym udziałowcom Raiffeisen Zentralbank, uległ znaczącej poprawie i wzrósł z 0,9 procenta do 6,3 procenta w wyniku zmiany struktury zysków.

Wzrosły także zyski na akcję, z 6,40 euro do 36,50 euro. Średnia liczba akcji zwykłych w obiegu wynosiła na koniec 2008 roku 5 540 000. W 2009 roku poziom kapitału zakładowego nie uległ zmianie. Za 2009 rok zaproponowana zostanie dywidenda w wysokości 23,2 euro za akcję zwykłą.

Kompleksowe dochody z uwzględnieniem udziałów mniejszościowych w wysokości 250 mln euro

Pozostałe zyski/straty – elementy całkowitych zysków uznawane bezpośrednio w kapitale własnym – z uwzględnieniem udziałów mniejszościowych wyniosły w 2009 roku minus 321 mln euro. Z tego 242 mln euro straty przypisać można było udziałowcom Raiffeisen Zentralbank. W 2008 roku pozostałe zyski/straty wyniosły minus 903 mln euro w wyniku różnic walutowych spowodowanych deprecjacją niektórych walut państw Europy Środkowo-Wschodniej.

Najważniejszą pozycję wśród pozostałych zysków/strat stanowią różnice walutowe, które w badanym okresie spowodowały stratę w wysokości 269 mln euro, z uwzględnieniem operacji hedgingowych (2008: minus 931 mln euro). W 2009 roku największy wpływ miała strata wartości rosyjskiego rubla (minus 5 procent), białoruskiego rubla (spadek o 33 procent) oraz ukraińskiej hrywnii (minus 5 procent).

Zyski z wyceny operacji zabezpieczających przepływy pieniężne wyniosły w 2009 roku 44 mln euro (2008: 130 mln euro). Zmiana stanu kapitału własnego spółek wycenianych metoda kapitałową spowodowała w 2009 roku stratę w kwocie 98 mln euro (2008: minus 76 mln euro).

Kompleksowe dochody liczone są jako różnica zysku netto (571 mln euro) i pozostałych strat w łącznej kwocie 321 mln euro. Uwzględniając udziały mniejszościowe, kompleksowe dochody osiągnęły w 2009 roku 250 mln euro, z czego 191 mln euro można było przypisać akcjonariuszom Raiffeisen Zentralbank.

Wzrost kapitału własnego o 20 procent

Kapitał własny RZB, z uwzględnieniem udziałów mniejszościowych oraz zysków za 2009 rok, wzrósł o 20 procent, tj. o 1 721 mln euro, do 10 308 mln euro na dzień sporządzenia sprawozdania.

W kwietniu Raiffeisen Zentralbank wyemitował kapitał udziałowy na kwotę 1 750 mln euro, który został w całości objęty przez Republikę Austrii. Pierwszą transzę kapitału udziałowego (750 mln euro) wyemitowano w grudniu 2008 roku, ale wstępni u znano jako kapitał podporządkowany.

Chociaż nie istnieją wyraźne wytyczne MSSF co do uznawania kapitału własnego, kapitał udziałowy może zostać uznany jako kapitał własny zgodnie z MSSF. Biorąc pod uwagę standardową interpretację, RZB zdecydował się zmienić sposób prezentacji swoich sprawozdań w porównaniu do pierwszego kwartału 2009 roku. W efekcie kapitał udziałowy uwzględniony w kapitale własnym Grupy wynosi w tej chwili w sumie 2 500 mln euro.

Kapitał własny przedstawiony w sprawozdaniu z pozycji finansowej RZB zmniejszono o dodatkowe 257 mln euro, z czego 150 mln euro wypłacono w formie dywidendy akcjonariuszom Raiffeisen Zentralbank.

Spadek sumy bilansowej o niecałe 6 procent

Na 31 grudnia 2009 roku suma bilansowa RZB wyniosła 147,9 mld euro, tj. spadła o niecałe 6 procent (9,0 mld euro) w porównaniu do końca 2008 roku. Suma bilansowa uwzględnia różnice walutowe wynoszące około 2 mld euro, wynikające ze spadku wartości dolara amerykańskiego i niektórych walut państw Europy Środkowo-Wschodniej. Zmiany w składzie grupy skonsolidowanej nie miały istotnego wpływu na sumę bilansową.

Spadek spowodowały dwa podstawowe czynniki – wpływ rozwiązań mających na celu redukcję i stabilizację portfela kredytowego i wyraźne obniżenie zapotrzebowania na kredyty na niektórych rynkach. Spadek kredytów i pożyczek dla klientów spowodował obniżenie sumy bilansowej o 10,1 mld euro. Zmiany stanu rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości w badanym okresie także spowodowały zmniejszenie sumy bilansowej o dalsze 1,9 mld euro.

Obniżenie sumy bilansowej w efekcie wyżej wspomnianych rozwiązań i czynników zostało częściowo zrównoważone wzrostem krótko i średnioterminowej pozycji inwestycyjnej w wysokiej jakości papierach wartościowych (głównie obligacjach rządowych i obligacjach gwarantowanych przez rząd). Spowodowało to wzrost sumy bilansowej o około 6,7 mld euro w pozycji inwestycje finansowe (po stronie aktywów).

Po stronie pasywów, poszerzony portfel inwestycyjny spowodował 8-procentowy spadek bazy refinansowej do 50 mld euro w lokatach banków. Zwiększone starania mające na celu przyciągnięcie lokat klientów oznaczały, że lokaty klientów spadły o 6 procent do 55,4 mld euro. Spadek ten był najbardziej widoczny wśród kluczowych klientów i sektora publicznego, z kolei lokaty klientów indywidualnych wzrosły o 0,9 mld euro mimo wahań kursowych.

Wzrost wskaźnika własnych środków o ponad 13 procent

W 2008 roku RZB zakończył proces przechodzenia do zasad Basel II i na koniec grudnia 2008 roku otrzymał upoważnienie umożliwiające częściowe zastosowanie podejścia opartego na ratingu wewnętrznym (podejście IRB). Od tego czasu Grupa Bankowa RZB stosuje podejście IRB do pomiaru ryzyka w odniesieniu do wszystkich pionów niedetalicznych Raiffeisen Zentralbank oraz swoich podmiotów zależnych w Chorwacji, na Malcie, w Rumunii, Słowacji, Czechach, na Węgrzech i w Stanach Zjednoczonych. Wszystkie pozostałe podmioty Grupy nadal liczą ryzyko kredytowe, stosując standardowe podejście.

Spadek wolumenów, a szczególnie zmniejszenie portfela kredytowego, doprowadziły do znacznego obniżenia poziomu aktywów ważonych ryzykiem, które zmniejszyły się w 2009 roku o prawie 16 procent do 74 990 mln euro. Trzy czwarte spadku dotyczyły Raiffeisen International, reszta Raiffeisen Zentralbank. W efekcie wymóg własnych środków w odniesieniu do ryzyka kredytowego wyniósł na koniec roku 5 999 mln euro, z czego 46 procent obliczono zgodnie z metodą IRB. Wymóg środków własnych w odniesieniu do ryzyka rynku, obejmującego ryzyko walutowe, pozostał prawie bez zmian w porównaniu do poprzedniego roku i wyniósł 792 mln euro. Z kolei nowe podejście doprowadziło do 25-procentowego spadku wymogu ryzyka operacyjnego do 725 mln euro. Ogólnie rzecz biorąc, wymóg środków własnych dla RZB obniżył się o 12 procent i wyniósł na koniec 2009 roku 7 516 mln euro.

W 2009 roku środki własne wzrosły o 14 procent lub 1 507 mln euro do 12 308 mln euro w wyniku przyrostu kapitału zakładowego, który został w całości objęty przez Republikę Austrii, o 1,75 mld euro.

Podstawowy kapitał uwzględniony w środkach własnych wzrósł o 17 procent do 8 904 mln euro, dzięki czemu wskaźnik podstawowego kapitału poprawił się o 2,4 punktu procentowego i wyniósł 13,1 procenta.

Szczegółowa analiza pozycji rachunku wyników

Dochody odsetkowe netto

Po latach wzrostu dochody odsetkowe netto spadły po raz pierwszy w badanym okresie o 14 procent, tj. 549 mln euro, do 3 462 mln euro, w przeciwieństwie do średniej sumy bilansowej, która wzrosła o 2 procent. Było to przede wszystkim spowodowane niższymi wolumenami z działalności, wahaniami kursowymi oraz wyższymi kosztami refinansowania. Dla celów zarządzania płynnością RZB korzystał z droższych instrumentów refinansowych o dłuższych terminach.

Kolejną przyczyną spadku dochodów odsetkowych netto była węższa marża odsetkowa, która zmniejszyła się o 42 punkty bazowe do 2,25 procenta (licząc w odniesieniu do średniej sumy bilansowej). Spadek był widoczny we wszystkich segmentach Grupy, ale najbardziej w Rosji, gdzie marża odsetkowa spadła o 67 punktów bazowych, oraz w segmencie określanym jako 'Reszta świata', który zanotował spadek o 30 punktów bazowych i Austrii – spadek o 27 punktów bazowych.

Dochody odsetkowe spadły o 21 procent, tj. 1 957 mln euro, do 7 470 mln euro. Ponad połowa spadku – 1 005 mln euro – dotyczyła kredytów i pożyczek dla banków. Ogólny spadek stóp procentowych doprowadził także do wyraźnego zmniejszenia oprocentowania kredytów i pożyczek dla klientów (spadek o 13 procent), a niższe wolumeny przyczyniły się do zmniejszenia sald w bankach centralnych (o 55 procent) i roszczeń leasingowych (o 23 procent). Dywidenda z tytułu inwestycji finansowych także spadła o 190 mln euro do 17 mln euro w wyniku niższej dywidendy ze strony podmiotów stowarzyszonych oraz udziałów kapitałowych w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku.

W międzyczasie dochody odsetkowe z papierów wartościowych wzrosły o 22 procent, tj. 138 mln euro, do 760 mln euro. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze zwiększonych inwestycji w papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu, głównie obligacje sektora publicznego. Odsetki netto z instrumentów pochodnych osiągnęły 222 mln euro w wyniku niższych stóp procentowych, tj. o 204 mln euro więcej niż w poprzednim roku.

Dochody od spółek wycenianych metoda kapitałową wzrosły do 92 mln euro (o 93 procent), z czego około połowa związana była z udziałem kapitałowym w UNIQA Versicherungen AG.

Koszty odsetkowe spadły bardziej niż dochody odsetkowe, o 25 procent do 4 100 mln euro.

Spadek ten wynikał głównie z niższych płatności odsetkowych dla banków, które obniżyły się o 1 019 mln euro, tj. 48 procent, do 1 098 mln euro w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku w efekcie zmniejszonych wymogów refinansowych. Odsetki od lokat klientów także wiele straciły, spadając o 369 mln euro, tj. 17 procent, w stosunku do poprzedniego roku, co odzwierciedla niższe poziomy stóp procentowych i spadek lokat terminowych. Z kolei odsetki z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych prawie nie uległy zmianie i wynosiły 856 mln euro.

wykres na str. 45 raportu w wersji angielskiej

Zmiana marży odsetkowej

W ujęciu regionalnym środowisko gospodarcze we wszystkich segmentach spowodowało obniżenie dochodów odsetkowych netto, przy czym największy spadek zanotowała Austria (o 19 procent, tj. 164 mln euro). W Rosji i pozostałych krajach WNP nowe środowisko gospodarcze przyczyniło się do obniżenia dochodów odsetkowych netto o odpowiednio 113 mln euro i 45 mln euro, tj. do 651 mln euro i 488 mln euro. W Europie Środkowej dochody odsetkowe netto spadły z 1 022 mln euro do 984 mln euro w wyniku wyższych kosztów refinansowania lokat klientów z powodu zwiększonej konkurencji. Segmenty Europy Południowo-Wschodniej odnotował spadek o 51 mln euro głównie w wyniku wyższych kosztów refinansowania lokat klientów oraz pożyczek od banków. W segmencie 'Reszta świata' dochody odsetkowe netto także gwałtownie spadły o 67 mln euro.

Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości

Globalny kryzys gospodarczy oraz jego wpływ na realną gospodarkę doprowadziły do gwałtownego wzrostu kredytów nieregularnych w 2009 roku. Spadek możliwości płatniczych klientów znalazł także odzwierciedlenie w znaczącym wzroście odpisów z tytułu utraty wartości dla kredytów i pożyczek, które w sumie w badanym roku wyniosły 2 247 mln euro, tj. były o 1 096 mln euro lub 95 procent wyższe niż w poprzednim roku. Odpisy z tytułu utraty wartości uwzględniały 13 mln euro zysków ze sprzedaży kredytów. Wykluczając te zyski odpisy z tytułu utraty wartości wynosiły w sumie 2 259 mln euro, z czego większość stanowiły rezerwy na wypadek strat z tytułu kredytów indywidualnych w wysokości 2,083 mln euro. Z kolei zmiany w stanie rezerw na wypadek utraty wartości kredytów portfelowych spadły w porównaniu do poprzedniego roku o 176 mln euro.

Wskaźnik rezerw netto, tj. stosunek rezerw na odpisy z tytułu trwałej utraty wartości do średnich aktywów ważonych ryzykiem, wzrósł o 1,57 punktu procentowego do 2,76 procenta. Wskaźnik straty – stosunek istniejących przydzielonych rezerw na wypadek strat kredytowych do akcji kredytowej ogółem – wzrósł z 0,09 procenta w 2008 roku do 0,20 procenta w 2009 roku.

Niekorzystne środowisko gospodarcze znalazło także odzwierciedlenie we wskaźniku ryzyko/zyski (stosunek rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości do dochodów odsetkowych netto), który pogorszył się o 36,2 punktu procentowego i wyniósł 64,9 procenta.

Wśród segmentów regionalnych najwyższe odpisy z tytułu utraty wartości na poziomie 514 mln euro odnotowano w segmencie 'Pozostałe WNP'. Kwota ta obejmowała indywidualne rezerwy na wypadek strat kredytowych wynoszące 490 mln euro, z czego 456 mln euro dotyczyło ukraińskiego banku sieciowego. Indywidualne rezerwy na wypadek strat kredytowych zostały równo podzielone pomiędzy osoby fizyczne i klientów korporacyjnych.

W badanym roku Europa Środkowa zanotowała wzrost rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości o 489 mln euro (z wykluczeniem zysków w wysokości 2 mln euro z tytułu sprzedaży kredytów), z uwzględnieniem 384 mln euro z tytułu indywidualnych rezerw na wypadek strat kredytowych. Węgry odnotowały najgwałtowniejszy wzrost o 177 mln euro. W Polsce rezerwy wzrosły o 76 mln euro, w Słowacji 69 mln euro, a w Czechach o 55 mln euro. Segment austriacki odnotował wzrost rezerw o 449 mln euro, w tym indywidualne rezerwy na wypadek strat kredytowych wyniosły 466 mln euro, z czego połowa dotyczyła odpisów z tytułu wyceny kredytów i pożyczek dla banków (banki w Islandii, państwa Zatoki i Ukrainie). Z kolei rozwiązano 17 mln euro rezerw na wypadek strat z tytułu kredytów portfelowych.

wykres na str. 46 raportu w wersji angielskiej

Podział odpisów z tytułu utraty wartości według regionów (%)

Reszta świata 3% (+1 pp)
Austria 20% (-11 pp)
Europa Środkowa 22% (-1 pp)
WNP 30,9% (+/-0 pp)
Europa Południowo-Wschodnia 18% (+5 pp)
Rosja 14% (-1 pp)

W Europie Południowo-Wschodniej rezerwy na utratę wartości wzrosły o 414 mln euro. Indywidualne rezerwy na wypadek strat kredytowych wyniosły w sumie 352 mln euro, głównie dla Rumunii (153 mln euro), Bułgarii (74 mln euro) i Chorwacji (62 mln euro).

W Rosji zmiana stanu rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości (z wykluczeniem zysków ze sprzedaży kredytów wynoszących 11 mln euro) wynosiła 333 mln euro. Indywidualne rezerwy na wypadek strat kredytowych wyniosły 339 mln euro, z czego większość (325 mln euro) dotyczyło rosyjskiego banku sieciowego. Jeżeli chodzi o grupy klientów, dwie trzecie indywidualnych rezerw na wypadek strat kredytowych związane było z klientami korporacyjnymi, a pozostała część z klientami indywidualnymi i detalicznymi.

W badanym okresie kredyty nieregularne dla banków wzrosły z 2 315 mln euro do 5 435 mln euro, tj. o 7,3 procenta portfela kredytowego (2008: 2,7 procenta). Odpowiednie rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości podskoczyły na koniec roku do 3 770 mln euro, chociaż ich wzrost pozostał w tyle za przyrostem kredytów nieregularnych. W efekcie wskaźnik rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości do kredytów nieregularnych spadł znacząco z 90,8 procenta w 2008 roku do 69,4 procenta w 2009 roku.

Kredyty nieregularne, w tym banki i transakcje pozabilansowe, osiągnęły 6 587 mln euro, co spowodowało, że wskaźnik kredytów nieregularnych wyniósł 3,8 procenta. W poprzednim roku kredyty nieregularne wynosiły w sumie 3 189 mln euro i stanowiły 1,7 wszystkich zaległości kredytowych.

Dochody z opłat i prowizji netto

Dochody z opłat i prowizji netto spadły o 20 procent w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku, tj. o 346 mln euro, do 1 422 mln euro.

Tak wyraźny spadek spowodowany był przede wszystkim niższym zapotrzebowaniem na usługi bankowe w następstwie recesji. Chociaż przelewy płatnicze stanowiły najistotniejszy element dochodów z tytułu opłat i prowizji netto, wynosząc 560 mln euro (40 procent), niższe wolumeny transakcji spowodowały spadek tej wartości o 101 mln euro, tj. 15 procent, poniżej wartości z poprzedniego roku (661 mln euro). Za znaczącą część tego spadku (47 mln euro) odpowiadał segment 'Pozostałe WNP' ze względu na deprecjację ukraińskiej hrywnii i obniżenie przychodów z przelewów płatniczych.

Dochody netto z tytułu dewiz, banknotów i monet oraz metali szlachetnych wyniosły w sumie 360 mln euro, tj. o 181 mln euro (34 procent) mniej niż w poprzednim roku i stanowiły 25 procent całkowitych dochodów z opłat i prowizji. Największy spadek w tej pozycji zanotowano w segmencie Europy Środkowo-Wschodniej (o 113 mln euro). Najważniejszymi czynnikami było wprowadzenie euro w Słowacji, zmniejszenie liczby nowych kredytów w walutach obcych na Węgrzech oraz niższe wolumeny transakcji walutowych w Polsce.

Dochody netto z kredytów i gwarancji stanowiły 18 procent, tj. 253 mln euro, dochodów z tytułu opłat i prowizji netto. Za spadek o 56 mln euro odpowiadały głównie Austria (26 mln euro) i Europa Południowo-Wschodnia (23 mln euro).

Dochody netto z papierów wartościowych spadły o 24 mln euro do 118 mln euro w wyniku sytuacji rynkowej. W ujęciu regionalnym za większość strat (spadek o 21 mln euro) odpowiada Austria. 10 mln euro spadku odnotowano z kolei w Europie Środkowej, głównie na Węgrzech.

Dochody z zarządzania funduszami inwestycyjnymi i emerytalnymi spadły w wyniku niższego zapotrzebowania wywołanego kryzysem (z 38 mln euro w 2008 roku do 27 mln euro). Opłaty za zarządzanie związane z wolumenem funduszy spadły, odzwierciedlając zmniejszenia stanu portfela w 2008 roku. Miało to przede wszystkim wpływ na spółki w Słowacji i Chorwacji.

Dochody netto z tytułu usług agencyjnych na rzecz produktów własnych i produktów stron trzecich wzrosły o 15 mln euro do 46 mln euro, głównie w Europie Środkowej. Na Węgrzech w większym stopniu korzystano z usług placówek Grupy niż zewnętrznych sprzedawców, co z kolei zmniejszyło koszty opłat i prowizji.

Działalność związana z kredytowymi instrumentami pochodnymi i pozostałymi usługami bankowymi także odnotowała poprawę stanu dochodów netto o 12 mln euro.

Dochody z działalności handlowej netto

Dochody z działalności handlowej netto wzrosły z 19 mln euro w poprzednim roku do 418 mln euro. Pozycja ta obejmuje zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane zyski i straty z wszystkich pozycji w portfelu

transakcyjnym, z uwzględnieniem kosztów refinansowania aktywów portfela oraz zysków/strat z tytułu wyceny wszystkich pozycji walutowych.

Dochody netto z transakcji związanych z oprocentowaniem wzrosły z minus 275 mln euro do 368 mln euro. RZB odrobił straty z tytułu wyceny w wysokości 289 mln euro z poprzedniego roku spowodowane wahaniami stóp procentowych, osiągając dochody netto ponownie na poziomie 292 mln euro. Pozostała część pochodziła ze zrealizowanych dochodów i marży odsetkowej. Ze względu na złagodzenie krzywej stóp procentowych i wyższe wolumeny Austria miała największy wkład, wynoszący 182 mln euro, w dochody netto z transakcji opartych na stopa procentowych. Rosja także wygenerowała w tej pozycji dochody w wysokości 59 mln euro, z kolei Reszta świata odnotowała dochody na poziomie 54 mln euro. Największy wzrost tej pozycji związany był z portfelem papierów wartościowych w oddziale w Londynie.

W przeciwieństwie do transakcji opartych na stopach procentowych, dochody netto z transakcji walutowych spadły o 158 mln euro do 110 mln euro. Spowodowane było to głównie zmianą oprocentowania oraz różnicami walutowymi pomiędzy rublem a dolarem amerykańskim w rosyjskiej jednostce Grupy, co doprowadziło do strat z tytułu wyceny kontraktów walutowych typu futures zawartych w celach hedgingowych. W 2008 roku transakcje te wygenerowały zyski z wyceny.

Dochody z działalności handlowej netto z tytułu transakcji na akcjach i indeksach wzrosły o 39 procent do 32 mln euro. Segment austriacki miał w tym swój lwi udział. Dotyczy to w szczególności Raiffeisen Centrobank, który specjalizuje się w produktach kapitałowych, oraz Raiffeisen Zentralbank.

Straty z wyceny doprowadziły do straty z tytułu transakcji na kredytowych instrumentach pochodnych na poziomie 14 mln euro (2008 – minus 1 mln euro).

Dochody z działalności handlowej netto także uwzględniają dochody netto z papierów wartościowych według wartości godziwej wykazanej w rachunku zysków i strat, które spadły o 59 mln euro w badanym okresie do minus 55 mln euro.

wykres na str. 48 raportu w wersji angielskiej

Zmiana dochodów z opłat i prowizji netto (mln euro)

Payment transfer business – przelewy płatnicze

Credit and guarantees – kredyty i gwarancje

Securities – papiery wartościowe

Foreign currency, notes and coins and precious metals – waluty obce, banknoty i monety, metale szlachetne

Other banking services – pozostałe usługi bankowe

Dochody netto z instrumentów pochodnych

Dochody netto z instrumentów pochodnych zwiększyły się o 263 mln euro w badanym roku, osiągając 172 mln euro.

Ponownie podstawową przyczyną wzrostu były zmiany stóp procentowych, ponieważ rynki finansowe stopniowo się uspakajały. Dochody netto z instrumentów pochodnych obejmują dochody netto z kredytowych instrumentów pochodnych w wysokości 59 mln euro (2008: minus 124 mln euro), dochody netto z pozostałych instrumentów pochodnych w wysokości 112 mln euro (2008: 32 mln euro) oraz pozycje hedgingowe uznawane w ramach zysków lub strat w wysokości 1 mln euro (2008: 1 mln euro).

Dochody netto z kredytowych instrumentów pochodnych wzrosły, głównie w Austrii, w wyniku lepszych ratingów dla CDS (*credit default swap*), z poziomu straty wynoszącej 124 mln euro w poprzednim roku do 59 mln euro.

Dochody netto z pozostałych instrumentów pochodnych także uległy poprawie, głównie w Austrii, gdzie zmiany stóp walutowych przywróciły zdrowsze wartości rynkowe.

Dochody netto z inwestycji finansowych

Chociaż w 2008 roku dochody netto z inwestycji finansowych zdominowane zostały przez straty z wyceny, ogólna poprawa cen na rynkach kapitałowych w badanym okresie doprowadziła do zysków z wyceny.

Dochody netto z papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej w ramach zysków lub strat, uwzględniające dochody netto z wyceny oraz zmniejszenia, wyniosły 396 mln euro, w porównaniu do straty na poziomie 1 077 mln w poprzednim roku.

Zyski z wyceny z tytułu podwyższenia wartości papierów wartościowych stanowiły 333 mln euro. Kilka jednostek Grupy sprzedało papiery wartościowe o stałym i zmiennym oprocentowaniu, generując zyski na poziomie 63 mln euro.

Dochody netto z udziałów kapitałowych spadły z 154 mln euro w poprzednim roku do straty wynoszącej 101 mln euro. Pozycja ta uwzględniała straty z wyceny w kwocie 113 mln euro oraz dochody netto ze sprzedaży w wysokości 12 mln euro. W badanym roku uznano odpisy z tytułu utraty wartości dla kilku udziałów kapitałowych, szczególnie w sektorze bankowym i medialnym. W analizowanym okresie sprzedaż udziałów kapitałowych wygenerowała 12 mln euro przychodów. W poprzednim roku dochody netto ze sprzedaży wyniosły 183 mln euro, głównie w związku ze sprzedażą nieruchomości.

Dochody netto z papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności wyniosły 15 mln euro w porównaniu do straty wynoszącej w poprzednim roku 36 mln euro. Sprzedaż papierów wartościowych, a konkretnie mniej istotnego elementu portfela papierów utrzymywanych do terminu wymagalności, przyniosła dochody netto w wysokości 11 mln euro, z kolei zyski z wyceny stanowiły 4 mln euro.

wykres na str. 49 raportu w wersji angielskiej

Dochody z działalności handlowej netto według produktów (mln euro)

Interest and credit products – produkty odsetkowe i kredytowe
Foreign currency and FX valuation – waluty obce i wycena walutowa
Shares - akcje
Other transactions – pozostałe transakcje

Ogólne koszty administracyjne

W 2009 roku ogólne koszty administracyjne spadły znacząco o 10 procent, tj. 322 mln euro, do 2 795 mln euro, głównie w wyniku restrykcyjnego zarządzania kosztami w Grupie oraz deprecjacji walut w niektórych państwach Europy Środkowo-Wschodniej.

Ponieważ znaczące redukcje kosztów zrównoważyły 9-procentowy spadek dochodów operacyjnych, wskaźnik koszty/dochody poprawił się o 0,9 punktów procentowych i wyniósł 51,9 procenta (2008: 52,8 procenta). Największe redukcje ogólnych kosztów administracyjnych odnotowano na Ukrainie, w Rosji, na Węgrzech i w Polsce.

Spadek liczby pracowników o 10 procent

Koszty osobowe, które nadal stanowiły 50 procent ogólnych kosztów administracyjnych, spadły w 2009 roku o 12 procent, tj. 182 mln euro, do 1 387 mln euro. Skutki zaczynają przynosić działania związane z cięciami kosztów, w tym redukcja pracowników, nieobsadzanie wakatów i zmniejszenie premii.

W podziale na segmenty, koszty osobowe zanotowały największy spadek w pozostałych krajach WNP (30 procent), odzwierciedlając zarówno cięcia zatrudnienia, jak i deprecjację lokalnych walut. W Rosji koszty osobowe spadły o 25 procent, do czego przyczyniła się słaba pozycja rubla w stosunku do euro. Europa Środkowa odnotowała 15-procentowy spadek, głównie w wyniku różnic walutowych na Węgrzech i w Polsce, ale także w efekcie cięć zatrudnienia. W reszcie świata cięcia zatrudnienia w oddziale w Londynie doprowadziły do obniżenia kosztów osobowych, z kolei w Europie Południowo-Wschodniej 5-procentowa obniżka kosztów osobowych była głównie związana z deprecjacją. Wzrost kosztów osobowych o 11 procent odnotowano jedynie w Austrii, co było wynikiem wzrostu poziomu zatrudnienia.

Średnia liczba pracowników zatrudnionych przez Grupę (w przeliczeniu na pełne etaty) spadła o 2 procent, tj. 1 161 pracowników, do 63 469. Najbardziej gwałtowny spadek odnotowano w pozostałych krajach WNP, gdzie średnia liczba pracowników spadła o 7 procent, tj. 1 341, i Rosji – spadek o 3 procenty (284 pracowników). Z kolei w Europie Środkowej średnia liczba pracowników wzrosła o 2 procent, tj. 260. Także w Europie Południowo-Wschodniej zatrudniono 30 dodatkowych pracowników. Poziom zatrudnienia rósł najszybciej w Austrii, gdzie średnia liczba pracowników wzrosła o 7 procent, tj. 197. Zyski z działalności operacyjnej na pracownika spadły z 91 000 euro do 85 000 euro.

Jednak liczba pracowników na dzień sporządzenia sprawozdania jeszcze wyraźniej odzwierciedla wpływ zastosowanych rozwiązań. Na przykład liczba pracowników zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 59 800 w porównaniu do 66 651 na dzień 31 grudnia 2008 roku, co oznacza spadek o 6 851, tj. 10 procent. W podziale na segmenty liczba pracowników w pozostałych krajach WNP spadła o 11 procent (2 183), z kolei Europa Południowo-Wschodnia odnotowała spadek o 9 procent, tj. 1 691 pracowników. W Rosji liczba pracowników spadła o 16 procent, tj. 1 652, a Europa Środkowa odnotowała spadek o 9 procent (1 311 pracowników).

wykres na str. 50 raportu w wersji angielskiej

Ogólne koszty administracyjne według rodzaju (mln euro lub %)

Staff expenses – koszty osobowe
Other administrative expenses – pozostałe koszty administracyjne
Depreciation/amortization/write-downs – amortyzacja/umorzenia/odpisy

Wyraźne zmniejszenie pozostałych kosztów administracyjnych o 12 procent

Pozostałe koszty administracyjne spadły w 2009 roku o 12 procent, tj. 149 mln, do 1 101 mln euro. Dotyczyło to praktycznie wszystkich rodzajów kosztów. Po kosztach reklamy, PR i promocji, dotyczy to kosztów powierzchni biurowej, informatycznych, szkoleń i podróży. W ujęciu regionalnym największy spadek pozostałych kosztów administracyjnych odnotowano na Ukrainie i w Rosji.

Największe pozycje kosztów obejmowały koszty powierzchni biurowej w wysokości 336 mln euro (praktycznie bez zmian w porównaniu do poprzedniego roku), koszty informatyczne w wysokości 159 mln euro (spadek o 8 procent), koszty usług prawnych, doradczych i konsultacyjnych wynoszące 110 mln euro (spadek o 6 procent), koszty komunikacji w wysokości 99 mln euro (spadek o 5 procent) i koszty reklamy wynoszące 96 mln euro (spadek o 38 procent). W Austrii koszty powierzchni biurowej wzrosły o 9 mln euro, tj. 44 procent, głównie w wyniku przejęcia dodatkowych budynków w Wiedniu, oraz o 7 procent w Europie Południowo-Zachodniej w związku z dodaniem nowych placówek do sieci. Z kolei koszty powierzchni biurowej spadły o 18 procent w pozostałych krajach WNP, 6 procent w Rosji i 2 procent w segmencie określanym jako Reszta świata.

Liczba placówek wynosiła na koniec roku 3 038, co oznacza spadek netto o 213 placówek w porównaniu do poprzedniego roku. Dalsza optymalizacja lokalizacji doprowadziła do zmniejszenia liczby placówek o 188 w porównaniu do roku poprzedniego w pozostałych krajach WNP (181 lokalizacji na Ukrainie i 7 w Białorusi) oraz o 22 w Rosji. Zamknięto także 22 placówki w Europie Środkowej, głównie w Słowacji i na Węgrzech. Europa Południowo-Wschodnia była jedynym segmentem, w którym liczba placówek netto wzrosła o 18.

3-procentowy wzrost kosztów amortyzacji i umorzenia

Koszty amortyzacji rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych wzrosły w porównaniu do roku poprzedniego o 3 procent, tj. 8 mln euro, do 307 mln euro, z czego 171 mln euro dotyczyło rzeczowych środków trwałych, 103 mln euro wartości niematerialnych i prawnych, a 33 mln euro aktywów w ramach leasingu operacyjnego. W ujęciu regionalnym amortyzacja wzrosła o 10 procent (9 mln euro) w Europie Południowo-Wschodniej, 22 procent (6 mln euro) w Rosji i 8 procent (4 mln euro) w Austrii. Było to przede wszystkim związane z inwestycjami w systemy oprogramowania, takie jak CDPS (nowy system skarbowy dla instrumentów pochodnych), GFA Global Fund Administration (system zarządcy dla spółek inwestycyjnych), wewnętrzny model obliczania ryzyka rynku oraz zakup licencji na oprogramowanie Microsoft i Oracle.

W badanym okresie Grupa RZB zainwestowała 496 mln euro. Rzeczowe środki trwałe stanowiły 52 procent (259 mln euro) inwestycji, chociaż inwestycje w wartości niematerialne i prawne – głównie systemy oprogramowania – wzrosły o 37 procent. Pozostałą część zainwestowano w aktywa w ramach leasingu operacyjnego.

Pozostałe dochody operacyjne netto

Pozostałe dochody operacyjne netto spadły o 28 mln euro w 2009 roku do 80 mln euro w wyniku różnych czynników. Dochody netto z tytułu usług pozabankowych wzrosły o 13 mln euro do 56 mln euro, głównie w efekcie wyższych dochodów netto od podmiotów zależnych Centrottrade i F. J. Elsner Trading (2008: 43 mln euro).

wykres na str. 51 raportu w wersji angielskiej

Podział pozostałych kosztów administracyjnych za 2009 rok

Pozostałe koszty administracyjne 14% (-3 pp)
Koszty powierzchni biurowej 31% (+4 pp)
Koszty informatyczne 14% (+/-0 pp)
Koszty reklamy 9% (-3 pp)
Materiały biurowe 3% (-1 pp)
Koszty ochrony 4% (+/-0 pp)
Koszty komunikacji 9% (+1 pp)
Koszty ubezpieczenia lokat 6% (+1 pp) – koszty ubezpieczenia lokat
Koszty usług prawnych, doradczych i konsultacyjnych 10% (+1 pp)

Z kolei dochody netto z tytułu usług brokerskich spadły o 6 mln euro do minus 1 mln euro. Wyższe koszty usług brokerskich były w znacznej mierze powiązane z niepodlegającemu odliczeniu podatkowi naliczonemu w Polsce.

Dochody netto z leasingu operacyjnego odnotowały dalszy wzrost o 10 procent, tj. 4 mln euro, do 41 mln euro, głównie w wyniku zwiększonej działalności z zakresu leasingu operacyjnego w Serbii, a lwi udział w tych dochodach wniosła Chorwacja (31 mln euro).

Dochody netto ze sprzedaży rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych spadły z 23 mln euro w 2008 roku do straty netto na poziomie 3 mln euro w badanym okresie. Większość zysków za poprzedni rok wynikała ze sprzedaży nieruchomości w Austrii.

Podatki niezależne od zysków spadły o 11 procent, tj. z 59 mln euro do 53 mln euro, głównie w wyniku zmian na Węgrzech i w Słowacji.

W badanym roku dochody z tytułu rozwiązania ujemnej wartości firmy w ramach wstępnej konsolidacji wyniosły 5 mln euro (2008: 5 mln euro). Dochody te wynikały z pierwszej konsolidacji regionalnego centrum przetwarzania kart w Bratysławie, Centrottrade Singapore i podmiotów zależnych Raiffeisen Investment w Polsce, Rumunii, Rosji i Malcie.

Koszty netto z tytułu alokacji i rozwiązania pozostałych rezerw spadły z 11 mln euro w 2008 roku do straty netto w wysokości 5 mln euro. Zysk za poprzedni rok związany był z rozstrzygnięciem spraw sądowych w Słowacji i Polsce.

Dochody netto ze sprzedaży aktywów grupy

W 2009 roku z konsolidacji wyłączono osiem podmiotów zależnych (2008: 29 jednostek), generując tym samym dochody ze sprzedaży aktywów grupy w łącznej wysokości 1 mln euro (2008: 8 mln euro). Większość transakcji sprzedaży dotyczyła sektora leasingowego.

Pozycje bilansowe

Po wielu latach stabilnego wzrostu suma bilansowa RZB spadła w badanym okresie o 6 procent (9 mld euro), tj. z 156,9 mld euro do 147,9 mld euro. Było to wynikiem kroków podjętych w celu zmniejszenia i ustabilizowania portfela kredytowego w powiązaniu ze słabym zapotrzebowaniem na kredyty oraz wyższymi odpisami z tytułu utraty wartości. Z kolei zmiany w składzie grupy skonsolidowanej nie miały w 2009 roku istotnego wpływu na skonsolidowaną sumę bilansową.

Waluty państw w Europie Środkowo-Wschodniej odnotowały różne poziomy deprecjacji w pierwszym kwartale 2009 roku przed gwałtownym wzrostem. W efekcie różnice walutowe miały znacznie mniejszy wpływ na sumę bilansową niż w roku poprzednim. Rosyjski rubel, rumuński lej i ukraińska hrywnia spadły o 5 procent w ciągu roku, z kolei czeska korona i polski złoty uległy nieznacznej poprawie. Białoruski rubel był jedyną walutą, która odnotowała wyraźną deprecjację, spadając o 33 procent. W sumie wahania kursowe przyczyniły się do spadku sumy bilansowej o około 2 mld euro.

Aktywa

W analizowanym roku zmianie uległa struktura aktywów. Chociaż kredyty i pożyczki dla klientów (po odliczeniu odpisów z tytułu utraty wartości) spadły o 4 punkty procentowe, pozycja ta utrzymała swoją dominującą rolę, stanowiąc 48 procent aktywów ogółem. Z kolei kredyty i pożyczki przeznaczone dla banków i na inwestycje finansowe (w tym portfel transakcyjny) zwiększyły swój udział o 4 punkty procentowe. Pozostałe aktywa spadły o 4 punkty procentowe.

W 2009 roku kredyty i pożyczki dla klientów spadły o 10,1 mld euro, tj. 12 procent, do 74,9 mld euro, głównie ze względu na niższe zapotrzebowanie na kredyty w związku z recesją. Kredyty dla klientów korporacyjnych spadły o 13 procent, tj. 8,1 mld euro, a kredyty dla osób fizycznych i klientów detalicznych o 9 procent (2,0 mld euro). Sytuacja rynkowa miała wpływ na wszystkie segmenty. Obniżenie wartości portfela kredytowego oraz względnie stabilne wolumeny depozytów spowodowały zawężenie wskaźnika kredyty/depozyty o 9 punktów procentowych do 135 procent.

Kredyty i pożyczki dla banków wzrosły o 4,8 mld euro, tj. 16 procent, do 33,9 mld euro. Ponieważ operacje międzybankowe wróciły do normy, nastąpiło przesunięcie lokat z banków centralnych (minus 5,7 mld euro) do banków komercyjnych. Wzrosła liczba transakcji krótkoterminowych z bankami komercyjnymi.

W analizowanym roku odnotowano znaczący wzrost odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w wysokości 4,2 mld euro na dzień 31 grudnia 2009 roku, w porównaniu do 2,3 mld euro w 2008 roku. Odpisy z tytułu utraty wartości można podzielić na 3,8 mld euro w odniesieniu do kredytów i pożyczek dla klientów (klienci korporacyjni: 2,4 mld euro, klienci detaliczni: 1,4 mld euro) oraz 0,4 mld euro w odniesieniu do kredytów i pożyczek dla banków.

Gwałtownie wzrosły inwestycje finansowe, w tym portfel transakcyjny, który zwiększył się o 5,9 mld euro, licząc od końca 2008 roku, osiągając 28,7 mld euro. Dokonano nowych inwestycji w obligacje i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu, głównie wysokiej klasy papiery rządowe i papiery gwarantowane przez rząd. Pozostałe aktywa spadły o jedną trzecią w stosunku do wyników z końca 2008 roku, głównie ze względu na niższe rezerwy gotówkowe (spadek o 5,4 mld euro). Wycofano nadwyżkę płynności kilku jednostek Grupy, która została zdeponowana w bankach centralnych w 2008 roku. Wartość księgową instrumentów pochodnych spadła o 1,0 mld euro w wyniku zmian wartości rynkowych oraz wygaśnięcia transakcji, szczególnie transakcji walutowych o krótkich terminach zapadalności.

wykresy na str. 53 raportu w wersji angielskiej

Podział aktywów bilansowych (mld euro lub %)

Loans and advances to banks (after impairment losses) – kredyty i pożyczki dla banków (po odliczeniu odpisów z tytułu utraty wartości)
 Loans and advances to customers (after impairment losses) - kredyty i pożyczki dla klientów (po odliczeniu odpisów z tytułu utraty wartości)
 Securities – papiery wartościowe
 Other assets – pozostałe aktywa

Podział kredytów i pożyczek dla klientów

Sektor publiczny 2% (+/-0 pp)
 Klienci korporacyjni 66% (+/-0 pp)
 Małe i średnie przedsiębiorstwa 3% (+/-0 pp)
 Małe firmy 6% (+1 pp)
 Klienci Personal Banking 23% (-1 pp)

Pasywa

Chociaż wartość lokat klientów spadła o 6 procent w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku, wkład tej pozycji w pasywa ogółem obniżył się tylko o 1 punkt procentowy, tj. do 37 procent. W związku z powyższym po stronie pasywów dominowały lokaty klientów. O 1 punkt procentowy, tj. do 34 procent, spadł także udział lokat o banków. W 2009 roku rozwiązania mające na celu zwiększenie kapitału spowodowały wzrost udziału kapitału własnego i kapitału podporządkowanego po stronie pasywów o 3 punkty procentowe do 10 procent. Pozostałe pasywa stanowiły 19 procent (spadek o 1 punkt procentowy) pasywów ogółem.

Intensywne starania, by zatrzymać i pozyskać środki klientów, spowodowały spadek lokat klientów o zaledwie 6 procent z 3,7 mld euro do 55,4 mld euro, ponieważ wartość lokat klientów detalicznych wzrosła o 0,9 mld euro.

Jednocześnie jednak wartość lokat klientów korporacyjnych zmniejszyła się o 3,3 mld euro, co stanowiło odzwierciedlenie klimatu gospodarczego. Lokaty sektora publicznego spadły o 1,2 mld euro. Zmniejszenie lokat klientów dotknęło wszystkie segmenty. Największe spadki zanotowały Austria i Europa Środkowa, odpowiednio o 2,5 mld euro i 1,0 mld euro.

Poziom refinansowania ze strony banków obniżył się o 8 procent, tj. 4,2 mld euro, do 49,9 mld euro, głównie w wyniku spadku depozytów w banku centralnym o 4,0 mld euro. Lokaty banków komercyjnych spadły nieznacznie do minus 0,3 mld euro, z kolei lokaty wielostronnych banków rozwoju utrzymały się na prawie niezmiennym poziomie. Wolumen refinansowania długoterminowego spadło 3,7 mld euro, a transakcje na rynku pieniężnym zanotowały spadek o 0,8 mld euro.

Pozostałe pasywa zmniejszyły się o 2,9 mld euro, na koniec roku osiągając poziom 27,7 mld euro, w tym wyemitowane dłużne papiery wartościowe wyniosły w sumie 19,9 mld euro. Spowodowało to spadek pożyczek na rynku kapitałowym w formie emisji dłużnych o 0,8 mld euro (netto). Wartość rynkowa instrumentów pochodnych także obniżyła się o 1,0 mld euro, a zobowiązania transakcyjne spadły o 0,7 mld euro.

Środki własne, w tym kapitał własny i podporządkowany kapitał dłużny, wzrosły o 1,8 mld euro w stosunku do tego samego okresu poprzedniego roku.

W badanym okresie podstawowy kapitał zwiększył się o 1,75 mld euro w wyniku emisji kapitału udziałowego, który został w całości objęty przez Republikę Austrii.

wykres na str. 54 raportu w wersji angielskiej:

Podział pasywów w bilansie (mld euro lub %)

Deposits from banks – lokaty banków
 Deposits from customers – lokaty klientów
 Other equity and liabilities – pozostałe pasywa
 Own funds and subordinated capital – środki własne i kapitał podporządkowany

Kapitał własny

Kapitał własny według sprawozdania z pozycji finansowej

Kapitał własny w sprawozdaniu RZB z pozycji finansowej uwzględniającej zysk skonsolidowany i udziały mniejszościowe wzrósł o 1 721 mln euro (20 procent) w porównaniu do końca 2008 roku, tj. do 10 308 mld euro.

Wpłacony kapitał, w tym kapitał subskrybowany, kapitał udziałowy i kapitały rezerwowe wzrosły do 3 994 mln euro. Przyrost o 1 750 mln euro związany był ze zwiększeniem kapitału zakładowego przez Raiffeisen Zentralbank w kwietniu 2009 roku, który został w całości objęty przez Republikę Austrii. Pierwszą transzę kapitału udziałowego (750 mln euro) wyemitowano w grudniu 2008 roku i uznano w sprawozdaniu z pozycji finansowej za 2008 rok jako kapitał podporządkowany. Jednak, ponieważ struktura kapitału udziałowego pozwala na uznanie go w ramach kapitału własnego zgodnie z MFFS, został on przekwalifikowany na kapitał własny za 2008 rok z mocą wsteczną.

Zrealizowany kapitał RZB, w tym zysk skonsolidowany i zatrzymane zyski, wzrósł o 72 mln euro do 3 740 mln euro, przy czym zysk skonsolidowany wzrósł dziewięciokrotnie do 433 mln euro z 48 mln euro w 2008 roku. Zyski zatrzymane zostały ponownie uszczuplone w wyniku różnic walutowych, aczkolwiek w znacznie mniejszym zakresie niż w roku poprzednim. Ogólnie rzecz ujmując, różnice walutowe wraz z powiązаныmi zabezpieczeniami przed deprecjacją kapitału (hedging kapitałowy: minus 12 mln euro) spowodowały spadek zysków zatrzymanych o 193 mln euro (2008: minus 650 mln euro).

Zmiany wartości spółek obliczone zgodnie z metodą kapitałową, które uznano bezpośrednio w kapitale własnym, wyniosły w sumie 91 mln euro. Zarówno ta pozycja jak i dywidenda w wysokości 150 mln euro wypłacona z zysków za 2008 rok miały niekorzystny wpływ na poziom kapitału własnego. Jednocześnie konsekwencje nabycia pakietów jednostek, w których RZB już posiada udziały kontrolne, zwiększyły zyski zatrzymane o 62 mln euro, a efektywna część zabezpieczeń przepływów pieniężnych wzrosła o 40 mln euro.

Udziały mniejszościowe spadły o 101 mln euro do 2 573 mln euro. Spadek ten związany był z wypłatą dywidendy w wysokości 107 mln euro dla pozagrupowych udziałowców jednostek Grupy, przesunięciami udziałów o wartości 112 mln euro, różnicami walutowymi i hedgingiem kapitałowym w wysokości 76 mln euro, a także zmianami wartości spółek obliczonymi zgodnie z metodą kapitałową w wysokości 7 mln euro. Jednak udziały mniejszościowe wzrosły po doliczeniu wkładów kapitałowych w kwocie 33 mln euro, zysku bieżącego w wysokości 137 mln euro oraz 3 mln euro z tytułu efektywnej części zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

wykras na str. 55 raportu w wersji angielskiej

Podział skonsolidowanego kapitału własnego wg sprawozdania z pozycji finansowej (mln euro lub %)

Paid-in capital – kapitał wpłacony
Earned capital – kapitał zrealizowany
Minority interests – udziały mniejszościowe

Środki własne zgodnie z BWG

Począwszy od 2008 roku wypłacalność RZB mierzona jest zgodnie z wymogami umowy Basel II. Znaczna część ryzyka kredytowego i ryzyka rynku liczona jest na podstawie znormalizowanego podejścia opartego na ust. 22 BWG. Ryzyko kredytowe dla większości operacji niedetalicznych realizowanych przez Raiffeisen Zentralbank i jego podmioty zależne w Chorwacji, Malcie, Rumunii, Słowacji, Czechach, na Węgrzech i w Stanach Zjednoczonych mierzone jest zgodnie z podejściem IRB. Ryzyko operacyjne dla wszystkich jednostek Grupy jest obecnie liczone przy użyciu podejścia znormalizowanego.

Skonsolidowane środki własne zgodnie z BWG wyniosły 12 308 mln euro na koniec 2009 roku, co oznacza, że wzrosły o 1 507 mln euro, tj. 14 procent, w porównaniu do poprzedniego roku. Kapitał podstawowy wzrósł o 17 procent, tj. 1 315 mln euro, do 8 904 mln euro. W badanym okresie kapitał podstawowy wzrósł w efekcie emisji kapitału udziałowego o wartości 1 750 mln przez Raiffeisen Zentralbank. Zmiany kursów walut, głównie rosyjskiego rubla, serbskiego dinara, ukraińskiej hrywnii i białoruskiego rubla, uszczupliły kapitał podstawowy. Ogólnie rzecz ujmując, kapitał podstawowy spadło o 207 mln euro w wyniku różnic walutowych.

Dodatkowe środki własne (kapitał zapasowy – tier 2) wyniósł na koniec 2009 roku 3 809 mln euro, co odpowiada wzrostowi o 206 mln euro głównie w wyniku emisji dodatkowego podporządkowanego kapitału dłużnego. Ponadto przedłużono termin wymagalności podporządkowanego kapitału dłużnego ukraińskiego Raiffeisen Bank Aval, co spowodowało wyższy udział kapitału banku w kapitale podporządkowanym. Do

wzrostu przyczyniły się nowe emisje zadłużenia podporządkowanego przez Raiffeisen Zentralbank, osiągnięcie terminu wymagalności przez kapitał zapasowy (*tier 2*) oraz różnice walutowe.

W porównaniu do wymogu dotyczącego środków własnych na poziomie 7 516 mln euro, środki własne były o 989 mln euro niższe w stosunku do poprzedniego roku w wyniku wahań kursowych i zmniejszonych wolumenów operacji. Wymóg środków własnych uwzględnia wymóg dla ryzyka kredytowego wynoszący 5 999 mln euro (2008: 7 123 mln euro), ryzyka rynku 388 mln euro (2008: 440 mln euro), otwartych pozycji walutowych 405 mln euro (2008: 362 mln euro) oraz ryzyka operacyjnego 725 mln euro (2008: 580 mln euro). Dlatego też RZB zwiększył nadwyżkowe środki własne wynoszące 4 792 mln euro (64 procent), tj. o 2 496 mln euro lub 37 punktów procentowych więcej niż w poprzednim roku.

Wskaźnik kapitału podstawowego, który mierzony jest w odniesieniu do ryzyka kredytowego wzrósł w 2009 roku z 8,4 procent do 11,8 procent. Wskaźnik kapitału podstawowego, z uwzględnieniem ryzyka rynku i ryzyka operacyjnego, wyniósł 9,4 procent, tj. o 2,4 punktu procentowego więcej niż w poprzednim roku. Wskaźnik środków własnych RZB wyniósł 13,1 procent, tj. o 2,9 punktu procentowego więcej niż w poprzednim roku (10,2 procent).

wykres na str. 56 raportu w wersji angielskiej

Środki własne i wskaźnik pokrycia nadwyżki (mln euro lub %)

Required own funds – wymagane środki własne
Actual own funds – faktycznie środki własne
Excess cover ratio – wskaźnik pokrycia nadwyżki

Zarządzanie ryzykiem

Uznanie, ilościowe określenie oraz ocena ryzyka to istotne elementy procesu zarządzania ryzykiem, które wchodzi w podstawowy zakres odpowiedzialności każdego banku. Aby uznać i ocenić ryzyko oraz efektywnie nim zarządzać, Raiffeisen Zentralbank opracował kompleksowe ramy zarządzania ryzykiem, które są na bieżąco dopracowywane.

Aktywne zarządzanie ryzykiem stanowi jedną z najważniejszych kompetencji RZB. Zarządzanie ryzykiem ogólnogrupowym oparte jest na wszechstronnej i ciągłej integracji wszystkich spółek Grupy w ramach procesu zarządzania ryzykiem. Dlatego też do zarządzania ryzykiem RZB zastosowanie mają wytyczne ogólnogrupowe, co zapewnia jednolite wdrożenie scentralizowanych wskazówek określonych przez Zarząd RZB we wszystkich jednostkach Grupy.

Podstawowymi priorytetami procesu zarządzania ryzykiem RZB w 2009 roku było zarządzanie ryzykiem kredytowym, wycena portfela oraz kompleksowe badania typu „stress test”. Zastosowano priorytety zarówno w odniesieniu do klientów korporacyjnych, jak i detalicznych.

Więcej informacji, z uwzględnieniem szczegółowego przeglądu różnych kategorii ryzyka (ryzyko kredytowe, ryzyko kraju, ryzyko udziału kapitałowego, ryzyko rynku, ryzyko płynności i ryzyko operacyjne), przedstawiono w Notach do skonsolidowanego sprawozdania finansowego (strona 189 wersji angielskiej raportu).

Pozycja ryzyka

Wpływ kryzysu finansowego potwierdziło w 2009 roku gwałtowne ograniczenie produkcji gospodarczej. Gospodarki Europy Środkowo-Wschodniej, które są klasyfikowane jako rynki macierzyste RZB, nie wyszły z tego bez szwanku. Jednak wsparcie organizacji międzynarodowych pomogło w przywróceniu zaufania do rynków gospodarczych i bankowych w tych krajach.

W świetle powyższych okoliczności RZB odnotował gwałtowny wzrost kredytów nieregularnych, ogromny przyrost rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości oraz ujemnych różnic walutowych związanych z przeliczeniem elementów kapitałowych podmiotów skonsolidowanych w 2009 roku. Dodatkowe ryzyko wynikało z finansowania kredytów, które naraziły kredytobiorców na ryzyko walutowe. Problem ten dotyczył szczególnie pionu klientów detalicznych.

Międzynarodowe agencje ratingowe, Fitch, Moody's i Standard & Poor's, oceniły możliwości wypełnienia zobowiązań kredytowych przez Raiffeisen Zentralbank. Zdaniem RZB ratingi te mają istotne znaczenie. W sierpniu 2009 roku po raz pierwszy do ratingów banku, które są regularnie sprawdzane przez agencje

Moody's i Standard & Poor's dodano rating agencji Fitch. W swoim pierwszym ratingu agencja Fitch przyznała Raiffeisen Zentralbank rating długoterminowy na poziomie A ze stabilną perspektywą. Agencja Standard & Poor's utrzymała swój rating kredytowy na poziomie A z niekorzystną perspektywą, ale Moody's obniżyła swój rating długoterminowy w kwietniu 2009 roku z Aa2 na A1 ze stabilną perspektywą.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Pion zarządzania ryzykiem RZB zastosował szereg rozwiązań i instrumentów, by zaradzić reperkusjom kryzysu finansowego i globalnego spowolnienia gospodarczego. Na przykład wykonano stress testy dla wszystkich rodzajów ryzyka, żeby zapewnić wystarczające poziomy kapitału nawet w scenariuszach napięcia gospodarczego. Na podstawie testów wdrożono rozwiązania, których celem jest zarówno poprawa adekwatności kapitałowej, jak i zmniejszenie ryzyka, głównie poprzez selektywną redukcję aktywów w obszarze klientów korporacyjnych i detalicznych.

Poza koncentracją działalności kredytowej na podstawowych segmentach klientów, RZB skupiał się na generowaniu lokat pochodzących od klientów detalicznych i korporacyjnych. Związane to było z rozwiązaniami, które miały na celu przede wszystkim zmniejszyć potencjalne ryzyko płynności i ryzyko transferu.

Wytyczne kredytowe dla klientów korporacyjnych

W badanym okresie proces zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do klientów korporacyjnych koncentrował się na dostosowaniu polityk i wytycznych kredytowych, poprawie systemu wczesnego ostrzegania, restrukturyzacji procesów zarządczych oraz ocenie poszczególnych sektorów i krajów przy użyciu kompleksowych stress testów.

W roku sprawozdawczym utrzymano lub usprawniono także rozwiązania przyjęte w 2008 roku, takie jak ostrzejsze wymagania kredytowe. Już na początku 2008 roku zmniejszono limity na kredyty bez zabezpieczenia dla klientów korporacyjnych, obniżono limity kredytowe i ograniczono kredyty i pożyczki dla klientów reprezentujących cykliczne gałęzie przemysłu. Rozwiązania te następnie poszerzono, tak aby obejmowały kredyty dla władz lokalnych, i ogólnie dostosowano do sytuacji gospodarczej w 2009 roku.

Aktywne zarządzanie portfelem

W pierwszym kwartale 2009 roku przyjęto nową strategię dotyczącą portfela, która wprowadza jednolite ogólnogrupowe wytyczne kredytowe dla klientów korporacyjnych. Strategia ta pozwala RZB ograniczyć ryzyko specyficzne dla tego sektora w odniesieniu do gałęzi przemysłu, które uznano za wysoce ryzykowne na podstawie parametrów makroekonomicznych, analiz wewnętrznych i zewnętrznych oraz opinii specjalistów. Jednocześnie możliwe jest wzmocnienie kredytów dla sektorów o niższym poziomie ryzyka, biorąc pod uwagę wymianę ryzyka/zwrotu.

Ponadto istniejący system limitów został poszerzony, tak aby uwzględniał model limitu kraju. Oznacza to, że całkowite zaangażowanie w poszczególnych krajach zostanie ograniczone tak, jak to ma już miejsce w przypadku transakcji transgranicznych. Całkowity limit kraju stosowany jest w zarządzaniu akcją kredytową na rzecz różnych krajów, sektorów i rodzajów produktów, by uniknąć niepożądanego koncentracji ryzyka.

Jednym z priorytetów procesu zarządzania portfelem w 2009 roku było finansowanie nieruchomości. Szczegółowo przeanalizowano ryzyko koncentracji na poziomie portfela i poszczególnych projektów i podjęto odpowiednie kroki. RZB blisko współpracował z klientami, by ustalić potencjalne rodzaje ryzyka na wczesnym etapie oraz przyjąć tam, gdzie to konieczne, prewencyjne rozwiązania, które obejmowały wcześniejsze przedłużenie umów leasingowych oraz korektę cen leasingu, ale także zmianę poziomów zabezpieczeń i warunków finansowania.

Dodatkowo RZB, we współpracy z panelem ekspertów, stale monitoruje długoterminowy potencjał wzrostu na poszczególnych rynkach nieruchomości, aby móc podejmować strategiczne decyzje dotyczące przyszłego zaangażowania kredytowe ze znacznym wyprzedzeniem.

System wczesnego ostrzegania i zarządzanie procesem restrukturyzacji

Biorąc pod uwagę gwałtowny wzrost udziału kredytów nieregularnych w portfelu kredytowym, szczególnie wśród klientów korporacyjnych Europy Środkowo-Wschodniej i banków międzynarodowych, w badanym okresie Grupa w pełni skorygowała i rozszerzyła swoje procesy zarządzania restrukturyzacyjnego. Standardy zarządzania restrukturyzacyjnego zostały zharmonizowane i wdrożone w całej Grupie.

Proces zarządzania restrukturyzacją oparty jest na czytelnej definicji statusu ryzyka każdego klienta.

System wczesnego ostrzegania, który obejmuje półautomatyczną, informatyczną analizę przyczyn i skutków, stosowany jest w celu ustalenia statusu ryzyka każdego klienta. Większość czynników stosowanych w analizie zostało znormalizowanych w całej Grupie, ale, by odzwierciedlić lokalne wymagania, stosuje się także dodatkowe czynniki. Ten zorganizowany proces służący wczesnej identyfikacji problematycznych kredytów pozwala RZB zapewnić klientom wsparcie na jak

najwcześniejszym etapie i w razie konieczności podjąć działania korygujące. W 2009 roku znacznie zwiększono liczbę pracowników w obszarze ekspansji procesów zarządzania restrukturyzacyjnego.

Zmiany w polityce kredytowej dla klientów detalicznych

W ramach zarządzania ryzykiem związanym z osobami fizycznymi i małymi firmami zintensyfikowano proces zarządzania problematycznymi kredytami, wsparto restrukturyzację kredytów oraz zwiększono liczbę stress testów i analiz scenariuszy na poziomie portfela. W 2009 roku poczyniono także większe postępy w zakresie wdrożenia zaawansowanych rozwiązań wynikających z umowy Basel II w całej Grupie. Ogólnogrupowe wytyczne kredytowe dla klientów indywidualnych i małych firm zaostrożono w 2008 roku i utrzymano w badanym okresie, z uwzględnieniem rygorystycznych zasad dotyczących kredytów w walutach obcych. W niektórych przypadkach wytyczne kredytowe dostosowano, tak aby odzwierciedlały sytuację w poszczególnych krajach.

Na pewien czas wdrożono ogólnogrupowe wytyczne kredytowe dotyczące zarządzania ryzykiem klientów korporacyjnych, ale w 2009 roku poszerzono je o klientów detalicznych. Poza ogólnymi zasadami kredytowymi wytyczne regulują problem zapobiegania oszustwom oraz wyraźne wymagania co do docelowych klientów w poszczególnych segmentach produktowych (kredyty osobiste, kredyty hipoteczne, karty kredytowe itp.).

Aktywne zarządzanie kredytami nieregularnymi

Na początku 2009 roku uruchomiono kompleksowy program mający na celu poprawę procesu zarządzania kredytami nieregularnymi dla klientów indywidualnych i małych firm. Program ten zakłada proaktywne zarządzanie portfelem dla 15 krajów i w badanym okresie został wdrożony w 9 z państw.

Nowe podejście do zarządzania podzielono na trzy fazy – diagnoza, intensywne zarządzania i standardowe zarządzanie. W fazie diagnozy ustalany jest aktualny status kredytów nieregularnych, opracowywany jest wykaz rozwiązań, którym nadawane są odpowiednio priorytety w zależności od pilności i krótkoterminowej skuteczności, oraz projektowana jest stosowna strategia zarządzania lub właściwy model planowania wydajności. W drugiej fazie – intensywne zarządzanie – przyjęte rozwiązania są wdrażane poprzez scentralizowanych opiekunów klientów i wsparcie terenowe ze strony zespołu ekspertów. Ogólnie rzecz biorąc, jest to najbardziej efektywny etap. W fazie trzeciej – standardowe zarządzanie - ma miejsce dostrajanie. Tymczasowe i scentralizowane wsparcie udzielane jest w razie potrzeby. Na tym etapie z reguły rosną koszty restrukturyzacji. Program intensywnego zarządzania kredytami nieregularnymi wymagał wykwalifikowanych pracowników, których pozyskano poprzez zatrudnienie nowych osób i przeszkolenie już istniejącego personelu, szczególnie opiekunów klientów.

Restrukturyzacja

W 2009 roku opracowano wszechstronny model restrukturyzacji. Udana restrukturyzacja niesie za sobą zarówno korzyści jak i ujemne strony dla RZB. Chociaż zmniejszeniu ulegają przyszłe koszty ryzyka i możliwa jest szybka aktualizacja narzędzi analizy kredytowej, niekorzystne czynniki obejmują opóźnienia w dochodach odsetkowych i wysokie koszty restrukturyzacji.

Standardowe umowy restrukturyzacyjne z klientami przewidują przedłużenie okresu kredytowania, dostarczenie dodatkowego zabezpieczenia i tymczasową redukcję płatności, utrzymując jednocześnie pierwotną wartość kredytu. Najwyższą liczbę problematycznych kredytów w badanym okresie zanotowały Ukraina, Rumunia, Bułgaria i Węgry.

Stress testy i aktywne zarządzanie kryzysowe

W roku sprawozdawczym RZB przeprowadził sprawdzone już stress testy oraz analizy różnych scenariuszy, których celem jest zbadanie potencjalnego wpływu zmian gospodarczych na RZB. Analizy odwzorowują bezpośrednie i pośrednie konsekwencje określonych czynników (stopy wzrostu PKB, kursy walutowe, spready kredytowe itp.) na podstawie przyszłych wymogów kapitałowych, rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości oraz elementów dochodów i kapitału. Wnioski z analiz stanowią podstawowy czynniki w planowaniu i zarządzaniu Grupą.

Stress testy stosowane przez RZB można podzielić na dwie kategorie – stress testy działalności niedetalicznej oraz stress testy klientów indywidualnych i małych firm. W przypadku klientów niedetalicznych, stress testy wykonano w badanym okresie, z uwzględnieniem symulacji wpływu zmian poszczególnych parametrów na cały portfel. Aby przyjrzeć się takim kwestiom, jak oddziaływanie zmian kursów walut w danym kraju na kredyty i pożyczki dla klientów, oraz sprawdzić, co by się stało, gdyby pozostałe banki odmówiły przedłużenia kredytów, zastosowano dodatkowe stress testy oparte na relacjach z poszczególnymi klientami. Stress testy detalicznego portfela kredytowego oceniają, w jaki sposób takie czynniki makroekonomiczne, jak zmiana stóp wzrostu PKB, wpływają na jakość portfela. Wykorzystując informacje pochodzące ze stress testów, RZB jest w stanie wykryć potencjalne ryzyko na wczesnym etapie i wdrożyć docelowe środki zapobiegawcze. Na przykład stress testy wskazują, które segmenty klientów są

szczególnie zmienne albo które produkty są związane z wysokim ryzykiem. Jednocześnie stress testy stanowią cenny punkt wyjścia do analizy scenariuszy w ramach Basel II we tych krajach, w których w 2010 roku należy wdrożyć zaawansowane podejście IRB dla klientów detalicznych.

Z organizacyjnego punktu widzenia stress testy stanowią część zoptymalizowanego modelu zarządzania kryzysowego, który definiuje standardowe procesy oraz optymalną strukturę organizacyjną w sytuacjach kryzysowych. Zarządzanie kryzysowe dzieli się na zarządzanie przedkryzysowe i reakcję na kryzys, która ma miejsce w razie wystąpienia kryzysu. Główne zadania procesu zarządzania przedkryzysowego to monitorowanie odpowiednich wskaźników ryzyka, wykonywanie regularnych, kompleksowych stress testów oraz opracowanie zestawu rozwiązań awaryjnych. Reakcja na kryzys obejmuje utworzenie zespołu kryzysowego, który podlega zarządowi Raiffeisen Zentralbank, i zdefiniowanie procesów umożliwiających podjęcie działań korygujących.

W okresie sprawozdawczym RZB uczestniczył w wielu krajowych i międzynarodowych stress testach, obejmujących adekwatność kapitałową Grupy pod kątem różnych scenariuszy ekonomicznych, które zostały zdefiniowane przez organizacje zewnętrzne i organ nadzorujące. Wnioski z testów wykorzystano w RZB, gdzie zostały porównane z wynikami wewnętrznych stress testów Grupy.

Umowa Basel II i optymalizacja procesów

Wszystkie działania RZB związane z umową Basel II i optymalizacją ryzyka nastawione są na standaryzację i harmonizację, a także ocenę. W związku z powyższym w 2009 roku RZB kontynuował działania zmierzające do spójnego, ogólnogrupowego wdrożenia założeń umowy Basel II. Grupa chciała zrobić znacznie więcej niż tylko wdrożyć metody pomiaru ryzyka z przyczyn regulacyjnych.

Od końca 2008 roku RZB stosuje podejście oparte na ratingach wewnętrznych (podejście IRB) do pomiaru wymogów kapitałowych dla ryzyka kredytowego zgodnie z Basel II. Znormalizowane podejście będzie nadal stosowane w okresie przejściowym w wielu jednostkach Grupy w Europie Środkowo-Wschodniej. W 2009 roku organ nadzorujące zatwierdziły możliwość stosowania podejścia IRB w bankach sieciowych w Rumunii (lipiec) i Chorwacji (październik), z zastrzeżeniem kilku mniej istotnych warunków. Wymagania organów nadzorujących te zostały nie tylko szybko spełnione w tych krajach, ale powinny zostać wdrożone w całej Grupie w 2010 roku w celu optymalizacji procesu zarządzania ryzykiem, z uwzględnieniem tych krajów, w których znormalizowane podejście jest już stosowane. W 2009 roku Rosja i Ukraina uczyniły znaczące postępy w przygotowaniach do Basel II. W 2010 roku w kompleksowych przygotowaniach IRB zostanie uwzględniona także Białoruś.

Wdrożenie ram regulacyjnych Basel II wymaga stałej aktualizacji istniejących metod i procesów. Może to odbywać się poprzez scentralizowane jednostki ds. aktualizacji i zarządzania jakością danych. Z kolei wnioski należy przekazywać w zagregowanej formie krajowym organom nadzorującym. Dane zgromadzone w tym celu oraz doświadczenie zdobyte w trakcie oceny procesu służyły jako podstawa zarządzania wewnętrznego i stress testów RZB.

Specjalne projekty optymalizacji procesów oraz rygorystyczne docelowe wymogi kapitałowe dla poszczególnych jednostek Grupy pomogły zwiększyć skuteczność kapitału i poprawić wskaźniki kapitałowe wymagane przez organy nadzorujące.

Centrum doskonałości RZB ds. Basel II znajduje się w Wiedniu. Przez następne kilka lat centrum doskonałości będzie kontynuować optymalizację procesu zarządzania ryzykiem we wszystkich bankowych i leasingowych jednostkach RZB, koncentrując się przede wszystkim na jakości danych i wszechstronnym zarządzaniu zabezpieczeniami, utrzymując tym samym aktualny wysoki poziom zarządzania ryzykiem kredytowym w całej Grupie.

Zarządzanie ryzykiem rynku

Na początku 2008 roku Raiffeisen Zentralbank rozpoczął prace mające na celu opracowanie nowego modelu wewnętrznej zagrożonej wartości do obliczania ryzyka rynku. Model ten obejmuje symulację historyczną i metody Monte Carlo. Jakość modelu została zaktualizowana poprzez porównanie z 2009 rokiem, charakteryzującym się wyjątkowymi wahaniami wskaźników rynkowych.

Po dniu sporządzenia sprawozdania osiągnięto jeden z podstawowych kamieni milowych projektu. Na początku 2010 roku model przekazano austriackiej Komisji Rynków Finansowych do zatwierdzenia jako

sposób pomiaru ustawowych wymogów kapitałowych dla ryzyka rynku. W trakcie zatwierdzania modelu Komisja zleciła wykonanie niezależnego raportu i niezależnej oceny modelu oraz procesów zarządzania przez Oesterreichische Nationalbank (OeNB). Model umożliwi RZB znacznie dokładniejszy pomiar ryzyka rynku, a także zarządzanie nim.

System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem dla celów rachunkowości Grupy

Zrównoważona i kompleksowa sprawozdawczość finansowa jest priorytetem RZB i organów zarządzających bankiem. Naturalnie raporty te muszą być zgodne z odpowiednimi wymogami ustawowymi. Zarząd odpowiada za wprowadzenie i zdefiniowanie odpowiedniego systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, który obejmuje cały proces księgowy. System kontroli wewnętrznej ma dostarczyć kierownictwu informacji niezbędnych do zapewnienia skutecznej kontroli wewnętrznej i jest stale ulepszany. Celem systemu kontroli jest przestrzeganie wszystkich odpowiednich wytycznych i regulacji oraz optymalizacja warunków dla konkretnych narzędzi kontroli.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe opracowano na podstawie obowiązujących przepisów austriackich regulujących zasady opracowania takich sprawozdań, w tym w szczególności austriackiej ustawy - prawo bankowe (BWG) i austriackiego kodeksu handlowego (UGB). Do opracowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego zastosowano Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjęte przez UE, które RZB stosuje od 2000 roku, na początku dobrowolnie.

System kontroli

Od wielu lat RZB posiada system kontroli wewnętrznej, który uwzględnia rozporządzenia i instrukcje dotyczące najważniejszych kwestii strategicznych. System kontroli obejmuje hierarchiczny proces decyzyjny związany z zatwierdzeniem rozporządzeń Grupy i spółki, instrukcje departamentów i pionów, procedury dotyczące projektowania, kontroli jakości, zatwierdzania, publikacji, wdrożenia i monitorowania rozporządzeń i instrukcji, a także zasady korygowania i uchwalania rozporządzeń i instrukcji.

Kierownictwo każdej jednostki Grupy odpowiada za wdrożenie ogólnogrupowych instrukcji. Przestrzeganie zasad Grupy jest monitorowane w ramach audytów przeprowadzanych przez kontrolerów Grupy lub kontrolerów lokalnych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy opracowuje departament Raiffeisen Zentralbank odpowiedzialny za finanse Grupy, który podlega Dyrektorowi ds. Ryzyka i Finansów. Szczegółowy zakres odpowiedzialności przedstawiono na strukturze organizacyjnej Grupy.

Ocena ryzyka

Istotne ryzyko związane z rachunkowością Grupy jest oceniane i monitorowane przez Zarząd. Złożone standardy rachunkowe mogą zwiększać ryzyko błędów, podobnie jak brak standardowych modeli wyceny, szczególnie w odniesieniu do podstawowych instrumentów finansowych Grupy. Ponadto na ryzyko istotnych błędów w sprawozdawczości finansowej wpływać może także trudne środowisko gospodarcze. W przypadku aktywów i pasywów, dla których nie można ustalić wiarygodnej wartości rynkowej, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym stosuje się wartości szacunkowe. Dotyczy to przede wszystkim akcji kredytowej, kapitału społecznego oraz nieodłącznej wartości inwestycji finansowych w papiery wartościowe i wartość firmy.

Rozwiązania kontrolne

Proces opracowania poszczególnych sprawozdań finansowych jest zdecentralizowany i realizowany przez każdą jednostkę Grupy zgodnie z wytycznymi Raiffeisen Zentralbank. Pracownicy i kierownicy jednostek Grupy odpowiedzialni za rachunkowość zobowiązani są zapewnić wszechstronną prezentację i dokładną wycenę wszystkich transakcji. Różnice w terminach składania sprawozdań oraz lokalnych standardach rachunkowych mogą prowadzić do niezgodności pomiędzy poszczególnymi sprawozdaniami finansowymi i danymi przekazywanymi przez Raiffeisen Zentralbank. Lokalne kierownictwo zobowiązane jest zapewnić

przestrzeganie obowiązkowych zasad kontroli wewnętrznej takich, jak podział funkcji i zasada podwójnej kontroli.

Konsolidacja

Sprawozdania finansowe bada niezależny audytor i w znacznej części są one następnie przekazywane bezpośrednio do systemu konsolidacyjnego Cognos Controller do końca stycznia każdego roku. System informatyczny chroniony jest prawami ograniczonego dostępu.

Wiarygodność sprawozdań finansowych przekazanych przez jednostki Grupy jest wstępnie sprawdzana w departamencie finansowym Grupy przez głównego księgowego odpowiadającego za każdą jednostkę Grupy. Następnie realizowane są wszystkie pozostałe etapy konsolidacji przy użyciu systemu konsolidacyjnego Cognos Controller. Są to konsolidacja kapitałowa, konsolidacja kosztów i dochodów i konsolidacja zadłużenia. W końcu ze sprawozdań Grupy eliminuje się wyniki wewnątrzgrupowe. Na koniec procesu konsolidacji opracowywane są noty do sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF i UGB.

Ogólny system kontroli obejmuje zarówno Zarząd, jak i kierownictwo średniego szczebla (dyrektorów departamentów). W ramach procesów biznesowych stosuje się wszystkie narzędzia kontrolne, w celu zapobiegania potencjalnym błędom albo rozbieżnością w raportach finansowych lub wykrywania i korygowania ich. Rozwiązania kontrolne obejmują przegląd wyników międzyokresowych przez kierownictwo, uzgodnienie kont oraz analizę istniejących procesów rachunkowych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe i raport zarządu podlegają analizie przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest Radzie Nadzorczej do informacji, publikowane jest na stronie internetowej spółki oraz w oficjalnym dzienniku Wiener Zeitung i składane w rejestrze spółek jako część raportu rocznego.

Informacja i komunikacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe opracowywane jest przy użyciu standardowych ogólnogrupowych formularzy. Polityka rachunkowa została zdefiniowana i wyjaśniona w grupowych instrukcjach rachunkowych RZB i należy ją stosować przy sporządzaniu sprawozdań finansowych. Szczegółowe instrukcje dla jednostek Grupy dotyczące pomiaru ryzyka kredytowego oraz podobnych kwestii uregulowano w rozporządzeniach Grupy. Właściwe jednostki będą na bieżąco informowane o zmianach w instrukcjach i standardach w ramach regularnych szkoleń.

Departament finansowy Grupy odpowiada za kompilację skonsolidowanego wyniku w celu opracowania końcowego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W streszczeniu zarządu (raporcie zarządu Grupy) prezentowana jest także ustna analiza skonsolidowanych wyników zgodnie z wymogami ustawowymi. Zarówno skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jak i raport zarządu podlegają badaniu niezależnego audytora.

Grupa opracowuje skonsolidowane raporty kwartalne. Raporty międzyokresowe, które tworzone są zgodnie z MSR 34, publikowane są dobrowolnie, ponieważ w chwili obecnej wymagane raporty ustawowe opracowuje się raz na pół roku. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe przeznaczone do publikacji prezentowane jest kierownictwu wyższego szczebla i Dyrektorowi Finansowemu do ostatecznego zatwierdzenia, a następnie przekazywane Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej. Dla zarządu kompilowane są także analizy dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a wstępne wyniki Grupy dostarczane są regularnie. System budżetowania finansowego uwzględnia trzyletni budżet Grupy.

Monitoring

Zarząd i departament kontrolingu odpowiadają za stały monitoring wewnętrzny. Dyrektorzy departamentów zobowiązani są także monitorować swoje własne departamenty. Regularnie przeprowadzane są kontrole i badania wiarygodności.

W procesie monitorowania uczestniczy także departament audytu wewnętrznego. Za audyt odpowiada Pion Audytu Grupy w Raiffeisen Zentralbank. Wszystkie czynności związane z audytem wewnętrznym prowadzone są zgodnie ze standardami Grupy dotyczącymi audytu, które oparte są na minimalnych wymaganiach audytu wewnętrznego wprowadzonych przez austriacką Komisję Rynków Finansowych oraz

międzynarodowych najlepszych praktykach. Stosuje się także zasady wewnętrzne Pionu Audytu Grupy (w szczególności Regulamin audytu).

Pion Audytu Grupy okresowo i w niezależny sposób sprawdza zgodność jednostek Grupy i departamentu rachunkowości w centrali z zasadami wewnętrznymi. Dyrektor Pionu Audytu Grupy podlega bezpośrednio Zarządowi.

Badania i rozwój

Jako uniwersalny bank RZB nie angażuje się w prace badawczo-rozwojowe w ścisłym tego słowa znaczeniu.

Jednak w kontekście inżynierii finansowej RZB opracowuje indywidualnie dostosowane rozwiązania z zakresu inwestycji, finansowania i zabezpieczenia ryzyka. Inżynieria finansowa RZB obejmuje nie tylko ustrukturyzowane produkty inwestycyjne, ale także ustrukturyzowane produkty finansowe – koncepcje finansowania, których nie oparto na standardowych instrumentach i które są wykorzystywane na przykład w procesie pozyskiwania lub finansowania projektów. W ten sam sposób RZB konstruuje także złożone struktury w celu zabezpieczenia szerokiego spektrum ryzyka, od ryzyka stóp procentowych i ryzyko walutowe aż do ryzyka cen towarów.

W RZB klienci są najważniejszym priorytetem. Podstawowe znaczenie ma także przestrzeganie wytycznych dotyczących zarządzania ryzykiem.

Zasoby ludzkie

Po latach, w których zwiększano liczbę pracowników, w 2009 roku Departament Zasobów Ludzkich przeszedł proces konsolidacji. Zmniejszono liczbę pracowników w bankach sieciowych, głównie w odpowiedzi na nowy klimat gospodarczy. Jednocześnie jednak w 2009 roku w niektórych kluczowych segmentach zatrudniono wykwalifikowanych specjalistów.

Ogólnogrupowy proces zarządzania zasobami ludzkimi koordynuje Raiffeisen Zentralbank, który określa wytyczne oraz ogólne ramy regulacyjne mające na celu przestrzeganie przez Grupę jednolitej strategii w odniesieniu do zasobów ludzkich. Ponadto wdrożono dalsze wspólne standardy, a departamenty zarządzania zasobami ludzkimi w Raiffeisen International i bankach sieciowych wdrożyły szereg wspólnych projektów transgranicznych. Operacyjne zarządzanie zasobami ludzkimi na poziomie lokalnym leży w gestii poszczególnych banków.

Niższy poziom zatrudnienia

W 2009 roku w ramach programu oszczędności kosztów RZB obniżył poziom zatrudnienia o 10 procent (6 851 pracowników). Na 31 grudnia 2009 roku całkowita liczba pracowników wynosiła 59 800 (pełne etaty). Segment Europy Środkowo-Wschodniej zatrudniał 56 192 pracowników, tj. 94 procent. W badanym okresie poziom zatrudnienia w Raiffeisen Zentralbank, z uwzględnieniem oddziałów, wzrósł o 18 osób do 1 774, tj. o 1 procent. Z czego na dzień sporządzenia raportu 1 522 pracowników zatrudnionych było w Raiffeisen Zentralbank w Wiedniu.

Średnio 66 procent pracowników Grupy stanowią kobiety (47 procent w Raiffeisen Zentralbank). Średnia w bankach sieciowych wahała się od 47 procent (Kosowo) do 76 procent (Chorwacja).

Średni wiek pracowników RZB pozostał na niezmiennym, względnie niskim poziomie – 35 lat, co jest efektem rozwoju i intensywnej rekrutacji w ostatnich latach. W Raiffeisen Zentralbank średni wiek wynosił 37 lat. W bankach sieciowych wiek ten wahał się od 31 lat w Chorwacji do 38 lat w Bośni i Hercegowinie. Ze względu na niski średni wiek pracowników, średnia długość stażu pracy w sieci bankowej w Europie Środkowo-Wschodniej była także niska, jak dla tego sektora, i wynosiła 4,9 roku. Z kolei średni staż w Raiffeisen Zentralbank wynosił 7,3 roku.

Nowy system zarządzania zasobami ludzkimi

W 2009 roku Raiffeisen Zentralbank i Raiffeisen International wprowadziły nowy system zarządzania zasobami ludzkimi. System modułowy daje kierownikom, pracownikom i departamentom ds. zasobów ludzkich możliwość przeglądu wszystkich danych dotyczących pracowników.

Pierwszy moduł – zarządzanie szkoleniami – wdrożono w grudniu i był już aktywnie wykorzystywany przez departamenty ds. zasobów ludzkich, pracowników i kierownictwo. Planowane są dodatkowe moduły takie, jak zarządzanie wynikami oraz wynagrodzenia i świadczenia.

Programy dotyczące zasobów ludzkich

Zarządzanie wynikami

System zarządzania wynikami zapewnia, że cele i rozwój kariery każdego pracownika są zgodne z założeniami RZB. W badanym okresie system ten podlegał usprawnieniom.

Ścieżka rozwoju kariery ekspertów

Ścieżka rozwoju kariery ekspertów RZB pozwala pracownikom doskonalić swoje umiejętności zawodowe. W 2009 roku Raiffeisen posiadał 38 ekspertów, 21 zawodowych ekspertów i jednego starszego eksperta.

Program rozwoju ekspertów zapewnia specjalistyczne szkolenia dla ekspertów, zawodowych ekspertów i starszych ekspertów. Program rozpoczyna się analizą SWOT dla każdego eksperta, która stanowi następnie podstawę wyboru indywidualnych modułów programu szkoleń.

Potencjał zawodowy młodych pracowników

Program zatytułowany Potencjał zawodowy młodych pracowników uruchomiony w 2007 roku jest specjalnie adresowany do młodych pracowników w wieku od 25 do 30 lat, u których zidentyfikowano szczególnie potencjał rozwoju. Ten roczny program oferuje uczestnikom wysokiej jakości szkolenia w obszarze komunikacji, samoorganizacji i prezentacji. Grupa odpowiedzialna za ten program pracuje także nad interdyscyplinarnym projektem mającym znaczenie dla RZB jako całości.

Rozwój pracowników

Wybitne umiejętności zawodowe i osobiste pracowników RZB stanowią klucz do wyjątkowych usług i dlatego też są jedną z głównych elementów przewagi konkurencyjnej banku.

W 2009 roku pracownicy Raiffeisen Zentralbank zainwestowali średnio 4,5 dnia w dodatkowe szkolenia. Wśród banków sieciowych czas przeznaczony na szkolenia wahał się od 0,4 (Ukraina) do 6,0 dni roboczych (Słowenia).

Długoterminowa polityka wzrostu udziału absolwentów wyższych uczelni oznacza, że różne inicjatywy rozwoju pracowników rozpoczynają się od bardzo wysokiego poziomu. W samym Raiffeisen Zentralbank około 60 procent pracowników posiada stopień uniwersytecki. Wśród banków sieciowych w Europie Środkowo-Wschodniej średnia ta wynosi 76 procent i waha się od 31 procent w Chorwacji do 98 procent w Ukrainie.

W 2009 roku zreorganizowano i opracowano, jako serię standardowych kursów, obowiązkowy program szkoleń dla kadry kierowniczej RZB. Punktem wyjścia jest podstawowe szkolenie dla liderów zespołów. Następnie potencjalni dyrektorzy departamentów i ich zastępcy zobowiązani są ukończyć kolejny kurs (zaawansowane szkolenie dla liderów). Ponieważ RZB jest międzynarodową spółką sieciową, większość szkoleń odbywa się w języku angielskim, który jest oficjalnym językiem roboczym Grupy.

Kontrole, treningi i mediacja

W ramach indywidualnego rozwoju kadry kierowniczej w badanym okresie wykonano bardzo wiele kontroli kierownictwa, które umożliwiają pracownikom ocenę swoich własnych umiejętności związanych z zarządzaniem. Na podstawie takiej oceny pracownicy mogą następnie wybrać jedną z dwóch opcji – stworzenie osobistego planu działania opartego na ustaleniach z kontroli umiejętności kierowniczych albo udział w standardowym szkoleniu (podstawowe szkolenie dla liderów, program rozwoju ekspertów itp.).

Treningi stają się coraz popularniejszym narzędziem rozwoju osobistego. Często w związku ze zmianą funkcji z treningów korzystają menadżerowie, ale stają się one coraz bardziej powszechne także wśród

pozostałych pracowników. Ponieważ treningi kładą nacisk na rozwój osobisty każdego pracownika, reakcja była zdumiewająca.

W 2009 roku mediacje w ramach zespołów oraz pomiędzy zespołami i poszczególnymi pracownikami pozwoliły szybko i skutecznie rozstrzygnąć konflikty i napięcia, przywracając tym samym pozytywną atmosferę pracy.

Marketing wśród pracowników

Chociaż w badanym okresie odnotowano mniejsze zapotrzebowanie ze strony nowych pracowników, RZB nadal utrzymał swoją długoterminową pozycję na rynku pracy dzięki powiązaniom z uniwersytetami, politechnikami i innymi odpowiednimi instytucjami edukacyjnymi, sponsorując programy, kursy, wykłady gościnne i seminaria. RZB był także reprezentowany na różnych targach pracy, jakie odbywały się w Austrii w 2009 roku.

wykres na str. 66 raportu w wersji angielskiej

Liczba pracowników na dzień sporządzenia sprawozdania (liczba etatów)

Austria
Europa Środkowa
Europa Południowo-Wschodnia
Rosja
Pozostałe kraje
WNP
Reszta świata

wykres na str. 67 raportu w wersji angielskiej

Absolwenci szkół wyższych i pomaturalnych w Raiffeisen Zentralbank oraz bankach sieciowych

Europa Środkowa
Europa Południowo-Wschodnia
WNP

Podziękowania dla pracowników

Zarząd pragnie skorzystać z okazji i podziękować całemu personelowi za ciężką pracę w minionym roku. Konsekwencje międzynarodowego kryzysu finansowego, który wpłynął na rynki RZB, spowodowały w 2009 roku poważne napięcie i wymagały ogromnego osobistego zaangażowania, wytrwałości i cierpliwości od wszystkich pracowników.

Dziękujemy także radzie zakładowej w Raiffeisen Zentralbank i przedstawicielom pracowników w bankach sieciowych. Zdrowa współpraca z przedstawicielami kadr ma podstawowe znaczenie dla długoterminowego sukcesu przedsiębiorstwa jako całości.

Informatyka

Systemy transakcyjne i rozliczeniowe

W roku obrotowym 2009 RZB wdrożył nowy i nowoczesny system transakcyjno-rozliczeniowy dla produktów pochodnych i produktów obejmujących różnego rodzaju aktywa, który zapewnia kompleksową wycenę i analizę dla celów handlowych banku. Na wstępnym etapie system ten obejmować będzie transakcje walutowe, instrumenty pochodne oparte na walutach i stopach procentowych. W wersji ostatecznej system będzie wspierał cały cykl operacyjny, od wyceny i zarządzania pozycją poprzez zarządzanie limitami, rozliczenia i księgowość aż do sprawozdawczości.

Aby zmniejszyć operacyjne ryzyko rozliczeń, kontynuowane będą prace nad integracją systemów front i back office'u. W celu zwiększenia automatyzacji w obszarze emisji na rynkach kapitałowych, stosowano rozwiązanie internetowe – eBookbuilder.

Przelewy płatnicze

Wraz z wprowadzeniem polecenia zapłaty SEPA oraz transpozycją przepisów europejskich w formie ustawy o usługach płatniczych (ZaDiG) przez Austrię w listopadzie 2009 roku wdrożenie Jednolitego Obszaru Płatniczego Euro (SEPA) można uznać za zakończone.

Poza przelewami kredytowymi SEPA, wyciągami SEPA i płatnościami uprzywilejowanymi, klienci RZB mogą teraz korzystać także z europejskiego transgranicznego systemu polecenia zapłaty. Austriacka ustawa o usługach płatniczych (ZaDiG) zapewniła wymaganą pewność prawną, normalizując jednocześnie bezgotówkowe płatności w euro i zrównując je z płatnościami krajowymi i transgranicznymi. Rozwiązania mające na celu optymalizację procesu oraz więcej zachęt dla klientów, by przechodzili do bankowości elektronicznej spowodowały, że ponad 80 procent wszystkich transakcji płatniczych RZB jest teraz przetwarzanych elektronicznie.

We wspólnym centrum obsługi w Rumunii trwają prace nad scentralizowanym systemem oprogramowania do zarządzania płatnościami międzynarodowymi oraz pilotażem w pięciu bankach sieciowych.

Umowa kapitałowa Basel II

Po uzyskaniu zatwierdzenia podejścia opartego na ratingu wewnętrznym (IRB) przez organy nadzoru bankowego dla podmiotów zależnych Grupy w Czechach, Słowacji i na Węgrzech (Europa Środkowo-Wschodnia) w 2008 roku, w badanym okresie do systemu przyłączyły się jednostki w Rumunii i Chorwacji. W 2009 roku pozostałe banki sieciowe kontynuowały przygotowania do IRB i stopniowo modernizowały dodatkowe elementy portfela, takie jak działalność detaliczna, pod kątem podejścia IRB.

Standaryzacja informatyczna

Globalny System Skarbu (GTS), ogólnogrupowe oprogramowanie już stosowane w bankach sieciowych w Rosji, Chorwacji, Rumunii i na Węgrzech, zostało w 2009 roku także masowo wdrożone w Serbii i Bułgarii. Jako bank pilotażowy do wprowadzenia nowego podstawowego systemu bankowego wybrano podmiot zależny Grupy w Czechach.

Prognozy na 2010 rok

Środowisko gospodarcze

Umiarkowany wzrost PKB

Po głębokiej recesji w pierwszej połowie 2009 roku światowa gospodarka dochodziła do siebie w drugiej połowie roku. W Europie na poprawę sytuacji znaczący wpływ miały krajowe pakiety stabilizacyjne, płynność zapewniona przez EBC, ożywienie eksportu oraz uzupełnianie zapasów przez przedsiębiorstwa. Z kolei wydatki konsumenckie potrzebują dłuższego czasu, by wrócić do dawnego poziomu, biorąc pod uwagę odstęp pomiędzy rosnącymi stopami bezrobocia a wzrostem gospodarczym. Biorąc pod uwagę potrzebę dalszej konsolidacji sektora finansowego, spodziewany jest także zastój we wzroście poziomu kredytów. Ponieważ w 2010 roku można oczekiwać stopniowego zaniku kilku czynników wspierających wzrost PKB, prognozowany wzrost PKB dla strefy euro na 2010 rok wynosi zaledwie 1,4 procenta. Podobnie wyglądają prognozy na 2011 rok, ale jest to znacznie wyżej niż w 2009 roku (minus 4,0 procent).

Chociaż austriackie inicjatywy rządowe spowodowały wzrost wydatków konsumenckich, można oczekiwać, że sytuacja ta zmieni się w 2010 roku, gdy rządowe rozwiązania stymulujące dobiegną końca, utrzyma się wysoki poziom bezrobocia i możliwy jest wzrost podatków i/lub cięcia ubezpieczeń społecznych. Niemniej jednak umiarkowany wzrost oraz niskie wyniki za 2009 rok (efekt bazowy) powinny przynieść wzrost PKB na poziomie około 1,5 procenta.

Wszystko wskazuje także, że w 2010 roku gospodarki Europy Środkowo-Wschodniej osiągną wyniki znacznie poniżej swojego potencjału wzrostu. Istnieje szereg czynników, które ma na to wpływ – poziom

zagranicznych inwestycji bezpośrednich w 2010 roku będzie znacznie niższy niż w poprzednich latach, przewidywany jest również umiarkowany wzrost kredytów, a budżety sektora publicznego pozostaną pod znacznym naciskiem. Jednak można przewidywać, że państwa Europy Środkowo-Wschodniej zanotują w bieżącym roku kalendarzowym średni realny wzrost PKB na poziomie około 2,4 procenta.

Wśród nowych państw członkowskich UE najlepsze perspektywy wzrostu nadal posiada Polska. Dodatni wzrost PKB w tym roku powinny także odnotować Czechy, Słowacja i Słowenia, jednak będą to wskaźniki w najlepszym przypadku zgodne ze stopą wzrostu strefy euro. Na Węgrzech PKB nie ulegnie zmianie. Prognozy dla Europy Środkowej jako całości wskazują, że PKB wzrośnie średnio o 1,3 procenta powyżej prognozowanej na 2010 rok stopy wzrostu dla strefy euro.

Można oczekiwać, że gospodarki przejściowe w Europie Południowo-Wschodniej (Albania, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Rumunia i Serbia) nadal będą zmuszone zmniejszyć swój deficyt bieżący, gdyż w niektórych krajach jest on na bardzo wysokim poziomie. Jednak, w przeciwieństwie do sytuacji z przed 2009 roku, sektor finansowy nie będzie miał tak dużego wpływu na wydatki konsumenckie. W budżetach sektora publicznego brak jest już miejsca na podwyższanie inwestycji rządowych. Wszystkie te czynniki wskazują, że w 2010 roku średni wzrost PKB w tym regionie wahać się będzie w okolicy zaledwie 0,6 procenta.

Najciężej odczuły globalny kryzys finansowy napędzane wymianą towarową gospodarki regionu WNP. Niemniej jednak prawie 9-procentowy spadek realnego PKB w 2009 roku stworzył podstawy do silnego ożywienia. Cena ropy, która jest szczególnie istotna dla Rosji, zaczęła szybko rosnąć w drugiej połowie 2009 roku. Gwałtownie wzrosło także zapotrzebowanie na stal. Prognozowany na 2010 rok średni wzrost PKB w tym regionie wynosi około 3,4 procenta.

Stopy procentowe

Polityka monetarna EBC jako kluczowy czynnik

Ze względu na brak perspektyw na znaczące, długoterminowe obniżenie bieżącej wysokiej płynności przed połową roku (termin zapadalności pierwszej 12-miesięcznej umowy wykupu wartej ok. 440 mld euro) oraz możliwości wzrostu najważniejszej stopy procentowej przed czwartym kwartałem 2010 roku, stopy na rynkach pieniężnych nie powinny wzrosnąć w krótkim okresie. Do połowy roku jednak stopy na rynkach pieniężnych prawdopodobnie zaczną rosnąć.

Czynnikiem mającym decydujący wpływ na stopy na rynkach kapitałowych będzie także strategia ucieczki EBC. Banki zainwestowały znaczną płynność zapewnioną przez banki centralne w obligacje rządowe. Jeżeli emisje te nie zostaną w pełni przedłużone w przyszłości, istnieje prawdopodobieństwo konieczności sprzedaży obligacji rządowych. Jednak sytuacja taka nie powinna nastąpić przed drugą połową 2010 roku, co oznacza, że zyski utrzymają się na bardzo niskim poziomie. Czynniki, które spowodują przesunięcie takich wyników w ciągu roku będą zrównoważona stabilność gospodarcza, wzrost kredytów dla klientów do połowy 2010 roku, wysokie deficyty budżetowe oraz zmniejszenie płynności banku centralnego w powiązaniu z wzrostem stóp procentowych, co prawdopodobnie będzie skutkowało wzrostem stóp na rynkach kapitałowych w drugiej połowie roku.

Chociaż wydaje się mało prawdopodobnie, że którykolwiek z krajów wystąpi ze strefy euro, proponowane rozwiązania walki z wysokim deficytem budżetowym będą podstawowym tematem w 2010 roku i istnieje duże prawdopodobieństwo, że będą miały swoje reperkusje polityczne. W związku z powyższym spready krajowe utrzymają się na zmiennym poziomie.

Zmiany stóp procentowych w Europie Środkowo-Wschodniej

Biorąc pod uwagę porównywalnie niskie stopy wzrostu PKB oraz rosnące bezrobocie, realne gospodarki w krajach Europy Środkowo-Wschodniej powinny zanotować minimalny poziom inflacji. Można oczekiwać, że najwyraźniejszy spadek zanotuje WNP, gdzie średnie stopy inflacji osiągną 7,2 procenta, tj. poziom najniższy od momentu przejścia na kapitalizm (2009: 12,9 procenta). To samo dotyczy rozwijających się gospodarek Europy Południowo-Wschodniej, gdzie średnie stopy inflacji prawdopodobnie osiągną w 2010 roku 4,0 procent (2009: 5,0 procent). Dla nowych państw członkowskich UE w Europie Środkowej prognozy przewidują średnią stopę inflacji za 2010 rok na poziomie 2,5 procenta (2009: 2,8 procenta). Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, najważniejsze stopy procentowe w niektórych państwach Europy Środkowo-Wschodniej mogą jeszcze bardziej spaść w krótkim okresie. Jednak pierwsze podwyżki stóp procentowych mogą mieć miejsce w Czechach i Polsce w drugiej połowie 2010 roku.

Kursy wymiany walut

Najbardziej stabilne waluty w Europie Środkowo-Wschodniej

Wraz z tempem i zakresem ożywienia gospodarczego, kursy wymiany walut stanowią podstawowy czynnik polityki monetarnej banków centralnych w Europie Środkowo-Wschodniej. Po znacznej dewaluacji walut w czwartym kwartale 2008 roku i pierwszym kwartale 2009 roku, waluty państw Europy Środkowo-Wschodniej ustabilizowały się, a w niektórych przypadkach wzrosły w trakcie 2009 roku. W 2010 roku przewidujemy w tym zakresie powszechną stabilność. Wysoce konkurencyjne gospodarki krajowe, które mogły skorzystać najbardziej na globalnym ożywieniu posiadają największy potencjał dla wzrostu wartości walut. Dotyczy to Polski, Czech, a także Rosji, która w dużym stopniu zależy od cen ropy i eksportu towarów.

Decyzja członków strefy euro o wsparciu Grecji nie przyniesie korzyści wartości euro w stosunku do dolara amerykańskiego. Dolar amerykański utrzymuje swoją silną pozycję, zwłaszcza, że gospodarka amerykańska lepiej radzi sobie ze skutkami recesji niż gospodarki strefy euro. Kurs wymiany powinien osiągnąć na początku lata poziom 1,35 EUR/USD. Euro powinno zacząć rosnąć od połowy 2010 roku, ponieważ silna tendencja wzrostowa gospodarki amerykańskiej prawdopodobnie ulegnie spowolnieniu w drugiej połowie roku. Biorąc pod uwagę skalę deficytu budżetowego oraz zadłużenia sektora publicznego w Stanach Zjednoczonych, problemy budżetowe w niektórych państwach strefy euro nie powinny stanowić długoterminowego problemu dla euro. Do lata 2010 roku kursy wymiany powinny wynieść od 1,40 do 1,45 EUR/USD. Ponieważ stopa procentowa niebezpiecznie rośnie w Stanach Zjednoczonych pod koniec roku, euro prawdopodobnie odda prowadzenie i wróci do poziomu 1,35. Zważywszy, że przed końcem 2010 roku nie można oczekiwać trwałej zmiany płynności lub sytuacji gospodarczej, RZB przewiduje, że kurs EUR/CHF będzie się wahać w okolicach 1,46 i 1,47. W tym samym okresie nie można oczekiwać żadnych poważnych wahań kursów walut. Jednak zmiany w polityce (monetarnej) mogą doprowadzić do pewnych zmian na rynku. Szwajcarski bank centralny powinien ogłosić swój pierwszy wzrost stóp procentowych we wrześniu, co może przyczynić się do wzrostu kursu do 1,43 EUR/CHF. Ponieważ zastosowanie i skala wzrostu stóp procentowych w dużym stopniu zależą od wyników gospodarczych, RZB przewiduje wyższe wahania kursu EUR/CHF po publikacji najważniejszych wskaźników ekonomicznych w połowie 2010 roku. Decyzje EBC w sprawie stóp procentowych mogą osłabić szwajcarskiego franka pod koniec 2010 roku. Jednak frank szwajcarski prawdopodobnie odzyska swoją siłę i do końca roku przekroczy aktualny poziom wynoszący 1,46 EUR/CHF.

Wolumeny operacyjne RZB

Biorąc pod uwagę model działalności, RZB uważa się za partnera realnej gospodarki, co oznacza, że działalność RZB jest ściśle powiązana z globalnymi zmianami gospodarczymi na rynkach macierzystych banku. Dochody odsetkowe netto tradycyjnie stanowią najważniejsze źródło zysków i dochodów ze standardowej działalności kredytowej i w związku z powyższym oddziałuje na nie szereg różnorodnych czynników.

Wydatki konsumenckie powinny zacząć powoli rosnąć w Europie Środkowo-Wschodniej, jeżeli uwzględnimy się przepaść pomiędzy rosnącymi stopami bezrobocia a coraz lepszą gospodarką. Poza powolnym wzrostem PKB i związanym z tym spadkiem popytu, stała konsolidacja sektora finansowego będzie prawdopodobnie wywierać nacisk na działalność kredytową. Przy niskich bezpośrednich inwestycjach zagranicznych, krajowych ograniczeniach budżetowych oraz niskich wolumenach eksportu, większość gospodarek Europy Środkowo-Wschodniej raczej nie osiągnie swojego potencjału wzrostu. Na zyski RZB wpływ będą miały nadal rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości, chociaż nie jest jeszcze zauważalna żadna tego typu tendencja na ten rok. W międzyczasie koszty refinansowania powinny mieć ograniczony wpływ na marże odsetkowe w nadchodzącym roku, zważywszy na wystarczający poziom płynności RZB.

Strategia RZB dla Europy Środkowo-Wschodniej nadal obejmuje wzrost działalności detalicznej i transakcji z zamożnymi klientami, a docelowy przyrost planowany jest poprzez rozwój współpracy z istniejącymi klientami, bardziej niż poprzez poszerzanie bazy klientów, na przykład w ramach kart kredytowych i produktów opartych na opłatach.

W Austrii RZB będzie finansować swoją działalność, bazując na istniejącym potencjale, poprzez intensyfikację współpracy z regionalnymi i lokalnymi bankami Raiffeisen. Pod przywództwem Raiffeisen Zentralbank Grupa Bankowa Raiffeisen planuje wzmocnić akcję kredytową dla sektora władz samorządowych, a nowy cel w tym zakresie wynosi 1 mld euro na 2010 rok.

Istotne zdarzenia po dacie bilansu

22 lutego 2010 roku Raiffeisen Zentralbank i jego podmiot zależny Raiffeisen International Bank-Holding AG wydały notatkę prasową informującą, że potencjalna fuzja pomiędzy Raiffeisen Zentralbank a Raiffeisen International Bank-Holding AG była jedną z kilku strategicznych aktualnie omawianych możliwości. W momencie pisania raportu nie podjęto jeszcze żadnej formalnej decyzji w tym zakresie.

Obszary działalności

Klienci korporacyjni

Bardzo wysoki poziom wzrost z tytułu klientów korporacyjnych w 2009 roku

Działalność RZB skierowana do austriackich i międzynarodowych klientów korporacyjnych była w badanym okresie na bardzo zadowalającym poziomie, mimo trudnego środowiska gospodarczego.

Chociaż wolumen zaległych kredytów dla klientów korporacyjnych w dniu sporządzenia sprawozdania był niższy niż w poprzednim roku o 20,3 mld euro (głównie w wyniku spadku zapotrzebowania na kredyty), wartość transakcji zawartych z klientami korporacyjnymi w Wiedniu był bardzo wysoki, generując zysk w wysokości 122 mln euro. Z jednej strony było to efektem wyższych przychodów ze sprzedaży w poszczególnych obszarach produktowych (takich jak obligacje korporacyjne), a z drugiej strony lepszych marż.

Austriaccy klienci korporacyjni

Chociaż zapotrzebowanie w zeszłym roku było słabe, co spowodowało globalny wzrost kredytów nieregularnych we wszystkich segmentach klientów, transakcje z austriackimi klientami korporacyjnymi były w RZB na wyjątkowo stabilnym poziomie, głównie dzięki doskonałym wynikom ryzyka. Zyski brutto z tego obszaru działalności wzrosły o 10 procent do 190,5 mln euro.

Indywidualne rezerwy na straty kredytowe w tym pionie wyniosły w 2009 roku około 31 mln euro (2008: 30 mln euro), tj. znacznie poniżej wstępnych oczekiwań. Było to w głównej mierze konsekwencją dobrej długoterminowej współpracy, jaką RZB jako „bank współpracujący” utrzymuje ze swoimi klientami korporacyjnymi.

Kolejnym kluczem do sukcesu była dostępność różnych innowacyjnych produktów w ramach operacji hedgingowych i finansowania eksportu. Zakres emisji obligacji korporacyjnych zorganizowanych i umieszczonych przez RZB jako wiodącego menadżera dla najważniejszych klientów austriackich, w tym ASFINAG, BEWAG i VERBUND, jest kolejnym dowodem, że klienci korporacyjni RZB cenią sobie nie tylko swoją silną pozycję finansową, ale także doświadczenie banku w bankowości inwestycyjnej.

Wielonarodowi klienci korporacyjni

Pion wielonarodowych klientów korporacyjnych gromadzi wszystkie transakcje zawierane z grupami posiadającymi swoje siedziby poza Austrią. Pełni także rolę centralnego punktu kontaktowego w Wiedniu dla klientów prowadzących wielonarodowe operacje, koordynując transakcje, które są następnie obsługiwane przez lokalne banki sieciowe w Europie Środkowo-Wschodniej.

W 2009 roku RZB zwiększył zyski brutto w tym pionie o ponad 9 procent do 94,9 mln euro. Jest to szczególnie istotne odnotowania, gdyż tradycyjnie silny obszar inwestycji i zarządzania środkami pieniężnymi wygenerował znacznie niższe zyski w wyniku historycznie niskiego poziomu stóp procentowych. Z kolei lepsze marże kredytowe i wyższy poziom sprzedaży krzyżowej (szczególnie w obszarze finansowania handlu) doprowadziły do ogólnego wzrostu zysków brutto. Jednak, w przeciwieństwie do transakcji zawieranych z austriackimi klientami korporacyjnymi, poziom indywidualnych rezerw na wypadek strat kredytowych wzrósł do około 57 mln euro, tj. znacznie powyżej wyniku za poprzedni rok (2008: 10,3 mln euro), odzwierciedlając zmienione środowisko ryzyka.

Klienci korporacyjni w Europie Środkowo-Wschodniej

W Europie Środkowo-Wschodniej zmniejszony poziom inwestycji przedsiębiorstw doprowadził w 2009 roku do znacznego spadku zapotrzebowania na kredyty. Związane było to ze spadkiem lokat klientów korporacyjnych banków sieciowych RZB, gdyż więcej firm zdecydowało się finansować mniejsze i zastępcze inwestycje ze swoich własnych środków.

Na portfel klientów korporacyjnych wpływ miał także przyrost kredytów nieregularnych oraz wyższe koszty refinansowania poprzez rynek kapitałowy. Jednak korekty marż pozwoliły utrzymać dochody odsetkowe z działalności finansowej na mniej więcej stabilnym poziomie oraz zrównoważyć wyższe koszty ryzyka.

Klienci w regionie odnotowali w 2009 roku spadek liczby nowych zamówień, co zmusiło ich do redukcji kosztów, restrukturyzacji i redukcji zatrudnienia. W reakcji na nową sytuację w Europie Środkowo-

Wschodniej RZB skoncentrowali się na takich produktach, jak faktoring, akredytywy, gwarancje i zarządzanie środkami pieniężnymi, a także zarządzanie ryzykiem stóp procentowych i ryzykiem walutowym dla klientów. Ogólnie rzecz ujmując, wskaźnik kredytów do lokat klientów nie zmienił się w stosunku do poprzedniego roku.

Operacje skarbowe i bankowość inwestycyjna

Zmiany i reakcja rynku

Po wąskim gardle płynności, jakie zanotowano w 2008 roku, w pierwszym kwartale 2009 roku odnotowano największy spadek gospodarczy w państwach zachodnich od Wielkiego Kryzysu w 1929 roku. iTraxx® Europe, reprezentatywny wskaźnik prawdopodobieństwa zaległości kredytowych w europejskim sektorze bankowym wzrósł do 217 punktów bazowych w marcu, by ponownie zmniejszyć się do 79 punktów bazowych w drugiej połowie roku.

Po prawie całkowitym unieruchomieniu rynek pieniężny zaczął się ożywiać w drugim kwartale w wyniku pakietów stabilizacyjnych i symulacyjnych uruchomionych przez rządy na całym świecie. Emisje obligacji bankowych z gwarancjami rządowymi przyspieszyły poprawę sytuacji na rynku kredytowym. Z kolei międzynarodowe rynki akcji odzyskały siły w marcu 2009 roku i nie przestawały rosnąć w pozostałej części roku.

Zarządzanie płynnością

Aby zabezpieczyć swoją płynność, w pierwszej połowie 2009 roku RZB wyemitował 4,25 mld euro w obligacjach długoterminowych gwarantowanych przez Republikę Austrii. Premie z tytułu ryzyka żądane w pierwszej połowie roku spowodowały gwałtowny wzrost kosztów finansowania, które następnie nieznacznie spadły w drugiej połowie roku. W efekcie pozostałe długoterminowe zapotrzebowanie na płynność na 2009 rok zostało spełnione w trzecim kwartale dzięki prywatnym lokatom.

Emisja obligacji zabezpieczonych za 275 mln euro, opartych na aktywach gminnych, oraz odnowienie krótkoterminowego programu emisji w Stanach Zjednoczonych i Europie (papiery handlowe) pozwoliły RZB na poszerzenie bazy finansowej, zapewniając doskonały poziom płynności na koniec roku.

Rynek pieniężny

Zgodnie z międzynarodowymi tendencjami tradycyjne transakcje międzybankowe w RZB zostały w dużej mierze zastąpione zabezpieczonymi transakcjami na rynku pieniężnym. Premia z tytułu ryzyka rynku w przypadku takich transakcji spadła znacząco w ciągu roku w wyniku ekspansywnej polityki monetarnej RZB.

Wymiana walutowa

W badanym okresie rynki walutowe odnotowały szerokie dobowe wahania oraz niski poziom płynności, szczególnie na rynkach kontraktów typu futures. Dlatego też RZB przyjął bardzo konserwatywne strategie obrotów dla wszystkich produktów. Mimo to zyski w tym pionie działalności ustanowiły nowy rekord, ze względu na wysokie zapotrzebowanie klientów.

Obrót obligacjami

W wyniku redukcji premii z tytułu ryzyka kredytowego oraz polityki niskich stóp stosowanej przez banki centralne, w 2009 roku odnotowano niespotykaną skalę nowych emisji obligacji. Dzięki swojemu doświadczeniu z austriackimi obligacjami rządowymi, obligacjami rządowymi strefy euro, austriackimi obligacjami korporacyjnymi i obligacjami banków międzynarodowych, a także obligacjami korporacyjnymi i rządowymi emitowanymi w państwach Europy Środkowo-Wschodniej, działalność związana z obrotem obligacjami przyniosła RZB znaczące korzyści.

RZB wykorzystał także wzrost premii z tytułu ryzyka kredytowego obligacji w pierwszej połowie roku do poprawy pozycji wysokiej klasy ryzyka rządowego. Spadek premii w drugiej połowie 2009 roku pozwolił RZB kontynuować redukcję pozycji o wyższym ryzyku. Poprawiło to zarówno jakość kredytów, jak i wysokość zwrotu z portfela.

Umowy zabezpieczeń w sektorze instrumentów pochodnych także miały istotny wkład w zmniejszenie ryzyka kredytowego. Zgodnie z umowami zawartymi z dużą liczbą partnerów transakcyjnych bieżąca

wartość rynkowa portfeli liczona jest w sposób ciągły, a wszystkie salda netto są zabezpieczone w formie pieniężnej. Spowodowało to wzrost zabezpieczonych operacji do 85 procent i obejmowało trzy czwarte ryzyka kredytowego transakcji na instrumentach pochodnych na dzień sporządzenia sprawozdania. W ten sposób wolumeny utrzymały się na stabilnym poziomie, a ryzyko kontrahenta zostało obniżone. Poprawie uległa także rentowność operacji.

Produkty, klienci i regiony

W 2009 roku poziomy stóp procentowych wywołały powszechny wzrost popularności operacji zabezpieczających stopy procentowe poprzez transakcje typu swap i cap. RZB odnotował wzrost wolumenu w porównaniu do wcześniejszych lat, szczególnie w przypadku transakcji typu cap.

Zauważalne było także większe zainteresowanie klientów w instrumentach typu cross-currency swap uzależnionych od płynności, w tym szczególnie w odniesieniu do pary walut EUR/CHF.

Obroty towarowe spadły nieznacznie w 2009 roku w wyniku globalnego kryzysu finansowego i jego konsekwencji. Wielu nabywców towarów, którzy zabezpieczyli się na poziomie bliskim rekordowo wysokim wynikiem w 2008 roku zrezygnowało z hedgingu cen prawie całkowicie w roku 2009. Jednak niezwykle korzystne okazały się transakcje z dostawcami energii, w tym szczególnie ustrukturyzowane zabezpieczenia dotyczące gazu.

Mimo niższego zapotrzebowania na ustrukturyzowane produkty w wyniku kryzysu, zyski z tego obszaru były dość stabilne w 2009 roku. Było to częściowo efektem wprowadzenia produktów związanych z inflacją, produktami walutowymi typu *autocallable* oraz przyrostu zakresu w odniesieniu do zakresu produktów. Inne istotne czynniki to ekspansja oferty produktów pochodnych oraz skorzystanie z usług niezależnych emitentów w przypadku ustrukturyzowanych emisji.

Jako gwarant programu emerytur finansowanych przez rząd, RZB musiał utrzymywać ustawowe, minimalne ilości w większości austriackich akcji, co generowało straty spowodowane głównie brakiem płynności rynkowej oraz brakiem rynku instrumentów pochodnych dla celów hedgingowych i utrudniało proces zarządzania ryzykiem.

W przypadku obrotów banknotami wysoki poziom niepewności na rynkach w pierwszym kwartale doprowadził do przedłużonego ogromnego zapotrzebowania na gotówkę (EUR, USD) i złoto. Jako sposób dywersyfikacji inwestycji sztabki złota i monety były znacznie bardziej pożądane ze względu na ich wysoką akceptację rynkową.

W sektorze opcji rosące zapotrzebowanie klientów doprowadziło do zwiększonej podaży innowacyjnych opcji walutowych. Szczególnie interesowano się parami walut państw Europy Środkowo-Wschodniej, takimi jak EUR/PLN, EUR/CZK, EUR/HUF i EUR/RON.

W krajach Europy Środkowo-Wschodniej bardzo popularne były swapy walutowe, ponieważ umożliwiały klientom zamianę płynności w walucie lokalnej na euro i dolary amerykańskie.

Trendy i projekty

Najważniejszą innowacją w Pionie Skarbu w ciągu ostatniego roku była strategiczna zmiana orientacji transakcji w celu koncentracji na intensywnych obrotach w imieniu klientów. Działalność transakcyjna skupia się na podstawowych rynkach Grupy Raiffeisen i opiera się na jeszcze bliższej współpracy z jednostkami sprzedaży. Najważniejsze są wysokie obroty i wysoka płynność oraz krótkie okresy utrzymywania papierów wartościowych.

W badanym okresie rozpoczęto wdrażanie Murex. Murex służyć będzie jako krzyżowy system aktywów typu front-to-back w odniesieniu do złożonych instrumentów pochodnych i produktów gotówkowych. Pierwszy podstawowy kamień milowy osiągnięto w 2009 roku dla instrumentów pochodnych stopy procentowej i walutowych.

W 2009 roku RZB rozpoczął także układanie fundamentów pod centrum doskonałości dla ustrukturyzowanych produktów i hedgingu towarowego. Przyczyni się to do centralizacji produktów, procesu zarządzania działalnością transakcyjną i ryzykiem w Grupie, umożliwiając tym samym jednostkom sprzedaży i bankom sieciowym oferowanie szerszego zakresu produktów oraz szybszego i niedrogo dostępu do nowych produktów.

Bankowość inwestycyjna Raiffeisen Centrobank powiązana z kapitałem

Rok 2009 był udanym okresem dla Raiffeisen Centrobank, który skupia bankowość inwestycyjną RZB opartą na kapitale własnym. Zyski brutto wyniosły 27,9 mln euro, tj. o 30 procent więcej niż w poprzednim roku.

Chociaż obroty z tytułu akcji na wiedeńskiej giełdzie papierów wartościowych spadły w zeszłym roku o około 50 procent, udział rynkowy Raiffeisen Centrobank pozostał na stabilnym poziomie i wynosił blisko 7 procent. Posiadając 50 procent wszystkich zleceń na wiedeńskim rynku akcji, bank ten pozostał niekwestionowanym liderem wśród specjalistów i market makerów.

Spadek przychodów był znacznie niższy na austriackiej giełdzie kontraktów futures i opcji (OTOB). Liczba sprzedanych kontraktów w segmencie instrumentów pochodnych wiedeńskiej giełdy spadła o około 20 procent. Jednym pozytywnym czynnikiem była rosnąca liczba kontraktów hedgingowych dotyczących programów emerytalnych towarzystw inwestycyjnych. Ogólnie rzecz ujmując Raiffeisen Centrobank utrzymał swoją drugą pozycję w tym segmencie rynku, przy udziale wynoszącym około 30 procent. W przypadku wschodnioeuropejskich instrumentów pochodnych udział rynkowy wzrósł o 10 procent do około 40 procent, dzięki czemu Raiffeisen Centrobank był liderem rynku w badanym okresie.

Equity House RZB jest liderem, jeżeli chodzi o produkty ustrukturyzowane, z udziałem około 30 procent, oferując ponad 1 800 aktualnie notowanych instrumentów.

Klienci detaliczni

Na koniec 2009 roku w pionie klientów detalicznych RZB świadczył usługi dla blisko 15 mln osób fizycznych i małych przedsiębiorstw. Poza 25 000 doradców i pracowników obsługi w 3 018 placówkach, RZB oferował ponad 7 000 bankomatów oraz dostęp do około 1 500 dilerów samochodowych i sklepów detalicznych, będących partnerami leasingowymi Raiffeisen International.

Spadek dochodów operacyjnych o 12 procent

Wyniki tego pionu kształtowało w 2009 roku trudne środowisko ryzyka i późniejszy wzrost rezerw na wypadek odpisów z tytułu utraty wartości, szczególnie w Ukrainie i na Węgrzech. Ponadto tendencja zniżkowa lokat klientów i niższe marże w kilku krajach doprowadziły do spadku dochodów odsetkowych netto. Szczególnie ciężko dotknięte zostały jednostki Grupy w Ukrainie i Rumunii. Spadły także dochody z opłat i prowizji netto, głównie w efekcie pogorszenia sytuacji w ukraińskich i rumuńskich jednostkach Grupy. Jednocześnie rozwiązania polegające na cięciu kosztów w celu optymalizacji sieci oddziałów oraz różnice walutowe przyczyniły się do zmniejszenia ogólnych kosztów administracyjnych. Całkowite dochody operacyjne pionu klientów detalicznych wyniosły 2 482 mln euro, tj. o 12 procent mniej niż w poprzednim roku.

Stabilne depozyty

Wolumen depozytów klientów detalicznych utrzymał się na stabilnym poziomie pomimo wyraźnego spadku PKB w Europie Środkowo-Wschodniej. Wprowadzenie nowych produktów, w tym planów oszczędnościowych i produktów z odsetkami naliczanymi z góry, w powiązaniu z regularnymi działaniami marketingowymi i promocyjnymi, doprowadziło do wzrostu lokat terminowych klientów detalicznych o 4,1 procenta. W sześciu krajach (Rosja, Białoruś, Czechy, Bułgaria, Rumunia, Bośnia i Hercegowina) banki sieciowe odnotowały dwucyfrowy wzrost lokat w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku. Mimo trudnego środowiska gospodarczego wzrost udziału rynkowego odnotowała także Ukraina. Ogólnie rzecz biorąc, wskaźnik kredyty/lokaty dla klientów detalicznych (wartość kredytów i pożyczek klientów znajdująca pokrycie w lokatach) wzrósł o 11 punktów procentowych do 83 procent na koniec 2009 roku. Aby przyciągnąć więcej lokat klientów z pionu klientów detalicznych na wybranych rynkach, w 2010 roku wprowadzona zostanie bankowość online, bazująca na internecie, jako głównej platformie sprzedaży i obsługi.

Poszerzony portfel produktów Allfinanz

W 2009 roku w dalszym ciągu poszerzono ofertę usług Allfinanz wspólnie ze strategicznym partnerem RZB, UNIQA Versicherungen AG. Spadek kredytów i pożyczek ogółem wpłynął także na dodatkową działalność powiązaną z kredytami, taką jak kredytowe ubezpieczenia na życie. W wyniku sprzedaży prowadzonej wspólnie z UNIQA w Słowacji, Chorwacji, Polsce, Czechach i Bułgarii, sprzedaż ubezpieczeń na życie wzrosła w poprzednim roku o 46 procent. Jednak całkowite dochody z tytułu prowizji od sprzedaży polis ubezpieczeniowych spadły w 2009 roku o 13 procent.

Wzrost funduszy inwestycyjnych

Po bardzo trudnym pierwszym kwartale 2009 roku fundusze inwestycyjne w znacznym stopniu odrobiły straty równoległe do poprawy sytuacji na międzynarodowych rynkach akcji w pozostałej części roku. Nieoceniona w tym obszarze była współpraca z Raiffeisen Capital Management. Wartość zarządzanych aktywów wzrosła z tymczasowego niskiego poziomu 3,44 mld euro na koniec marca 2009 roku do 4,32 mld euro na koniec badanego roku, tj. o 21 procent w stosunku do roku poprzedniego. Zaledwie niewiele poniżej 80 procent zarządzanych aktywów znajdowało się w lokalnych funduszach rynku pieniężnego, którymi zarządzają specjaliści ds. funduszy w odpowiednich krajach. W 2010 roku Raiffeisen International planuje wprowadzić więcej funduszy profilowanych, by umożliwić alokację opartą na funduszach, dopasowaną do profilu ryzyka każdego klienta. Ponadto w oddziałach utworzone zostaną specjalistyczne zespoły wsparcia sprzedaży.

W dalszym ciągu rozwijano ekskluzywną usługę dla zamożnych klientów (prywatne oszczędności ponad 25 000 euro). Usługi osobistego doradztwa finansowego są już dostępne w Serbii, Chorwacji, na Węgrzech, w Słowacji, Rumunii, Rosji, Polsce i Czechach. Usługa ta będzie masowo wdrażana w pozostałych bankach sieciowych.

Koncentracja na małych i średnich przedsiębiorstwach

Małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią 90 procent podmiotów prawnych w Europie Środkowo-Wschodniej, w związku z czym reprezentują istotny rynek wzrostu dla Raiffeisen International. W przeciwieństwie do bankowości detalicznej jednak w 2009 roku zanotowano poważny odpływ depozytów, ponieważ przedsiębiorstwa wykorzystywały swoje rezerwy, by poradzić sobie z konsekwencjami kryzysu.

Niemniej jednak w wielu istotnych obszarach opracowano model współpracy z małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Na przykład w większym stopniu znormalizowano i uproszczono produkty kredytowe, dopracowano segmentację klientów, opracowano pakiety produktów w rachunku bieżącym, kontynuowano prace nad systemem karty scoringowej oraz usprawniono proces zarządzania problematycznymi kredytami.

Wybrane inwestycje kapitałowe Raiffeisen Zentralbank

Portfel inwestycji kapitałowych Raiffeisen Zentralbank odzwierciedla rolę banku jako centralnej instytucji Grupy Bankowej Raiffeisen w Austrii. Inwestycje kapitałowe w specjalistyczne instytucje pozwalają RZB uczestniczyć w rynku jako kompleksowy usługodawca finansowy. Udziały kapitałowe w segmencie austriackim, które mają bardzo istotne znaczenie dla polityki banku oraz największy wkład w zyski, opisano poniżej. Wykaz inwestycji przedstawiony w notach prezentuje przegląd istotnych inwestycji, a także ich rozmiar i strukturę.

Raiffeisen Bausparkasse

Tak jak w poprzednim roku, bezpieczeństwo stanowiło w 2009 roku podstawowy priorytet deponentów. Ponownie segment towarzystw ubezpieczeniowych radził sobie nieźle w trudnym środowisku gospodarczym. Podpisawszy 321 300 nowych umów dotyczących towarzystw budowlanych, Raiffeisen Bausparkasse w dalszym ciągu, nieprzerwanie od rekordowego roku 2008, osiągała udział rynkowy na poziomie 31,5 procenta.

W 2009 roku wartość bazowa maksymalnych dotacji budowlano-oszczędnościowych wzrosła w związku z premią rządową o 20 procent do 1 200 euro, co przyniosło wymierne korzyści. Proporcjonalnie wzrosły płatności wynikające z umów z towarzystwami budowlanymi zakładających zmniejszona premię. Ogólnie rzecz ujmując lokaty towarzystw budowlanych wzrosły o 5,6 procenta do 5,8 mld euro, co przekłada się na udział rynkowy w wysokości 32,1 procenta. Kredyty wzrosły nieznacznie o 1,5 procenta do 5,6 mld euro, co odpowiada 33-procentowemu udziałowi w rynku. W związku z powyższym Raiffeisen Bausparkasse odnotowała wystarczające saldo lokat i kredytów.

Biorąc pod uwagę wartość kredytów mieszkaniowych w wysokości 953,4 mln euro (udział rynkowy 29,6 procenta), rok 2009 znacznie przekroczył średnią dla dekady. Poza finansowaniem nowych projektów mieszkaniowych, coraz istotniejszą rolę odgrywa finansowanie remontów mieszkań, a konkretnie poprawa ich jakości termicznej.

Podmioty zależne Raiffeisen Bausparkasse w Słowacji, Czechach, Chorwacji i Rumunii także osiągnęły dobre wyniki w 2009 roku. Raiffeisen Bausparkasse zawarła w sumie 415 000 nowych umów dotyczących towarzystw budowlanych na zagranicznych rynkach, tj. o 12,2 procenta więcej niż w roku poprzednim. Całkowity portfel zagranicznych podmiotów zależnych wzrósł do 2,2 mln umów w porównaniu do 1,8 mln w Austrii na koniec 2009 roku.

Według danych tymczasowych suma bilansowa Raiffeisen Bausparkasse, której sprawozdanie finansowe opracowano zgodnie z postanowieniami austriackiego kodeksu handlowego, wyniosła 6,9 mld euro (2008: 6,6 mld euro). Kapitał wzrósł o 22 mln euro do 214,5 mln euro. Zysk z normalnej działalności uległ znaczącej poprawie i był wyższy o 7,9 mln euro, osiągając 28,3 mln euro, dzięki czemu zwrot na kapitale brutto wyniósł 15,7 procenta (2008: 4,1 procenta).

wykres na str. 78 raportu w wersji angielskiej

Udziały rynkowe w austriackim sektorze funduszy inwestycyjnych

Raiffeisen Capital Management 19,7%
Konkurent 1 19,5%
Konkurent 2 14,3%
Pozostałe podmioty 46,5%

Raiffeisen Capital Management

Marka Raiffeisen Capital Management obejmuje Raiffeisen Kapitalanlagegesellschaft i podmioty zależne (Raiffeisen Immobilien Kapitalanlage GmbH, Raiffeisen Vermögensverwaltungsbank AG i Raiffeisen International Fund Advisory).

Chociaż efekty uboczne kryzysu finansowego były nadal widoczne w sektorze funduszy na początku 2009 roku, rynki kapitałowe odnotowały poprawę już od drugiego kwartału. W konsekwencji wolumeny funduszy wzrosły o 2,3 procenta do 26,9 mld euro w 2009 roku, z czego 11,3 mld euro wygenerowały detaliczne fundusze inwestycyjne (17,4 procenta udziału w rynku), a 15,6 mld euro fundusze instytucjonalne (21,8 procenta udziału w rynku). Dzięki swojemu całkowitemu udziałowi w rynku na poziomie 19,7 procent Raiffeisen Capital Management utrzymał pozycję lidera rynku w Austrii. Uwzględniając usługi doradcze, wolumen funduszy zarządzanych przez spółkę wyniósł w sumie około 29 mld euro.

Raiffeisen Capital Management szybko dostosował się do zmian w sytuacji gospodarczej wywołanych kryzysem finansowym. Przystosowano struktury korporacyjne, w szczególności zarządzanie ryzykiem i sprzedaż. Jednocześnie strategię zarządzania funduszami i linię produktową poddano krytycznej analizie. Korzyści wynikające z restrukturyzacji zaczęły być widoczne już w drugiej połowie 2009 roku.

Biorąc pod uwagę dane tymczasowe, suma bilansowa wzrosła o 8,3 procenta do 130 mln euro, a kapitał własny o 3,4 do 30 mln euro. Chociaż obroty spadły o 22,0 procent do 160 mln euro, zysk brutto (zgodnie z UGB) wyniósł 5,2 mln euro, tj. o 5 mln euro więcej niż w 2008 roku. Zwrot z kapitału brutto wyniósł 17,58 procenta (2008: 0,57 procenta).

Raiffeisen evolution project development GmbH (RE)

RE jest wiodącym deweloperem nieruchomości w Austrii i Europie Środkowo-Wschodniej. Na koniec 2009 roku RE realizował projekty w 10 różnych krajach. Jak w poprzednim roku, wysokiej jakości projekty budowlane w Wiedniu nadal stanowiły podstawowy generator zysków także w roku 2009.

Sytuacja gospodarcza uniemożliwiła sprzedaż nieruchomości komercyjnych w regionie Europy Środkowo-Wschodniej w imieniu inwestorów. W efekcie koszty bieżących projektów uznane w ramach zysków i strat nie zostały zrównoważone dochodami z tytułu sprzedaży projektów.

Biorąc pod uwagę dominujące warunki gospodarcze, RE planuje uzyskać ogólny wolumen projektów w toku (projekty własne i projekty zlecone przez strony trzecie) w Austrii i krajach Europy Środkowo-Wschodniej na poziomie około 1 500 mln euro, przy średniej produkcji rocznej wynoszącej 200 – 300 mln euro.

Raiffeisen Factor Bank AG

Ponieważ Raiffeisen Factor Bank rozpoczął działalność zaledwie w kwietniu 2008 roku, rok 2009 był pierwszym pełnym rokiem operacyjnym. Ogólne wyniki rynku w 2009 roku były wysoce zachęcające. Biorąc pod uwagę wolumen zakupionych należności, austriacki rynek faktoringowy wzrósł o 5,3 procenta, tj. 340 mln euro, do 6,63 mld euro.

wykres na str. 79 raportu w wersji angielskiej

Udział rynkowy w austriackim sektorze faktoringowym

Konkurent 1 49,3%
Konkurent 2 18%
Konkurent 4 3,2%
Konkurent 3 3,2%
Raiffeisen Factor Bank 14,8%

Przychody ze sprzedaży uzyskane przez Raiffeisen Factor Bank wyniosły 984 mln euro. Oznacza to wzrost udziału w rynku z 3,5 procenta w 2008 roku do 14,8 procenta w 2009 roku. Model działalności stosowany przez Raiffeisen Factor Bank oparty jest na bliskiej współpracy z Grupą Bankową Raiffeisen. W związku z powyższym przychody generowane są w znacznym zakresie (ok. 50 procent wolumenu ogółem) przez lokalne i regionalne banki Raiffeisen.

Tymczasowe dane za pierwszy pełny rok obrotowy wskazują na stratę operacyjną na poziomie ok. 800 000 euro za 2009 rok. Na koniec roku kapitał podstawowy wynosił 6,3 mln euro (10,7 procenta).

Raiffeisen Informatik GmbH (R-IT)

R-IT wykonuje usługi dla Grupy Bankowej Raiffeisen od ponad 40 lat. Dostarcza także usługi informatyczne dla najważniejszych klientów w Austrii i za granicą. Oferta spółki obejmuje operacje informatyczne, outsourcing, usługi związane z zabezpieczeniami, konsultacje z zakresu informatyki i oprogramowania, usługi wyjściowe i usługi związane z zarządzaniem klientami.

W wyniku przejęcia niemieckiej spółki PC-Ware Informations Technologie AG w 2008 roku, R-IT stała się największym austriackim dostawcą usług informatycznych i posiada 27 placówek na całym świecie. W badanym okresie grupa R-IT wygenerowała przychody ze sprzedaży o wartości prawie 1,2 mld euro.

Raiffeisen Investment AG (RIAG)

Sytuacja gospodarcza spowodowała dalszy spadek wolumenu transakcji w segmencie zajmującym się fuzjami i zakupem nowych podmiotów. Stabilizacja rynku rozpoczęła się dopiero w czwartym kwartale. Mimo trudnych warunków RIAG z powodzeniem wygrała szereg istotnych zleceń. Na przykład zarządał jedną z największych prywatnych transakcji kapitałowych w 2009 roku – zakupem międzynarodowej sieci laboratoriów Synlab (z siedzibą w Niemczech) i Futurelab (z siedzibą w Austrii) przez brytyjski prywatny fundusz kapitałowy BCPartners.

Poza dobrymi wynikami w Austrii, gdzie spółka RIAG zawarła w sumie pięć transakcji, 2009 rok okazał się bardzo udany dla rynku tureckiego. Przy wolumenie transakcji wynoszącym prawie 1 mld euro, RIAG był pierwszym austriackim bankiem inwestycyjnym, który zajął pierwsze miejsce w tabelach ligowych rynku fuzji (platforma informacyjno-usługowa M&A).

Jednak opłaty z tytułu zarządzania netto potwierdziły trudne warunki rynkowe i spadły o 7,4 mln euro do około 18 mln euro. Mimo ograniczonych wolumenów operacji zysk brutto wynosił 4,3 mln euro, tj. o 1 mln euro więcej niż w roku poprzednim.

Raiffeisen Wohnbaubank AG

Raiffeisen Wohnbaubank AG jest specjalistycznym bankiem, który emituje krajowe obligacje budowlane oparte na przerwach podatkowych zgodnie z ustawą federalną o specjalnych rozwiązaniach podatkowych dla budownictwa mieszkaniowego. Aby zoptymalizować wykorzystanie siły inwestycyjnej Grupy Bankowej Raiffeisen, Raiffeisen Wohnbaubank AG od kilku lat emituje także obligacje zamienne dla swoich banków partnerskich w ramach modelu powierniczego. W 2009 roku wyemitowano obligacje o łącznej wartości 151 mln euro (emisja własna i powiernicza).

Tymczasowe dane wskazują, że suma bilansowa na koniec roku (zgodnie z UGB) wyniosła 1 871 mln euro (2008: 1 821 mln euro), kwalifikujące się fundusze własne 5,78 mln euro (2008: 5,75 mln euro) i zysk z normalnej działalności 0,92 mln euro (2008: 0,67 mln euro). Dzięki temu zwrot z kapitału brutto wynosi 14,07 procenta (2008: 10,54 procenta).

card complete Service Bank AG

Spółka VISA-Service Kreditkarten AG została przemianowana na card complete Service Bank AG w 2007 roku. Od tej pory spółka oferuje inne marki, takie jak MasterCard lub Maestro poza produktami VISA. W 2009 roku spółka card complete posiadała ponad 1,2 mln klientów i zanotowała przychody w wysokości 7,4 mld euro, tj. o 11 procent więcej niż w roku poprzednim. Sukces spółki oparty jest przede wszystkim na dobrych wynikach osiąganych przez jej austriackich kontrahentów, którzy wygenerowali 18-procentowy wzrost sprzedaży. Zarówno produkty VISA jak i MasterCard uwzględniono w portfelu kart kredytowych.

W przypadku kart przedpłaconych model billingowy zmieniono na billing stały, a linię produktową poszerzono o kartę przedpłaconą MasterCard.

Handelshaus Elsner

Handelshaus Elsner obejmuje F. J. Elsner & Co. Ges.mbH. (pośrednictwo i działalność handlowa na rynku papierniczym i rynku towarów rolniczych) i F. J. Elsner Trading Ges.mbH. (handel produktami stalowymi i chemicznymi). Zagregowane przychody ze sprzedaży wyniosły 757,3 mln euro, z czego 98 procent wygenerowała spółka F. J. Elsner Trading Ges.mbH. Obroty stałą przekroczyły po raz pierwszy 1 mln ton. Jednocześnie gwałtowny spadek cen w sektorze stalowym wymusił odpisy i rezerwy.

Kathrein & Co. Privatgeschäftsbank AG

W ciągu ostatnich 10 lat spółka Kathrein & Co. stała się prywatnym bankiem niszowym dla właścicieli przedsiębiorstw, fundacji i transferu aktywów. W 2009 roku fundusze zarządzane przez bank wyniosły w sumie około 3 920 mln euro (2008: 4 482 mln euro), a aktywa funduszu stanowiły 46 procent, tj. 1 785 mln euro. Aktywa funduszu nieznacznie spadły o 2,2 procenta w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku. Według danych tymczasowych suma bilansowa wyniosła 503 mln euro (2008: 542 mln euro). Kapitał własny utrzymał się na niezmiennym poziomie, tj. 27 mln euro. Zysk brutto (zgodnie z MSSF) wyniósł 8 mln euro (2008: 1,2 mln euro).

LEIPNIK-LUNDENBURGER INVEST Beteiligungs AG (LLI)

LLI jest spółką holdingową, której portfel koncentruje się na strategicznych udziałach w segmencie produkcji mąki i segmencie automatów z napojami. Pod parasolem LLI Euromills segment produkcji mąki posiada większościowe udziały w młynach w siedmiu krajach, dzięki czemu jest największą tego typu grupą w Europie. Około 3 mln ton ziarna mielone jest na mąkę w 31 zakładach. Segment sprzedaży obejmuje wszystkie czynności gospodarcze związane z automatami do napojów dla pracowników restauracji (gorące i zimne napoje oraz przekąski). Podmioty zależne LLI działają w całej Europie, w tym przede wszystkim w Austrii, Niemczech i wielu krajach Europy Wschodniej i Południowej. Portfel uzupełniają udziały mniejszościowe w spółkach reprezentujących inne sektory: cukier, produkty rolne, energia, budownictwo i kasyna.

Segment produkcji mąki wygenerował w okresie 2008/2009¹ przychody w wysokości 860,7 mln euro. Mimo wysokich wolumenów sprzedaży oznacza to spadek o 22,4 procenta w stosunku do poprzedniego roku. Sytuacja taka spowodowana była niższymi cenami pszenicy w tym ujęciu rok do roku, co z kolei znalazło odzwierciedlenie w niższych cenach mąki. Wskaźnik EBIT wyniósł w sumie 42,9 mln euro, tj. o 10,9 procenta mniej niż w poprzednim roku. Nowe ustalenia w procesie antymonopolowym z udziałem Grupy VK Mühlen w Niemczech przyczyniły się do utworzenia dodatkowych rezerw w wysokości 15 mln euro, które zostaną uznane w bilansie Grupy LLI za rok obrotowy 2009/2010.

Kryzys realnej gospodarki miał bezpośredni wpływ na segment automatów z napojami, ponieważ spadło zapotrzebowanie na istniejące lokalizacje tego typu urządzeń. Było to szczególnie widoczne w segmencie głównych klientów, tj. przemysłu przetwórczym, gdzie najważniejszymi problemami w zeszłym roku były krótsze godziny pracy i redukcja zatrudnienia.

Biorąc jednak pod uwagę przychody ze sprzedaży ogółem, spadek zapotrzebowania zrównoważyły nowe lokalizacje, gdzie w sumie zainstalowano rekordową liczbę 46 000 maszyn. W efekcie całkowite przychody ze sprzedaży w wysokości 119,3 mln euro były zgodne z wynikiem za poprzedni okres. Zagraniczne podmioty zależne wygenerowały prawie 43 procent sprzedaży. Wskaźnik EBIT wyniósł 17,9 mln euro.

W roku obrotowym 2008/2009 skonsolidowane przychody ze sprzedaży LLI wyniosły prawie 1 mld euro, a zysk brutto przekroczył 75 mln euro (z uwzględnieniem jednorazowego efektu wynikającego z pierwszej konsolidacji BayWa AG). Suma bilansowa Grupy LLI (zgodnie z MSSF) wzrosła do 1 179 mln euro (2007/2008: 1 147 mln euro). Zwrot na kapitale brutto wynosił 12,0 procent (2008: 14,8 procenta).

Notartreuhandbank AG

Bank ten posiada certyfikat Österreichischen Notariatskammer (austriacka izba notariuszy) i oferuje notariuszom usługi oraz zabezpieczenia wymagane, by zarządzać środkami powierniczymi. Średnio w 2009 roku bank utrzymywał 867 mln euro w aktywach na około 58 000 rachunków powierniczych. Suma bilansowa wyniosła na koniec roku 1 033 mln euro.

PayLife Bank GmbH

PayLife jest liderem rynku pod względem bezgotówkowych produktów płatniczych w Austrii. Produkty te obejmują karty płatnicze VISA, MasterCard, Maestro i Quic. Aktualnie w obiegu znajduje się 9,1 mln takich kart, które akceptowane są w ponad 85 000 punktach sprzedaży. W kwietniu 2009 roku PayLife wprowadził do oferty dodatkowe i ulepszone ubezpieczenia kart kredytowych – klawisz SOS, ochrona zakupów i wyższe poziomy ochrony dla medycznych ubezpieczeń podróży. Najnowsza generacja terminali PayLife jest dostępna dla kontrahentów w sektorze handlowo-usługowym i jest w pełni zgodna z wymogami SEPA. Znaczna liczba partnerów rozszerza swoją działalność poza granice Austrii i korzysta z usług PayLife, by przetwarzać swoje transakcje międzynarodowe. W badanym okresie zawarto w sumie 506 mln transakcji przy użyciu kart zarządzanych przez PayLife, uzyskując przychody rzędu 37 mld euro.

UNIQA Versicherungen AG

¹ Rok obrotowy LLI trwa od 1 października do 30 września.

Marka UNIQA świętowała w 2009 roku swoją 10. rocznicę. Działalność pod parasolem UNIQA Versicherungen AG, Grupy UNIQA, zapewnia kompletny zakres produktów ubezpieczeniowych wykorzystujących każdy kanał sprzedaży. W ramach swojej strategii Grupa koncentruje się na konsekwentnym rozwoju zorientowanym na zysk, który planuje uzyskać poprzez ukierunkowaną ekspansję i internacjonalizację. W 2009 roku Grupa UNIQA prowadziła udane operacje w Austrii i 20 krajach Europy Środkowo-Wschodniej. UNIQA i Grupa Bankowa Raiffeisen wspierają i uzupełniają się wzajemnie w ramach uprzywilejowanego partnerstwa. W 2009 roku UNIQA nabyła pakiet większościowy w spółce SIGAL będącej liderem rynku albańskiego i rozpoczęła działalność Raiffeisen Life w Moskwie. We współpracy z rosyjskim podmiotem zależnym RZB, ZAO Raiffeisenbank, Raiffeisen Life oferuje ubezpieczenia na życie specjalnie opracowane dla rosyjskiego rynku.

wykres na str. 82 raportu w wersji angielskiej

Zmiana zaksięgowanych dochodów z tytułu premii Grupy UNIQA w Austrii (mln euro)

Total accounted premium – całkowita zaksięgowana premia

International expenses – koszty międzynarodowe

- including savings portion of premiums from unit- and index-linked life insurance – w tym część oszczędnościowa składek z tytułu ubezpieczeń na życie powiązanych z jednostką i indeksem

Zgodnie z tymczasowymi danymi zaksięgowane przez Grupę UNIQUA dochody z tytułu składek utrzymały się w 2009 roku na stabilnym poziomie i wyniosły 5 674 mln euro, z czego zagraniczne podmioty zależne wygenerowały około 35 procent, tj. 1 966 mln euro. Chociaż rynek austriacki jako całość doświadczył w 2009 roku zastoju, składki zaksięgowane przez UNIQA Versicherungen AG wzrosły o 5 procent do 3 708 mln euro.

Valida Vorsorge Management (wcześniej Vorsorge Holding AG)

Działalność związana z funduszami emerytalnymi Grupy Bankowej Raiffeisen i UNIQA Versicherungen AG (ÖPAG Pensionskassen AG, ÖVK Vorsorgekasse AG i PlanPension Vorsorgeberatung GesmbH) została połączona w jedną grupę, która 1 marca 2010 roku została przemianowana na Valida Vorsorge Management (wcześniej Vorsorge Holding AG). Poza poprawą skuteczności poprzez wykorzystanie efektu synergii w obszarze administracji i informatyki, w 2009 roku koncentrowano się przede wszystkim na rozwoju optymalnej strategii korporacyjnej w ramach jednej marki.

ÖPAG, ÖVK i PlanPension są wśród liderów rynku w swoich odpowiednich segmentach. W 2009 roku całkowite zarządzane aktywa wzrosły do ponad 3,8 mld euro. Udział rynkowy ÖPAG stanowił około jedną czwartą zarówno pod względem beneficjentów (przyszłych i aktualnych odbiorców), jak i składek na fundusze emerytalne, posiadając około 40 procent wszystkich umów. W ramach swoich programów emerytalnych dla pracowników i osób samozatrudnionych ÖVK zarządza prawie 1,1 mln pracowników i około 117 000 osobami samozatrudnionymi. Zarówno ÖPAG Pensionskassen AG jak i ÖVK Vorsorgekasse AG osiągnęły w swoich segmentach w 2009 roku wyjątkowo dobre wyniki, notując wzrost o odpowiednio 10,4 procenta i 4,4 procenta.

Raporty dotyczące segmentów

Definicje segmentów

Najmniejszymi jednostkami kontrolującą Grupy RZB (jednostkami generującymi środki pieniężne według MSSF) są Austria, poszczególne kraje w Europie Środkowo-Wschodniej oraz pozostałe kraje na świecie, w których RZB prowadzi działalność. Kraje, które powinny wykazywać porównywalny długoterminowy wzrost gospodarczy oraz które posiadają porównywalną długoterminową strukturę gospodarczą grupuje się razem w segmenty regionalne. Biorąc pod uwagę progi wymagane przez MSSF, zdefiniowaliśmy w sumie sześć segmentów regionalnych, by zapewnić przejrzystość i jasność sprawozdawczości. W każdym przypadku próg ilościowy określony przez MSSF 8 wynosi 10 procent konkretnych zmiennych, tj. dochodów operacyjnych, zysku/strat netto i aktywów segmentu.

Na 31 grudnia 2009 roku wyodrębniono następujące segmenty wraz z lokalizacją poszczególnych oddziałów lub placówek wyznaczających klasyfikację segmentu:

Austria

Wyniki działalności prowadzonej przez Raiffeisen Zentralbank z centrali oraz wyniki zaksięgowane przez wiele podmiotów zależnych w Austrii wykazywane są w ramach Austrii.

Europa Środkowa

Segment ten obejmuje pięć krajów, które przystąpiły do UE 1 maja 2004 roku, tj. Czechy, Węgry, Polskę, Słowację i Słowenię. Są to nie tylko najbardziej dojrzałe rynki bankowe w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Są to także rynki, na których RZB prowadzi swoją działalność najdłużej.

Europa Południowo-Wschodnia

Europa Południowo-Wschodnia obejmuje Albanie, Bośnię i Hercegowinę, Chorwację, Kosowo, Mołdawię, Serbię i dwa kraje, które przystąpiły do UE 1 stycznia 2007 roku, tj. Bułgarię i Rumunię.

Mołdawia uwzględniana jest w ramach Rumunii ze względu na powiązania gospodarcze z tym krajem oraz sposób, w jaki jest w związku z tym zarządzana w ramach Grupy.

Rosja

Segment ten uwzględnia wyniki spółek działających dla RZB w Rosji. Podmioty Grupy w Rosji obejmują bank, firmę leasingową i towarzystwo funduszy inwestycyjnych.

Pozostałe kraje WNP

W skład tego segmentu wchodzi Białoruś, Kazachstan i Ukraina.

Reszta świata

Segment ten obejmuje oddziały Raiffeisen Zentralbank w Londynie, Singapurze i Pekinie oraz jednostki Grupy znajdujące się w innych krajach, takich jak Niemcy, Malta, Szwajcaria i Stany Zjednoczone.

Więcej szczegółów na temat pomiaru wyników segmentów przedstawiono w sprawozdaniu według segmentów w notach na stronie 126 i następujących (*wersji angielskiej raportu*).

Przegląd segmentów

W 2009 roku wszystkie segmenty RZB, z wyjątkiem Austrii i Reszty świata, zanotowały spadek zysków, co było w znacznej mierze efektem wzrostu stanu rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości.

W Austrii w 2009 roku zysk brutto wniósł 238 mln euro, odzwierciedlając znaczną poprawę stanu dochodów netto z inwestycji finansowych, dobre dochody z działalności handlowej netto i dochody netto z instrumentów pochodnych w porównaniu do straty brutto w wysokości 595 mln euro w 2008 roku, która była głównie efektem kryzysu finansowego oraz związanych z nim strat portfela papierów wartościowych. Aktywa bilansowe spadły o zaledwie 1 procent w porównaniu do poprzedniego roku pomimo spadku portfela kredytowego. Główną przyczyną stabilnej sytuacji było poszerzenie portfela papierów

wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności dla celów płynnościowych oraz wyższy wolumen transakcji wykupu papierów wartościowych.

Europa Środkowa wygenerowała zysk brutto w wysokości 231 mln euro. Chociaż dochody z działalności handlowej netto wzrosły, na rentowność wpływ miał gwałtowny wzrost rezerw netto na odpisy z tytułu utraty wartości. Aktywa bilansowe obniżyły się 7 procent w porównaniu do 2008 roku.

W 2009 roku Europa Południowo-Wschodnia zanotowała najwyższy zysk brutto z wszystkich segmentów, tj. 260 mln euro, w wyniku względnie wysokich dochodów operacyjnych, które spadły o 6 procent w porównaniu do 2008 roku, co oznaczało najmniejszy spadek z wszystkich segmentów. Na taki wynik wpływ miał także solidny wzrost dochodów z działalności handlowej. Aktywa bilansowe w tym segmencie były o 7 procent wyższe niż w poprzednim roku.

W Rosji zysk brutto wyniósł 152 mln euro. Gwałtowny spadek w porównaniu do 2008 roku spowodowany był znaczącym wzrostem rezerw na straty kredytowe oraz ujemnymi dochodami z działalności handlowej netto. Aktywa bilansowe w tym segmencie spadły o 22 procent w stosunku do roku poprzedniego.

Pozostałe kraje WNP zanotowały stratę brutto w kwocie 126 mln euro. Spowodowane to było potrojeniem rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości do wysokości 514 mln euro. W najtrudniejszej sytuacji znalazła się Ukraina, gdzie dodatkowo spadły dochody operacyjne. Aktywa bilansowe tego segmentu uległy gwałtownemu obniżeniu o 22 procent w porównaniu do roku poprzedniego.

wykres na str. 85 raportu w wersji angielskiej

Zysk/strata brutto według segmentów (MSSF 8) (mln euro)

Reszta świata
Europa Południowo-Wschodnia
Pozostałe kraje WNP
Europa
Austria
Europa Środkowa
Rosja

Zysk brutto dla segmentu Reszta świata wzrósł o 247 mln euro do 182 mln euro. Chociaż w 2008 roku ceny papierów wartościowych spadły w wyniku kryzysu finansowego, w związku z czym portfel papierów wartościowych londyńskiego oddziału wygenerował uszczuplone zyski, część strat odrobiono w 2009 roku. Aktywa bilansowe spadły o 36 procent w porównaniu do 2008 roku.

W aktywach Grupy nadal dominował segment austriacki (52 procent aktywów ogółem). Drugim pod względem wartości aktywów segmentem (19 procent) była Europa Środkowa. Kolejne miejsce zajęła Europa Południowo-Wschodnia (13 procent). Reszta świata i Rosja uzyskały 6 procent, a pozostałe kraje WNP 4 procent.

Austria

Odnotowany przez segment austriacki zysk brutto w wysokości 238 mln euro oznaczał wyraźną poprawę w porównaniu do wyniku za poprzedni rok. Zyski rynkowe (mark-to-market) z tytułu papierów wartościowych i instrumentów finansowych przyczyniły się do wzrostu rentowności, z kolei wzrost rezerw na wypadek odpisów z tytułu utraty wartości oraz spadek dochodów netto z opłat, prowizji i odsetek miały niekorzystny wpływ na poziom zysków. Zwrot segmentu z kapitału brutto wzrósł w 2009 roku do 6,9 procenta.

Dochody odsetkowe netto w segmencie austriackim spadły o 19 procent do 687 mln euro pomimo wyższych dochodów podmiotów wycenianych metodą kapitałową. Niższe dochody odsetkowe netto odnotował w Raiffeisen Zentralbank, głównie w wyniku spadku dochodów odsetkowych z kredytów i pożyczek dla klientów oraz sald w bankach centralnych.

Ze względu na neutralne pod względem ryzyka inwestycje oparte na nadwyżce płynności w obligacje rządowe lub obligacje gwarantowane przez rząd, aktywa bilansowe tego segmentu spadły o zaledwie 1 procent, mimo że wartość kredytów dla klientów obniżyła się o 10 procent. W efekcie marża odsetkowa netto zmniejszyła się o 27 punktów bazowych w porównaniu do poprzedniego roku, tj. do 0,70 procenta. Aktywa kredytowe ważone ryzykiem spadły o 5 procent do 35,1 mld euro, z 37,0 mld euro w 2008 roku, głównie w wyniku zmniejszonej wartości kredytów dla przedsiębiorstw, poszerzenia portfela wykupu poprzez pion instytucji finansowych oraz neutralne pod względem ryzyka inwestycje w rządowe papiery wartościowe lub papiery wartościowe gwarantowane przez rząd. Jednak niekorzystny wpływ miały wyższe ryzyko niedotrzymania warunków umowy przez klientów w efekcie spadku gospodarczego oraz wynikający

z tego nieznaczny spadek poziomu ratingów, stosowanych do obliczenia wymogu środków własnych przy użyciu podejścia IRB.

W badanym okresie wzrosły rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości z 351 mln euro do 449 mln euro. Główną przyczyną takiej sytuacji były rezerwy szczególne w wysokości 343 mln euro na kredyty i pożyczki dla banków, głównie islandzkich i bliskowschodnich instytucji finansowych, w Raiffeisen Zentralbank. W analizowanym roku utworzono rezerwy na kredyty i pożyczki dla klientów korporacyjnych w wysokości 110 mln euro. Część rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości portfela zlikwidowano ze względu na niski poziom akcji kredytowej. Całkowite rezerwy netto na odpisy z tytułu utraty wartości portfela, dotyczące głównie portfela najważniejszych klientów Raiffeisen Zentralbank, wyniosły 11 mln euro. Wskaźnik ryzyka/zysków segmentu pogorszył się wyraźnie w porównaniu do 2008 roku i na koniec 2009 roku stanowił 65,4%. Udział kredytów nieregularnych wzrósł o 1,15 punktu procentowego do 2,69 procenta.

mln euro	2009	2008	zmiana
Dochody odsetkowe netto	687	851	(19,3%)
z czego bieżące dochody od podmiotów stowarzyszonych	89	47	88,9%
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(449)	(351)	27,9%
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	238	500	(52,5%)
Dochody z opłat i prowizji netto	154	234	(34,1%)
Dochody handlowe netto	176	32	444,5%
Dochody netto z instrumentów pochodnych	148	(70)	-
Dochody netto z inwestycji finansowych	(32)	(907)	(96,4%)
Ogólne koszty administracyjne	(600)	(555)	8,2%
w tym koszty osobowe	(337)	(304)	10,7%
w tym pozostałe koszty administracyjne	(205)	(197)	4,3%
w tym amortyzacja/umorzenia/odpisy	(58)	(54)	(8,2%)
Pozostałe dochody operacyjne netto	153	1721	(10,2%)
Dochody netto ze zbycia aktywów grupy	1	0	-
Zyski/straty brutto	238	(595)	-
Podatki dochodowe	(144)	219	-
Zyski/straty netto	94	(376)	-
Udziały mniejszościowe w zyskach	40	(37)	-
Zyski/straty po odliczeniu udziałów mniejszościowych	134	(413)	-
Wkład segmentu w zyski brutto	25,4%	(60,9%)	86,3 pp
Wkład segmentu w zyski netto	13,9%	(46,3%)	60,2 pp
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	35 062	37 042	(5,3%)
Wymóg dot. środków własnych	3 184	3 394	(6,2%)
Aktywa ogółem	94 336	95 219	(0,9%)
Zobowiązania	87 080	89 432	(2,6%)
Wskaźnik ryzyko/zysk	65,4%	41,3%	24,1 pp
Wskaźnik koszty/dochody	51,3%	43,1%	8,2 pp
Średni kapitał własny	3 575	3 179	12,5%
Zwrot na kapitale własnym brutto	6,7%	(18,7%)	25,4 pp
Średnia liczba pracowników	3 198	3 001	6,6%
Placówki	11	11	0,0%

Dochody netto z opłat i prowizji w segmencie austriackim spadły o 34 procent, tj. 80 mln euro, do 154 mln euro. Jednym z głównych czynników były niższe zyski będące efektem słabszego zapotrzebowania na usługi związane z administracją kredytów i gwarancjami, które spadły o 21 procent w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku. Na dochody netto z opłat i prowizji wpływ miał także 22-procentowy spadek dochodów netto z papierów wartościowych oraz wzrost kosztów związanych z swapami kredytowymi o 36 mln euro, który był efektem transakcji wewnątrzgrupowej z udziałem jednostki na Macie i nie miał wpływu na wyniki skonsolidowane Grupy.

Dochody netto z działalności handlowej wzrosły w poprzednim roku znacząco, tj. o 176 mln euro. Dochody netto z transakcji powiązanych ze stopami procentowymi wyniosły 182 mln euro i zostały w całości wygenerowane przez Raiffeisen Zentralbank w ramach transakcji na instrumentach pochodnych oraz zysków z wyceny papierów wartościowych, które odpisano ze względu na kryzys finansowy. Operacje walutowe Raiffeisen Zentralbank przyniosły dalsze 40 mln euro zysków. Dochody netto z transakcji kapitałowych wzrosły znacząco do 33 mln euro, szczególnie w wyniku wyższych dochodów Raiffeisen Centrobank. Ze względu na zmianę poziomu własnego ryzyka kredytowego Banku, w przypadku pozycji własnych wycenianych według wartości godziwej odnotowano stratę w wysokości 55 mln euro.

Dochody netto z instrumentów pochodnych wyniosły 148 mln euro, dzięki zyskom z wyceny kredytowych instrumentów pochodnych i swapów stopy walutowej.

Strata netto w wysokości 32 mln euro z inwestycji finansowych oznaczała ogromną poprawę w stosunku do straty netto wynoszącej w 2008 roku 907 mln euro. Po ogromnych stratach z wyceny w 2008 roku spowodowanych kryzysem finansowym, sytuacja w 2009 roku uległa poprawie głównie w wyniku wzrostu

---

wartości papierów wartościowych w związku z wzrostem ich cen. Zyski z wyceny zrównoważyły odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości 282 mln euro w związku z inwestycjami wewnątrzgrupowymi. 96 procent odpisów, tj. 270 mln euro, związanych było z odpisem inwestycji w ukraińskim banku Aval. Jednak miało to tylko wpływ na wynik segmentu, a nie na wynik skonsolidowany.

Ogólne koszty administracyjne segmencie austriackim wzrosły o 8 procent w porównaniu do poprzedniego roku, tj. 45 mln euro, do 600 mln euro. Koszty osobowe wzrosły o 11 procent, tj. 33 mln euro, do 337 mln euro w związku z 7-procentowym wzrostem średniego poziomu zatrudnienia do 3 198 pracowników. Pozostałe koszty administracyjne wzrosły o 4 procent, tj. 8 mln euro, do 205 mln euro. Amortyzacja, umorzenia i odpisy wzrosły o 8 procent do 58 mln euro w wyniku wyższych inwestycji w oprogramowanie. Ponieważ dochody operacyjne spadły w segmencie austriackim przy wzroście kosztów administracyjnych, poziom wskaźnika koszty/dochody pogorszył się o 8,2 punktu procentowego do 51,3 procenta.

Pozostałe zyski operacyjne wyniosły 154 mln euro. Pozycja ta obejmuje głównie wewnątrzgrupowe przeniesienia kosztów centrali oraz szereg mniejszych pozycji dochodów i kosztów. Podatki dochodowe wyniosły minus 143 mln euro, częściowo w wyniku odpisu przeniesień strat podatkowych. Zysk netto i udziały mniejszościowe wyniosły 134 mln euro.

Europa Środkowa

mln euro	2009	2008	zmiana
Dochody odsetkowe netto	983	1 022	(3,8%)
z czego bieżące dochody od podmiotów stowarzyszonych	0	-	-
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(487)	(265)	83,6%
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	496	757	(34,5%)
Dochody netto z opłat i prowizji	436	568	(23,2%)
Dochody handlowe netto	89	56	60,4%
Dochody netto z instrumentów pochodnych	(1)	(11)	(89,4%)
Dochody netto z inwestycji finansowych	37	2	-
Ogólne koszty administracyjne	(805)	(931)	(13,5%)
w tym koszty osobowe	(379)	(455)	(16,7%)
w tym pozostałe koszty administracyjne	(426)	(476)	(10,4%)
w tym amortyzacja/umorzenia/odpisy	(77)	(86)	(10,8%)
Pozostałe dochody operacyjne netto	(21)	(9)	134,4%
Dochody netto ze zbycia aktywów grupy	0	8	(99,0%)
Zyski/straty brutto	231	440	(47,5%)
Podatki dochodowe	(51)	(91)	(43,9%)
Zyski/straty netto	180	349	(48,5%)
Udziały mniejszościowe w zyskach	(91)	(167)	(45,2%)
Zyski/straty po odliczeniu udziałów mniejszościowych	89	182	(51,5%)
Wkład segmentu w zyski brutto	24,6%	45,0%	(20,4 pp)
Wkład segmentu w zyski netto	26,4%	43,0%	(16,6 pp)
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	21 140	23 455	(9,9%)
Wymóg dot. środków własnych	1 954	2 128	(8,2%)
Aktywa ogółem	33 757	36 409	(7,3%)
Zobowiązania	31 116	34 002	(8,5%)
Wskaźnik ryzyko/zysk	49,5%	26,0%	23,5 pp
Wskaźnik koszty/dochody	54,1%	56,9%	(2,8 pp)
Średni kapitał własny	2 165	1 821	18,9%
Zwrot na kapitale własnym brutto	10,6%	24,1%	(13,5 pp)
Średnia liczba pracowników	13 525	15 265	2,0%
Placówki	549	571	(3,9%)

W Europie Środkowej zysk brutto wyniósł w 2009 roku 231 mln euro, co oznacza spadek o 48 procent, tj. 209 mln euro, w porównaniu do poprzedniego roku, głównie w wyniku wyższych rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości oraz spadek dochodów netto z opłat i prowizji o 132 mln euro do 436 mln euro. Zwrot segmentu z kapitału własnego brutto spadł o 13,5 punktu procentowego do 10,6 procenta.

Dochody odsetkowe netto zmniejszyły się o 4 procent i wyniosły 984 mln euro. Najwyższy spadek zysków odnotowała jednostka Grupy w Polsce, ponieważ koszty odsetkowe z tytułu lokat klientów wzrosły w wyniku zwiększonej konkurencji na rynku pieniężnym. Na Węgrzech różnice walutowe zmniejszyły zyski pomimo wzrostu dochodów odsetkowych netto w walucie lokalnej. Jednostka Grupy w Czechach odnotowała znaczący wzrost dochodów odsetkowych netto, głównie w wyniku wyższych marż na kredytach hipotecznych. Aktywa segmentu spadły o 7 procent, a marża odsetkowa netto obniżyła się o 25 punktów bazowych w porównaniu do poprzedniego roku i wyniosła 2,88 procenta. Aktywa ważone ryzykiem spadły o 10 procent w porównaniu do 2008 roku, tj. z 23,5 mld euro do 21,5 mld euro, głównie w wyniku niższych wolumenów w prawie wszystkich krajach regionu. Wyższe poziomy zabezpieczeń, szczególnie dla nowych transakcji, miały korzystny wpływ na aktywa ważone ryzykiem.

Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości w regionie wzrosły z 265 mln euro w 2008 roku do 487 mln euro w badanym okresie. Większość z 84-procentowego wzrostu (do 222 mln euro) spowodowana była wyższym poziomem rezerw na indywidualne straty kredytowe. Szczególnie trudne warunki gospodarcze na Węgrzech spowodowały wzrost rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości do 179 mln euro, prawie połowa rezerw ogółem w regionie. Pozostałe rezerwy na indywidualne straty kredytowe podzielono mniej więcej równo pomiędzy pozostałe kraje Europy Środkowej. W 2009 roku rezerwy na portfelowe straty kredytowe uległy podwojeniu, ze szczególnym uwzględnieniem rezerwy zaksięgowanej przez węgierskie jednostki Grupy wynoszącej 88 mln euro. Rezerwy portfelowe były przede wszystkim związane z kredytami osobistymi. Wskaźnik kredytów nieregularnych wzrosło 3,9 punktu procentowego do 7 procent.

Dochody z opłat i prowizji netto spadły w prawie wszystkich krajach w regionie o 23 procent, tj. 132 mln euro, do 436 mln euro. Tylko Czechy zanotowały znaczny wzrost, spowodowany agresywną polityką cenową. Znaczna część spadku dochodów netto z opłat i prowizji związana była z niższymi dochodami z tytułu wymiany walutowej, banknotów i monet, które spadły o 45 procent i wyniosły 141 mln euro.

Kluczowym czynnikiem było wprowadzenie euro na Słowacji, chociaż niekorzystny wpływ miały także zmniejszone wolumeny wymiany walutowej oraz operacji związanych z banknotami i monetami w Polsce, a także spadek nowych kredytów w walutach obcych na Węgrzech. Dochody z przelewów i usług związanych z rachunkami spadły o 17 procent w całym regionie i wyniosły 168 mln euro. O 25 procent zmalała także wartość operacji na papierach wartościowych do 29 mln euro, w wyniku spadku aktywności klientów, głównie na Węgrzech.

Dochody netto z działalności handlowej w regionie Europy Środkowej wyniosły 89 mln euro, tj. o 60 procent więcej niż w poprzednim roku. 58 mln euro wygenerowały transakcje walutowe, głównie na Węgrzech i w Polsce. Region ten odnotował dochody netto z transakcji opartych na stopach procentowych w wysokości 33 mln euro, z czego większość była wynikiem zysków z wyceny swapów stóp procentowych i obligacji o obligacji o stałym oprocentowaniu w Słowacji. Transakcje kapitałowe i związane z indeksem przyniosły stratę w wysokości 2 mln euro, prawie w całości na Węgrzech.

Dochody netto z instrumentów pochodnych wynoszące minus 1 mln euro były prawie w całości związane z transakcjami hedgingowymi zawieranymi w celu skorygowania struktury walutowej na Węgrzech i w Czechach. Jednak straty w Czechach prawie w całości zrównoważono zyskami z wyceny uzyskanymi na Węgrzech.

Dochody netto z inwestycji finansowych wyniosły 37 mln euro, z uwzględnieniem 12 mln euro przychodów z tytułu sprzedaży spółki w Słowacji pomiędzy segmentami. Pozycja ta została zneutralizowana na poziomie Grupy w wyniku konsolidacji. Dochody netto z inwestycji finansowych uwzględniały także zyski z wyceny papierów wartościowych z wszystkich jednostek Grupy w regionie, przy czym najwyższy poziom zysków z tego tytułu odnotowały Czechy (8 mln euro) i Słowacja (7 mln euro).

Ogólne koszty administracyjne spadły o 14 procent w porównaniu do poprzedniego roku, tj. o 126 mln euro, do 805 mln euro. Zmiana ta była głównie wynikiem 17-procentowej redukcji kosztów osobowych do 379 mln euro, przede wszystkim z powodu niższych premii. Jednak średni poziom zatrudnienia wzrósł o 2 procenty w porównaniu do poprzedniego roku, tj. do 13 525 pracowników. Pozostałe koszty administracyjne spadły o 10 procent, tj. do 349 mln euro, w porównaniu do 2008 roku. Amortyzacja, umorzenia i odpisy spadły o 11 mln euro do 77 mln euro. O 4 (tj. o 22) zmniejszono liczbę placówek do 549 jednostek. Wskaźnik koszty/dochody segmentu uległ znacznej poprawie, tj. o 2,8 punktu procentowego, i wyniósł 54,1 procenta.

Pozostałe dochody operacyjne w regionie wyniosły minus 22 mln euro i w większości obejmowały koszty podatkowe niezwiązane z zyskiem (31 mln euro), z czego znaczna część dotyczyła jednostek Grupy na Węgrzech i w Słowacji. Leasing operacyjny zwiększył pozostałe dochody operacyjne netto o 10 mln euro.

Podatki dochodowe spadły o 44 procent, do 51 mln euro. Wskaźnik podatków w regionie wzrósł nieznacznie o 1 punkt procentowy do 22 procent. Zyski po odliczeniu udziałów mniejszościowych wyniosły 89 mln euro.

Czechy

Spadek globalnego zapotrzebowania konsumentów w 2009 roku miał istotny wpływ na czeską gospodarkę, ponieważ koncentruje się ona przede wszystkim na handlu zagranicznym i sektorze motoryzacyjnym, który ucierpiał szczególnie w wyniku kryzysu. Mimo oznak dodatniego wzrostu w drugim kwartale 2009 roku, realny PKB skurczył się w 2009 roku w Czechach o 4,3 procenta. Programy dyskontowe przewidujące przyjmowanie starych pojazdów do złomowania, uruchomione w niektórych krajach zachodnioeuropejskich, znacznie mniej restrykcyjna polityka fiskalna oraz silny czeski sektor bankowy pomogły wyciągnąć kraj z recesji.

mln euro	2009	2008	zmian
Suma bilansowa	7 739	7 198	7,5%
Kredyty i pożyczki dla klientów	5 718	5 464	4,7%
w tym klienci korporacyjni w %	42,3%	46,8%	(4,5 pp)
w tym klienci detaliczni w %	57,7%	53,2%	4,5 pp
w tym kredyty w walutach obcych w %	7,5%	8,8%	(1,1 pp)
Depozyty od klientów	4 940	4 191	17,9%
Zysk operacyjny	340	309	9,9%
Dochody odsetkowe netto	245	211	16,1%
Dochody netto z opłat i prowizji	92	88	4,1%
Dochody handlowe netto	(3)	2	-
Pozostałe dochody operacyjne	7	8	(16,0%)
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(72)	(53)	36,9%
Ogólne koszty administracyjne	(178)	(188)	(5,0%)

Zysk brutto	96	68	41,4%
Zysk netto	75	53	40,1%
Zwrot z kapitału brutto	23,0%	18,3%	4,7 pp
Zwrot z kapitału netto	18,0%	14,4%	3,6 pp
Wskaźnik koszty/dochody	52,4%	60,7%	(8,2 pp)
Placówki	111	107	3,7%
Liczba pracowników	2 638	2 654	(0,6%)
Liczba klientów	407 878	411 442	(0,9%)

W 2009 roku nieznacznie wzrosły wolumeny kredytowe. Kredyty dla osób fizycznych wzrosły, ale spadł wolumen kredytów dla klientów korporacyjnych. Czeska korona, której wartość spadła o 29 koron w stosunku do euro w lutym 2009 roku, w znacznym stopniu odrobiła straty w późniejszej części roku. W ciągu 2009 roku wartość korony wzrosła o 1,75 procenta, tj. 11 procent w stosunku do niskiego poziomu odnotowanego w lutym 2009 roku do końca roku.

Po fuzji z eBanka a.s., Raiffeisenbank a.s. (utworzony w 1993 roku) stał się piątym co do wielkości bankiem w kraju. Oferta produktowa banku obejmuje tradycyjne usługi bankowe, a także kasy oszczędnościowo-budowlane, ubezpieczenia i leasing. Od wielu lat bank koncentruje się na usługach dla zamożnych klientów oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

Na koniec 2009 roku Raiffeisen International zatrudnił w Czechach 2 648 pracowników, którzy oferowali usługi około 410 000 klientów w 111 oddziałach. Dynamiczny rozwój Raiffeisen International w Czechach odzwierciedla zysk brutto w wysokości 75 mln euro, tj. o 40,1 procenta wyższy niż w roku poprzednim. Przy sumie bilansowej wynoszącej 7,7 mld euro, wartość lokat wzrosła o 17,9 procenta do 4,9 mld euro, z kolei portfel kredytowy zwiększył się o 4,7 procenta do 5,7 mld euro. Wskaźnik koszty/dochody w badanym okresie poprawił się, osiągając 52,4 procenta w porównaniu do 60,7 procenta.

W analizowanym roku Raiffeisenbank rozpoczął wdrażanie nowego podstawowego systemu bankowego oraz stał się jedną z pierwszych jednostek Grupy, która wprowadziła system wczesnego ostrzegania w ramach zarządzania ryzykiem. Jest to jedyny bank na czeskim rynku, który oferuje klientom rachunek bieżący bez opłat za zarządzanie: rachunek eKonto.

Jeżeli chodzi o zyski, rok 2009 był rekordowym okresem dla Raiffeisenbank, który został wybrany przez Global Finance najlepszym bankiem w Czechach.

Na koniec 2009 roku 51 procent udziałów w Raiffeisenbank znajdowało się w posiadaniu Raiffeisen International. Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien i Raiffeisenlandesbank Oberösterreich AG pośrednio posiadały odpowiednio 24 i 25 procent udziałów banku.

Węgry

Węgierska gospodarka od kilku lat przechodzi bolesną konsolidację budżetu. Jako jeden z pierwszych krajów wnioskujących o pomoc finansową z MFM i UE na początku listopada 2008 roku, Węgry nie były w stanie złagodzić polityki fiskalnej w trakcie kryzysu finansowego. globalny spadek zapotrzebowania konsumentów był poważnym ciosem dla lokalnej gospodarki, której realny PKB obniżył się w 2009 roku o 6,5 procenta. Jednak mimo trudnej sytuacji całkowity wolumen zaległych kredytów spadł nieznacznie. Po dewaluacji do ponad 300 forintów za euro w pierwszym kwartale, kurs wymiany wzrastał i na koniec 2009 roku był wyższy o 14 procent.

Raiffeisen Bank Zrt. utworzono w 1986 roku pod nazwą Unicbank. Na koniec 2009 roku był to szósty co do wielkości bank na Węgrzech. Raiffeisen Bank Zrt. jest także jedynym z największych banków sieciowych RZB. Na 31 grudnia 2009 roku Raiffeisen International zatrudnił na Węgrzech 3 197 pracowników w 145 placówkach. Silna baza 658 000 klientów obejmowała nie tylko klientów indywidualnych, ale także małe i średnie przedsiębiorstwa oraz znaczną liczbę klientów korporacyjnych. Kredyty klientów wyniosły na koniec roku 6,5 mld euro, z kolei lokaty klientów stanowiły 4,9 mld euro. Suma bilansowa na 31 grudnia 2009 roku wynosiła 8,8 mld euro.

W badanym okresie Raiffeisen Bank koncentrował się na zarządzaniu współpracą z klientami, budowaniu innowacyjnej i szerokiej oferty produktowej. Usprawniono także proces zarządzania ryzykiem, a aktywny program zarządzania kosztami pomógł poprawić skuteczność działania.

Trudności w węgierskiej gospodarce przyczyniły się do dalszego spadku akcji kredytowej. Zgodnie z tendencjami rynkowymi spowodowało to wzrost stanu rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości, szczególnie w odniesieniu do odpisów portfelowych dla kredytów osobistych.

W badanym okresie w wyniku rygorystycznego zarządzania kosztami udało się obniżyć wydatki, głównie w odniesieniu do kosztów osobowych, dzięki redukcji zatrudnienia i niższym premiom. Zamknięcie 19 placówek, reorganizacja procesów i integracja działalności leasingowej – te wszystkie elementy przyczyniły się do wyraźnej redukcji pozostałych kosztów administracyjnych. Mniejsze zyski z operacji na papierach wartościowych, niższy wolumen transakcji walutowych oraz wyższe koszty refinansowania w odniesieniu do lokat klientów spowodowały w zeszłym roku spadek dochodów.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	8 778	9 568	(8,3%)
Kredyty i pożyczki dla klientów	6 452	7 186	(10,2%)
w tym klienci korporacyjni w %	55,2%	53,7%	1,5 pp
w tym klienci detaliczni w %	41,3%	42,8%	(1,5 pp)
w tym kredyty w walutach obcych w %	76,3%	77,5%	(1,2 pp)
Depozyty od klientów	4 941	5 654	(12,6%)
Zysk operacyjny	465	486	(4,3%)
Dochody odsetkowe netto	337	350	(3,5%)
Dochody netto z opłat i prowizji	107	140	(23,7%)
Dochody handlowe netto	35	9	296,3%
Pozostałe dochody operacyjne	(14)	(13)	10,4%
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(272)	(110)	148,0%
Ogólne koszty administracyjne	(232)	(294)	(18,3%)
Zysk brutto	(25)	(83)	-
Zysk netto	(17)	67	-
Zwrot z kapitału brutto	(4,6%)	14,5%	-
Zwrot z kapitału netto	(3,2%)	11,7%	-
Wskaźnik koszty/dochody	49,9%	58,5%	(8,6 pp)
Placówki	145	164	(11,6%)
Liczba pracowników	3 197	3 960	(19,3%)
Liczba klientów	660 167	657 056	9,5%

Polska

Polska, jako jedyna gospodarka w UE, zanotowała dodatni w 2009 roku dodatni realny wzrost PKB (o 1,7 procenta w porównaniu do roku poprzedniego). W przeciwieństwie do większości państw Europy Środkowo-Wschodniej Polska czerpie korzyści z silnego sektora bankowego i względnie dużej gospodarki krajowej, co sprawia, że jest w znacznie mniejszym stopniu zależna od eksportu. Według najnowszych danych uzyskanych w momencie opracowania niniejszego raportu, całkowity wolumen kredytów w polskim sektorze bankowym wzrósł nieznacznie na 30 września 2009 roku. Wzrósł poziom kredytów dla klientów indywidualnych, ale kredyty korporacyjne nieznacznie spadły. Po znaczących stratach w stosunku do euro w pierwszej połowie roku, złoty w dużej mierze nadrobił straty w drugiej połowie.

RZB działa w Polsce od momentu utworzenia Raiffeisen Bank Polska S.A. w 1991 roku. Na koniec 2009 roku bank posiadał 282 000 klientów i zatrudniał około 3 000 pracowników. Suma bilansowa wyniosła 6,2 mld euro. Jako bank uniwersalny, w ostatnich latach Raiffeisen Bank Polska koncentrował się na zamożnych klientach, klientach korporacyjnych i małych i średnich przedsiębiorstwach. W ramach koncepcji bankowości adresowanej do zamożnych klientów bank oferuje usługi doradcze i produkty specjalnie dostosowane do tej grupy klientów.

W badanym okresie wolumen kredytowy Raiffeisen International w Polsce osiągnął 4,8 mld euro, a depozyty wzrosły o 0,2 procenta w porównaniu do roku poprzedniego, tj. do 3,5 mld euro. Dzięki pozyskiwaniu i utrzymywaniu lokat klientów poprawił się wskaźnik kredyty/lokaty.

Większa konkurencja na rynku pieniężnym od początku 2009 roku przyczyniła się do wzrostu kosztów związanych z pozyskiwaniem lokat klientów. Tylko część tego wzrostu przeniesiono na klientów. W efekcie dochody odsetkowe netto w 2009 roku były niższe niż w roku poprzednim. Z kolei dochody handlowe netto zwiększyły się w wyniku udanych transakcji walutowych. Spadek wolumenu przelewów pieniężnych i niższe marże z tytułu wymiany walutowej spowodowały spadek dochodów netto z opłat i prowizji.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	6 241	7 108	(12,2%)
Kredyty i pożyczki dla klientów	4 820	5 319	(9,4%)
w tym klienci korporacyjni w %	69,8%	71,8%	(2,1 pp)
w tym klienci detaliczni w %	30,3%	28,2%	2,1 pp

w tym kredyty w walutach obcych w %	38,4%	36,8%	1,6 pp
Depozyty od klientów	3 524	3 516	0,2%
Zysk operacyjny	273	386	(29,3%)
Dochody odsetkowe netto	123	178	(30,9%)
Dochody netto z opłat i prowizji	121	173	(30,1%)
Dochody handlowe netto	33	27	22,3%
Pozostałe dochody operacyjne	(3)	8	-
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(76)	(57)	32,8%
Ogólne koszty administracyjne	(150)	(199)	(25,0%)
Zysk brutto	45	129	(65,0%)
Zysk netto	34	103	(67,3%)
Zwrot z kapitału brutto	8,2%	25,7%	(17,7 pp)
Zwrot z kapitału netto	6,1%	20,5%	(14,5 pp)
Wskaźnik koszty/dochody	54,8%	51,6%	3,1 pp
Placówki	124	123	0,8%
Liczba pracowników	3 015	3 271	(8,1%)
Liczba klientów	274 567	290 182	(5,4%)

Względnie dobre wyniki polskiej gospodarki pozwoliły zahamować wzrost rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości w badanym okresie, szczególnie w odniesieniu do kredytów dla osób fizycznych.

Skuteczna polityka zarządzania kosztami przyniosła znaczące oszczędności kosztów. Liczba pracowników spadła o 8,1 procenta do 3 007 osób, chociaż liczba pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem, w tym systemy wczesnego ostrzegania, znacznie wzrosła.

Mimo trudności na rynku leasingowym w Polsce Raiffeisen International dał radę utrzymać swoją pozycję trzeciego co do wielkości leasingodawcy, a jego portfel wyniósł prawie 1,3 mld euro. Raiffeisen International utrzymał także w 2009 roku swoją pozycję lidera rynku faktoringowego. Od wielu lat Raiffeisen Bank Polska z powodzeniem sprzedaje fundusze inwestycyjne.

Słowacja

1 stycznia 2009 roku Słowacja, jako drugi kraj z spośród nowych państw członkowskich UE, przystąpiła do strefy euro. Gospodarka krajowa mocno odczuła globalną recesję ze względu na swoje uzależnienie od eksportu oraz dominację przemysłu motoryzacyjnego. W 2009 roku realny PKB spadł o 4,7 procenta w porównaniu do roku poprzedniego. Jednak kraj wynurzył się z recesji w drugim kwartale 2009 roku i zanotował najszybszy kwartalny wzrost PKB we wszystkich państwach członkowskich UE o 1,1 procenta.

Ożywienie sytuacji było spowodowane kilkoma czynnikami – programami rabatowymi związanymi ze złomowaniem starych pojazdów uruchomionymi w wielu krajach zachodnioeuropejskich, mniej restrykcyjną polityką fiskalną, przejściem na euro oraz silną pozycją sektora bankowego. Wolumeny kredytowe w słowackim sektorze bankowym odnotowały nieznaczny wzrost na dzień 30 września 2009 roku. Chociaż kredyty dla klientów indywidualnych wzrosły, spadł poziom kredytów korporacyjnych.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	9 324	10 973	(15,0%)
Kredyty i pożyczki dla klientów	5 835	6 215	(6,1%)
w tym klienci korporacyjni w %	54,3%	54,7%	(0,5 pp)
w tym klienci detaliczni w %	45,8%	45,3%	0,5 pp
w tym kredyty w walutach obcych w %	1,5%	21,0%	(19,pp)
Depozyty od klientów	6 726	7 454	(9,8%)
Zysk operacyjny	375	432	(13,2%)
Dochody odsetkowe netto	252	261	(3,7%)
Dochody netto z opłat i prowizji	110	160	(31,3%)
Dochody handlowe netto	24	17	41,8%
Pozostałe dochody operacyjne	(11)	(7)	67,5%
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(62)	(45)	39,1%
Ogólne koszty administracyjne	(215)	(230)	(6,5%)
Zysk brutto	117	157	(25,3%)
Zysk netto	91	124	(26,2%)
Zwrot z kapitału brutto	18,7%	28,9%	(10,2 pp)
Zwrot z kapitału netto	14,6%	22,8%	(8,3 pp)
Wskaźnik koszty/dochody	57,3%	53,3%	4,1 pp
Placówki	152	162	(6,2%)
Liczba pracowników	3 601	3 885	(7,3%)
Liczba klientów	742 042	744 197	(0,3%)

Tatra banka a.s. utworzono w 1991 roku. Było to pierwszy prywatny bank na Słowacji i trzeci na rynku na w 2009 roku. Tatra banka, który jest notowany na giełdzie papierów wartościowych w Bratysławie, odniósł szczególny sukces w sektorze klientów korporacyjnych i detalicznych w 2009 roku. Od momentu utworzenia priorytet banku stanowili zamożni klienci. Ofertę produktów Grupy Allfinanz uzupełniają usługi zarządzania funduszami oraz usługi leasing realizowane przez podmioty zależne banku.

W styczniu 2009 roku Tatra banka zakończył przejście na euro, co stanowiło ogromne wyzwanie dla banków na Słowacji.

Na koniec badanego okresu Raiffeisen International posiadał na Słowacji ponad 152 placówki, zatrudniające 3 601 pracowników i obsługujące około 743 000 klientów. Suma bilansowa wyniosła 9,3 mld euro. Wolumen lokat w 2009 roku spadł o 9,8 procenta do 6,7 mld euro, a portfel kredytowy o 6,1 procenta, do 5,8 mld euro. Zysk netto wyniósł 91 mln euro, z uwzględnieniem jednorazowego efektu sprzedaży podmiotu zależnego. Wskaźnik koszty/dochody wzrósł o 57,4 procenta, z 53,3 procenta w 2008 roku, częściowo w wyniku przejścia na euro.

W 2009 roku Tatra banka przeniósł swoją działalność backoffice'ową do Presowa, by zoptymalizować procesy biznesowe. Bank planuje także rozszerzyć zakres outsourcingu na inne obszary, by poprawić relację kosztów do dochodów.

W 2009 roku agencja ratingowa Moody's oceniła lokaty banku na poziomie A2 dla walut zagranicznych, bazując na niekorzystnych perspektywach. W międzyczasie magazyn Banker wybrał Tatra banka „najlepszym bankiem” i „najlepszym bankiem internetowym” w kraju w 2009 roku.

Po podwyższeniu kapitału w 2009 roku 66 procent udziałów w Tatra banka znajdowało się na koniec roku w posiadaniu Raiffeisen International. Pozostałe udziały pośrednio należały do Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG i pracowników banku lub akcjonariatu rozproszonego.

Słowenia

Jako kraj w dużym stopniu zależny od eksportu, gospodarka Słowenii poważnie ucierpiała w wyniku globalnego spadku popytu konsumentów w 2009 roku. Słowenia odnotowała największy spadek realnego PKB wśród nowych państw członkowskich o 8 procent. Ponieważ kraj ten przystąpił do strefy euro w 2007 roku, kryzys finansowy nie miał wpływu na lokalny sektor bankowy w takim stopniu, jak w pozostałych państwach Europy Środkowo-Wschodniej. Do końca trzeciego kwartału 2009 roku wzrosły wolumeny kredytów dla klientów indywidualnych i korporacyjnych.

W 2002 roku Raiffeisen nabył Krekova banka, który utworzono w 1992 roku i który aktualnie działa jako Raiffeisen Banka d.d. Pod względem sumy bilansowej na koniec roku bank zajął 11. miejsce w Słowenii. Jako bank uniwersalny Raiffeisen Banka d.d. oferuje klientom pełen zakres usług finansowych.

Po udanym pilotażu w 2008 roku Raiffeisen Banka uruchomił w 2009 roku swoją koncepcję bankowości adresowaną do zamożnych klientów. W badanym okresie bank kładł także większy nacisk na usługi dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Na 31 grudnia 2009 Raiffeisen International zatrudniał około 352 pracowników w 17 placówkach obsługujących 69 466 klientów. Kredyty dla klientów wyniosły na koniec 2009 roku 1,2 mld euro, a lokaty dla klientów 538 mln euro. Suma bilansowa wyniosła 1,6 mld euro.

W październiku 2009 roku oficjalnie otwarto nową centralę Raiffeisen Banka w Mariborze. Budynek został zaprojektowany zgodnie z zasadami równowagi środowiskowej i ma podkreślać długoterminowe zaangażowanie Raiffeisen International w Słowenii.

Z udziałem na poziomie 86,3 procenta na koniec 2009 roku Raiffeisen International był największym właścicielem Raiffeisen Banka. Pozostałe udziały, z wyjątkiem niewielkiej części rozproszonego akcjonariatu, należą pośrednio do Raiffeisen-Landesbank Steiermark AG i Raiffeisenlandesbank Burgenland und Revisionsverband regGenmbH.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	1 583	1 509	4,9%
Kredyty i pożyczki dla klientów	1 233	1 179	4,6%

klienci korporacyjni w %	68,6%	69,1%	(0,5 pp)
klienci detaliczni w %	31,4%	30,9%	0,5 pp
kredyty w walutach obcych w %	13,6%	19,8%	(6,2 pp)
Depozyty od klientów	528	545	(3,2%)
Zysk operacyjny	32	32	(0,4%)
Dochody odsetkowe netto	25	24	4,1%
Dochody netto z opłat i prowizji	6	7	(15,1%)
Dochody handlowe netto	1	1	15,5%
Pozostałe dochody operacyjne	0	1	(35,6%)
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(6)	(2)	268,5%
Ogólne koszty administracyjne	(26)	(28)	(6,4%)
Zysk brutto	1	4	(73,0%)
Zysk netto	1	3	(76,7%)
Zwrot z kapitału brutto	1,5%	6,0%	(4,5 pp)
Zwrot z kapitału netto	0,9%	4,3%	(3,4 pp)
Wskaźnik koszty/dochody	82,4%	87,6%	(5,3 pp)
Placówki	17	16	6,3%
Liczba pracowników	352	344	2,3%
Liczba klientów	67 364	71 568	(5,9%)

Europa Południowo-Wschodnia

mln euro	2009	2008	zmiana
Dochody odsetkowe netto	896	947	(5,4%)
z czego bieżące dochody od podmiotów stowarzyszonych	3	0	-
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(414)	(159)	160,1%
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	482	788	(38,9%)
Dochody netto z opłat i prowizji	398	463	(14,1%)
Dochody handlowe netto	88	57	53,9%
Dochody netto z instrumentów pochodnych	0	(5)	-
Dochody netto z inwestycji finansowych	8	(19)	-
Ogólne koszty administracyjne	(741)	(773)	(4,1%)
w tym koszty osobowe	(326)	(344)	(5,3%)
w tym pozostałe koszty administracyjne	(317)	(339)	(6,4%)
w tym amortyzacja/umorzenia/odpisy	(98)	(90)	9,7%
Pozostałe dochody operacyjne netto	25	22	19,1%
Dochody netto ze zbycia aktywów grupy	0	0	-
Zysk brutto	260	533	(51,1%)
Podatki dochodowe	(34)	(84)	(58,9%)
Zysk netto	226	449	(49,7%)
Udziały mniejszościowe w zyskach	(73)	(147)	(50,1%)
Zysk po odliczeniu udziałów mniejszościowych	153	302	(49,5%)
Wkład segmentu w zyski brutto	27,8%	54,5%	(26,7 pp)
Wkład segmentu w zyski/straty netto	33,2%	55,3%	(22,1 pp)
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	16 288	18 766	(13,2%)
Wymóg dot. środków własnych	1 519	1 667	(8,9%)
Aktywa ogółem	23 596	25 260	(6,6%)
Zobowiązania	20 831	22 510	(7,5%)
Wskaźnik ryzyko/zysk	46,2%	16,8%	29,4 pp
Wskaźnik koszty/dochody	52,7%	51,9%	0,8 pp
Średni kapitał własny	1 704	1 458	16,9%
Zwrot na kapitale własnym brutto	15,3%	36,5%	(21,2 pp)
Średnia liczba pracowników	18 291	18 261	0,2%
Placówki	1 204	1 186	1,5%

W Europie Południowo-Wschodniej zysk brutto spadł o 51 procent, tj. 274 mln euro, w stosunku do poprzedniego roku, osiągając w 2009 roku 260 mln euro. Poważny spadek PKB w wielu krajach w regionie doprowadził do gwałtownego wzrostu stanu rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości, co znacząco obciążało zyski. sytuacja taka znalazła odzwierciedlenie w zwrocie z kapitału brutto, który obniżył się o 21,2 punktu procentowego do 15,3 procenta.

Dochody odsetkowe netto w regionie spadły o 5 procent, tj. 51 mln euro, do 896 mln euro. Spowodowane to było w znacznej mierze wyższymi kosztami finansowania w Rumunii, szczególnie w odniesieniu do lokat klientów, ale także pożyczek międzybankowych. W Serbii gwałtowny spadek kredytów dla klientów w powiązaniu z wyższymi kosztami finansowania doprowadził do 26-procentowego obniżenia poziomu dochodów odsetkowych netto. Marża odsetkowa netto zmniejszyła się o 25 punktów bazowych do 3,70 procenta. Aktywa kredytowe ważone ryzykiem spadły o 13 procent, z 18,8 mld euro do 16,3 mld euro, chociaż całkowite aktywa bilansowe obniżyły się tylko o 7 procent. Nieproporcjonalny spadek aktywów kredytowych ważonych ryzykiem spowodowany był głównie zmniejszeniem stanu pozycji pozabilansowych we wszystkich jednostkach Grupy w tym regionie. W Rumunii od lipca 2009 roku oraz w Chorwacji po raz pierwszy od października 2009 roku do określonych klas aktywów zastosowano podejście IRB wynikające z umowy Basel II, chociaż nie doprowadziło to do zmniejszenia aktywów ważonych ryzykiem.

Alokacja netto na rzecz rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości wzrosła o 255 mln euro do 414 mln euro, głównie w ze względu na alokację netto do poszczególnych rezerw. Rumunia zanotowała najwyższy poziom rezerw, głównie na kredyty dla osób fizycznych. W Chorwacji i Bułgarii jednak odnotowano największy wzrost rezerw na kredyty dla klientów korporacyjnych. We wszystkich jednostkach Grupy w regionie utworzono także rezerwy na straty kredytowe w ramach portfela, chociaż rezerwy ogółem były o 26 mln euro niższe niż w roku poprzednim. Udział kredytów nieregularnych w portfelu kredytowym wzrósł o 4,2 punktu procentowego do 6,5 procenta i był najniższy wśród wszystkich regionów.

Dochody netto z opłat i prowizji spadły o 14 procent w porównaniu do 2008 roku, tj. do 398 mln euro. Przelewy płatnicze stanowiły 171 mln euro dochodów netto z opłat i prowizji, co oznacza wzrost o 2 procent w porównaniu do poprzedniego roku. Największy wkład na poziomie 89 mln euro miała jednostka Grupy w Rumunii, która nadal generuje najwyższe dochody z opłat i prowizji, w tym głównie z tytułu kart kredytowych

i transakcji płatniczych, przekazów pieniężnych przez Western Union oraz innych transakcji bankowych. Dochody z wymiany walutowej, banknotów i monet spadły o 22 procent do 79 mln euro. Kredyty i gwarancje przyniosły dochód netto w wysokości 67 mln euro, prawie wyłącznie w Rumunii.

Dochody netto z działalności handlowej w Europie Południowo-wschodniej wzrosły w 2009 roku z 57 mln euro w 2008 roku do 88 mln euro. Głównym czynnikiem tutaj były transakcje walutowe, stanowiące 69 mln euro zysku ogółem. Imponujące 44 mln euro były wynikiem wyceny swapów walutowych w walutach krzyżowych, które wykupiono w Rumunii w celu zabezpieczenia kredytów walutowych dla klientów. W Chorwacji, która posiada największy portfel transakcyjny w regionie, dla instrumentów pochodnych zanotowano zyski z wyceny w wysokości 28 mln euro. Transakcje oparte na stopie procentowej przyniosły zysk w wysokości 20 mln euro, który rozłożył się równo we wszystkich krajach regionu. Zyski rynkowe w większości portfeli papierów wartościowych zmniejszyły straty rynkowe zanotowane w poprzednich okresach.

Po stracie zaksięgowanej w 2008 roku dochody netto z inwestycji finansowych wzrosły w 2009 roku do 8 mln euro. Odzwierciedlało to wystornowanie odpisów z tytułu papierów wartościowych, szczególnie zysku z wyceny obligacji w Rumunii w wysokości 11 mln euro.

Ogólne koszty administracyjne wyniosły 741 mln euro, tj. o 4 procent mniej niż w poprzednim roku. Koszty osobowe spadły o 18 mln euro do 326 mln euro, chociaż średnia liczba pracowników pozostała właściwie na niezmiennym poziomie. Pozostałe koszty administracyjne spadły o 6 procent do 317 mln euro. Amortyzacja, umorzenia i odpisy, głównie związane z inwestycjami w sieć oddziałów, wzrosły o 10 procent do 98 mln euro. Liczba placówek wzrosła o 2 procent, z 1 186 na koniec 2008 roku do 1 204 na koniec 2009 roku. Relacja kosztów do dochodów w segmencie wzrosła nieznacznie o 0,8 punktu procentowego, do 52,7 procenta.

Pozostałe dochody operacyjne netto wyniosły w badanym okresie 25 mln euro. Poza innymi mniej istotnymi wydatkami, obejmowały dochody z leasingu operacyjnego w wysokości 31 mln euro, które zostały wygenerowane głównie w Chorwacji.

Podatki dochodowe spadły o 59 procent, tj. do 35 mln euro. Wskaźnik podatkowy także obniżył się o 3 punkty procentowe w stosunku do poziomu z zeszłego roku, tj. do 13 procent. Zysk po odliczeniu udziałów mniejszościowych wyniósł 153 mln euro.

Albania

Ze względu na ograniczone uzależnienie od handlu zagranicznego, silny popyt krajowy i stabilny sektor bankowy Albania była drugą po Polsce gospodarką w Europie, która odnotowała dodatni wzrost PKB w 2009 roku. Biorąc pod uwagę ostatnie dane dostępne w terminie sporządzenia raportu, do 30 września 2009 roku lokalny sektor bankowy zanotował umiarkowany wzrost akcji kredytowej, głównie w odniesieniu do klientów korporacyjnych. Niemniej jednak Albania nadal osiąga najniższy PKB na mieszkańca wśród gospodarek Europy Środkowo-Wschodniej. Kraj ten poczynił jednak istotny krok w kierunku członkostwa w UE poprzez złożenie oficjalnego wniosku o członkostwo w maju 2009 roku.

Raiffeisen International jest reprezentowany na rynku albańskim od 2004 roku poprzez Raiffeisen Bank Sh.a., który został pierwotnie utworzony jako Banka e Kursimeve i Shqipërisë w 1992 roku. Na koniec 2009 roku był to wiodący bank w kraju, oferujący usługi finansowe we wszystkich segmentach rynku, jako bank uniwersalny. W 2009 roku bank koncentrował się na rozwoju usług związanych z zarządzaniem majątkiem dla zamożnych klientów indywidualnych.

Raiffeisen International posiada krajową sieć dystrybucji obejmującą 104 oddziały w całym kraju. Na koniec 2009 roku bank obsługiwał 553 285 klientów, zatrudniając około 1 326 pracowników.

W sumie bilansowej wynoszącej 1,8 mld euro kredyty dla klientów stanowiły na koniec 2009 roku 683 mln euro, czyli mniej więcej tyle samo, ile w poprzednim roku. Kredytom tym odpowiadały lokaty klientów w wysokości 1,5 mld euro.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	1 842	2 048	(10,1%)
Kredyty i pożyczki dla klientów	683	692	(1,2%)
w tym klienci korporacyjni w %	57,0%	49,9%	7,1 pp
w tym klienci detaliczni w %	40,6%	48,0%	(7,4 pp)
w tym kredyty w walutach obcych w %	56,7%	66,1%	(9,4 pp)

Depozyty od klientów	1 505	1 745	(13,8%)
Zysk operacyjny	100	100	0,7%
Dochody odsetkowe netto	82	82	(0,1%)
Dochody netto z opłat i prowizji	8	12	(31,5%)
Dochody handlowe netto	9	8	14,5%
Pozostałe dochody operacyjne	1	(2)	-
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(29)	(14)	108,8%
Ogólne koszty administracyjne	(33)	(40)	(17,5%)
Zysk brutto	39	46	(15,9%)
Zysk netto	35	41	(16,0%)
Zwrot z kapitału brutto	29,1%	37,8%	(8,8 pp)
Zwrot z kapitału netto	26,0%	33,8%	(7,8 pp)
Wskaźnik koszty/dochody	32,6%	39,8%	(7,2 pp)
Placówki	104	102	2,0%
Liczba pracowników	1 326	1 427	(7,1%)
Liczba klientów	574 899	531 670	8,1%

W 2009 roku Raiffeisen Bank z powodzeniem wszedł także na rynek funduszy emerytalnych, nabywając wiodący prywatny albański fundusz emerytalny, American Institute of Supplementary Private Pensions. Spółka ta jest 100-procentowym podmiotem zależnym i oferuje prywatne produkty emerytalne pod nazwą Raiffeisen Pensions Sh.a.

Spółka leasingowa Raiffeisen Leasing Sh.a., którą utworzono w 2006 roku, ponownie w badanym okresie obroniła swoją wiodącą pozycję rynkową.

W 2009 roku Raiffeisen Bank został po raz kolejny nagrodzony tytułem „Najlepszy bank w Albanii” przyznawanym przez Euromoney oraz “Bank roku 2009” przez The Banker.

Bośnia i Hercegowina

Od momentu ustanowienia w 1997 roku, wymienialny znak był powiązany najpierw z niemiecką marką, a później z euro. W przeciwieństwie do pozostałych krajów w Europie Środkowo-Wschodniej, sektor bankowy w Bośni i Hercegowinie mocno ucierpiał w wyniku deprecjacji waluty w trakcie kryzysu finansowego. W lipcu 2009 roku Bośnia i Hercegowina otrzymała pomoc z MFM. Do 30 września 2009 roku wolumen całkowitych zaległych kredytów prawie nie uległ zmianie w stosunku do końca 2008 roku. Realny PKB spadł w 2009 roku o około 4,0 procent.

Raiffeisen działa w Bośni i Hercegowinie od momentu zakupu Market Banka w 2000 roku. Powstały w ten sposób Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina szybko rozwija się, dążąc do uzyskania wiodącej pozycji w kraju. W ostatnim roku obrotowym był to największy bank lokalny, biorąc pod uwagę aktywa ogółem. Raiffeisen International posiada 97 procent udziałów w banku, pozostałe 3 procenty należą pośrednio do Raiffeisen-Landesbank Steiermark AG.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	2 325	2 395	(2,9%)
Kredyty i pożyczki dla klientów	1 393	1 671	(16,6%)
w tym klienci korporacyjni w %	37,5%	37,0%	0,5 pp
w tym klienci detaliczni w %	62,5%	63,0%	(0,5 pp)
w tym kredyty w walutach obcych w %	74,1%	73,3%	0,8 pp
Depozyty od klientów	1 605	1 510	6,3%
Zysk operacyjny	94	103	(8,9%)
Dochody odsetkowe netto	67	77	(12,4%)
Dochody netto z opłat i prowizji	27	28	(3,0%)
Dochody handlowe netto	0	(1)	-
Pozostałe dochody operacyjne	(1)	0	-
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(13)	(9)	35,2%
Ogólne koszty administracyjne	(65)	(66)	(2,0%)
Zysk brutto	17	28	(41,1%)
Zysk netto	16	16	(4,0%)
Zwrot z kapitału brutto	7,9%	15,0%	(7,2 pp)
Zwrot z kapitału netto	7,4%	8,7%	(1,3 pp)
Wskaźnik koszty/dochody	69,1%	64,3%	4,9 pp
Placówki	101	100	1,0%
Liczba pracowników	1 655	1 776	(6,8%)
Liczba klientów	716 056	739 657	(3,2%)

Dla Raiffeisen International w Bośni i Hercegowinie rok 2009 był okresem reorganizacji działalności adresowanej do osób fizycznych w celu stworzenia usług dla zamożnych klientów. Bank kontynuował także swoją udaną strategię obsługi małych i średnich przedsiębiorstw.

W zeszłym roku Raiffeisen International obsługiwał 101 oddziałów w całej Bośni i Hercegowinie i zatrudniał 1 655 pracowników, obsługujących około 728 000 klientów. Na 31 grudnia 2009 roku suma bilansowa wyniosła około 2,3 mld euro, a kredyty dla klientów 1,4 mld euro.

W 2009 roku wraz ze swoimi podmiotami zależnymi, Raiffeisen Leasing d.o.o. i Raiffeisen Brokers d.o.o., Raiffeisen International skonsolidował swój status jako odnoszącego sukcesy, uniwersalnego banku oferującego pełny zakres usług finansowych. Bank otrzymał także wyróżnienie od Global Finance po raz szósty z rzędu. Został również wybrany „bankiem roku 2009” przez The Banker.

Bułgaria

Podobnie jak Rumunia, Bułgaria przystąpiła do UE na początku 2007 roku. Bułgarski lew został powiązany z euro (na początku z marką niemiecką) od 1997 roku, dzięki czemu Bułgaria uniknęła dewaluacji waluty w wyniku kryzysu finansowego. Niemniej jednak gospodarka bułgarska nie była w stanie obronić się przed spadkiem globalnego zapotrzebowania w związku ze dużym znaczeniem handlu zagranicznego. W efekcie kraj odnotował w 2009 roku spadek realnego PKB o 5,1 procenta oraz po raz pierwszy od 6 lat ogłosił deficyt budżetowy w wyniku recesji. Na 30 września 2009 roku zaległe kredyty pozostały właściwie na niezmiennym poziomie w porównaniu do końca 2008 roku.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	3 998	4 766	(16,1%)
Kredyty i pożyczki dla klientów	2 953	3 364	(12,2%)
w tym klienci korporacyjni w %	31,2%	28,3%	2,9 pp
w tym klienci detaliczni w %	68,8%	71,7%	(2,9 pp)
w tym kredyty w walutach obcych w %	66,3%	63,7%	2,6 pp
Depozyty od klientów	2 143	2 230	(3,9%)
Zysk operacyjny	233	206	13,2%
Dochody odsetkowe netto	192	178	7,7%
Dochody netto z opłat i prowizji	36	26	37,6%
Dochody handlowe netto	4	0	>500%
Pozostałe dochody operacyjne	0	1	(47,4%)
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(86)	(28)	213,0%
Ogólne koszty administracyjne	(102)	(97)	4,4%
Zysk brutto	44	78	(43,6%)
Zysk netto	41	70	(41,1%)
Zwrot z kapitału brutto	10,7%	23,4%	(12,7 pp)
Zwrot z kapitału netto	10,0%	21,0%	(11,0 pp)
Wskaźnik koszty/dochody	43,7%	47,4%	(3,7 pp)
Placówki	199	197	1,0%
Liczba pracowników	3 282	3 708	(11,5%)
Liczba klientów	706 459	652 943	8,2%

Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD utworzono w 1994 roku i w 100 procentach należy do Raiffeisen International.

Bank działa na wysoce konkurencyjnym rynku i jest czwartym, co do wielkości, bankiem pod względem aktywów bilansowych. Jako bank uniwersalny koncentrujący się na dużych klientach oraz małych i średnich przedsiębiorstwach, bank ten uzupełnia swoją ofertę między innymi produktami oferowanymi przez Raiffeisen Asset Management (Bulgaria) EAD, który w badanym okresie z powodzeniem obronił swoją pozycję lidera rynku pod względem zarządzanych aktywów.

Na koniec 2009 roku Raiffeisen International zatrudniał w Bułgarii 3 282 pracowników w sieci liczącej 199 oddziałów, notując aktywa bilansowe w wysokości 4,0 mld euro. W ramach swojej działalności dystrybucyjnej, od wielu lat Bank korzysta także z mobilnych pracowników obsługi. Tego typu doradcy zatrudniani są na podstawie umów i sprzedają produkty bankowe klientom. W 2009 roku bank posiadał 679 701 klientów, co oznacza wzrost o 26 785. Wolumeny kredytowe wyniosły na koniec roku około 3 mld euro, a lokat klientów 2,1 mld euro. Zgodnie z ogólną tendencją rynkową w 2009 roku zwiększono rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości.

Raiffeisen International poprawił swój wskaźnik kosztów do dochodów dla Bułgarii z 47,4 procent w 2008 roku do 43,7 procent w roku 2009. Zysk netto wyniósł 41 mln euro.

Moody's przyznał Raiffeisenbank rating dla lokat walutowych na poziomie Baa3 przy niekorzystnych perspektywach. W 2009 roku Raiffeisenbank otrzymał nagrodę dla najlepszego banku w Bułgarii od Global Finance.

Chorwacja

Po wznowieniu negocjacji akcesyjnych Chorwacja posiada realną szansę przystąpienia do UE w 2012 roku. chociaż sezon turystyczny w 2009 roku był zadowalający, kraj odczuł kryzys gospodarczy, a realny PKB spadł w 2009 roku o około 6 procent. Mimo wysokiego poziomu zadłużenia zagranicznego Chorwacja nie złożyła wniosku o pomoc z MFM. Lokalny sektor bankowy odnotował nieznaczny spadek ogólnych wolumenów kredytowych w ciągu 9 miesięcy do 30 września 2009 roku. Po słabszym okresie w pierwszym kwartale 2009 roku chorwacka kuna zwiększyła notowania w ciągu roku.

Raiffeisenbank Austria d.d. utworzono w 1994 roku jako pierwszy zagraniczny bank w Chorwacji. 15 lat później Raiffeisen International jest jednym z wiodących banków w kraju, nie tylko dla średnich i dużych klientów korporacyjnych, ale w ostatnich latach w coraz większym zakresie dla mikro przedsiębiorstw i osób fizycznych. Raiffeisen International był największym udziałowcem Raiffeisenbank Austria do końca 2009 roku z pakietem udziałów stanowiącym 73 procent. Kilka regionalnych banków Raiffeisen pośrednio posiadało w sumie 24 procent akcji. Pozostałe udziały należą do pracowników.

W 2009 roku Raiffeisen International rozszerzył swoją sieć oddziałów w Chorwacji i na koniec 2009 roku posiadał 85 oddziałów, co oznacza wzrost o 6 oddziałów w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku. Bank zatrudniał w sumie 2 225 pracowników, obsługujących 592 000 klientów krajowych.

Na koniec 2009 roku kredyty dla klientów wyniosły 3,7 mld euro, a lokat 3,0 mld euro.

Raiffeisen International jest w stanie oferować swoim klientom w Chorwacji szeroki zakres usług poprzez szereg podmiotów zależnych, w tym Raiffeisen Leasing d.o.o, fundusz emerytalny Raiffeisen mirovinsko društvo d.d. oraz spółkę odpowiedzialną za zarządzanie aktywami, Raiffeisen Invest d.o.o. Pozostałe podmioty stowarzyszone, takie jak Raiffeisen Bausparkasse, także miały istotny wkład w sukces Raiffeisen International w Chorwacji.

mIn euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	5 900	5 984	(1,4%)
Kredyty i pożyczki dla klientów	3 742	3 921	(4,5%)
w tym klienci korporacyjni w %	43,0%	39,0%	4,0 pp
w tym klienci detaliczni w %	56,6%	61,0%	(4,4 pp)
w tym kredyty w walutach obcych w %	73,6%	72,1%	1,5 pp
Depozyty od klientów	2 968	3 296	(10,0%)
Zysk operacyjny	291	246	18,2%
Dochody odsetkowe netto	152	145	4,4%
Dochody netto z opłat i prowizji	75	75	(0,6%)
Dochody handlowe netto	36	2	>500%
Pozostałe dochody operacyjne	28	24	19,3%
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(71)	(13)	428,4%
Ogólne koszty administracyjne	(152)	(151)	1,3%
Zysk brutto	67	76	(11,3%)
Zysk netto	53	61	(12,8%)
Zwrot z kapitału brutto	9,1%	11,7%	(2,6 pp)
Zwrot z kapitału netto	7,2%	9,3%	(2,2 pp)
Wskaźnik koszty/dochody	52,4%	61,2%	(8,8 pp)
Placówki	85	79	7,6%
Liczba pracowników	2 225	2 333	(4,6%)
Liczba klientów	601 716	582 218	3,3%

Kosowo

Według szacunków MFM w 2009 roku realny PKB wzrósł w Kosowie o 3,8 procent po spadku o 5,4 procent w 2008 roku. W efekcie kryzys finansowy miał raczej ograniczony wpływ na sektor bankowy kraju, po pierwsze ze względu na względnie wczesny etap rozwoju kraju oraz po drugie korzystny wskaźnik kredytów do lokat. Jednak z powodu spowolnienia rozwoju budżet rządowy odnotował deficyt a inflacja cen klientów tymczasowo osiągnęła wartości ujemne.

Całkowite przejęcie i zmiana nazwy Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., który został utworzony pierwotnie jako American bank of Kosovo w listopadzie 2001 roku, przez Raiffeisen International zakończyły się w 2003 roku.

Według lokalnych organów nadzoru bankowego Raiffeisen Bank Kosovo był w 2009 roku drugim co do wielkości bankiem w kraju. Przy sumie bilansowej wynoszącej 672 mln euro, Raiffeisen International obsługiwał na koniec 2009 roku 51 oddziałów i placówek, zatrudniając 668 pracowników. Obecność banku w całym kraju od 2008 roku poprawiają mobilni sprzedawcy. W badanym okresie liczba klientów wzrosła o 10,4 procenta do 252 958.

Lokaty klientów wzrosły o 10,6 procenta w porównaniu do roku poprzedniego, tj. do 548 mln euro, z kolei wartość portfela kredytów obniżyła się o 12,5 procenta do 372 mln euro. Wskaźnik koszty/dochody dla Raiffeisen Bank Kosovo wyniósł 53,1 procenta, a zyski netto 7 mln euro.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	672	598	12,4%
Kredyty i pożyczki dla klientów	372	424	(12,5%)
w tym klienci korporacyjni w %	27,0%	26,3%	0,7 pp
w tym klienci detaliczni w %	72,9%	73,7%	(0,8 pp)
w tym kredyty w walutach obcych w %	0,0%	0,0%	0,0 pp
Depozyty od klientów	548	495	10,6%
Zysk operacyjny	46	53	(13,1%)
Dochody odsetkowe netto	39	47	(16,1%)
Dochody netto z opłat i prowizji	6	7	(4,1%)
Dochody handlowe netto	0	0	(228,5%)
Pozostałe dochody operacyjne	0	0	(136,5%)
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(13)	(4)	256,1%
Ogólne koszty administracyjne	(24)	(24)	2,1%
Zysk brutto	7	20	(64,1%)
Zysk netto	7	15	(53,3%)
Zwrot z kapitału brutto	11,0%	34,7%	(23,7 pp)
Zwrot z kapitału netto	10,5%	25,5%	(15,0 pp)
Wskaźnik koszty/dochody	53,1%	45,2%	7,9 pp
Placówki	51	47	8,5%
Liczba pracowników	668	720	(7,2%)
Liczba klientów	276 797	229 119	20,8%

W 2009 roku kosowski bank sieciowy koncentrował się na rozwoju swojej działalności adresowanej do zamożnych klientów, zgodnie z koncepcją bankowości dla zamożnych klientów. Jednocześnie obronił swoją wiodącą pozycję banku dla małych i średnich przedsiębiorstw, w którym to rynku posiada 28-procentowy udział.

W 2009 roku, po raz drugi z rzędu, Raiffeisen Bank Kosovo otrzymał tytułu najlepszego banku w kraju od Euromoney.

Rumunia

Trzeci kwartał 2009 roku był czwartym z rzędu kwartałem regresu rumuńskiej gospodarki, chociaż wyniki podstawowego sektora rolnego przekroczyły oczekiwania. W 2009 roku realny PKB Rumunii spadł o 7,2 procent. Po tym, jak w maju 2009 roku kraj otrzymał wsparcie MFM i UE, banki międzynarodowe zobowiązały się utrzymać niezmienną poziomą kredytowania. W efekcie na dzień 30 września 2009 roku nieznacznie wzrósł wolumen kredytów dla klientów korporacyjnych i indywidualnych. Po obniżeniu wartości rumuńskiego leja pod koniec 2008 roku bank centralny utrzymał względnie stabilny poziom waluty w 2009 roku, a jej wartość gwałtownie wzrosła pod koniec roku.

Raiffeisen wszedł na rumuński rynek w 1998 roku wraz z utworzeniem Raiffeisen Bank S.A. Na koniec 2009 roku Raiffeisen International odnotował w Rumunii sumę bilansową w wysokości 6,2 mld euro i zatrudniał tam 6 235 pracowników. W 2002 roku Raiffeisen Bank połączył się z Banca Agricola S.A. i aktualnie jest piątym co do wielkości bankiem lokalnym. Jako uniwersalny bank, Raiffeisen Bank obsługuje około 2 mln klientów, oferując im pierwszorzędne usługi i produkty finansowe poprzez ogólnokrajową sieć oddziałów, która uległa w 2009 roku nieznacznemu poszerzeniu.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	6 164	6 561	(6,0%)
Kredyty i pożyczki dla klientów	4 154	4 594	(9,6%)
w tym klienci korporacyjni w %	34,4%	37,4%	(3,0 pp)
w tym klienci detaliczni w %	60,8%	57,5%	3,3 pp

w tym kredyty w walutach obcych w %	62,6%	66,2%	(3,6 pp)
Depozyty od klientów	3 278	3 525	(7,0%)
Zysk operacyjny	481	561	(14,2%)
Dochody odsetkowe netto	244	282	(13,5%)
Dochody netto z opłat i prowizji	206	237	(12,8%)
Dochody handlowe netto	36	44	(18,3%)
Pozostałe dochody operacyjne	(5)	(2)	147,8%
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(166)	(57)	192,7%
Ogólne koszty administracyjne	(276)	(299)	(7,5%)
Zysk brutto	50	193	(74,3%)
Zysk netto	40	161	(75,4%)
Zwrot z kapitału brutto	12,5%	46,6%	(33,6 pp)
Zwrot z kapitału netto	10,0%	39,0%	(28,6 pp)
Wskaźnik koszty/dochody	57,5%	53,3%	4,1 pp
Placówki	563	557	1,1%
Liczba pracowników	6 244	6 899	(9,6%)
Liczba klientów	1 913 494	2 011 012	(4,8%)

6-procentowy spadek sumy bilansowej w 2009 roku był głównie efektem świadomej redukcji portfela kredytowego. W badanym okresie wartość kredytów dla klientów spadła o 9,6 procenta do około 4,2 mld euro. Na koniec 2009 roku lokaty klientów wynosiły 3,3 mld euro.

W analizowanym roku Raiffeisen Bank koncentrował się na wzmocnieniu swojej bazy depozytowej oraz utrzymaniu pozycji banku wybieranego przez docelowych klientów we wszystkich segmentach działalności. W sektorze detalicznym bank skupił się na zamożnych osobach fizycznych i małych przedsiębiorstwach. W segmencie klientów korporacyjnych nacisk położono na usługi chroniące kapitał, takie jak produkty zarządzania środkami pieniężnymi.

Trudności w rumuńskiej realnej gospodarce przyczyniły się w 2009 roku do utworzenia wyższego poziomu rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości, szczególnie w odniesieniu do kredytów dla osób fizycznych. Niższe marże od lokat klientów i banków doprowadziły w badanym okresie do spadku dochodów odsetkowych netto. W wyniku cięć zatrudnienia w ramach kompleksowego programu redukcji kosztów, liczba pracowników spadła o ponad 660 (9,6 procenta) w porównaniu do poprzedniego roku. W odpowiedzi na kryzys Bank kontynuował także centralizację procesów i wzmacnianie struktury zarządzania ryzykiem.

Poza bankowością Raiffeisen International jest także wiodącą rumuńską instytucją oferującą usługi z zakresu zarządzania majątkiem, leasingu, ubezpieczeń oraz usługi finansowe towarzystw budowlanych. Agencja Moody's ustaliła rating lokat walutowych Raiffeisenbank na poziomie Baa3 przy stabilnej perspektywie. Na 31 grudnia 2009 roku Raiffeisen International był właścicielem wszystkich udziałów Raiffeisen Bank, poza niewielką częścią znajdującą się w rękach akcjonariatu rozproszonego.

Serbia

Serbia złożyła oficjalny wniosek o członkostwo w UE w grudniu 2009 roku. Lokalna gospodarka radziła sobie porównywalnie dobrze na początku kryzysu, gdy realny PKB spadł o około 3 procent w porównaniu do roku poprzedniego. MFM udzielił Serbii wsparcia finansowego w styczniu 2009 roku oraz kolejną transzę w maju 2009 roku. Zgodnie z ustaleniami banki międzynarodowe zobowiązały się utrzymać wolumeny kredytowe. W efekcie całkowity wolumen kredytowy Serbii wzrósł nieznacznie na koniec trzeciego kwartału 2009 roku. Po deprecjacji pod koniec 2009 roku bankowi centralnemu udało się utrzymać serbski dinar na względnie stabilnym poziomie.

W ósmym roku od momentu ustanowienia Raiffeisen banku a.d. był nadal jednym z wiodących banków komercyjnych w Serbii. Jego wiodącą pozycję potwierdza szeroki zakres produktów i usług bankowych, z uwzględnieniem tych oferowanych przez podmioty zależne banku – Raiffeisen Leasing d.o.o., fundusz emerytalny Raiffeisen Future a.d. oraz spółkę zajmującą się zarządzaniem majątkiem Raiffeisen Invest a.d.

Na koniec 2009 roku Raiffeisen International zatrudniał w Serbii 1 982 pracowników, obsługujących około 586 000 klientów.

Raiffeisen banku jest jednym z wiodących banków dla klientów indywidualnych i korporacyjnych w Serbii. Przy aktywach ogółem na poziomie 2,8 mld euro kredyty dla klientów wyniosły na koniec 2009 roku około 1,4 mld euro, z czego większość finansowana była lokatami klientów wynoszącymi 1,1 mld euro.

W 2009 roku Raiffeisen banku koncentrował się na rozwoju oferty produktów. Bank jeszcze raz udowodnił swoje możliwości innowacyjne oraz pionierską rolę na rynku lokalnym. W 2009 roku na przykład Raiffeisen

został jednym z pierwszych banków w Serbii, który oferował swoim klientom swapy stóp procentowych do zabezpieczenia tego typu ryzyka.

Takie prestiżowe magazyny finansowe, jak Euromoney i Global Finance, przyznały Raiffeisen banku tytuł najlepszego banku w Serbii w 2009 roku.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	2 762	2 913	(5,2%)
Kredyty i pożyczki dla klientów	1 415	1 963	(27,9%)
w tym klienci korporacyjni w %	55,0%	57,9%	(2,9 pp)
w tym klienci detaliczni w %	45,0%	42,1%	2, pp
w tym kredyty w walutach obcych w %	83,7%	42,9%	40,8 pp
Depozyty od klientów	1 149	1 205	(4,7%)
Zysk operacyjny	162	195	(17,3%)
Dochody odsetkowe netto	121	137	(11,6%)
Dochody netto z opłat i prowizji	38	51	(24,3%)
Dochody handlowe netto	2	4	(51,4%)
Pozostałe dochody operacyjne	0	3	(105,5%)
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(37)	(13)	190,6%
Ogólne koszty administracyjne	(88)	(96)	(8,2%)
Zysk brutto	36	87	(58,5%)
Zysk netto	34	80	(57,3%)
Zwrot z kapitału brutto	8,1%	19,8%	(11,8 pp)
Zwrot z kapitału netto	7,6%	18,1%	(10,6%)
Wskaźnik koszty/dochody	54,6%	49,2%	5,4%
Placówki	101	103	(1,9%)
Liczba pracowników	1 982	2 210	(10,3%)
Liczba klientów	585 773	585 785	0,0%

Rosja

mln euro	2009	2008	zmiana
Dochody odsetkowe netto	650	764	(14,8%)
z czego bieżące dochody od podmiotów stowarzyszonych	0	0	-
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(322)	(175)	83,7%
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	328	589	(44,2%)
Dochody netto z opłat i prowizji	207	223	(7,2%)
Dochody handlowe netto	(13)	102	-
Dochody netto z instrumentów pochodnych	11	(7)	-
Dochody netto z inwestycji finansowych	3	5	(39,8%)
Ogólne koszty administracyjne	(366)	(456)	(19,6%)
w tym koszty osobowe	(163)	(217)	(24,8%)
w tym pozostałe koszty administracyjne	(170)	(212)	(19,6%)
w tym amortyzacja/umorzenia/odpisy	(33)	(27)	21,6%
Pozostałe dochody operacyjne netto	(18)	(18)	3,5%
Dochody netto ze zbycia aktywów grupy	0	0	-
Zysk brutto	152	438	(65,3%)
Podatki dochodowe	(29)	(125)	(77,3%)
Zysk netto	226	449	(49,7%)
Udziały mniejszościowe w zyskach	123	313	(60,6%)
Zysk po odliczeniu udziałów mniejszościowych	89	231	(61,3%)
Wkład segmentu w zysk brutto	16,2%	44,8%	(28,6 pp)
Wkład segmentu w zysk netto	18,1%	38,5%	(20,4 pp)
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	6 727	10 834	(37,9%)
Wymóg dot. środków własnych	713	976	(26,9%)
Aktywa ogółem	11 681	14 952	(21,9%)
Zobowiązania	10 062	13 381	(24,8%)
Wskaźnik ryzyko/zysk	49,5%	23,0%	26,5 pp
Wskaźnik koszty/dochody	44,4%	42,6%	1,8 pp
Średni kapitał własny	847	841	0,7%
Zwrot na kapitale własnym brutto	17,9%	52,1%	(34,2 pp)
Średnia liczba pracowników	9 370	9 654	(2,9%)
Placówki	215	237	(9,3%)

Segment Rosji nie był w stanie zapobiec efektem kryzysu finansowego i gospodarczego. Zysk brutto spadł o 65 procent, tj. 286 mln euro, do 152 mln euro. Podobnie jak w pozostałych segmentach związane to było

głównie z gwałtownym wzrostem rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości. Znacząco spadły także dochody handlowe netto. Średnia wartość rosyjskiego rubla obniżyła się w porównaniu do poprzedniego roku, co znacząco zmniejszyło rentowność w tym sektorze. W efekcie zwrot kapitału brutto dla segmentu spadł o 34,2 punktów procentowych do 17,9 procenta.

Spadek dochodów odsetkowych netto o 15 procent, tj. 113 mln euro, do 651 mln euro spowodowany był głównie redukcją portfela kredytowego, szczególnie w odniesieniu do klientów korporacyjnych. Marża odsetkowa netto w tym regionie spadła o 67 punktów bazowych do 4,96 procenta, a aktywa bilansowe obniżyły się o 22 procent, tj. 3,3 mld euro, do 11,7 mld euro. Głównie w wyniku niższych wolumenów kredytowych, aktywa ważone ryzykiem kredytowym obniżyły się o 38 procent do 6,7 mld euro. Spadek tego typu aktywów był znacznie gwałtowniejszy niż aktywów bilansowych i spowodowany był przede wszystkim niższymi limitami kredytowymi oraz warunkowymi zobowiązaniami pozabilansowymi. Całkowity wolumen zaległych kredytów wyniósł na koniec roku 6,4 mld euro, a salda lokat klientów 5,8 mld euro.

Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości wzrosły z 175 mln euro w poprzednim roku do 322 mln euro w 2009 roku. Było to szczególnie związane ze stanem rezerw netto na wypadek indywidualnych strat kredytowych (345 mln euro), w tym głównie kredytów dla klientów korporacyjnych. Jednak rezerwy portfelowe miały pozytywny wpływ na zyski, ponieważ istniejące rezerwy wystornowano w badanym okresie, głównie w wyniku zmniejszenia korporacyjnego portfela kredytowego, na którym oparte są odpisy z tytułu utraty wartości portfela oraz przeniesień z odpisów z tytułu utraty wartości portfela do odpisów z tytułu indywidualnych strat kredytowych. Wzrost rezerw na wypadek indywidualnych strat kredytowych spowodowany był gwałtownym wzrostem kredytów nieregularnych, których wartość podniosła się o 8,2 punktu procentowego do 10,1 procent całkowitego portfela kredytowego.

Dochody netto z opłat i prowizji netto spadły o 7 procent, tj. 16 mln euro, do 207 mln euro, głównie w wyniku niższych dochodów z wymiany walutowej oraz banknotów i monet, które spadły o 23 procent w porównaniu do roku poprzedniego, tj. do 60 mln euro. Pomimo 14-procentowego spadku do 84 mln euro, przelewy płatnicze stanowiły największy pojedynczy składnik dochodów netto z opłat i prowizji. Dochody netto z kredytów i gwarancji wzrosły o 29 procent do 30 mln euro w wyniku wyższych opłat transakcyjnych, a dochody z papierów wartościowych także wzrosły do 13 mln euro w badanym okresie.

Dochody z działalności handlowej netto przeszły od zysku w wysokości 102 mln euro w 2008 roku do straty w wysokości 13 mln euro w 2009 roku. Straty z tytułu transakcji walutowych wynoszące 73 mln euro związane były głównie z rewaluacją transakcji walutowych typu forward w celu odzwierciedlenia zmian kursów forward. Transakcje powiązane ze stopami procentowymi, które odnotowały znaczącą stratę w 2008 roku, ogólnie wzrosły w analizowanym roku i wygenerowały zysk w wysokości 59 mln euro. Większość tych dochodów była wynikiem spadku stóp procentowych dla obligacji korporacyjnych.

Dochody netto z instrumentów pochodnych wyniosły w badanym okresie 11 mln euro i wynikały przede wszystkim z zysków z wyceny swapów stopy procentowej stosowanych w celu złagodzenia ryzyka krzywej zysków.

Dochody netto z inwestycji finansowych wyniosły w Rosji 3 mln euro i wynikały z rynkowych zysków z wyceny papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu.

Ogólne koszty administracyjne obniżyły się o 20 procent, tj. 89 mln euro, do 366 mln euro, głównie w efekcie słabej pozycji rubla. Najbardziej zmniejszyły się koszty osobowe, które spadły o 25 procent, tj. 54 mln euro, do 163 mln euro. Średni poziom zatrudnienia spadł o 3 procent w porównaniu do 2008 roku, tj. do 9 370. Pozostałe koszty administracyjne obniżyły się o 20 procent (42 mln euro) do 170 mln euro, z kolei pozycja 'amortyzacja, umorzenia i odpisy' wzrosła o 6 mln euro do 33 mln euro, co odzwierciedla zwiększone inwestycje w nieruchomości, urządzenia i sprzęt. Wskaźnik koszty/dochody dla tego regionu pogorszył się nieznacznie w ciągu roku, rosnąc o 1,8 punktu procentowego do 44,4 procenta.

Pozostałe dochody operacyjne netto segmentu pozostały na prawie niezmiennym poziomie w stosunku do poprzedniego roku, odnotowując stratę w wysokości 18 mln euro. Większa część straty wynikała z kosztów podatków niezwiązanych z zyskiem oraz kosztów związanych z zamknięciem oddziałów.

Podatki dochodowe spadły o 77 procent w porównaniu do poprzedniego roku, tj. do 28 mln euro, a stawka podatkowa obniżyła się o 10 punktów procentowych i wyniosła 19 procent. Zysk z udziałów mniejszościowych spadł o 61 procent do 89 mln euro.

Środowisko i wyniki z działalności

Rosyjska gospodarka znalazła się w 2009 roku pod silnym wpływem kryzysu finansowego i gospodarczego. Realny PKB spadł o 7,9 procenta, tj. więcej niż w trakcie rosyjskiego kryzysu w 1998 roku. W takiej sytuacji

w pierwszym kwartale 2009 roku rosyjski bank centralny kontynuował stopniową deprecjację rubla w stosunku do koszyka walutowego dolara amerykańskiego/euro, którą rozpoczęto pod koniec 2008 roku. Jednak w ciągu roku rubel ponownie odzyskał grunt, ponieważ ceny ropy wzrosła, a gospodarka zaczęła się ożywiać.

Do 30 września 2009 roku, gdy dostępne były najnowsze dane w momencie przekazania raportu do mediów, całkowite wolumeny kredytowe zarówno dla klientów indywidualnych jak i korporacyjnych nieznacznie spadły w porównaniu do końca 2008 roku.

ZAO Raiffeisenbank, który utworzono w 1996 roku, był na koniec okresu sprawozdawczego dziewiątym co do wielkości bankiem na rosyjskim rynku oraz jednym z wiodących banków w kraju.

W zeszłym roku Raiffeisenbank koncentrował się przede wszystkim na finansowaniu klientów korporacyjnych oraz poprawie stopnia lojalności swoich klientów. Dodatkowo wzmocniono transakcje z osobami fizycznymi poprzez sprzedaż krzyżową. Kolejnym priorytetem na 2009 rok były usługi bankowe dla klientów będących osobami fizycznymi generującymi wysoką wartość netto w kontekście bankowości adresowanej do zamożnej klienteli. Na koniec badanego roku w Rosji 1,8 mln klientów obsługiwało około 8 600 pracowników.

Raiffeisen International reprezentowany jest w 45 regionach Federacji Rosyjskiej i posiada sieć 215 placówek. Aby usprawnić obsługę klientów Raiffeisenbank uruchomił w 2009 roku program transformacji w celu centralizacji i optymalizacji usług we wszystkich regionach.

Ofertę produktową w Rosji uzupełniają podmioty zależne – OOO Raiffeisen Leasing, OOO Raiffeisen Capital Asset Management Company i NPF Raiffeisen (fundusz emerytalny).

Bieżący rating Standard & Poor dla Raiffeisenbank wynosi BBB- przy stabilnej perspektywie. Agencja Fitch Ratings oceniła bank na BBB+ przy niekorzystnej perspektywie, tj. lepiej niż dla Rosji jako całości. Rating Moody's wynosi Baa3 przy niekorzystnej perspektywie i jest odrobinę poniżej ratingu dla państwa rosyjskiego.

Raiffeisenbank otrzymał w 2009 roku tytułu 'najlepszego banku konsumenckiego' w Rosji od Global Finance.

mln euro	2009	2008	zmiana
Kredyty i pożyczki dla klientów	6 368	9 381	(32,1%)
w tym klienci korporacyjni w %	68,6%	69,7%	(1,2 pp)
w tym klienci detaliczni w %	31,3%	30,2%	1,1 pp
w tym kredyty w walutach obcych w %	47,5%	48,1%	(0,6 pp)
Zysk operacyjny	825	1 071	(23,0%)
Zwrot na kapitale brutto	17,9%	52,1%	(34,2 pp)
Liczba pracowników (na koniec roku)	8 624	10 276	(16,2%)
Liczba klientów	1 795 647	1 666 644	7,7%

Pozostałe kraje WNP

mln euro	2009	2008	zmiana
Dochody odsetkowe netto	488	533	(8,4%)
z czego bieżące dochody od podmiotów stowarzyszonych	0	0	-
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(514)	(191)	184,3%
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	(26)	352	-
Dochody netto z opłat i prowizji	175	234	(24,9%)
Dochody handlowe netto	17	59	(70,9%)
Dochody netto z instrumentów pochodnych	1	(1)	-
Dochody netto z inwestycji finansowych	4	(14)	-
Ogólne koszty administracyjne	(294)	(397)	(25,9%)
w tym koszty osobowe	(145)	(208)	(30,3%)
w tym pozostałe koszty administracyjne	(113)	(150)	(24,7%)
w tym amortyzacja/umorzenia/odpisy	(36)	(39)	(6,6%)
Pozostałe dochody operacyjne netto	(3)	(6)	(44,1%)
Dochody netto ze zbycia aktywów grupy	0	0	-
Zysk brutto	(126)	227	-
Podatki dochodowe	22	(66)	-
Zysk netto	(104)	161	-
Udziały mniejszościowe w zyskach	29	(55)	-
Zysk po odliczeniu udziałów mniejszościowych	(75)	106	-

Wkład segmentu w zysk brutto	(13,4%)	23,3%	(36,7 pp)
Wkład segmentu w zysk netto	(15,3%)	19,8%	(35,1 pp)
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	5 033	6 925	(27,3%)
Wymóg dot. środków własnych	483	622	(22,3%)
Aktywa ogółem	6 281	8 028	(21,8%)
Zobowiązania	5 387	7 047	(23,5%)
Wskaźnik ryzyko/zysk	105,3%	34,0%	71,3 pp
Wskaźnik koszty/dochody	43,4%	48,4%	(5,0 pp)
Średni kapitał własny	617	529	16,5
Zwrot na kapitale własnym brutto	(20,4%)	43,0	(63,4 pp)
Średnia liczba pracowników	18 670	20 011	(6,7%)
Placówki	1 050	1 238	(15,2%)

W badanym okresie segment pozostałych krajów WNP zanotował spadek zysków brutto o 353 mln euro do minus 126 mln euro. Wynik ten uwzględnia jednak zróżnicowane pozycje, ponieważ kraje regionu charakteryzują się bardzo heterogenicznym poziomem rozwoju. Wysokie alokacje netto na poczet rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości oraz dewaluacja lokalnej waluty na Ukrainie miały bardzo silny wpływ na analizowany segment i stanowiły podstawowe przyczyny spadku zysków. Z drugiej strony w Białorusi RZB zanotował bardzo dobre wyniki z działalności. Znajdujące się tam jednostki Grupy przyniosły znaczące zyski dzięki zwiększonym zyskom z działalności operacyjnej, co częściowo zrównoważyło straty w regionie.

Dochody odsetkowe netto segmentu spadły o 8 procent, tj. 45 mln euro, do 488 mln euro. Na Ukrainie różnice walutowe dodatkowo uszczupliły dochody i przeważały wyraźną poprawę marż klientów po stronie aktywów. Dochody odsetkowe netto wzrosły w Białorusi w wyniku ponownej wyceny kredytów we wszystkich obszarach działalności. Aktywa bilansowe spadły o 22 procent w porównaniu do poprzedniego roku, tj. 1,7 mld euro, do 6,3 mld euro. Marża odsetkowa netto także się nieznacznie zmniejszyła o 8 punktów bazowych, osiągając 6,84 procenta. Aktywa ważone ryzykiem kredytowym spadły o 27 procent do 5,0 mld euro w wyniku spadku wolumenów kredytowych. Spadek ten przekroczył poziom obniżenia sumy bilansowej ze względu na anulowanie wielu zatwierdzonych linii kredytowych dla klientów na Ukrainie.

Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości wzrosły z 181 mln euro do 514 mln euro, co oznacza najwyższy wzrost na poziomie regionalnym. Sytuacja taka odzwierciedla ogólnie słabe środowisko kredytowe na Ukrainie, na którą kryzys gospodarczy miał najsilniejszy wpływ z wszystkich rynków RZB. 490 mln euro rezerw stanowiły rezerwy na indywidualne straty kredytowe, dotyczące głównie kredytów hipotecznych dla osób fizycznych na Ukrainie. Nowe rezerwy na portfelowe straty kredytowe w wysokości 25 mln euro były znacznie niższe niż w 2008 roku i dotyczyły głównie kredytów dla klientów korporacyjnych na Ukrainie. Wskaźnik kredytów nieregularnych wzrósł o 13,8 punktu procentowego do 19,9 procenta, wynosząc na dzień sprawozdawczy 23,6 procenta na Ukrainie i 3,2 procenta w Białorusi.

Dochody netto z opłat i prowizji spadły gwałtownie o 25 procent do 175 mln euro, głównie w wyniku ograniczonej działalności klientów w zakresie przelewów bankowych oraz niskiego poziomu nowych kredytów na Ukrainie. Całkowite dochody z opłat i prowizji uwzględniały przede wszystkim 116 mln euro przelewów płatniczych. Z kolei wymiana walutowa, banknoty i monety przyniosły 53 mln euro.

Dochody z działalności handlowej netto spadły z 59 mln euro do 17 mln euro i pochodziły prawie w całości z transakcji walutowych. Zysk z wyceny strategicznej pozycji walutowej utrzymywanej w celu zabezpieczenia kapitału własnego w Białorusi wyniósł 26 mln euro. W efekcie zmiany przepisów MSSF od 2009 roku zyski z wyceny należy wykazywać w rachunku wyników. Jednak zyski z wyceny zostały zrównoważone stratami walutowymi na Ukrainie i w Kazachstanie, ponownie w odniesieniu do pozycji walutowych, które były w znaczącym stopniu powiązane z ogromną zmianą struktury walutowej w bilansie Ukrainy. Transakcje oparte na stopach procentowych przyniosły dochody netto w wysokości 5 mln euro, z czego całość wygenerowano na Ukrainie.

Dochody netto z instrumentów pochodnych osiągnęły w badanym roku 11 mln euro, z czego większość wygenerowała spółka leasingowa w Kazachstanie.

Dochody netto z inwestycji finansowych wyniosły 4 mln euro. Na wielkość tą wpływ miały zyski z rewaluacji z tytułu rynkowego portfela papierów wartościowych oraz zyski ze sprzedaży papierów wartościowych o stałych dochodach na Ukrainie.

Ogólne koszty administracyjne spadły o 26 procent, tj. 103 mln euro, do 294 mln euro. Koszty osobowe podlegały największym cięciom o 30 procent, tj. 63 mln euro, do 145 mln euro. Średni poziom zatrudnienia w regionie spadło 7 procent (1 341 pracowników) do 18 670 w wyniku programów redukcji kosztów wprowadzonych po wybuchu kryzysu. Pozostałe koszty administracyjne spadły o 25 procent, tj. 37 mln euro, do 113 mln euro, głównie w efekcie planowego zamknięcia 181 oddziałów na Ukrainie.

Pozycja 'amortyzacja, umorzenia i odpisy' także obniżyła się o 7 procent w porównaniu do poprzedniego roku, tj. do 36 mln euro. Wskaźnik koszty/dochody dla regionu uległ znaczącej poprawie o 5,0 punktów procentowych do 43,4 procenta.

Pozostałe dochody operacyjne netto w tym segmencie przyniosły stratę w wysokości 3 mln euro. Pozostałe dochody operacyjne netto obejmowały przede wszystkim koszty podatków niezwiązanych z zyskami oraz szereg dochodów mniejszościowych i pozycje kosztów.

Podatki dochodowe wyniosły 21 mln euro w wyniku uznania aktywów z tytułu odroczonego podatku, w porównaniu do minus 67 mln euro w 2008 roku. W analizowanym okresie segment ten zanotował stratę w wysokości 75 mln euro po odliczeniu udziałów mniejszościowych.

Białoruś

Białoruska gospodarka jest ostatnią centralnie planowaną gospodarką w Europie. Niemniej jednak kraj ten nie był w stanie uniknąć konsekwencji kryzysu gospodarczego i w 2009 roku zanotował nieznaczny spadek realnego PKB. Białoruski sektor bankowy stanowił wyjątek wśród państw Europy Środkowo-Wschodniej, notując znaczny przyrost kredytów w 2009 roku. W szczególności wzrosły wolumeny kredytowe dla klientów korporacyjnych, gdyż w trakcie kryzysu banki państwowe poszukiwały środków na sfinansowanie produkcji przedsiębiorstw państwowych poprzez kredyty. Wartość rubla białoruskiego spadła na początku 2009 roku po złożeniu przez kraj wniosku o wsparcie MFM. Od tej pory zmieniał się zgodnie z koszykiem walut obejmującym euro, dolara amerykańskiego i rosyjskiego rubla.

Priorbank JSC został utworzony jako KommerzKundenbank w 1989 roku i następnie przejęty przez Raiffeisen International w 2003 roku. Na koniec 2009 roku Raiffeisen International posiadał 88 procent udziałów w banku, pozostała część leży w rękach akcjonariatu rozproszonego. Jest to piąty co do wielkości bank na lokalnym rynku bankowym, biorąc pod uwagę aktywa bilansowe, i oferuje usługi nowoczesnego i uniwersalnego banku.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	1 224	1 646	(25,6%)
Kredyty i pożyczki dla klientów	919	1 249	(26,5%)
w tym klienci korporacyjni w %	48,8%	46,9%	1,9 pp
w tym klienci detaliczni w %	50,3%	52,8%	(2,5 pp)
w tym kredyty w walutach obcych w %	62,6%	63,6%	(1,0 pp)
Depozyty od klientów	623	645	(3,3%)
Zysk operacyjny	149	121	23,0%
Dochody odsetkowe netto	75	66	13,5%
Dochody netto z opłat i prowizji	50	52	(3,6%)
Dochody handlowe netto	24	5	383,7%
Pozostałe dochody operacyjne	0	(2)	-
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(16)	(9)	68,7%
Ogólne koszty administracyjne	(55)	(58)	(3,9%)
Zysk brutto	77	54	42,1%
Zysk netto	56	38	45,0%
Zwrot z kapitału brutto	51,6%	38,4%	13,2 pp
Zwrot z kapitału netto	37,1%	27,1%	10,0 pp
Wskaźnik koszty/dochody	37,3%	47,8%	(10,5 pp)
Placówki	96	103	(6,8%)
Liczba pracowników	2 147	2 168	(1,0%)
Liczba klientów	849 823	855 351	(0,6%)

Kontynuując swoją ekspansję w 2009 roku Raiffeisen International posiadał na dzień sporządzenia sprawozdania w Białorusi ogólnokrajową sieć 96 oddziałów, w której 2 147 pracowników obsługiwało 852 587 klientów. Portfel kredytowy wynosił 919 mln euro a suma bilansowa 1,2 mld euro. W 2009 roku kredyty nieregularne wzrosły o 137 procent do 30 mln euro. Portfel kredytowy finansowano lokatami klientów w wysokości 623 mln euro.

W 2009 roku w ramach projektu doskonalenia usług w oddziałach zmodernizowano i zharmonizowano usługi finansowe zarówno dla klientów indywidualnych, jak i korporacyjnych.

Spółka SOOO Raiffeisen Leasing, którą utworzono w 2005 roku, utrzymała swoją pozycję trzeciej co do wielkości spółki leasingowej w Białorusi poprzez bliską współpracę z siecią oddziałów Priorbank.

W 2009 Priobank ponownie otrzymał tytuł najlepszego banku przyznawany przez Euromoney oraz został wybrany bankiem 2009 roku przez The Banker.

Ukraina

W Europie Środkowo-Wschodniej Ukraina była jednym z krajów, który najbardziej ucierpiał w wyniku kryzysu gospodarczego. W 2009 roku jej realny PKB spadł o 15 procent w porównaniu do poprzedniego roku. Jednym z czynników była polityczna niestabilność, która przyczyniła się do utraty zaufania do waluty krajowej wśród lokalnej populacji. Hrywnia straciła 40 procent swojej wartości w stosunku do dolara amerykańskiego w okresie od czwartego kwartału 2008 roku do końca pierwszego kwartału 2009 roku, ale w ciągu roku jej pozycja zaczęła się stabilizować. W listopadzie 2008 roku Ukraina była jednym z pierwszych krajów, który złożył wniosek o pomoc z MFM. W wyniku kryzysu sektor bankowy odnotował ogromny wzrost wartości kredytów nieregularnych oraz nieznaczny spadek ogólnych wolumenów kredytowych na dzień 30 września 2009 roku, szczególnie w przypadku kredytów osobistych.

Bank Aval utworzono jako bank uniwersalny w 1992 roku. W 2005 roku został nabyty przez Raiffeisen International. Na koniec 2009 roku Raiffeisen International posiada 95,9 procenta udziałów w Bank Aval. Raiffeisen Bank Aval JSC jest aktualnie czwartym co do wielkości bankiem na Ukrainie oraz jednym z wiodących banków lokalnych w kraju. Posiada szeroką sieć oddziałów i jest w stanie obsługiwać klientów w całym kraju, oferując im pełny zakres produktów i usług finansowych. Ofertę banku uzupełniają produkty podmiotów zależnych – LLC Raiffeisen Leasing Aval i Asset Management Company Raiffeisen Aval.

Na koniec 2009 roku Raiffeisen International posiadał na Ukrainie około 4,8 mln klientów, których obsługiwało 15 225 pracowników w 953 oddziałach. Portfel kredytów klientów wyniósł 4,4 mld euro, a suma bilansowa równa była prawie 5 mld euro. Kredyty nieregularne wzrosły w 2009 roku o 172 procent do 1 041 mln euro. Portfel kredytów finansowano lokatami klientów w wysokości 2,3 mld euro.

Biorąc pod uwagę trudny klimat gospodarczy na Ukrainie w 2009 roku, Raiffeisen International wprowadził szereg rozwiązań, by zaradzić problemom spowodowanych kryzysem. Znacząco zwiększył się poziom rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości, szczególnie w przypadku kredytów dla klientów indywidualnych. Wprowadzono programy restrukturyzacyjne dla wszystkich grup klientów – klientów korporacyjnych, małych i średnich przedsiębiorstw i osób fizycznych.

mln euro	2009	2008	zmiana
Suma bilansowa	4 983	6 285	(20,7%)
Kredyty i pożyczki dla klientów	4 401	5 261	(16,3%)
w tym klienci korporacyjni w %	43,4%	43,3%	0,1 pp
w tym klienci detaliczni w %	56,6%	56,7%	(0,1 pp)
w tym kredyty w walutach obcych w %	66,2%	69,8%	(3,6 pp)
Depozyty od klientów	2 303	2 399	(4,0%)
Zysk operacyjny	529	701	(24,5%)
Dochody odsetkowe netto	410	467	(12,3%)
Dochody netto z opłat i prowizji	125	182	(31,1%)
Dochody handlowe netto	(4)	54	-
Pozostałe dochody operacyjne	(2)	(2)	23,9%
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(499)	(172)	189,7%
Ogólne koszty administracyjne	(237)	(338)	(29,7%)
Zysk brutto	(203)	176	-
Zysk netto	(160)	127	-
Zwrot z kapitału brutto	(26,7%)	23,3%	-
Zwrot z kapitału netto	(21,0%)	16,8%	-
Wskaźnik koszty/dochody	44,9%	48,2%	(3,3 pp)
Placówki	953	1 134	(16,0%)
Liczba pracowników	15 225	17 368	(12,3%)
Liczba klientów	4 882 497	4 709 141	3,7%

Jednocześnie bank pracował nad poprawą procesu zarządzania współpracą z klientami, by w pełni wykorzystać potencjał istniejących klientów. Ponadto bank uruchomił program optymalizacji sieci oddziałów, w wyniku czego zamknięto 181 placówek. O 12,3 procenta zmniejszono także poziom zatrudnienia. Na koniec 2009 roku bank dokonał podwyższenia kapitału o około 73 mln euro, aby wzmocnić bazę kapitałową Raiffeisen Bank Aval. Otrzymał także kredyty podporządkowane o łącznej wartości 150 mln USD od Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR).

Agencja ratingowa Moody's przyznała Raiffeisen Bank Aval rating depozytów walutowych na poziomie B3 przy niekorzystnej perspektywie. W 2009 roku bank został wybrany najlepszym bankiem na Ukrainie przez Euromoney.

Reszta świata

mln euro	2009	2008	zmiana
Dochody odsetkowe netto	160	227	(29,5%)
z czego bieżące dochody od podmiotów stowarzyszonych	0	0	-
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(60)	(19)	211,9%
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	100	208	(51,7%)
Dochody netto z opłat i prowizji	69	54	27,0%
Dochody handlowe netto	46	(236)	-
Dochody netto z instrumentów pochodnych	2	(1)	-
Dochody netto z inwestycji finansowych	12	(31)	-
Ogólne koszty administracyjne	(65)	(70)	(7,2%)
w tym koszty osobowe	(37)	(40)	(7,9%)
w tym pozostałe koszty administracyjne	(24)	(27)	(9,9%)
w tym amortyzacja/umorzenia/odpisy	(4)	(3)	23,6%
Pozostałe dochody operacyjne netto	18	10	56,5%
Dochody netto ze zbycia aktywów grupy	0	0	-
Zysk brutto	182	(66)	-
Podatki dochodowe	(21)	(18)	9,4%
Zysk netto	161	(84)	-
Udziały mniejszościowe w zyskach	0	0	-
Zysk po odliczeniu udziałów mniejszościowych	161	(84)	-
Wkład segmentu w zysk brutto	19,4%	(6,7%)	26,1 pp
Wkład segmentu w zysk netto	23,7%	(10,4%)	34,1 pp
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	3 731	4 938	(24,4%)
Wymóg dot. środków własnych	318	436	(27,2%)
Aktywa ogółem	11 681	18 356	(36,4%)
Zobowiązania	11 061	17 953	(38,4%)
Wskaźnik ryzyko/zysk	37,2%	8,4%	28,8 pp
Wskaźnik koszty/dochody	22,3%	126,0%	(103,7 pp)
Średni kapitał własny	425	396	7,2%
Zwrot na kapitale własnym brutto	42,7%	(16,6%)	59,3 pp
Średnia liczba pracowników	415	438	(5,3 pp)
Placówki	9	8	12,5%

W 2009 roku segment określany jako 'Reszta świata' osiągnął zysk brutto w wysokości 182 mln euro, co oznacza wyraźny wzrost w stosunku do straty wynoszącej 66 mln euro w poprzednim roku. Znaczną część wzrostu przypisać można dochodom z działalności handlowej netto (które były dodatnie, w przeciwieństwie do 2008 roku), dochodom netto z inwestycji finansowych oraz zwiększeniu dochodów netto z opłat i prowizji. W efekcie zwrot na kapitale brutto wzrósł do 42,7 procenta.

Dochody odsetkowe netto dla tego segmentu spadły o 30 procent, tj. 67 mln euro, do 160 mln euro. Za spadek ten odpowiadały niższe dochody odsetkowe w oddziałach Raiffeisen Zentralbank, z uwzględnieniem gwałtownego spadku, jaki odnotował oddział w Londynie. Aktywa bilansowe spadły o 36 procent do 11,7 mld euro, a marża odsetkowa netto zmniejszyła się o 30 punktów bazowych do 1,02 procenta. Aktywa z tytułu ryzyka kredytowego spadły o 24 procent, tj. nieznacznie mniej niż suma bilansowa, która obniżyła się z 4,9 mld euro do 3,7 mld euro. Było to efektem zarówno niższych wolumenów kredytowych, jak i pozycji pozabilansowych.

Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości wyniosły w sumie 60 mln euro, prawie w całości w wyniku rezerw na indywidualne straty kredytowe w jednostce Grupy na Malcie oraz w oddziale w Singapurze. Wskaźnik ryzyko/zyski osiągnął 37,2 procenta, a wskaźnik kredytów nieregularnych wzrósł o 2,85 punktu procentowego w porównaniu do 2008 roku, tj. do 3,46 procenta.

Opłaty i prowizje netto wzrosły w badanym okresie znacząco do 69 mln euro. 55 mln euro stanowiły opłaty i prowizje z tytułu administrowania kredytami i gwarancji, z czego większość było efektem przeniesienia ryzyka wewnątrz grupy przez jednostkę na Macie.

Dochody z działalności handlowej netto także były dodatnie i wyniosły 46 mln euro, w przeciwieństwie do straty odnotowanej w 2008 roku, głównie w wyniku zwiększenia wartości portfela papierów wartościowych w oddziale w Londynie. Portfel papierów wartościowych tego oddziału został znacząco uszczuplony przez

krach na rynku akcji w 2008 roku. Pod koniec 2009 roku księga transakcji na papierach wartościowych została przeniesiona z Londynu do centrali w Wiedniu w wyniku zmian organizacyjnych.

Dochody netto z inwestycji finansowych osiągnęły 12 mln euro, głównie w wyniku zysków z wyceny papierów wartościowych zaksięgowanych przez oddział w Singapurze oraz jednostkę Grupy na Macie.

W 2009 roku ogólne koszty administracyjne w segmencie 'Reszta świata' spadły o 7 procent do 65 mln euro, przede wszystkim z powodu redukcji poziomu zatrudnienia. Średni poziom zatrudnienia spadł o 5 procent (23 pracowników) w stosunku do poziomu z 2008 roku, gdy w segmencie tym zatrudniano 415 pracowników. Koszty osobowe obcięto o 8 procent do 37 mln euro.

Pozostałe koszty administracyjne także były o 10 procent niższe niż w poprzednim roku i wyniosły 24 mln euro. Jednak wartość pozycji 'amortyzacja, umorzenia i odpisy' pozostała na prawie niezmiennym poziomie i wyniosła 4 mln euro. Wskaźnik koszty/dochody uległ znaczącej poprawie, osiągając 22,3 procenta.

Pozostałe dochody operacyjne netto wzrosły o 6 mln euro w porównaniu do poprzedniego roku, tj. do 17 mln euro, głównie w wyniku wyższych zysków odnotowanych przez zajmujące się obrotem towarowym spółki Grupy Centrotrade.

Podatki dochodowe wyniosły 20 mln euro, co oznacza wzrost o 9 procent w porównaniu do 2008 roku. Zysk brutto i udziały mniejszościowe wyniosły 161 mln euro, tj. o 245 mln euro więcej niż w poprzednim okresie.

Najistotniejsze kraje w segmencie

	Aktywa bilansowe	Zmiana	Liczba pracowników	Zysk brutto
Chiny	1 418 mln euro	(7,9%)	96	21,2 mln euro
Singapur	2 595 mln euro	(41,6%)	138	50,3 mln euro
Wielka Brytania	69 mln euro	(98,7%)	27	21,2 mln euro
Stany Zjednoczone	816 mln euro	(32,3%)	76	10,1 mln euro
Malta	2 674 mln euro	22,9%)	13	59,3 mln euro

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Zestawienie całkowitych dochodów

Rachunek wyników

tys. euro	Nota	2009	2008	Zmiana
Dochody odsetkowe		7 469 523	9 426 203	(20,8%)
Dochody bieżące od podmiotów stowarzyszonych		91 698	47 600	92,6%
Koszty odsetkowe		(4 099 615)	(5 463 493)	(25,0%)
Dochody odsetkowe netto	(2)	3 461 606	4 010 310	(13,7%)
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(3)	(2 246 639)	(1 150 493)	95,3%
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw		1 214 967	2 859 817	(57,5%)
Dochody z tytułu opłat i prowizji		1 685 030	2 094 038	(19,5%)
Koszty opłat i prowizji		(263 264)	(326 245)	(19,3%)
Dochody z tytułu opłat i prowizji netto	(4)	1 421 766	1 767 792	(19,6%)
Dochody netto z tytułu towarów i usług	(5)	418 495	19 364	2 061,2%
Dochody netto z tytułu instrumentów pochodnych	(6)	172 441	(90 802)	-
Dochody netto z tytułu inwestycji finansowych	(7)	309 806	(958 228)	-
Ogólne koszty administracyjne	(8)	(2 794 642)	(3 116 987)	(10,3%)
Pozostałe dochody operacyjne netto	(9)	80 285	108 111	(25,7%)
Dochody netto ze sprzedaży aktywów grupy	(10)	1 052	7 590	(86,1%)
Zysk brutto		824 170	596 658	38,1%
Podatki dochodowe	(11)	(253 547)	(164 680)	54,0%
Zysk netto		570 623	431 978	32,1%
Udziały mniejszościowe w zyskach		(137 251)	(384 110)	(64,3%)
Zysk skonsolidowany		433 372	47 868	805,3%

Przejsie do całkowitych dochodów

tys. euro	Kapitał własny grupy		Udziały mniejszościowe	
	2009	2008	2009	2008
Zysk skonsolidowany	433 372	47 868	137 251	384 110
Różnice walutowe	(181 296)	(609 945)	(72 593)	(262 119)
Hedging kapitałowy	(11 923)	(40 479)	(3 414)	(18 876)
Hedging przepływów pieniężnych	40 435	142 746	3 418	(12 305)
Zmiany kapitału własnego spółek wycenianych metodą kapitałową	(91 404)	(76 327)	(6 635)	0
Rezerwa wartości godziwej (aktywa finansowe dostępne na sprzedaż)	6 929	1 802	2 367	5 622
Odroczone podatki od dochodów i kosztów bezpośrednio uznawanych w kapitale własnym	(5 037)	(33 383)	(1 358)	0
Pozostałe całkowite dochody	(242 297)	(615 585)	(78 215)	(287 678)
Całkowite dochody ogółem	191 074	(567 717)	59 036	96 432

Pozostałe całkowite dochody

Hedging kapitałowy obejmuje zabezpieczenie (hedging) inwestycji w niezależnych pod względem gospodarczych jednostkach podporządkowanych zgodnie z MSR 39.102.

Pozycja 'zmiany w kapitale własnym spółek wycenianych metodą kapitałową' uwzględnia dochody netto możliwe do przypisania RZB metodą proporcjonalną, która wymaga uznania w pozostałych całkowitych dochodach. Wynikają one między innymi z wyceny netto aktywów dostępnych do sprzedaży, różnic walutowych i przesunięć w udziałach spółek wycenianych metodą kapitałową.

Pozycja 'rezerwa wartości godziwej (aktywa finansowe dostępne do sprzedaży)' obejmuje wartość netto inwestycji finansowych.

Zatrzymane zyski

Pozycje uznawane bezpośrednio jako zatrzymane zyski obejmują:

tys. euro	Różnice walutowe	Hedging kapitałowy	Hedging przepływów pieniężnych	Rezerwa wartości godziwej
Stan na 1 stycznia 2008	(151 130)	105 104	(175 865)	29 275
Zmiany netto w roku obrotowym	(609 945)	(40 479)	142 746	1 802
Stan na 31 grudnia 2008	(761 075)	64 626	(33 119)	31 077
Zmiany netto w roku obrotowym	(181 296)	(11 923)	40 435	6 929
Stan na 31 grudnia 2009	(942 371)	52 703	7 316	38 006

Zysk na akcję

w euro	Nota	2009	2008	Zmiana
Zysk na akcję	(12)	36,5	6,4	30,1

Zysk na akcję uzyskany poprzez podzielenie skorygowanych zysków skonsolidowanych (pomniejszonych o dywidendę uprzywilejowaną oraz dywidendę z tytułu kapitału udziałowego) przez średnią liczbę znajdujących się w obrocie akcji zwyczajnych.

W obrocie nie znajdowały się żadne prawa konwersji ani prawa opcji, tak więc nierozwodniony zysk na akcję równa się rozwodnionemu zyskowi na akcję.

Zmiany poziomu zysków**Wyniki kwartalne**

tys. euro	I kw. 2009	II kw. 2009	III kw. 2009	IV kw. 2009
Dochody odsetkowe netto	910 515	881 491	833 745	835 855
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(596 426)	(670 607)	(440 944)	(538 662)
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	314 089	210 884	392 801	297 193
Dochody z tytułu opłat i prowizji	346 740	341 993	368 856	364 177
Dochody netto z tytułu towarów i usług	164 249	102 053	102 964	49 229
Dochody netto z tytułu instrumentów pochodnych	2 530	139 376	(9 627)	40 162
Dochody netto z tytułu inwestycji finansowych	(60 954)	222 453	137 330	10 977
Ogólne koszty administracyjne	(693 079)	(697 662)	(659 846)	(744 055)
Pozostałe dochody operacyjne netto	44 850	24 805	9 294	1 336
Dochody netto ze sprzedaży aktywów grupy	(457)	1 466	42	1
Zysk brutto	117 968	345 368	341 814	19 020
Podatki dochodowe	(29 286)	(192 760)	(71 755)	40 254
Zysk netto	88 682	152 608	270 059	59 274
Udziały mniejszościowe w zyskach	(12 638)	(60 350)	(39 614)	(24 649)
Zysk skonsolidowany	76 044	92 258	230 445	34 625

tys. euro	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
Dochody odsetkowe netto	808 806	924 655	1 040 841	1 236 008
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(95 931)	(103 782)	(172 058)	(778 722)
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	712 875	820 873	868 783	457 286
Dochody z tytułu opłat i prowizji	398 255	444 647	462 483	462 407
Dochody netto z tytułu towarów i usług	9 769	91 892	(53 301)	(28 996)
Dochody netto z tytułu instrumentów pochodnych	(57 403)	4 267	(29 869)	(7 797)
Dochody netto z tytułu inwestycji finansowych	(169 091)	72 259	(377 593)	(483 803)
Ogólne koszty administracyjne	(703 001)	(790 612)	(816 916)	(806 458)
Pozostałe dochody operacyjne netto	26 596	11 031	22 059	48 425
Dochody netto ze sprzedaży aktywów grupy	187	5 921	(377)	1 859
Zysk brutto	218 187	660 278	75 269	(357 076)
Podatki dochodowe	(100 710)	(126 871)	50 242	12 659
Zysk netto	117 477	533 407	125 511	(344 417)
Udziały mniejszościowe w zyskach	(108 575)	(149 104)	(115 660)	(10 771)
Zysk skonsolidowany	8 902	384 303	9 851	(355 188)

Sprawozdanie z pozycji finansowej

Aktywa (w tys. euro)	Nota	31.12.2009	31.12.2008	Zmiana
Rezerwy pieniężne	(14, 35)	8 271 124	13 711 963	(39,7%)
Kredyty i pożyczki dla banków	(15, 35, 36)	33 886 967	29 115 200	16,4%
Kredyty i pożyczki dla klientów	(16, 35, 36)	74 855 451	84 918 206	(11,8%)
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(17, 35)	(4 176 589)	(2 304 143)	81,3%
Aktywa niefinansowe	(18, 35, 36)	8 532 272	9 482 215	(10,0%)
Instrumenty pochodne	(19, 35, 36)	1 808 002	2 852 939	(36,6%)
Inwestycje finansowe	(20, 35, 36)	18 900 590	12 188 153	55,1%
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	(21, 35, 36)	1 309 860	1 158 450	13,1%
Wartości niematerialne i prawne	(22, 24, 35)	1 122 829	1 090 066	3,0%
Rzeczowe środki trwałe	(23, 24, 35)	1 604 847	1 618 519	(0,8%)
Pozostałe aktywa	(25, 35, 36)	1 822 895	3 089 517	(41,0%)
Aktywa ogółem		147 938 248	156 921 086	(5,7%)

Pasywa w tys. euro	Nota	31.12.2009	31.12.2008	Zmiana
Lokaty banków	(26, 35, 36)	49 917 442	54 148 062	(7,8%)
Lokaty klientów	(27, 35, 36)	55 422 999	59 120 070	(6,3%)
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(28, 35, 36)	19 935 285	20 700 332	(3,7%)
Rezerwy na zobowiązania i obciążenia	(29, 35, 36)	593 341	694 545	(14,6%)
Zobowiązania z tytułu towarów i usług	(30, 35, 36)	4 391 491	5 042 101	(12,9%)
Instrumenty pochodne	(31, 35, 36)	1 501 545	2 523 957	(40,5%)
Pozostałe zobowiązania	(32, 35, 36)	1 304 528	1 655 666	(21,2%)
Kapitał podporządkowany*	(33, 35, 36)	4 563 857	4 449 556	2,6%
Kapitał własny	(34, 35)	10 307 760	8 586 797	20,0%
Skonsolidowany kapitał własny*		7 300 859	5 864 222	24,5%
Zysk skonsolidowany		433 372	47 868	2 061,2%
Udziały mniejszościowe		2 573 529	2 674 707	(3,8%)
Pasywa ogółem		147 938 248	156 921 086	(5,7%)

*Kapitał udziałowy uwzględniony w kapitale podporządkowanym w 2008 roku został przekwalifikowany wstecz na kapitał własny. Więcej informacji na ten temat dostępnych jest w Nocie (34) Kapitał własny i udziały mniejszościowe.

Zestawienie zmian w kapitale własnym

tys. euro	Kapitał subskrybowany	Kapitał udziałowy	Kapitały rezerwowe	Zatrzymane zyski	Zysk skonsolidowany	Udziały mniejszościowe	W sumie
Kapitał własny na 1.01.2008	423 722	0	905 560	3 559 337	778 280	2 755 473	8 422 372
Wzrost kapitału	19 992	750 000	145 074	0	0	107 626	1 022 692
Przeniesiony do zysków zatrzymanych	0	0	0	643 310	(643 310)	0	0
Wyplacona dywidenda	0	0	0	0	(134 969)	(98 303)	(233 272)
Całkowite dochody	0	0	0	(615 585)	47 868	96 432	(471 285)
Przesunięcie w akcjach	0	0	0	105 746	0	(137 962)	(32 216)
Pozostałe zmiany	0	0	0	(72 935)	0	(48 558)	(121 493)
Kapitał własny na 31.12.2008	443 714	750 000	1 050 634	3 619 873	14 868	2 674 707	8 586 797
Wzrost kapitału	0	1 750 000	0	0	0	33 021	1 783 021
Przeniesiony do zysków zatrzymanych	0	0	0	(102 158)	102 158	0	0
Wyplacona dywidenda	0	0	0	0	(150 026)	(106 505)	(256 531)
Całkowite dochody	0	0	0	(242 297)	433 372	59 036	250 110
Przesunięcie udziałów	0	0	0	61 608	0	(111 593)	(49 986)
Pozostałe zmiany	0	0	0	(30 516)	0	24 863	(5 651)
Kapitał własny na 31.12.2009	443 714	2 500 000	1 050 634	3 306 510	433 372	2 573 529	10 307 760

Więcej szczegółów na temat powyższych zmian przedstawiono w Nocie (34) Kapitał własny i udziały mniejszościowe.

Pozycja 'przesunięcia udziałów' obejmuje konsekwencje wynikające z nabycia dalszych udziałów w spółkach posiadających udziały kontrolne, które wykazywane są bezpośrednio w kapitale własnym.

Pozostałe zmiany stanu kapitału własnego wynikają z różnic walutowych pomiędzy rachunkiem wyników a sprawozdaniem z pozycji finansowej oraz zmian w stanie udziałów w jednostkach Grupy.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

tys. euro	2009	2008
Zysk netto	570 623	431 978
Pozycje niepieniężne zysków i przeniesienie do środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej:		
Zmniejszenia/zwiększenia rzeczowych środków trwałych i inwestycji finansowych	415 685	600 885
Rezerwy netto na zobowiązania, opłaty i odpisy z tytułu utraty wartości	2 249 094	1 355 822
Zyski (straty) ze sprzedaży rzeczowych środków trwałych i inwestycji finansowych	(20 224)	12 173
Pozostałe korekty (netto)	(486 094)	715 310
Podsuma	2 729 084	3 116 168
Zmiany stanu aktywów i zobowiązań wynikających z działalności operacyjnej po odliczeniu korekt pozycji niepieniężnych:		
Kredyty i pożyczki dla banków i klientów	6 193 266	(6 097 279)
Aktywa/zobowiązania z tytułu towarów i usług (netto)	300 558	2 440 767
Pozostałe aktywa/zobowiązania (netto)	992 841	(9 575)
Lokaty banków i klientów	(7 677 117)	6 606 523
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(2 287 624)	4 222 529
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	251 008	9 737 847
Przychody ze sprzedaży:		
Inwestycji finansowych i udziałów kapitałowych	2 293 734	1 288 287
Rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	122 787	197 630
Przychody ze sprzedaży aktywów grupy	10 486	8 152
Płatności z tytułu zakupu:		
Inwestycji finansowych i udziałów kapitałowych	(9 091 681)	(3 270 874)
Rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	(495 677)	(810 821)
Płatności z tytułu nabycia podmiotów zależnych	0	(201 363)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(7 160 351)	(2 789 016)
Wzrost kapitału*	1 783 021	1 022 692
Wpływy/wydatki z tytułu kapitału podporządkowanego*	114 301	622 124
Wypłata dywidendy	(256 531)	(233 272)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	1 640 791	1 411 544

*Kapitał udziałowy uwzględniony w kapitale podporządkowanym w 2008 roku został przekwalifikowany wstecz na kapitał własny. €'000 2009 2008

tys. euro	2009	2008
Środki pieniężne i pozostałe aktywa pieniężne na koniec poprzedniego okresu	13 711 963	5 748 189
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	251 008	9 737 847
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(7 160 351)	(2 789 016)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	1 640 791	1 411 544
Różnice walutowe	(172 287)	(396 601)
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne na koniec okresu	8 271 124	13 711 963

Płatności z tytułu podatków, odsetek i dywidendy w tys. euro	2009	2008
Odsetki otrzymane	7693480	9 113 577
Dywidenda otrzymana	15 623	199 405
Odsetki zapłacone	(4 437 097)	(6 085 828)
Podatki dochodowe zapłacone	(68 281)	(137 864)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych prezentuje strukturę i zmiany stanu środków pieniężnych i pozostałych aktywów pieniężnych w trakcie roku obrotowego i zostało podzielone na trzy części – środki pieniężne z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej.

Środki pieniężne z działalności operacyjnej obejmują wpływy i wydatki z tytułu kredytów i pożyczek dla banków i klientów, lokat banków i klientów oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych. Ponadto działalność operacyjna uwzględnia wpływy i wydatki dotyczące aktywów i zobowiązań z tytułu towarów i usług, instrumentów pochodnych oraz pozostałych aktywów/zobowiązań. Płatności z tytułu odsetek, dywidendy i podatków w ramach działalności operacyjnej przedstawiono oddzielnie.

Środki pieniężne z działalności inwestycyjnej obejmują wpływy i wydatki z tytułu inwestycji finansowych, rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, przychody ze sprzedaży aktywów grupy oraz płatności z tytułu nabycia podmiotów zależnych.

Środki pieniężne z działalności finansowej obejmują wpływy i wydatki z tytułu kapitału własnego i kapitału podporządkowanego, tj. wzrost kapitału, wypłatę dywidendy oraz zmiany w kapitale podporządkowanym.

Środki pieniężne i pozostałe aktywa pieniężne uwzględniają rezerwy gotówkowe uznane w sprawozdaniu z pozycji finansowej, które uwzględnia gotówkę w kasie i salda na rachunkach bankowych wypłacane na żądanie. Pozycja ta nie

---

uwzględnia kredytów i pożyczek dla banków, które podlegają spłacie na wezwanie i które uwzględniono w ramach działalności operacyjnej.

Sprawozdawczość według segmentów

Klasyfikacja segmentów

Ogólnie rzecz biorąc, wewnętrzna sprawozdawczość zarządcza w RZB oparta jest na macierzowej strukturze organizacyjnej. Najwyższe organy decyzyjne, tj. Zarząd i Rada Nadzorcza Raiffeisen Zentralbank, podejmują fundamentalne decyzje, takie jak alokacja zasobów, biorąc pod uwagę aspekty geograficzne. To samo dotyczy oceny siły finansowej i rentowności, dlatego też tego typu sprawozdawczość ustalono zgodnie z MSSF jako podstawowym kryterium sprawozdawczym.

Austria, poszczególne państwa Europy Środkowo-Wschodniej i Reszta świata stanowią jednostki generujące środki pieniężne. Kraje, po których spodziewać się można podobnego poziomu długoterminowego rozwoju gospodarczego oraz które wykazują podobny profil gospodarczy, są grupowane razem jako segmenty geograficzne. Biorąc pod uwagę wartości progowe wymagane przez MSSF, zdefiniowano sześć regionów, na bazie których przygotowywane są przejrzyste i wyraźnie ustalone sprawozdania. Wartości progowe zdefiniowane przez MSSF odpowiadają 10 procentom odpowiednio dochodów, zysku brutto oraz aktywów segmentu.

Na 31 grudnia 2008 roku w Grupie istniały następujące segmenty. Jako kryterium podziału na segmenty stosowano lokalizację odpowiednich placówek.

■ Austria

Austria obejmuje działalność prowadzoną w centrali Raiffeisen Zentralbank oraz wyniki generowane przez podmioty zależne Grupy w Austrii.

■ Europa Środkowa

Segment ten obejmuje pięć krajów, które przystąpiły do UE 1 maja 2004 roku – Czechy, Węgry, Polskę, Słowację i Słowenię. Są to nie tylko najbardziej rozwinięte rynki w Europie Środkowo-Wschodniej, ale także rynki, na których RZB jest obecny najdłużej.

■ Europa Południowo-Wschodnia

Europa Południowo-Wschodnia obejmuje Albanie, Bośnię i Hercegowinę, Chorwację, Kosowo, Mołdawię, Serbię, Bułgarię i Rumunię, które przyłączyły się do UE 1 stycznia 2007 roku. Mołdawia została włączona do tego segmentu ze względu na bliskie powiązania gospodarcze z Rumunią oraz odpowiednimi strukturami zarządczymi w Grupie.

■ Rosja

Segment ten uwzględnia wyniki tych spółek, które działają w Federacji Rosyjskiej w imieniu RZB. Grupa reprezentowana jest w Rosji między innymi przez bank, spółkę leasingową oraz spółkę zarządzającą kapitałem.

■ Pozostałe kraje Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP)

Segment ten obejmuje Białoruś, Kazachstan i Ukrainę.

■ Reszta świata

Segment ten obejmuje oddziały RZB w Londynie, Singapurze i Pekinie oraz jednostki Grupy znajdujące się w innych krajach, takich jak Niemcy, Malta, Szwajcaria i Stany Zjednoczone.

Podane dane pochodzą ze sprawozdań finansowych opracowanych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), które stanowią podstawę skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Możliwe są rozbieżności w stosunku do danych opublikowanych lokalnie.

Ocena zysków i strat segmentów

Sprawozdania segmentów opracowane zgodnie z MSSF 8 prezentują wyniki segmentu na podstawie wewnętrznych sprawozdań zarządczych uzupełnionych o uzgodnienie wyników segmentu z wynikami grupy. Sprawozdania zarządcze RZB oparte są na MSSF.

Dlatego też zasady uznawania i wyceny stosowane w sprawozdaniach segmentów oraz skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych są takie same.

Aby zapewnić przejrzyste i istotne sprawozdania segmentów, do oceny wyników jednostki generującej środki pieniężne stosuje się następujące wskaźniki kontroli i sprawozdawczości.

■ **Zwrot na kapitale brutto** mierzy rentowność każdej jednostki generującej środki pieniężne. Wartość ta wyraża zysk brutto jako część średniego wykorzystanego kapitału. Ponadto zwrot z kapitału własnego pokazuje zwrot kapitału wykorzystanego w każdym segmencie. W szerokim pomiarze rentowności, w ramach systemu wewnętrznego sprawozdawczości zarządczej, stosuje się wskaźnik zwrotu z kapitału korygowanego o ryzyko (RORAC). Wskaźnik ten

prezentuje zwrot z kapitału własnego korygowanego ryzykiem (kapitału gospodarczego). Zgodnie z MSSF jego wartość nie jest wskaźnikiem.

■ **Wskaźnik koszty/dochody** odzwierciedla wydajność kosztową segmentu. Wskaźnik koszty/dochody prezentuje koszty administracyjne jako część składowa sumy dochodów odsetkowych netto, dochodów netto z opłat i prowizji, dochodów z działalności handlowej netto oraz pozostałych dochodów operacyjnych netto.

■ **Aktywa ważone ryzykiem** są ważnym wskaźnikiem zmian wolumenów działalności. Zgodnie z austriacką ustawą bankową (opartą na umowie Basel II) aktywa ważone ryzykiem prezentują dodatkowe informacje specyficzne dla sektora w odniesieniu do aktywów segmentu, na których oparty jest wymóg środków własnych wynoszący 8 procent.

Prezentacja wyników segmentu oparta jest na rachunku wyników. Dochody i koszty przypisywane są do kraju, w którym generowane są zyski. Pozycje dochodów obejmują dochody odsetkowe netto, dochody netto z opłat i prowizji, dochody handlowe netto oraz pozostałe dochody operacyjne netto. Ponadto wykazywane są bieżące dochody od podmiotów stowarzyszonych wycenianych metodą kapitałową. Istotne pozycje kosztów, które stanowią część sprawozdawczości według segmentów, uwzględniane są w rachunku wyników. Wyniki segmentów są wykazywane w zysku skonsolidowanym. Aktywa segmentu obejmują aktywa ogółem oraz aktywa ważone ryzykiem. Zobowiązania uwzględniają wszystkie pozycje po stronie pasywów z wyjątkiem kapitału własnego.

Uzgodnienie oznacza głównie kwoty wynikające z eliminacji wyników wewnątrzgrupowych oraz konsolidacji pomiędzy segmentami. W końcu wyniki uzupełniają wskaźniki finansowe – zazwyczaj w ramach działalności.

Rok obrotowy 2009 tys. euro	Austria	Europa Środkowa	Europa Pd.- Wsch.	Rosja	Pozostałe WNP	Reszta świata	Uzgodnie- nie	Ogółem
Dochody odsetkowe netto	686 768	983 546	895 736	650 516	488 384	159 843	(403 187)	3 461 606
z czego bieżące dochody od podmiotów stowarzyszonych	88 767	0	2 931	0	0	0	-	91 698
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(449 223)	(487 341)	(413 957)	(322 149)	(514 435)	(59 534)	-	(2 246 639)
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	237 545	496 205	481 779	328 367	(26 051)	100 309	(403 187)	1 214 967
Dochody netto z opłat i prowizji	154 222	436 373	398 043	206 911	175 332	68 910	(18 025)	1 421 766
Dochody handlowe netto	176 064	89 387	87 866	(13 339)	17 071	46 082	15 364	418 495
Dochody netto z instrumentów pochodnych	148 111	(1 160)	193	11 479	678	2 322	10 818	172 441
Dochody netto z inwestycji finansowych	(32 393)	36 861	8 450	3 239	4 262	12 366	277 021	309 806
Ogólne koszty administracyjne	(600 365)	(804 913)	(741 444)	(366 402)	(294 099)	(65 109)	77 690	(2 794 642)
w tym koszty osobowe	(336 645)	(378 885)	(326 120)	(163 237)	(145 098)	(37 202)	0	(1 387 187)
w tym pozostałe koszty administ.	(205 327)	(349 194)	(316 940)	(170 476)	(112 828)	(23 838)	77 724	(1 100 879)
w tym amortyzacja	(58 393)	(76 834)	(98 384)	(32 689)	(36 173)	(4 069)	(34)	(306 576)
Pozostałe dochody operacyjne netto	153 715	(22 241)	25 473	(18 472)	(2 878)	16 614	(71 926)	80 285
Dochody netto ze zbycia aktywów grupy	935	76	0	0	0	41	0	1 052
Zysk/strata brutto	237 834	230 588	260 360	151 783	(125 685)	181 535	(112 245)	824 170
Podatki dochodowe	(143 475)	(50 786)	(34 517)	(28 441)	21 362	(20 392)	2 702	(253 547)
Zysk/strata netto	94 359	179 802	225 843	123 342	(104 323)	161 143	(109 543)	570 623
Udziały mniejszościowe w zyskach	39 673	(91 284)	(73 176)	(33 931)	28 997	0	(7 530)	(137 251)
Zysk/strata skonsolidowana	134 032	88 518	152 667	89 411	(75 326)	161 143	(117 073)	433 372
Wkład segmentu w zysk brutto	25,4%	24,6%	27,8%	16,2%	(13,4)%	19,4%	-	100,0%
Wkład segmentu w zysk netto	13,9%	26,4%	33,2%	18,1%	(15,3)%	23,7%	-	100,0%
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kred.)	35 061 879	21 140 015	16 288 383	6 726 751	5 033 122	3 731 213	(12 991 675)	74 989 688
Całkowity wymóg dot. środków własnych	3 184 264	1 954 490	1 518 693	713 170	483 153	317 609	(655 470)	7 515 909
Aktywa ogółem	94 332 244	33 756 861	23 596 463	11 681 105	6 280 802	11 680 999	(33 390 226)	147 938 248
Zobowiązania	87 076 415	31 116 266	20 831 373	10 062 240	5 387 295	11 059 975	(27 903 077)	137 630 488
Wskaźnik ryzyko/zysk	65,4%	49,5%	46,2%	49,5%	105,3%	37,2%	-	64,9%
Wskaźnik koszty/dochody	51,3%	54,1%	52,7%	44,4%	43,4%	22,3%	-	51,9%
Średni kapitał własny	3 574 806	2 165 475	1 704 439	846 740	616 541	424 860	-	9 332 861
Zwrot na kapitale własnym brutto	6,7%	10,6%	15,3%	17,9%	-	42,7%	-	8,8%
Średnia liczba pracowników	3 198	13 525	18 291	9 370	18 670	415	-	63 469
Placówki	11	549	1 204	215	1 050	9	-	3 038

Rok obrotowy 2008 tys. euro	Austria	Europa Środkowa	Europa Pd.- Wsch.	Rosja	Pozostałe WNP	Reszta świata	Uzgodnie- nie	Ogółem
Dochody odsetkowe netto	851 063	1 022 380	947 111	763 894	532 945	226 834	(333 917)	4 010 310
z czego bieżące dochody od podmiotów stowarzyszonych	46 997	919	(316)	0	0	0	-	47 600
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(351 107)	(265 365)	(159 177)	(175 322)	(180 969)	(19 085)	532	(1 150 493)
Dochody odsetkowe netto po odliczeniu rezerw	499 956	757 015	787 934	588 572	351 976	207 749	(333 385)	2 859 817
Dochody netto z opłat i prowizji	234 102	568 392	463 135	223 046	233 594	54 275	(8 752)	1 767 792
Dochody handlowe netto	32 334	55 713	57 077	101 977	58 658	(236 037)	(50 358)	19 364
Dochody netto z instrumentów pochodnych	(70 227)	(10 929)	(4 958)	(7 302)	(1 121)	(1 141)	4 876	(90 802)
Dochody netto z inwestycji finansowych	(907 002)	1 753	(18 923)	5 383	(13 836)	(31 091)	5 488	(958 228)
Ogólne koszty administracyjne	(554 966)	(930 747)	(772 838)	(455 869)	(396 656)	(70 147)	64 236	(3 116 987)
w tym koszty osobowe	(304 146)	(454 853)	(344 424)	(217 015)	(208 030)	(40 398)	-	(1 568 866)
w tym pozostałe koszty administ.	(196 833)	(389 773)	(338 708)	(211 976)	(149 906)	(26 456)	64 191	(1 249 461)
w tym amortyzacja	(53 987)	(86 121)	(89 706)	(26 878)	(38 720)	(3 293)	45	(298 660)
Pozostałe dochody operacyjne netto	171 264	(9 487)	21 389	(17 840)	(5 150)	10 619	(62 684)	108 111
Dochody netto ze zbycia aktywów grupy	(270)	7 860	0	0	0	0	-	7 590
Zysk/strata brutto	(594 809)	439 570	532 816	437 967	227 465	(65 773)	(380 579)	596 658
Podatki dochodowe	219 210	(90 577)	(83 988)	(125 218)	(66 564)	(18 645)	1 102	(164 680)
Zysk/strata netto	(375 599)	348 993	448 828	312 749	160 901	(84 418)	(379 477)	431 978
Udziały mniejszościowe w zyskach	(36 967)	(166 575)	(146 597)	(81 577)	(54 687)	0	102 293	(384 110)
Zysk/strata skonsolidowany/a	(412 566)	182 418	302 231	231 172	106 214	(84 418)	(277 184)	47 868
Wkład segmentu w zysk brutto	(60,9)%	45,0%	54,5%	44,8%	23,3%	(6,7)%	-	100,0%
Wkład segmentu w zysk netto	(46,3)%	43,0%	55,3%	38,5%	19,8%	(10,4)%	-	100,0%
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kred.)	37 042 071	23 455 070	18 765 816	10 833 639	6 924 608	4 938 330	(12 919 246)	89 040 288
Całkowity wymóg dot. środk. własnych	3 393 791	2 128 232	1 666 551	975 944	621 634	436 189	(717 764)	8 504 577
Aktywa ogółem	95 218 964	36 408 788	25 259 731	14 952 381	8 027 668	18 356 493	(41 302 939)	156 921 086
Zobowiązania*	89 431 742	34 002 417	22 509 641	13 381 115	7 046 516	17 952 836	(35 989 977)	148 334 290
Wskaźnik ryzyko/zysk	41,3%	26,0%	16,8%	23,0%	34,0%	8,4%	-	28,7%
Wskaźnik koszty/dochody	43,1%	56,9%	51,9%	42,6%	48,4%	-	-	52,8%
Sredni kapitał własny**	3 178 947	1 821 409	1 457 914	840 535	529 432	396 249	-	8 224 486
Zwrot na kapitale własnym brutto	-	24,1%	36,5%	52,1%	43,0%	-	-	7,3%
Srednia liczba pracowników	3 001	13 265	18 261	9 654	20 011	438	-	64 630
Placówki	11	571	1 186	237	1 238	8	-	3 251

* Kapitał zakładowy wykazany w ramach kapitału podporządkowanego w Austrii w 2008 roku został przeniesiony do kapitału własnego z mocą wsteczną.

** Dane dla segmentów Rosja i Pozostałe WNP skorygowano ze względu na różne metody odwzorowania.

Noty

Podmiot sprawozdawczy

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft pełni funkcję centralnej instytucji austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen. Został wpisany do rejestru spółek przez Handelsgericht Wien (wiedeński sąd handlowy) pod numerem FN 58.882 t. Siedziba banku mieści się przy Am Stadtpark 9, A-1030 Wiedeń, Austria.

Regionalne banki Raiffeisen posiadają udziały w Raiffeisen Zentralbank pod parasolem nieoperacyjnej spółki holdingowej zwanej Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH (RLBHOLD). Spółka ta posiada 81 procent udziałów w Raiffeisen Zentralbank poprzez swój podmiot zależny, R-Landesbanken-Beteiligung GmbH, i w związku z tym należy ją traktować jako ostateczny podmiot macierzysty całej Grupy. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe RLBHOLD składane jest w rejestrze spółek zgodnie z austriackimi przepisami oraz publikowane w dzienniku Wiener Zeitung.

W Austrii Raiffeisen Zentralbank specjalizuje się w bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej. Jest to jeden z czołowych banków w Austrii zajmujących się finansowaniem przedsiębiorstw oraz eksportu i handlu. Dalszymi obszarami działalności jest zarządzanie środkami pieniężnymi i majątkiem oraz operacje skarbowe. Jako wysoce wyspecjalizowany inżynier finansowy, RZB koncentruje się przede wszystkim na obsłudze najważniejszych klientów austriackich i zagranicznych, instytucji wielonarodowych oraz dostawców usług finansowych. Spółki Grupy działają także w obszarach private banking, inwestycji kapitałowych, leasingu finansowego, nieruchomości i usług informatycznych związanych z bankowością.

RZB działa także w Europie Środkowo-Wschodniej poprzez bankowe podmioty zależne zwane bankami sieciowymi. Na dzień sporządzenia sprawozdania istniało 15 banków sieciowych. Posiadają one sieć oddziałów, która obejmuje region. Ponadto RZB posiada oddziały, specjalistyczne podmioty zależne i przedstawicielstwa w najważniejszych centrach finansowych świata, w wybranych miejscach w Europie Zachodniej oraz na kilku centralnych rynkach azjatyckich.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd 8 marca 2010 roku i następnie przekazane Radzie Nadzorczej do wglądu i uwag.

Zasady dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Polityka

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2009 oraz porównywalne dane za rok obrotowy 2008 opracowano zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) opublikowanymi przez Międzynarodową Radę ds. Standardów Rachunkowych (IASB) oraz międzynarodowymi standardami rachunkowymi przyjętymi przez UE na podstawie rozporządzenia (WE) w sprawie MSR 1606/2002, z uwzględnieniem obowiązujących interpretacji wydanych przez Międzynarodowy Komitet ds. Interpretacji Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC/SIC). Stosowano wszystkie standardy opublikowane przez IASB dotyczące sprawozdania finansowego za 2009 rok oraz przyjęte przez UE. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełnia wymagania ust. 245a UGB (austriackiego kodeksu cywilnego) oraz ust. 59a BWG (austriackiej ustawy bankowej) dotyczące zwolnienia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które spełnia międzynarodowe zasady rachunkowe.

Stosowano wszystkie standardy i interpretacje mające zastosowanie do sprawozdania finansowego za 2009 rok. Zastosowania nie mają MSR 20, MSR 31, MSR 41, MSSF 4 i MSSF 6, gdyż nie zawierano odpowiednich transakcji biznesowych w Grupie.

Zastosowanie zmienionych standardów i interpretacji, które są obowiązkowe od 2009 roku, tj. MSR 1 (Prezentacja sprawozdań finansowych, w mocy od 1 stycznia 2009 r.), MSR 23 (Koszty kredytowania; w mocy od 1 stycznia 2009 r.), MSR 32 (Instrumenty finansowe i zobowiązania wynikające z likwidacji, w mocy od 1 stycznia 2009 r.), MSSF 2 (Warunki i anulowanie, w mocy od 1 stycznia 2009 r.), IFRIC 9 (Wycena wbudowanych instrumentów pochodnych; w mocy od 30 czerwca 2009 r.), IFRIC 13 (Programy lojalnościowe dla klientów; w mocy od 1 lipca 2008 r.), IFRIC 15 (Umowy na budowę nieruchomości), IFRIC 16 (Zabezpieczenie inwestycji netto w działalności zagranicznej), oraz zmiany w tak zwanym „Projekcie usprawnień” nie miały istotnego wpływu na metody uznawania i wyceny stosowane przez bank.

W marcu 2009 roku IASB przyjęła skorygowany MSSF 7 (Poprawa informacji na temat wartości godziwej i ryzyka płynności, w mocy od 1 stycznia 2009 r.), który zawiera dodatkowe informacje na temat wartości godziwej i ryzyka płynności instrumentów finansowych. Aby obliczyć wartość godziwą, określono tabelaryczny podział każdej klasy instrumentów finansowych, trzypoziomą hierarchię wartości godziwej i poszerzono zakres wymogów dotyczących ujawniania danych. W wyniku zmian wprowadzono dodatkowe noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

MSSF 8 (Segmenty operacyjne) przyjęto na początku roku obrotowego 2008 i wprowadzono jako obowiązkową zasadę z dniem 1 stycznia 2009 roku.

Pozostałe odpowiednie standardy i interpretacje, które opublikowano, ale których zastosowanie nie jest jeszcze obowiązkowe, nie zostały do tej pory przyjęte. Dotyczy to zmienionego MSSF 2 (Płatności oparte na akcjach w ramach Grupy, które rozliczane są w gotówce, w mocy od 1 lipca 2009 r.), MSSF 3 i MSR 7 (Połączenie działalności, w mocy od 1 lipca 2009 r.), MSR 24 (Ujawnianie danych powiązanych stron, w mocy od 1 stycznia 2011 r.), MSR 32 (Klasyfikacja warrantów; w mocy od 1 lutego 2010 r.), MSR 39 (Ryzyko kwalifikujące się do zabezpieczeń, w mocy od 1 lipca 2009 r.), IFRIC 17 (Dystrybucja aktywów niepieniężnych na rzecz właścicieli, w mocy od 1 lipca 2009 r.), IFRIC 19 (Wygaszanie zobowiązań finansowych przy użyciu instrumentów kapitałowych, w mocy od 1 lipca 2010 r.), IFRIC 14 (Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymagania finansowe i ich interakcja, w mocy od 1 stycznia 2011 r.), a także zmiany w tak zwanym „Projekcie usprawnień”.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe oparto na pakietach sprawozdawczych wszystkich w pełni skonsolidowanych członków Grupy, które opracowywane są zgodnie z zasadami MSSF oraz jednolitymi standardami Grupy. Z wyjątkiem dwunastu podmiotów zależnych wykazywanych w międzyokresowych sprawozdaniach finansowych - sprawozdanie finansowe sporządzane jest w okresie od 30 czerwca do 28 grudnia – wszystkie w pełni skonsolidowane spółki opracowują swoje własne roczne sprawozdania finansowe na dzień 31 grudnia. Różne terminy sporządzenia sprawozdania finansowego wynikają z polityki wypłaty dywidendy oraz sezonowych transakcji biznesowych. Dane podane w sprawozdaniu finansowym prezentowane są w tysiącach euro. Poniższe tabele mogą zawierać różnice wynikające z zaokrąglenia.

Aktywa finansowe uznawane są, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że do przedsiębiorstwa popłyną przyszłe korzyści ekonomiczne, oraz można wiarygodnie zmierzyć koszty lub wartość. Zobowiązania finansowe uznawane są, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że rozliczenie zobowiązań spowoduje odpływ zasobów uosabiających korzyści ekonomiczne, i istnieje możliwość wiarygodnego pomiaru kwoty rozliczenia.

Jeżeli księgowanie i wycena zgodnie z zasadami MSR/MSSF wymaga zastosowania szacunków lub oceny, odbywa się to zgodnie z odpowiednimi standardami, na podstawie przeszłych doświadczeń oraz innych czynników, takich jak planowanie i oczekiwania lub prognozy dotyczące przyszłych zdarzeń, które wydają się prawdopodobne z naszej bieżącej perspektywy. Z zasady dotyczy to odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek, wartości godziwej i utraty wartości instrumentów finansowych, odroczonej podatku, rezerw na świadczenia emerytalne i podobne, możliwości odzyskania wartości firmy oraz wartości niematerialnych i prawnych, które uznawane są w momencie połączenia przedsiębiorstw. Faktyczne dane mogą różnić się od wartości szacunkowych.

Odroczone podatki nie zostały przedstawione oddzielnie w rachunku wyników i sprawozdaniu z pozycji finansowej. Szczegóły podano w notach (11) Podatki dochodowe, (25) Pozostałe aktywa i (29) Rezerwy na zobowiązania i obciążenia.

Metody konsolidacji

RZB konsoliduje wszystkie istotne podmioty zależne, w których Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft bezpośrednio lub pośrednio, posiada ponad 50 procent praw głosu albo kontroluje politykę finansową i operacyjną. Z zasady takie podmioty zależne są najpierw konsolidowane w dniu, w którym grupa uzyska kontrolę nad spółką i wykluczone, gdy grupa już takiej kontroli nie sprawuje. Grupa sprawdza adekwatność swojej decyzji, co do tego, które spółki należy konsolidować, przynajmniej raz na kwartał. W związku z tym pod uwagę brane są zmiany własności oraz zmiany wynikające z istniejących lub nowo podpisanych zobowiązań umownych jednostki Grupy. Podmioty zależne stosujące inny termin sporządzania sprawozdań finansowych wykazywane są wraz ze swoimi sprawozdaniami międzyokresowymi. Wyniki podmiotów zależnych, które nabyto lub sprzedano w ciągu roku, wykazywane są w skonsolidowanym rachunku wyników albo w faktycznym dniu nabycia albo do dnia faktycznej sprzedaży.

Podmioty specjalnego przeznaczenia utworzone dla celów transakcji sekuratyzyzacyjnych, które kontrolowane są przez grupę z ekonomicznego punktu widzenia, podlegają konsolidacji zgodnie z SIC 12. Aby ustalić, czy podmiot specjalnego przeznaczenia jest kontrolowany z ekonomicznego punktu widzenia, pod uwagę należy wziąć szereg czynników, w tym sprawdzenie, czy działalność, którą prowadzi podmiot specjalnego przeznaczenia na rzecz Grupy, jest zgodna z jej konkretnymi potrzebami biznesowymi, tak aby mogła korzystać z działalności takiego podmiotu, czy Grupa posiada uprawnienia decyzyjne, by korzystać z większości świadczeń ze strony podmiotu specjalnego przeznaczenia, czy Grupa faktycznie uzyskuje większość korzyści z działalności podmiotu specjalnego przeznaczenia albo czy Grupa utrzymuje większość aktywów związanych z pozostałym ryzykiem lub ryzykiem własności w celu czerpania korzyści z działalności.

Jeżeli nabyte zostaną dalsze udziały w ramach istniejącej kontroli albo udziały zostaną sprzedane bez utraty kontroli, transakcje takie uznawane są bezpośrednio w kapitale własnym w trakcie trwającej konsolidacji.

Transakcje wewnątrzgrupowe (podlegające wspólnej kontroli) wykazywane są poprzez przeniesienie wartości księgowych.

Udziały mniejszościowe wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z pozycji finansowej w ramach kapitału własnego, ale niezależnie od kapitału własnego udziałowców Raiffeisen Zentralbank. Zysk netto możliwy do przypisania udziałom mniejszościowym prezentowany jest odrębnie w skonsolidowanym rachunku wyników.

Znaczące udziały w podmiotach stowarzyszonych (podmioty, w których Grupa posiada istotny wpływ na ich politykę finansową i operacyjną) wyceniane są metodą kapitałową i wykazywane w ramach inwestycji w podmioty stowarzyszone. Zyski lub straty występujące w spółkach wycenianych metodą kapitałową prezentowane są według wartości netto w ramach bieżących dochodów z podmiotów stowarzyszonych. Takie same zasady dotyczą spółek wycenianych metodą kapitałową (wyrównanie kosztów nabycia w stosunku do proporcjonalnej wartości godziwej aktywów netto) oraz spółek podlegających pełnej konsolidacji. Z reguły stosuje się sprawozdania finansowe podmiotów stowarzyszonych opracowane zgodnie z MSSF. Zmiany stanu kapitału własnego spółek wycenianych metodą kapitałową wykazywane są w sprawozdaniu skonsolidowanym w ramach pozostałych ogólnych dochodów.

Udziały w podmiotach zależnych nieuwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ze względu na ich mniejsze znaczenie oraz udziały w spółkach, które nie są wyceniane metodą kapitałową, wykazywane są w ramach inwestycji finansowych według umorzonych kosztów.

Nabywanie nowych podmiotów

W trakcie konsolidacji kapitałowej wszystkie możliwe do ustalenia aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe podmiotu zależnego wyceniane są według wartości godziwej w dniu nabycia zgodnie z MSSF 3. Koszty nabycia kompensowane są proporcjonalnymi aktywami netto. Wynikające z takiej kompensacji dodatnie różnice kapitalizowane są jako wartość godziwa. Wartość godziwa sprawdzana jest raz w roku pod kątem utraty wartości. Ujemne różnice wynikające z wstępnej konsolidacji zostają natychmiast uznane jako zysk.

W dniu sporządzenia każdego sprawozdania finansowego wartość firmy badana jest pod kątem swojej przyszłej przydatności ekonomicznej na podstawie jednostek generujących środki pieniężne. Jednostka generująca środki pieniężne definiowana jest przez kierownictwo i odpowiada najmniejszej, możliwej do ustalenia grupie aktywów spółki, która generuje wpływy pieniężne z operacji. W RZB zgodnie z zasadami sprawozdawczości według segmentów wszystkie segmenty stanowią jednostki generujące środki pieniężne, a w ramach segmentów podmioty prawne tworzą jednostkę generującą środki pieniężne dla celów badania utraty wartości firmy. Wartość bilansowa jednostki generującej środki pieniężne (z uwzględnieniem przydzielonej wartości firmy) jest porównywana z możliwą do odzyskania wartością takiej jednostki. Możliwa do odzyskania wartość odpowiada wartości użytkowej lub wartości godziwej, w zależności od tego, która z nich jest wyższa, pomniejszonej o koszty sprzedaży. Jest ona oparta na oczekiwanych przepływach pieniężnych zgodnie z biznes planem jednostek, które podlegają zdyskontowaniu według stopy procentowej odzwierciedlającej odpowiedni poziom ryzyka. Aby oszacować przyszłe zyski, konieczna jest ocena przeszłych i faktycznych wyników oraz oczekiwanego rozwoju na odpowiednich rynkach i w ogólnym środowisku makroekonomicznym.

Proces szacowania przyszłego rozwoju jednostek generujących środki pieniężne rozpoczyna się od faktów makroekonomicznych (produkt krajowy brutto, oczekiwania co do inflacji) i uwzględnia konkretne warunki rynkowe oraz politykę działalności. Aby lepiej odzwierciedlić średnioterminowy wzrost, wybrano szczegółowy okres planowania obejmujący dziesięć lat. Dane te wykorzystywane są w celu uchwycenia wartości końcowej zgodnie z koncepcją ciągłości działalności. Podstawę obliczeń stanowi zysk netto zgodnie z przepisami o niewypłacalności uwzględniającymi rezerwę zabezpieczającą. Dyskontowanie odbywa się według różnych stawek kosztów kapitału własnego, charakterystycznych dla konkretnego kraju, które oparte są na modelu wyceny aktywów kapitałowych. Poszczególne elementy (wolna od ryzyka stopa procentowa, różnica inflacyjna, premia ryzyka rynku, ryzyko charakterystyczne dla danego kraju i czynniki beta) definiowane są przy użyciu zewnętrznych źródeł informacji. Stopy dyskontowe skorygowane o inflację w 2009 roku dla jednostek generujących środki pieniężne wahały się od 9,66 procenta do 24,17 procenta (2008: 10,14 procenta i 31,51 procenta). Roczny test utraty wartości firmy za 2009 i 2008 rok nie spowodował utworzenia odpisów z tytułu utraty wartości, ponieważ możliwa do odzyskania kwota dla wszystkich jednostek generujących środki pieniężne była wyższa niż ich odpowiednie wartości bilansowe.

Aby odróżnić swoje usługi od konkurencji, spółki RZB stosują marki. Zgodnie z MSSF 3 marki nabytych spółek są uznawane oddzielnie w pozycji 'wartości niematerialne i prawne'. Marki posiadają nieokreślony okres użytkowania i dlatego też nie podlegają planowemu umorzeniu. Marki należy sprawdzać pod kątem utraty wartości raz w roku oraz za każdym razem, gdy wystąpią przesłanki wskazujące na taką utratę wartości.

Wartość marek ustalono zgodnie z podejściem opartym na porównywalnych kosztach historycznych, ponieważ w momencie alokacji ceny zakupu niedostępne były ani bezwzględne porównywalne transakcje ani rynek z możliwymi do przestrzegania cenami. W poprzednich latach dokumentacja kosztów marketingowych związanych z marką stanowiła bazę danych dla podejścia opartego na historycznych kosztach.

Jeżeli w ramach połączenia przedsiębiorstw pozyskane zostaną umowy z klientami oraz współpraca z powiązаныmi klientami, należy je uznać oddzielnie od wartości firmy, jeżeli oparte są na prawach umownych lub innych. Nabyte spółki spełniają kryteria dotyczące odrębnego uznania pozaumownej współpracy z klientem w przypadku istniejących klientów. Baza klientów wyceniana jest na podstawie metody opartej na wielookresowych nadwyżkowych zyskach zgodnie z prognozowanymi przyszłymi dochodami i kosztami, jakie można przypisać odpowiedniej bazie klientów. Prognozy oparte są na planowanych danych na odpowiednie lata.

Zapisy konsolidacyjne

Jeżeli chodzi o konsolidację zadłużenia, salda wewnątrzgrupowe pomiędzy podmiotem macierzystym a podmiotami zależnymi oraz salda wewnątrzgrupowe pomiędzy podmiotami zależnymi są eliminowane w skonsolidowanym sprawozdaniu. Pozostałe tymczasowe różnice uznaje się w ramach pozostałych aktywów/pozostałych pasywów.

Wewnątrzgrupowe dochody i koszty są kompensowane, a różnice w terminach wynikające z transakcji bankowych są wykazywane w dochodach odsetkowych netto. Pozostałe różnice uznaje się w pozostałych dochodach operacyjnych netto.

Wyniki wewnątrzgrupowe eliminowane są o tyle, o ile mają istotny wpływ na pozycje w rachunku wyników. Transakcje bankowe pomiędzy członkami Grupy są zazwyczaj oparte na zasadach rynkowych.

Skonsolidowana grupa

Poniższa tabela prezentuje zmiany w liczbie spółek podlegających pełnej konsolidacji i spółek wycenianych metodą kapitałową.

Liczba jednostek	Pełna konsolidacja		Metoda kapitałowa	
	2009	2008	2009	2008
Na 1 stycznia	357	335	13	13
Uwzględniane po raz pierwszy w okresie obrotowym	26	53	0	2
Przyłączone w okresie obrotowym	(4)	(2)	0	0
Wykluczone w okresie obrotowym	(8)	(29)	0	(2)
Na 31 grudnia	371	357	13	13

Z 371 podmiotów w Grupie 169 posiada siedzibę w Austrii (2008: 171) a 202 za granicą (2008: 186). Podmioty te obejmują 22 banków, 231 instytucji finansowych, 17 spółek świadczących dodatkowo usługi powiązane z usługami bankowymi, 14 holdingów finansowych i 87 innych spółek. Ze względu na ich mniej istotne znaczenie w prezentacji aktywów Grupy, a także pozycji finansowej i zysków, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie uwzględniono 287 podmiotów zależnych (2008: 276). Uznano je według umorzonych kosztów w ramach inwestycji finansowych. Całkowite aktywa spółek nieuwzględnionych w Grupie stanowiły mniej niż 1 procent zagregowanych całkowitych aktywów Grupy.

Wykaz spółek podlegających pełnej konsolidacji, spółek wycenianych metodą kapitałową oraz na podstawie innych udziałów kapitałowych przedstawiono na stronie 222 i następnym raporcie (w wersji angielskiej).

W roku obrotowym 2009 po raz pierwszy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym uwzględniono następujące spółki:

Nazwa	Udział	Uwzględniono od	Fakt
Banki			
Raiffeisen International Direct Bank AG, Wiedeń (AT)	72,8%	1.12	początek działalności
Instytucje finansowe			
12 spółek Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H. Wiedeń (AT)		kilka terminów	początek działalności
Raiffeisen Investment Limited, Moskwa (RU)	100,0%	1.01	zasada istotności
Raiffeisen Investment (Malta) Limited, Sliema (MT)	99,8%	1.01	zasada istotności
Raiffeisen Investment Polska sp. z o.o., Warszawa (PL)	100,0%	1.01	zasada istotności
Raiffeisen Investment Romania LLC, Bukareszt (RO)	100,0%	1.01	zasada istotności
REC alpha LLC, Kijów (UA)	72,8%	1.07	utworzenie
REH Limited, Limassol (CY)	72,8%	1.07	utworzenie
Raiffeisen Leasing Kosovo LLC, Prisztina (RS)	68,2%	1.01	zasada istotności
ROOF Global Loan CLO 2009-1 Limited, Dublin (IRL)	0,0%	1.06	utworzenie
ROOF Global Loan CLO 2009-2 Limited, Dublin (IRL)	0,0%	1.06	utworzenie
SCTAI Angol Iskola Kft, Budapeszt (HU)	51,3%	22.09	początek działalności
Finansowe spółki holdingowe			
Lexus Services Holding GmbH, Wiedeń (AT)	72,8%	1.12	zasada istotności
Spółki świadczące dodatkowe usługi związane z bankowością			
Regional Card Processing Center s.r.o., Bratysława (SK)	72,8%	1.01	zasada istotności
Pozostałe spółki			
Centrotrade Singapore Pte. Ltd., Singapur (SG)	100,0%	1.01	zasada istotności

Uwzględnione jednostki

Ze względu na zasadę kontroli gospodarczej (SIC-12) dwie spółki z siedzibą w Dublinie – ROOF Global Loan CLO 2009-1 i ROOF Global Loan CLO 2009-2 – zostały uwzględnione po raz pierwszy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w dniu 1 czerwca 2009 roku.

Fuzje

W roku obrotowym 2009 miały miejsce cztery fuzje – Raiffeisen Finance d.o.o. w Sarajewie został połączony 30 września 2009 roku z Raiffeisen Leasing d.o.o. w Sarajewie. SCTAI Angol Iskola Kft. w Budapeszcie został połączony 1 października 2009 roku z SCT Brit Iskola Kft. w Budapeszcie i przemianowany na SCTAI Angol Iskola Kft. w Budapeszcie. FMZ SZOMBA Ingatlanfejlesztő kft w Budapeszcie został połączony z podmiotem macierzystym, FMZ

PRIMUS Ingatlanfejlesztő Kft. w Budapeszcie 30 listopada 2009 roku. Negyedik Vagyonkezelő Kft., Erd został połączony 1 grudnia 2009 roku z Raiffeisen Ingatlan Vagyonkezelő Kft. w Budapeszcie.

Wykluczone jednostki

W roku obrotowym 2009 z Grupy wykluczono następujące spółki:

Nazwa	Udział	Wykluczono z dniem	Przyczyna
Instytucje finansowe			
6 podmiotów zależnych Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H. Wiedeń (AT)		kilka terminów	sprzedaż
Spółki świadczące usługi pomocnicze do usług bankowych			
RZB Hybrid Participation Capital funding I S.A. Luksemburg (LU)	0,0%	1.07	likwidacja
Pozostałe spółki			
RPN Verwaltungs GmbH, Wiedeń (AT)	100,0%	1.01	nieistotny udział

Poniższa tabela przedstawia dochody wynikające ze sprzedaży aktywów grupy:

tys. euro	Ogółem
Aktywa	(104 268)
Zobowiązania	94 823
Aktywa netto	(9 445)
Udziały mniejszościowe	13
Aktywa netto po odliczeniu udziałów mniejszościowych	(9 432)
Wartość firmy	(2)
Cena sprzedaży	10 486
Dochody netto ze sprzedaży aktywów grupy	1 052

Wpływ sprzedanych podmiotów zależnych na płynność odpowiada cenie sprzedaży, ponieważ nie istnieją dostępne płynne środki.

Transakcje walutowe

Sprawozdania finansowe spółek podlegających pełnej konsolidacji opracowane w walutach obcych przeliczono na euro zgodnie z metodą zmodyfikowanego kursu bieżącego na podstawie MSR 21. Kapitał własny przeliczono według historycznych kursów wymiany, a wszystkie pozostałe aktywa, zobowiązania i noty przeliczono według kursów wymiany obowiązujących w dniu sporządzenia bilansu. Różnice wynikające z przeliczenia kapitału własnego (historyczne kursy wymiany) wyrównano zatrzymanymi zyskami.

Pozycje rachunku wyników przeliczono według średnich kursów wymiany w roku, liczonych na podstawie kursów z końca miesiąca. Różnice pomiędzy kursami wymiany obowiązującymi w dniu sporządzenia sprawozdania finansowego a średnimi kursami wymiany stosowanymi w rachunku wyników rekompensowano kapitałem własnym.

Biorąc pod uwagę znaczenie gospodarcze podstawowych transakcji, pięć podmiotów zależnych nieposiadających siedziby w strefie euro jako swoją walutę sprawozdawczą stosowało euro. Pięć pozostałych podmiotów zależnych stosowało dolara amerykańskiego. Roof Russia S.A., Luksemburg, realizuje swoje transakcje i prowadzi refinansowanie w dolarach amerykańskich, dlatego walutą funkcjonalną tej spółki jest dolar amerykański. Ze względu na refinansowanie w euro, euro jest walutą funkcjonalną spółek Golden Rainbow International Limited, Tortola i Extra Year Investments Limited, Tortola.

Do przeliczeń walutowych zastosowano następujące kursy wymiany walut:

Kursy w jednostkach w przeliczeniu na euro	2009		2008	
	na 31.12	średni	na 31.12	średni
Albański lek (ALL)	137,960	131,975	123,800	122,931
Białoruski rubel (BYR)	4 106,110	3 841,162	3 077,140	3 157,684
Bośniacka marka (BAM)	1,956	1,956	1,956	1,956
Bułgarski lew (GBN)	1,956	1,956	1,956	1,956
Chorwacka kuna (HRK)	7,300	7,345	7,356	7,230
Czeska korona (CZK)	26,473	26,525	26,875	25,161
Węgierski forint (HUF)	270,420	280,304	266,700	251,255
Kazachski tenge (KZT)	212,840	203,742	170,890	177,714
Moldawski lei (MDL)	17,625	15,510	14,741	15,432
Polski złoty (PLN)	4,105	4,332	4,154	3,533
Rumuński lei (RON)	4,236	4,225	4,023	3,693
Rosyjski rubel (RUB)	43,154	44,068	41,283	36,691

Serbski dinar (RSD)	95,889	93,695	88,601	81,704
Słowacka korona (SKK)	-	-	30,126	31,314
Szwedzka korona (SEK)	10,252	10,609	10,870	9,665
Ukraińska hrywnia (UAH)	11,449	10,893	10,855	7,869
Amerykański dolar (USD)	1,441	1,396	1,392	1,473

Zasady dotyczące uznawania i wyceny

Instrumenty finansowe: uznawanie i wycena (MSR 39)

Zgodnie z MSR 39 aktywa finansowe, zobowiązania finansowe i pochodne instrumenty finansowe należy uznać w sprawozdaniu z pozycji finansowej. Instrument finansowy definiowany jest jako umowa, która powoduje powstanie aktywów finansowych jednego podmiotu oraz zobowiązań finansowych lub instrumentów finansowych drugiego podmiotu. Wycena instrumentów finansowych odbywa się zgodnie z kategoriami wyceny, do której dane instrumenty należą. Instrumenty finansowe definiowane są w następujących sposób:

1. Aktywa lub zobowiązania finansowe według wartości godziwej, uwzględniane w rachunku zysków i strat
  - a. aktywa/zobowiązania z tytułu towarów i usług
  - b. oznaczone instrumenty finansowe według wartości godziwej
2. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności
3. Kredyty i pożyczki
4. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
5. Zobowiązania finansowe.

1. Aktywa lub zobowiązania finansowe według wartości godziwej, uwzględniane w rachunku zysków i strat

a. Aktywa/zobowiązania z tytułu towarów i usług (handlowe)

Aktywa/zobowiązania z tytułu towarów i usług są pozyskiwane lub ponoszone głównie w celu wygenerowania zysków z tytułu krótkoterminowych wahań cen rynkowych. Papiery wartościowe (w tym krótka sprzedaż papierów wartościowych) oraz pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu są uznawane według swojej wartości godziwej. Jeżeli papiery wartościowe są notowane na giełdzie, wartość godziwa oparta jest na notowaniach giełdowych. Jeżeli tego typu ceny są niedostępne, stosuje się wewnętrzne ceny oparte na obliczeniach bieżącej wartości dla uruchomionych instrumentów finansowych i kontraktów futures lub modelach wyceny opcji dla opcji. Obliczenia bieżącej wartości oparte są na krzywej kuponu zerowego. Jako cenę opcji stosuje się formuły Black-Scholes 1972, Black 1976 lub Garman-Kohlhagen, w zależności od rodzaju opcji.

Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu są także wykazywane w ramach aktywów lub zobowiązań z tytułu towarów i usług. Dodatkowo wartości godziwe, z uwzględnieniem naliczonych odsetek (brudna cena), są uwzględniane w ramach aktywów handlowych. Ujemne wartości godziwe są uznawane w ramach zobowiązań handlowych. Dodatkowo i ujemne wartości godziwe nie podlegają unettowieniu. Zmiana brudnych cen uznawana jest w dochodach z działalności handlowej netto. Instrumenty pochodne, które nie są wykorzystywane ani w celach handlowych, ani jako zabezpieczenia są uznawane w pozycji 'pochodne instrumenty finansowe'. Ponadto zobowiązania wynikające z krótkiej sprzedaży papierów wartościowych są uznawane w zobowiązaniach handlowych.

b. Oznaczone instrumenty finansowe według wartości godziwej

Kategoria ta obejmuje głównie wszystkie aktywa finansowe, które w nieodwołalny sposób oznaczono jako instrumenty finansowe według wartości godziwej (tak zwana opcja godziwej wartości) po wstępnym uznaniu w sprawozdaniu z pozycji finansowej, bez względu na zamiar obrotu. Podmiot może stosować takie oznaczenie wyłącznie wtedy, gdy uzyskuje w ten sposób odpowiednie informacje, ponieważ grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub aktywów i pasywów finansowych jest zarządzana, a jej wyniki są wyceniane według wartości godziwej. Instrumentami tymi są dłużne papiery wartościowe oraz pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu lub papiery kapitałowe i pozostałe papiery wartościowe o zmiennych zyskach.

Tego typu instrumenty finansowe wyceniane są według wartości godziwej zgodnie z MSR 39. W sprawozdaniu z pozycji finansowej wykazywane są jako inwestycje finansowe. Bieżące dochody wykazywane są w ramach dochodów odsetkowych netto, natomiast wyniki wyceny i przychody ze sprzedaży w ramach dochodów netto z inwestycji finansowych.

Z drugiej strony zobowiązania oznaczane są jako instrumenty finansowe według wartości godziwej, by uniknąć rozbieżności w wycenie w odniesieniu do powiązanych instrumentów pochodnych. Wartość godziwa zobowiązań finansowych w ramach opcji wartości godziwej zawiera wszystkie czynniki ryzyka rynku, z uwzględnieniem tych związanych z ryzykiem kredytowym Grupy. Tego typu zobowiązania finansowe obejmują głównie ustrukturyzowane obligacje. Ich wartość godziwa ustalana jest poprzez dyskonto umownych przepływów pieniężnych przy użyciu skorygowanej krzywej ryzyka kredytowego, która odzwierciedla poziom, przy którym podobne instrumenty finansowe

mogłyby zostać wyemitowane w dniu sporządzenia sprawozdania finansowego. Parametry ryzyka rynku oceniane są w porównaniu do podobnych instrumentów finansowych, które utrzymywane są jako aktywa. Wyniki wyceny zobowiązań, które oznaczono jako instrumenty finansowe według wartości godziwej, wykazywane są w ramach dochodów z działalności handlowej netto.

2. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Niepochodne aktywa finansowe (papiery wartościowe o stałych lub możliwych do ustalenia płatnościach i stałych terminach zapadalności) zakupione z zamiarem i możliwością utrzymywania ich do terminu zapadalności wykazywane są w ramach inwestycji finansowych. Uznaje się je według umorzonych kosztów, a różnice podlegają umorzeniu przez cały okres do terminu zapadalności i są uznawane w rachunku wyników w pozycji 'dochody odsetkowe netto'. Jeżeli nastąpi utrata wartości, jest ona brana pod uwagę przy ustalaniu umorzonych kosztów, a stosowny odpis wykazywany jest w dochodach netto z inwestycji finansowych. Płatności kuponowe są także uznawane jako dochody odsetkowe netto. Sprzedaż takich instrumentów finansowych dozwolona jest jedynie w przypadkach określonych w MSR 39.

3. Kredyty i pożyczki

Kategoria ta obejmuje niepochodne aktywa finansowe o stałych lub możliwych do określenia płatnościach, dla których nie istnieje aktywny rynek. Wycenia się je według umorzonych kosztów. Jeżeli nastąpi utrata wartości, brana jest ona pod uwagę przy ustalaniu umorzonych kosztów. W przypadku różnicy pomiędzy kwotą zapłaconą a wartością godziwą, która ma charakter odsetkowy, stosuje się metodę efektywnej stopy procentowej, a kwota taka naliczana jest jako zysk lub strata. Zyski ze sprzedaży należności uznawane są w rachunku wyników w ramach rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości. Ponadto w pozycji tej wykazywane są także instrumenty dłużne, dla których nie ma aktywnego rynku.

Aktywa finansowe podlegają wystornowaniu w ramach sekurytyzacji, po sprawdzeniu, czy zabezpieczony podmiot specjalnego przeznaczenia wymaga uwzględnienia w raporcie skonsolidowanym, na podstawie ryzyka i premii albo testu kontrolnego zgodnie z MSR 39 po stwierdzeniu utraty kontroli nad umownymi prawami wynikającymi z aktywów finansowych.

4. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Ta kategoria aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmuje te instrumenty finansowe (głównie udziały kapitałowe, dla których nie istnieje aktywny rynek), które nie kwalifikują się do żadnej z trzech pozostałych kategorii. Wykazuje się je według wartości godziwej, jeżeli można ją wiarygodnie zmierzyć. Różnice z wyceny są prezentowane w ramach pozostałych ogólnych dochodów i uznawane wyłącznie w rachunku wyników jako dochody netto z inwestycji finansowych, jeżeli istnieją obiektywne przesłanki za utratą wartości. W przypadku instrumentów kapitałowych utrata wartości ma miejsce między innymi, jeżeli wartość godziwa jest znacząco lub przez dłuższy okres poniżej kosztów.

W Grupie instrumenty kapitałowe klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży są odpisywane, gdy wartość godziwa w ciągu ostatnich sześciu miesięcy przed dniem sporządzenia sprawozdania była o ponad 20 procent niższa niż wartość bilansowa lub w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy, średnio, o ponad 10 procent niższa od wartości bilansowej. Poza wskazaniami ilościowymi (zdarzenia aktywujące) pod uwagę brane są także wskazania jakościowe wynikające z MSR 39.59. Zabrania się uwzględniania wzrostu wartości w rachunku wyników dla instrumentów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, gdyż należy je raczej uznać w ramach pozostałych ogólnych dochodów jako rezerwę wartości godziwej (aktywa finansowe dostępne do sprzedaży). Oznacza to, że w rachunku wyników należy uwzględnić tylko zwiększenia lub zmniejszenia wartości.

Dla nienotowanych instrumentów kapitałowych, dla których nie można regularnie ocenić wiarygodnej wartości godziwej i które w związku z tym wyceniane są według kosztów pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości, nie można przedstawić wzrostu wartości.

Tego typu instrumenty finansowe wykazywane są w ramach inwestycji finansowych.

5. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania uznaje się według umorzonych kosztów. Zdyskontowane dłużne papiery wartościowe i podobne zobowiązania wycenia się według wartości bieżącej. Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej wykazuje się w ramach zobowiązań według wartości godziwej uwzględnianych w rachunku zysków i strat.

Przekwalifikowanie

Zgodnie z MSR 39.50, w wyjątkowych okolicznościach, niepochodne instrumenty finansowe klasyfikowane jako aktywa handlowe oraz instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży mogą zostać przekwalifikowane na aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz kredyty i pożyczki. W przeciwieństwie do poprzedniego roku w 2009 roku nie skorzystano z możliwości przekwalifikowania. Więcej szczegółów na ten temat przedstawiono w Nocie (20) Inwestycje finansowe.

Wartość godziwa

Wartość godziwa to kwota, za którą aktywa można wymienić, a zobowiązania rozliczyć pomiędzy dobrze poinformowanymi, chętnymi stronami w ramach transakcji rynkowej.

Notowanie na aktywnym rynku (poziom I)

Jeżeli dostępne są ceny rynkowe, wartość godziwa znajduje odzwierciedlenie w cenie rynkowej. Kategoria ta obejmuje instrumenty kapitałowe znajdujące się w obrocie giełdowym, instrumenty dłużne znajdujące się w obrocie międzybankowym oraz instrumenty pochodne będące przedmiotem transakcji giełdowych.

Techniki wyceny oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (poziom II)

Gdy brak jest aktualnych cen kupna i sprzedaży dla instrumentów finansowych, bieżącą wartość godziwą ustala się na podstawie cen podobnych instrumentów finansowych lub ceny takie są ustalane na podstawie przyjętych metod wyceny, obejmujących możliwe do zaobserwowania ceny i parametry (szczególnie obliczenie bieżącej wartości lub model ceny opcji). Metody te dotyczą większości pozagiełdowych instrumentów pochodnych oraz nienotowanych instrumentów dłużnych.

Techniki wyceny nieoparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (poziom III)

Jeżeli brak jest możliwych do zaobserwowania kursów lub cen, wartość godziwa wyceniana jest na podstawie odpowiednich modeli wyceny. Korzystanie z takich modeli wymaga od kierownictwa przyjęcia założeń i szacunków. Zakres takich założeń i szacunków zależy od przejrzystości ceny instrumentu finansowego, rynku oraz złożoności instrumentu.

Kategorie instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 7

Ponieważ charakter instrumentów finansowych prezentowany jest już poprzez klasyfikację pozycji sprawozdania z pozycji finansowej, kategorie takie tworzone są zgodnie z pozycjami, które uwzględniają instrumenty finansowe. Kategorie instrumentów finansowych po stronie aktywów obejmują rezerwę pieniężną, kredyty i pożyczki dla banków, kredyty i pożyczki dla klientów, aktywa handlowe, pochodne instrumenty finansowe, instrumenty pochodne w ramach zabezpieczeń (hedging) oraz inwestycje finansowe (w tej kategorii uwzględnia się aktywa finansowe, które nie są przedmiotem niezależnego obrotu na aktywnym rynku oraz które są wykazywane według kosztów). Instrumenty finansowe po stronie pasywów obejmują zobowiązania z tytułu działalności handlowej, pochodne instrumenty finansowe, instrumenty pochodne w ramach zabezpieczeń (hedging), lokaty banków, lokaty klientów, wyemitowane dłużne papiery wartościowe oraz kapitał podporządkowany.

Klasy	Wartość godziwa	Umorzone koszty wyceny	Pozostałe	Kategoria zgodnie z MSR 39
Klasy aktywów				
Rezerwa pieniężna			wartość nominalna	nie dotyczy
Aktywa handlowe	X			przeznaczone do obrotu
Instrumenty pochodne	X			przeznaczone do obrotu
Kredyty i pożyczki dla banków		X		kredyty i pożyczki
Kredyty i pożyczki dla klientów		X		kredyty i pożyczki
z czego leasing finansowy		X		nie dotyczy
Inwestycje finansowe	X			według wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat
Inwestycje finansowe	X			dostępne do sprzedaży
Inwestycje finansowe		X		utrzymywane do terminu zapadalności
z czego niepodlegające obrotowi na aktywnym rynku			wg kosztów	dostępne do sprzedaży
Dodatknie wartości godziwe instrumentów pochodnych dla celów zabezpieczeń (hedging) (MSR 39)	X			nie dotyczy
Klasy zobowiązań				
Zobowiązania handlowe	X			przeznaczone do obrotu
Instrumenty pochodne	X			przeznaczone do obrotu
Lokaty banków		X		zobowiązania finansowe
Lokaty klientów		X		zobowiązania finansowe
Kapitał podporządkowany		X		zobowiązania finansowe
Wyemitowane dłużne papiery wart.		X		zobowiązania finansowe
Wyemitowane dłużne papiery wart.	X			według wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat
Ujemne wartości godziwe instrumentów pochodnych dla celów zabezpieczeń (hedging) (MSR 39)	X			nie dotyczy

Instrumenty pochodne

Grupa wykorzystuje instrumenty pochodne, w tym swapy, standardowe kontrakty typu forward, futures, kredytowe instrumenty pochodne, opcje i podobne kontrakty. W ramach swojej normalnej działalności Grupa zawiera różne transakcje na pochodnych instrumentach finansowych w celach handlowych lub hedgingowych. Grupa stosuje instrumenty pochodne, aby spełnić wymagania klientów dotyczące zarządzania ryzykiem, zarządzania i zabezpieczenia ryzyka oraz generowania zysków w ramach obrotów firmowych. Instrumenty pochodne są wstępnie uznawane w momencie transakcji według wartości godziwej, a następnie rewaloryzowane według wartości godziwej. Zyski lub straty z wyceny uznaje się bezzwłocznie jako dochody netto z instrumentów pochodnych, chyba że instrumenty pochodne

oznaczono jako instrumenty hedgingowe dla celów rachunkowości zabezpieczeń i tego typu zabezpieczenie jest ważne. Moment uznania zależy tutaj od rodzaju relacji hedgingowych.

Instrumenty pochodne stosowane w celu zabezpieczenia przed ryzykiem rynku (z wykluczeniem aktywów/zobowiązań handlowych) dla niejednorodnego portfela nie spełniają warunków księgowości zabezpieczeń określonych w MSR 39. Uznaje się je w następujący sposób – cena brudna jest księgowana w ramach instrumentów pochodnych w sprawozdaniu z pozycji finansowej (dodatnia wartość godziwa po stronie aktywów i ujemna wartość godziwa po stronie pasywów). Zmiana wartości takich instrumentów pochodnych, na podstawie ceny czystej, jest wykazywana w ramach dochodów netto z instrumentów pochodnych, a odsetki uznaje się w ramach dochodów odsetkowych netto.

Kredytowe instrumenty pochodne, których wartość zależy od przyszłych określonych zdarzeń kredytowych (lub ich braku), wykazywane są w ramach instrumentów pochodnych (dodatnia wartość godziwa po stronie aktywów i ujemna wartość godziwa po stronie pasywów). Zmiany wyceny uznaje się w ramach dochodów netto z instrumentów pochodnych.

Księgowość zabezpieczeń

Jeżeli instrumenty pochodne utrzymywane są w celu zarządzania ryzykiem i jeżeli odpowiednie transakcje spełniają ustalone kryteria, Grupa stosuje księgowość zabezpieczeń. Grupa oznacza instrumenty hedgingowe, głównie instrumenty pochodne, jako hedging wartości godziwej, hedging przepływów pieniężnych lub hedging inwestycji netto w operacje zagraniczne (hedging kapitałowy). Na początku transakcji hedgingowej dokumentuje się relację pomiędzy instrumentem podstawowym i zabezpieczającym, z uwzględnieniem celów zarządzania ryzykiem. Ponadto od początku oraz w trakcie transakcji hedgingowej należy udokumentować, że wartość godziwa lub hedging przepływów pieniężnych jest w dużym stopniu efektywny.

a. Zabezpieczenie wartości godziwej

Księgowość zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 dotyczy tych instrumentów pochodnych, które są wykorzystywane w celu zabezpieczenia wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych. W szczególności tego typu ryzyku podlega działalność kredytowa, jeżeli dotyczy kredytów o stałym oprocentowaniu. Swapy stopy procentowej, które spełniają warunki konieczne rachunkowości zabezpieczeń kontraktowane są w celu zabezpieczenia przed ryzykiem stóp procentowych wynikającym z kredytów. Transakcje hedgingowe są formalnie dokumentowane, stale oceniane i oceniane jako bardzo efektywny sposób zabezpieczenia. Innymi słowy, przez cały okres zabezpieczenia można założyć, że zmiana wartości godziwej zabezpieczanej pozycji jest prawie w całości równoważona zmianą wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz że faktyczne wyniki mieszczą się w przedziale od 80 do 125 procent.

Instrumenty pochodne utrzymywane w celu zabezpieczenia wartości godziwych poszczególnych pozycji sprawozdania z pozycji wyceny (z wyjątkiem aktywów/zobowiązań handlowych) są uznawane według swojej wartości godziwej (brudnych cen) w ramach instrumentów pochodnych (po stronie aktywów – dodatnie brudne ceny, po stronie pasywów – ujemne brudne ceny). Zmiana wartości bilansowej zabezpieczanej pozycji (aktywów lub zobowiązań) przypisywana jest bezpośrednio odpowiednim pozycjom sprawozdania z pozycji finansowej i wykazywana odrębnie w notach. Zarówno efekt zmian wartości bilansowej pozycji wymagających zabezpieczenia, jak i efekt zmian czystych cen instrumentów pochodnych są uznawane w ramach dochodów netto z instrumentów pochodnych (dochody netto z rachunkowości zabezpieczeń).

b. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych zgodnie z MSR 39 dotyczy tych instrumentów pochodnych, które są stosowane w celu zabezpieczenia przed ryzykiem wahań przyszłych przepływów pieniężnych. Tego typu ryzyku przepływów pieniężnych podlegają szczególnie zobowiązania o zmiennym oprocentowaniu. Swapy stóp procentowych stosowane w celu zabezpieczenia przed ryzykiem wahań przepływów pieniężnych wynikających z konkretnych pozycji o zmiennym oprocentowaniu zostały uznane w następujący sposób – instrument zabezpieczający uznano według wartości godziwej, dlatego też zmiany czystej ceny odnotowano jako odrębną pozycję w ramach pozostałych ogólnych dochodów.

c. Zabezpieczenie inwestycji netto w zagraniczne operacje (hedging kapitałowy)

W Grupie inwestycje w ekonomiczne niezależne podjednostki (MSR 39.102) zabezpieczano w celu zmniejszenia różnic wynikających z przeliczenia kapitału własnego. Jako instrumenty zabezpieczające stosuje się głównie zobowiązania w walucie obcej, opcje walutowe, walutowe kontrakty futures i swapy walutowe.

Jeżeli zabezpieczenie jest skuteczne, wynikające z niego zyski lub straty z przeliczeń walutowych uznaje się i wykazuje odrębnie w ramach pozostałych ogólnych dochodów.

Nieefektywną część zabezpieczenia uznaje się w ramach dochodów z działalności handlowej netto. Powiązane elementy odsetkowe wykazywane są w dochodach odsetkowych netto. Ze względu na zastosowane przepisy dotyczące wyjątków, zgodnie z MSR 12.39, nie obliczono żadnych odroczonej podatku.

Wyrównanie

Jeżeli ustalono tożsamość kredytobiorcy i kredytodawcy, następuje zrównoważenie kredytów i zobowiązań o pasujących terminach i walutach, wyłącznie wtedy, gdy na mocy umowy lub innego postanowienia istnieje takie legalne prawo, a tego typu wyrównanie jest zgodne z faktycznie oczekiwanym kursem prowadzonej działalności.

Rezerwa pieniężna

Rezerwa pieniężna obejmuje środki pieniężne w kasie oraz wypłacane na żądanie środki w banku centralnym. Wykazuje się je według wartości nominalnej.

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

W dniu sporządzenia każdego sprawozdania finansowego ocenia się, czy istnieją jakiegokolwiek obiektywne dowody, że wartość aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych uległa zmniejszeniu. Wartość aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych ulega zmniejszeniu i ponoszone są straty z tytułu utraty wartości, jeżeli:

- istnieją obiektywne dowody na utratę wartości w wyniku straty, która nastąpiła po wstępnym uznaniu aktywów i przed dniem sporządzenia sprawozdania finansowego („strata”),
- taka strata (lub straty) wpływa na szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne z aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych oraz
- można wiarygodnie oszacować kwotę.

Ryzyko kredytowe uwzględniane jest poprzez ustanowienie rezerw na indywidualne odpisy z tytułu utraty wartości oraz rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości portfela. Te ostatnie obejmują rezerwy z tytułu utraty wartości portfeli kredytów o identycznych profilach ryzyka, jakie mogą być łączone na określonych warunkach. W segmencie detalicznym rezerwy tworzy się zgodnie z portfelem produktów i dniami zaległości. Rezerwy na odpisy indywidualne i portfelowe nie podlegają unettowieniu w stosunku do odpowiednich należności, ale wykazywane są odrębnie w sprawozdaniu z pozycji finansowej.

W przypadku ryzyka kredytowe związanego z kredytami i pożyczkami dla klientów, rezerwy tworzone są w kwocie oczekiwanej straty zgodnie z jednolitymi standardami Grupy. Ryzyko straty istnieje, jeżeli zdyskontowane prognozowane kwoty spłaty i płatności odsetkowych są niższe niż wartość bilansowa kredytów, uwzględniając zabezpieczenia kredytowe. Odpisy z tytułu utraty wartości portfela obliczane są zgodnie z modelami wyceny, które stosuje się, by oszacować oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne dla kredytów w odpowiednim portfelu kredytowym na podstawie historii strat. Odbywa się to regularnie zgodnie z warunkami gospodarczymi. Dla portfeli detalicznych bez własnej udokumentowanej historii strat jako bazę porównawczą stosuje się wartości referencyjne grupy rówieśniczej.

Cała rezerwa na odpisy z tytułu utraty wartości wynikające z kredytów wykazanych w sprawozdaniu z pozycji finansowej (rezerwy na indywidualne straty kredytowe i rezerwy portfelowe) prezentowana jest jako odrębna pozycja po stronie aktywów, poniżej kredytów i pożyczek dla banków i klientów. Rezerwa na odpisy z tytułu utraty wartości wynikające z transakcji nieuwzględnionych w sprawozdaniu z pozycji finansowej wykazywana jest w ramach rezerw na zobowiązania i obciążenia.

Wyksięgowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Wyksięgowanie aktywów finansowych

Aktywa finansowe podlegają wyksięgowaniu, jeżeli prawa umowne do przepływów pieniężnych wynikających z aktywów finansowych wygasną lub gdy Grupa przeniesie takie prawa lub jeżeli Grupa ma obowiązek, po spełnieniu określonych kryteriów, przekazać przepływy pieniężne innemu odbiorcy. Przeniesione aktywa podlegają wyksięgowaniu, jeżeli przeniesiono wszystkie rodzaje istotnego ryzyka oraz premie z tytułu własności aktywów.

Transakcje sekuraryzacyjne

Grupa zamienia na zbywalne papiery wartościowe kilka aktywów finansowych z tytułu transakcji z prywatnymi klientami oraz przedsiębiorstwami poprzez ich sprzedaż podmiotowi specjalnego przeznaczenia, który emituje papiery wartościowe dla inwestorów. Przeniesione aktywa podlegają wyksięgowaniu w całości lub częściowo. Prawo do zamienionych na zbywalne papiery wartościowe aktywów może zostać zatrzymane w formie transzy typu junior lub transzy podporządkowanej, roszczeń odsetkowych albo innych rodzajów roszczeń (zatrzymane prawa).

Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Grupa wyksięguje zobowiązania finansowe, jeżeli zobowiązania Grupy zostały zapłacone, wygasły lub zostały uchylone.

Oryginalne umowy sprzedaży i wykupu

W przypadku oryginalnej transakcji sprzedaży i wykupu strona przekazująca sprzedaje aktywa stronie trzeciej i jednocześnie zgadza się wykupić takie aktywa po uzgodnionej cenie i w uzgodnionym czasie. Aktywa pozostają w sprawozdaniu z pozycji finansowej strony przekazującej i są wyceniane jak pozycja sprawozdania, w której je uwzględniono. Wpływy pieniężne z transakcji sprzedaży i wykupu uznaje się w sprawozdaniu z pozycji finansowej jako lokaty od banków lub klientów w zależności, kto jest partnerem transakcyjnym.

W ramach umów wykupu odwrotnego aktywa nabywane są wraz ze zobowiązaniem do ich odsprzedaży w przyszłości. Wpływy pieniężne wynikające z tego typu umów rejestruje się w sprawozdaniu z pozycji finansowej w ramach kredytów i pożyczek dla banków albo kredytów i pożyczek dla klientów.

Koszty odsetkowe z tytułu umów sprzedaży i wykupu oraz dochody odsetkowe z tytułu umów odwrotnej sprzedaży i wykupu naliczane są liniowo w całym okresie do terminu zapadalności i wykazywane są w ramach dochodów odsetkowych netto.

Kredyty oparte na papierach wartościowych

Transakcje kredytowe oparte na papierach wartościowych prezentowane są w taki sam sposób jak oryginalne umowy sprzedaży i wykupu. Oznacza to, że pożyczone drugiej stronie papiery wartościowe pozostają w portfelu papierów wartościowych i są wyceniane zgodnie z MSR 39. Pożyczone od drugiej strony papiery wartościowe nie są uznawane ani wyceniane. Kredytowe zabezpieczenie pieniężne dostarczone w ramach transakcji kredytowych opartych na papierach wartościowych wykazywane jest jako roszczenie, a zabezpieczenie otrzymane wykazywane jest jako zobowiązanie.

Leasing

Transakcje leasingowe klasyfikowane są zgodnie ze swoją strukturą umową w następujący sposób.

Leasing finansowy

Gdy prawie całe ryzyko i prawie wszystkie korzyści z tytułu leasingowanych aktywów przechodzą na leasingobiorcę, Grupa jako leasingodawca uznaje taką transakcję jako kredyt dla banków lub klientów. Kwota kredytu odpowiada kwocie inwestycji netto. Przychody z leasingu finansowego są rozłożone według stałej okresowej stopy zaległych inwestycji netto w transakcje leasingowe. W ramach leasingu finansowego leasingobiorca posiada aktywa, które wykazywane są w odpowiedniej pozycji rzeczowych środków trwałych, odpowiadającej zobowiązaniu leasingowemu.

Leasing operacyjny

Leasing operacyjny ma miejsce, gdy ryzyko i korzyści z tytułu własności pozostają po stronie leasingodawcy. Leasingowane aktywa są przypisywane Grupie w ramach rzeczowych środków trwałych i amortyzowane zgodnie z zasadami dotyczącymi odpowiedniego rodzaju środków trwałych.

Dochody z tytułu najmu pochodzące z odpowiedniego przedmiotu leasingu są umarzane liniowo przez cały okres obowiązywania umowy leasingowej i wykazywane w ramach pozostałych dochodów operacyjnych netto. Koszty operacyjne leasingu są z zasady umarzane liniowo przez cały okres obowiązywania umowy leasingowej i wykazywane jako koszty administracyjne.

Udziały kapitałowe

Udziały w podmiotach zależnych nieuwzględnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ze względu na swoje małe znaczenie oraz udziały w spółkach, które nie są wyceniane metodą kapitałową wykazuje się w ramach inwestycji finansowych i wycenia według umorzonych kosztów, jeżeli ceny udziałów są niedostępne.

Pozostałe udziały uznawane są wstępnie jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Zmiany wartości są uznawane w pozostałych ogólnych dochodach. Odpisy z tytułu utraty wartości prezentuje się w dochodach netto z inwestycji finansowych.

Wartości niematerialne i prawne

W pozycji tej uwzględniane są opracowane przez Grupę oraz nabyte oprogramowanie, prawa do marki, nabyte bazy klientów i w szczególności wartość firmy. Wartość firmy i pozostałe wartości niematerialne i prawne (np. prawa do marki) bez ustalonego okresu użytkowania sprawdzane są pod kątem utraty wartości w każdym dniu sporządzenia bilansu i za każdym razem, gdy wystąpi taka potrzeba, w ciągu roku. Zawsze, gdy zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują, że nie istnieją już oczekiwane korzyści, należy dokonać odpisu z tytułu utraty wartości zgodnie z MSSF 3.

Nabyte wartości niematerialne i prawne (oprogramowanie i baza klientów) o możliwym do ustalenia okresie użytkowania podlegają kapitalizacji według kosztów nabycia i są umarzane przez cały szacunkowy okres użytkowania.

Wewnętrznie opracowane wartości niematerialne i prawne obejmują wyłącznie oprogramowanie. Oprogramowanie kapitalizowane jest, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że przyszłe korzyści ekonomiczne możliwe do przypisania takim aktywom przysługiwać będą przedsiębiorstwu i można w wiarygodny sposób zmierzyć koszt aktywów.

Okres użytkowania oprogramowania wynosi od czterech do pięciu lat i może być dłuższy dla znaczących projektów związanych z oprogramowaniem. Okres użytkowania nabytej bazy klientów ustalono na siedem lat dla klientów korporacyjnych i 20 lat dla nabytej bazy klientów w segmencie detalicznym Raiffeisen Bank Aval JSC. Dla banków Impexbank (fuzja z ZAO Raiffeisenbank) i eBanka (fuzja z Raiffeisenbank a.s.) okres użytkowania ustalono na pięć lat.

Rzeczowe środki trwałe

Rzeczowe środki trwałe wycenia się według kosztów nabycia lub konwersji pomniejszonych o planowaną amortyzację. Dla tego typu aktywów stosuje się amortyzację liniową opartą na następujących okresach użytkowania:

Okres użytkowania	Lata
Budynki	25-50
Mebles i sprzęt biurowy	5-10
Sprzęt komputerowy	3-5

Grunty nie podlegają planowej amortyzacji.

Oczekiwane okresy użytkowania, pozostałe wartości i metody amortyzacji podlegają corocznej analizie, by uwzględnić wszelkie niezbędne przyszłe zmiany szacunkowych obliczeń. Jeżeli spodziewana jest stała utrata wartości, stosuje się nadzwyczajne odpisy. Jeżeli przyczyna odpisów traci moc, następuje zwiększenie wartości aż do kwoty umorzonych kosztów aktywów.

Zyski i straty wynikające ze sprzedaży aktywów ustala się jako różnicę pomiędzy przychodami i wartością bilansową aktywów i są uznawane w pozostałych dochodach operacyjnych netto. Po wycofaniu aktywów pozostała wartość bilansowa jest także uznawana w rachunku wyników.

Nieruchomości inwestycyjne

Są to nieruchomości utrzymywane w celu uzyskania dochodów z tytułu najmu i/lub w celu zwiększenia kapitału. Nieruchomości inwestycyjne wykazywane są według umorzonych kosztów przy użyciu modelu kosztów dozwolonego zgodnie z MSR 40 i są uznawane w ramach rzeczowych środków trwałych ze względu na ich mniejsze znaczenie. Dochody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych wykazywane są w ramach pozostałych dochodów operacyjnych netto.

Zapasy

Zapasy wyceniane są według kosztów lub możliwej do zrealizowania wartości netto, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa. Jeżeli koszty nabycia są wyższe od możliwej do zrealizowania wartości netto na dzień sporządzenia bilansu lub jeżeli ograniczone użytkowanie lub dłuższe okresy przechowywania spowodowały zmniejszenie wartości zapasów, stosuje się odpisy wartości.

Aktywa długoterminowe przeznaczone na sprzedaż i zaprzestana działalność

Aktywa długoterminowe i zaprzestana działalność klasyfikowane są jako przeznaczone na sprzedaż, gdy powiązana wartość bilansowa zostanie z zasady odzyskana raczej w ramach transakcji sprzedaży niż ciągłego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniono wyłącznie wtedy, gdy sprzedaż jest wysoce prawdopodobna i aktywa (lub zaprzestana działalność) są bezzwłocznie dostępne do sprzedaży oraz gdy w taką sprzedaż angażuje się kierownictwo. Ponadto transakcja sprzedaży musi zostać zrealizowana w ciągu 12 miesięcy.

Aktywa długoterminowe i zaprzestana działalność klasyfikowane jako przeznaczone na sprzedaż wyceniane są według swojej pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa, i wykazywane w ramach pozostałych aktywów.

Rezerwy na zobowiązania i obciążenia

Rezerwy uznawane są, gdy Grupa posiada aktualne zobowiązanie wynikające z przeszłego zdarzenia, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że zobowiązana je uregulować oraz gdy możliwe jest wiarygodne oszacowanie takiej kwoty. Poziom rezerw obliczany jest szacunkowo na podstawie oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, uwzględniając ryzyko i niepewności stanowiące podstawę zobowiązania do wypełnienia obowiązku.

Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania

Wszystkie zdefiniowane plany świadczeń dotyczące tak zwanego kapitału społecznego (rezerwy na emerytury, rezerwy na odprawy, rezerwy na premie jubileuszowe) wyceniane są zgodnie z metodą prognozowanego kredytu jednostkowego według MSR 19 Świadczenia pracownicze.

Aktuarialne obliczenie zobowiązań emerytalnych dla aktywnych pracowników opiera się na następujących założeniach. Obliczenia oparte są na założonym wieku emerytalnym wynoszącym 65 lat oraz podlegają przejściowym przepisom ustawowym i szczególnym ustaleniom zawartym w poszczególnych umowach.

Zyski lub straty aktuarialne liczone dla obowiązków emerytalnych uznaje się bezpośrednio w zyskach. Nie stosowano prawa głosu zgodnie z MSR 19.92 (metoda korytarzowa).

Procent	2009	2008
Stopa procentowa	4,75	6,0
Efektywny wzrost wynagrodzeń dla aktywnych pracowników	3,0	3,0
Indywidualny rozwój kariery aktywnych pracowników	2,0	2,0
Oczekiwany wzrost świadczeń emerytalnych	2,0	2,0
Oczekiwany zwrot z aktywów planu	4,25	4,25

Aktuarialne obliczenia odpraw i premii jubileuszowych oparto na następujących założeniach.

Podstawę biometryczną do obliczenia rezerw na emerytury, odprawy i premie jubileuszowe austriackich spółek stanowi AVÖ 2008-P-Rechnungsgrundlagen für die Pensionsversicherung (Ramy obliczeniowe dotyczące ubezpieczeń emerytalnych) – Pagler & Pagler, przy zastosowaniu wariantu dla pracowników wynagradzanych na podstawie umowy o pracę. W pozostałych krajach do obliczeń zastosowano porównywalne parametry aktuarialne.

Zdefiniowane plany świadczeń

W ramach zdefiniowanych planów świadczeń spółka płaci stałe składki odrębnemu podmiotowi (funduszowi). Płatności takie uznaje się w kosztach osobowych w rachunku wyników.

Kapitał podporządkowany

Pozycja ta obejmuje kapitał podporządkowany oraz kapitał zapasowy. Aktywa wymienione i niewymienione na zbywalne papiery wartościowe są podporządkowane, jeżeli – w przypadku likwidacji lub upadłości – określone zobowiązania mogą zostać wypełnione dopiero po uregulowaniu roszczeń innych (niepodporządkowanych) wierzycieli. Kapitał zapasowy obejmuje lokaty udostępnione bankowi przez przynajmniej osiem lat przez strony trzecie, od których możliwa jest wypłata odsetek, pod warunkiem że rachunek wykazuje zyski (przez zmianą stanu rezerw) oraz które w przypadku niewypłacalności spłacane są dopiero po zaspokojeniu wszystkich pozostałych dłużników.

Wynagrodzenie oparte na akcjach

Zarząd Raiffeisen International Bank-Holding AG uzyskał zgodę Rady Nadzorczej na ustanowienie programu motywacyjnego opartego na akcjach (SIP), na podstawie którego pracownikom spełniającym określone kryteria w kraju i za granicą oferuje się przydział akcji spółki za uzyskane wyniki, przez określony czas. Do udziału w programie kwalifikują się wszyscy członkowie Zarządu Raiffeisen International Bank-Holding AG, członkowie zarządów podmiotów zależnych banku oraz wybrani pracownicy kierownictwa wyższego szczebla w Raiffeisen International Bank-Holding AG i jego podmiotów stowarzyszonych.

Liczba akcji zwyczajnych Raiffeisen International Bank-Holding AG, która zostanie faktycznie przekazana, zależy od spełnienia dwóch kryteriów dotyczących wyników – docelowego średniego zwrotu na kapitale własnym (ROE) oraz całkowitego zwrotu dla akcjonariuszy (TSR) za akcje Raiffeisen International Bank-Holding AG w odniesieniu do całkowitego zwrotu dla akcjonariuszy w indeksie DJ EURO STOXX BANKS po trzyletnim okresie karencji. Ponadto beneficjenci muszą być aktywnymi pracownikami Raiffeisen International. Udział w programie jest dobrowolny.

Wszelkiego rodzaju wynagrodzenie oparte na akcjach uznaje się zgodnie z MSSF 2 (Płatności oparte na akcjach) jako koszty osobowe i księguje bezpośrednio w kapitale własnym.

Procent	2009	2008
Stopa procentowa	4,75	6,0
Średni wzrost wynagrodzeń	3,0	3,0
Indywidualny rozwój kariery	2,0	2,0

Dochody odsetkowe netto

Odsetki i podobne dochody uwzględniają przede wszystkim dochody odsetkowe z kredytów i pożyczek dla banków i klientów oraz z papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu. Ponadto bieżące dochody z akcji i innych papierów wartościowych o zmiennych zyskach (szczególnie dywidendy), dochody z udziałów kapitałowych oraz inwestycji wycenianych metodą kapitałową, a także podobne dochody liczone jako odsetki są także wykazywane w ramach dochodów odsetkowych netto. Zapłacone odsetki i podobne opłaty obejmują przede wszystkim zapłacone odsetki od lokat banków i klientów oraz wyemitowanych papierów dłużnych i kapitału podporządkowanego. Dochody odsetkowe i koszty odsetkowe nalicza się w okresie sprawozdawczym.

Dochody netto z opłat i prowizji

Dochody netto z opłat i prowizji obejmują głównie dochody i koszty wynikające z przelewów płatniczych, wymiany walutowej oraz działalności kredytowej. Dochody i koszty opłat i prowizji naliczane są w okresie sprawozdawczym.

Dochody z działalności handlowej netto

Dochody z działalności handlowej netto obejmują marże transakcyjne wynikające z wymiany walutowej, wyniki aktualizacji wyceny kursów walut oraz wszystkie zrealizowane i niezrealizowane zyski i strat z aktywów i zobowiązań finansowych według wartości godziwej. Ponadto w pozycji tej uwzględnia się wszystkie dochody odsetkowe i dochody z dywidendy możliwe do przypisania działalności transakcyjnej, a także związane z nimi koszty refinansowania.

Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne uwzględniają koszty pracownicze i pozostałe koszty administracyjne, a także umorzenie/amortyzację i odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Podatki dochodowe

Odroczone podatki uznaje się i oblicza zgodnie z MSR 12, stosując metodę opartą na zobowiązaniach. Odroczone podatki oparte są na wszystkich tymczasowych różnicach wynikających z porównania wartości bilansowych aktywów i zobowiązań na kontach MSSF z bazą podatkową aktywów i zobowiązań i podlegają wystornowaniu w przyszłości. Odroczone podatki liczy się przy użyciu stóp podatkowych obowiązujących w danym kraju. Aktywa z tytułu odroczonego podatku należy także uznać w odniesieniu do przeniesienia straty podatkowej, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że dostępne będą wystarczające zyski podlegające opodatkowaniu, które będzie można wykorzystać w celu odliczenia przeniesienia straty podatkowej w tym samym podmiocie. Aktywa z tytułu odroczonego podatku i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku w tym samym podmiocie podlegają unettowaniu.

Ulgi i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego wykazywane są odrębnie odpowiednio jako pozostałe aktywa i rezerwy podatkowe.

Pozostałe ogólne dochody

Pozostałe ogólne dochody uwzględniają wszystkie dochody i koszty bezpośrednio uznawane w kapitale własnym zgodnie ze standardami MSSF. Pozostałe ogólne dochody obejmują różnice walutowe wynikające z przeliczenia kapitału własnego w walucie obcej, zmiany wynikające z zabezpieczenia inwestycji netto w zagranicznym podmiocie (zabezpieczenie kapitałowe), efektywną część zabezpieczenia przepływów pieniężnych, zmiany wynikające z wyceny aktywów finansowych dostępnych na sprzedaż oraz odroczone podatki z tytułu powyższych pozycji.

Działalność powiernicza

Transakcje wynikające z posiadania i lokowania aktywów w imieniu stron trzecich nie są wykazywane w sprawozdaniu z pozycji finansowej. Opłaty z tytułu takich transakcji uwzględnia się w dochodach netto z opłat i prowizji.

Gwarancje finansowe

Zgodnie z MSR 39 gwarancja finansowa jest umową, na mocy której gwarant zobowiązany jest uregulować płatności jako rekompensatę dla strony, dla której gwarancja została wystawiona, z tytułu strat wynikających z sytuacji, w której dłużnik nie spełnia swoich obowiązków płatniczych w terminie zgodnie z oryginalnymi warunkami instrumentu dłużnego. W dniu uznania gwarancji finansowej wstępna wartość godziwa odpowiada na warunkach rynkowych premii w dniu podpisania umowy. Przy dalszej wycenie zobowiązanie kredytowe należy przedstawić jako rezerwę zgodnie z MSR 37.

Zobowiązania warunkowe i finansowe

Grupa posiada zobowiązania warunkowe wynikające z gwarancji, gwarancji kredytowych, akredytyw i zobowiązań kredytowych uznawanych według wartości godziwej. Gwarancje stosuje się w sytuacji, w której Grupa gwarantuje zapłatę wierzycielowi, aby wypełnić obowiązek strony trzeciej. Nieodwołalne linie kredytowe należy wykazywać w momencie wystąpienia ryzyka kredytowego. Dotyczy to zobowiązań udzielenia kredytu, zakupu papierów wartościowych lub wydania gwarancji albo akceptu. Rezerwy na straty kredytowe z tytułu zobowiązań warunkowych oraz nieodwołalnych zobowiązań kredytowych wykazywane są jako rezerwy na zobowiązania i obciążenia.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych prezentuje zmianę stanu środków pieniężnych i pozostałych aktywów pieniężnych spółki poprzez środki pieniężne netto z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej. Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej obejmują przychody ze sprzedaży lub płatności z tytułu nabycia inwestycji finansowych i rzeczowych środków trwałych. Środki pieniężne netto z działalności finansowej uwzględniają wszystkie przepływy pieniężne z kapitału własnego, zadłużenia podporządkowanego i kapitału udziałowego. Wszystkie pozostałe przepływy pieniężne są, zgodnie z międzynarodowymi praktykami dla instytucji finansowych, przypisywane przepływom pieniężnym z działalności operacyjnej.

Sprawozdawczość według segmentów

Noty na temat sprawozdawczości według segmentów przedstawiono w rozdziale poświęconym raportom segmentów.

Uwagi dotyczące charakteru i zakresu ryzyka

Informacje na temat ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych przedstawiono w odpowiednich notach. Raport na temat ryzyka uwzględnia w szczególności szczegółowe informacje w podziale na ryzyko kredytowe, ryzyko kraju, ryzyko koncentracji, ryzyko rynku i ryzyko płynności.

Zarządzanie kapitałem

Informacje na temat zarządzania kapitałem, ustawowych funduszy własnych oraz aktywów ważonych ryzykiem przedstawiono w nocie (53) Zarządzanie kapitałem i ustawowe fundusze własne.

Noty do sprawozdania finansowego

(1) Rachunek wyników zgodnie z kategoriami wyceny

Poniższa tabela prezentuje rachunek wyników zgodnie z kategoriami wyceny przewidzianymi w MSR 39

tys. euro	2009	2008
Zyski (straty) netto na aktywach i zobowiązaniach finans. przeznaczonych do obrotu	846 224	(308 461)
Aktywa finansowe i zobowiązania według wartości godziwej w RZiS	685 843	(702 797)
Dochody odsetkowe netto	345 001	346 833
Zyski (straty) netto na aktywach i zobowiązaniach finans. według wartości godziwej w RZiS	340 842	(1 049 630)
Aktywa finansowe dostępne na sprzedaż	3 490	352 262
Dochody odsetkowe netto	104 790	197 994
Zrealizowane zyski (straty) netto na aktywach finansowych niewycenianych według wartości księgowej w RZiS	15 274	183 252
Odpisy z tytułu aktywów finansowych niewycenionych według wartości godziwej w RZiS	(116 574)	(28 983)
Kredyty i pożyczki	4 214 070	7 395 293
Dochody odsetkowe netto	6 461 296	8 569 252
Zrealizowane zyski (straty) netto na aktywach finansowych niewycenianych według wartości księgowej w RZiS	12 652	0
Odpisy z tytułu aktywów finansowych niewycenionych według wartości godziwej w RZiS	(2 259 878)	(1 173 959)
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	433 815	247 319
Dochody odsetkowe netto	418 370	282 854
Zrealizowane zyski (straty) netto na aktywach finansowych niewycenianych według wartości księgowej w RZiS	11 568	(338)
Odpisy z tytułu aktywów finansowych niewycenionych według wartości godziwej w RZiS	3 877	(35 198)
Zobowiązania finansowe	(4 090 216)	(5 452 437)
Koszty odsetkowe	(4 090 216)	(5 452 437)
Instrumenty pochodne (hedging)	(7 800)	924
Dochody odsetkowe netto	(8 756)	(137)
Zyski (straty) netto na księgowości operacji hedgingowych	956	1 061
Aktualizacja wyceny netto z tytułu różnic walutowych	30 283	250 446
Pozostałe dochody/koszty operacyjne	(1 291 539)	(1 185 893)
Zysk brutto z kontynuowanej działalności	824 170	596 658

(2) Dochody odsetkowe netto

Pozycja 'dochody odsetkowe netto' uwzględnia dochody i koszty z tytułu pozycji działalności bankowej, dochody z tytułu dywidendy oraz opłaty i prowizje o charakterze odsetkowym.

tys. euro	2009	2008
Dochody odsetkowe i o charakterze odsetkowym, ogółem	7 469 523	9 426 203
Dochody odsetkowe	7 429 034	9 194 137
z sald w bankach centralnych	155 287	348 388
z kredytów i pożyczek dla banków	634 604	1 639 265
z kredytów i pożyczek dla klientów	5 311 661	6 118 385
z inwestycji finansowych	759 891	621 505
z roszczeń leasingowych	345 227	448 379
z finansowych instrumentów pochodnych (pozatransakcyjnych), netto	222 365	18 215
Dochody bieżące	16 572	206 176
z akcji i innych papierów wartościowych o zmiennym zysku	3 481	8 182
z udziałów w podmiotach stowarzyszonych	1 818	162 204
z pozostałych udziałów	11 273	35 790
Dochody o charakterze odsetkowym	23 916	25 890
Dochody bieżące od podmiotów stowarzyszonych	91 698	47 600
Koszty odsetkowe i koszty o charakterze odsetkowym, ogółem	(4 099 615)	(5 463 493)
Koszty odsetkowe	(4 045 896)	(5 422 844)
lokata banku centralnego	(9 399)	(11 055)
lokata banków	(1 097 909)	(2 117 170)
lokata klientów	(1 857 754)	(2 227 055)
wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	(856 115)	(860 919)
kapitału podporządkowanego	(224 720)	(206 645)
Koszty o charakterze odsetkowym	(53 719)	(40 649)
Dochody odsetkowe netto	3 461 606	4 010 310

Marża odsetkowa od odpowiednich średnich podanej bazy przedstawia się następująco:

procent	2009	2008
Marża odsetkowa (aktywa ogółem)	2,25	2,67
Marża odsetkowa (aktywa ważone ryzykiem, ryzyko kredytowe)	4,25	4,14

Dochody odsetkowe uwzględniają dochody odsetkowe (rozwój) z tytułu kredytów nieregularnych dla klientów oraz kredytów nieregularnych dla banków w wysokości 314 076 tys. euro (2008: 180 362 tys. euro). Odsetki z tytułu kredytów i pożyczek nieregularnych dla klientów i banków uznawany jest według stopy procentowej stosowanej do dyskonta przyszłych przepływów pieniężnych w celu wyceny odpisu z tytułu utraty wartości.

(3) Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości

Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości pozycji bilansowych i pozabilansowych obejmują następujące pozycje:

tys. euro.	2009	2008
Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	(2 083 075)	(814 864)
Alokacja na rzecz rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości	(2 320 3291)	(1 016 591)
Rozwiązanie rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości	301 820	247 442
Odpisy bezpośrednie	(95 136)	(75 143)
Dochody otrzymane z tytułu odpisanych roszczeń	30 532	29 428
Rezerwy na straty kredytowe związane z portfelem	(176 216)	(335 629)
Alokacja na rzecz rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości	(482 865)	(465 198)
Rozwiązanie rezerw na odpisy z tytułu utraty wartości	306 649	129 569
Zyski ze sprzedaży kredytów	12 652	0
Ogółem	(2 246 639)	(1 150 493)

Szczegółowe informacje na temat rezerwy na wypadek ryzyka przedstawiono w notcie (17) Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek.

Wskaźniki	2009	2008
Wskaźnik rezerw netto (średnie aktywa ważone ryzykiem, ryzyko kredytowe)	2,76%	1,19%
Wskaźnik rezerw netto (całkowite zaległości kredytowe)	1,29%	0,65%
Wskaźnik strat	0,20%	0,09%
Wskaźnik portfela (całkowite zaległości kredytowe)	2,45%	1,35%
Wskaźnik ryzyko/zyski	64,90%	28,69%

(4) Dochody netto z opłat i prowizji

tys. euro	2009	2008
Działalność związana z transferem płatności	559 983	660 500
Działalność związana z zarządzaniem kredytami i gwarancje	252 932	309 089
Działalność związana z papierami wartościowymi	117 875	142 195
Działalność związana z walutami i metalami szlachetnymi	360 195	541 409
Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi i emerytalnymi	27 094	38 005
Usługi agencyjne dotyczące własnych produktów i produktów stron trzecich	45 613	30 448
Działalność związana z pochodnymi instrumentami kredytowymi	3 847	(5 178)
Pozostałe usługi bankowe	54 227	51 325
Ogółem	1 421 766	1 767 792

(5) Dochody transakcyjne netto

Pozycja 'dochody transakcyjne netto' uwzględnia także dochody odsetkowe i dochody z tytułu dywidendy, koszty refinansowe, prowizji oraz wszelkie zmiany wartości godziwej portfeli transakcyjnych.

tys. euro	2009	2008
Transakcje oparte na oprocentowaniu	368 458	(275 424)
Transakcje oparte na walutach	109 603	267 780
Transakcje oparte na kapitale własnym/indeksie	31 528	22 732
Działalność związana z pochodnymi instrumentami kredytowymi	(13 501)	(1 136)
Pozostałe transakcje	(22 187)	1 546
Dochody netto ze zobowiązań wyznaczonych według wartości godziwej	(55 406)	3 866
Ogółem	418 495	19 364

W poprzednim roku pozycja 'transakcje oparte na walutach' uwzględniała stratę w kwocie 93 936 tys. euro wynikającą z nieskutecznej części hedgingu kapitałowego dla inwestycji w placówce ukraińskiej i białoruskiej. W 2009 roku hedgingowi kapitałowemu nie przypisano żadnych pozycji.

Dochody netto z tytułu zobowiązań wyznaczonych według wartości godziwej uwzględniają stratę wynikającą ze zmian w poziomie własnego ryzyka kredytowego, wynoszącą 15 931 tys. euro (2008: zysk w wysokości 51 880 tys. euro), oraz niekorzystne konsekwencje zmian stóp procentowych.

(6) Dochody netto z instrumentów pochodnych

tys. euro	2009	2008
Dochody netto z księgowości transakcji hedgingowych	956	1 061
Dochody netto z pochodnych instrumentów kredytowych	59 182	(124 167)
Dochody netto z pozostałych instrumentów pochodnych	112 303	32 304
Ogółem	172 441	(90 802)

Dochody netto z księgowości transakcji hedgingowych obejmują z jednej strony wynik wyceny instrumentów pochodnych w księgowości transakcji hedgingowych według wartości godziwej wynoszący 64 334 tys. euro (2008: 177 319 tys. euro) oraz, z drugiej strony, zmianę wartości bilansowej całkowitych pozycji zabezpieczonych wartością godziwą wynoszącą minus 63 378 tys. euro (2008: minus 176 258 tys. euro).

Dochody netto z pozostałych instrumentów pochodnych obejmują wyniki wyceny oraz wyniki wcześniejszego rozwiązania instrumentów pochodnych, które przetrzymywane są w celu zabezpieczenia przed ryzykiem rynku (z wyjątkiem aktywów/zobowiązań z tytułu towarów i usług). Oparte są one na niejednorodnym portfelu i nie spełniają wymagań księgowości transakcji hedgingowych zgodnie z MSR 39.

(7) Dochody netto z inwestycji finansowych

Pozycja 'dochody netto z inwestycji finansowych' obejmuje wyniki wyceny oraz przychody netto ze sprzedaży portfela inwestycji finansowych (utrzymywanego do terminu wymagalności), papierów wartościowych według wartości godziwej uznanej w rachunku zysków i strat oraz udziałów kapitałowych, w tym udziałów w podmiotach stowarzyszonych, spółkach wycenianych metodą kapitałową i pozostałych przedsiębiorstwach.

tys. euro	2009	2008
Dochody netto z inwestycji finansowych (utrzymywanych do terminu wymagalności)	15 445	(35 536)
Wartość netto inwestycji finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	3 877	(35 198)
Przychody netto ze sprzedaży inwestycji finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	11 568	(338)
Dochody netto z udziałów kapitałowych	(101 300)	154 269
Wartość netto udziałów kapitałowych	(113 278)	(28 983)
Przychody netto ze sprzedaży udziałów kapitałowych	11 979	183 252
Dochody netto z papierów wartościowych wg wartości godziwej uznanej w RziS	395 661	(1 076 961)
Wartość netto papierów wartościowych wg wartości godziwej uznanej w RziS	332 563	(1 012 560)
Przychody netto ze sprzedaży papierów wartościowych wg wartości godziwej uznanej w RziS	63 098	(64 401)
Ogółem	309 806	(958 228)

(8) Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne obejmują koszty osobowe, pozostałe wydatki administracyjne oraz amortyzację rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych. Dzieli się je w następujący sposób:

tys. euro	2009	2008
Koszty osobowe	(1 387 185)	(1 568 866)
Wynagrodzenia	(1 052 268)	(1 220 884)
Koszty ubezpieczeń społecznych i podatków pracowniczych	(258 310)	(280 780)
Pozostałe dobrowolne koszty społeczne	(40 564)	(44 615)
Koszty odpraw, świadczeń emerytalnych i premii rocznicowych	(32 260)	(11 744)
Koszty programu motywacyjnego opartego na akcjach	(3 783)	(10 843)
Pozostałe wydatki administracyjne	(1 100 881)	(1 249 461)
Koszty powierzchni biurowej	(335 513)	(335 157)
Koszty informatyczne	(159 389)	(172 512)
Koszty komunikacji	(98 701)	(103 323)
Koszty usług prawnych, doradczych, konsultacyjnych	(110 263)	(117 195)
Koszty reklamy, PR i promocji	(96 293)	(154 068)
Koszty ubezpieczenia lokat	(66 391)	(57 034)
Materiały biurowe	(31 960)	(45 329)
Koszty samochodowe	(21 170)	(26 504)
Koszty ochrony	(44 291)	(48 369)
Koszty podróży	(21 789)	(33 683)
Koszty szkolenia pracowników	(15 021)	(27 075)

Różne wydatki administracyjne	(100 100)	(129 212)
Amortyzacja rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	(306 576)	(298 660)
Rzeczowe środki trwałe	(170 634)	(171 428)
Wartości niematerialne i prawne	(102 470)	(96 767)
Dzierżawione aktywa (leasing operacyjny)	(33 472)	(30 465)
Ogółem	(2 794 642)	(3 116 987)

Koszty usług prawnych, doradczych i konsultingowych obejmują opłaty z tytułu audytu spółek Grupy, w tym koszty zapłacone za badanie sprawozdania finansowego wynoszące 8 738 tys. euro (2008: 10 111 tys. euro) oraz usługi doradztwa podatkowego, a także dodatkowe usługi konsultingowe dostarczane przez audytorów w kwocie 3 336 tys. euro (2008: 3 313 tys. euro). Z tego 1 243 tys. euro (2008: 1 216 tys. euro) stanowią koszty badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego i indywidualnego sprawozdania finansowego Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft, Wiedeń przez audytora grupy, a 716 tys. euro (2008: 470 tys. euro) koszty pozostałych usług konsultacyjnych.

Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych skapitalizowane w trakcie wstępnej konsolidacji wyniosło 5 687 tys. euro (2008: 7 233 tys. euro). Wynika to z zaplanowanego umorzenia pozyskanej bazy klientów.

(9) Pozostałe dochody operacyjne netto

Pozycja 'pozostałe dochody operacyjne netto', obejmuje między innymi przychody ze sprzedaży i koszty działalności pozabankowej, dochody i koszty z tytułu sprzedaży oraz dochody z tytułu aktualizacji wyceny rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

tys. euro	2009	2008
Przychody ze sprzedaży z działalności pozabankowej	915 359	1 711 591
Koszty wynikające z działalności pozabankowej	(859 086)	(1 668 762)
Przychody z dodatkowych usług leasingowych	98 083	93 751
Koszty dodatkowych usług leasingowych	(99 315)	(89 081)
Dochody netto z tytułu najmu w ramach leasingu operacyjnego (pojazdy i sprzęt)*	40 677	36 900
Dochody netto z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych, w tym leasing operacyjny (nieruchomości)	10 810	9 970
Przychody netto ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	(3 322)	23 363
Pozostałe podatki	(52 778)	(59 234)
Dochody ze rozwiązania ujemnej wartości firmy	4 631	4 808
Koszty netto z tytułu alokacji i rozwiązania pozostałych rezerw	(4 622)	11 436
Różne dochody operacyjne	87 872	85 075
Różne koszty operacyjne	(58 024)	(51 706)
Ogółem	80 285	108 111

*Korekta danych za 2008 rok w wyniku różnego odwzorowania.

(10) Dochody netto ze sprzedaży aktywów grupy

Dochody ze sprzedaży aktywów grupy wynoszące 1 052 tys. euro (2008: 7 590 tys. euro) wynikały głównie ze zbycia i sprzedaży podmiotów zależnych w ramach działalności leasingowej i działalności związanej z nieruchomościami.

(11) Podatki dochodowe

Podział podatków dochodowych przedstawia się następująco:

tys. euro	2009	2008
Bieżące podatki dochodowe	(187 924)	(424 854)
Austria	(4 621)	(14 354)
Zagranica	(183 303)	(410 499)
Podatki odroczone	(65 623)	260 174
Ogółem	(253 547)	(164 680)

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft stanowi centralny podmiot grupy podatkowej składającej się z dwudziestu jeden w pełni skonsolidowanych spółek i sześciu podmiotów zależnych niepodlegających pełnej integracji. Umożliwia to alokację strat ponoszonych przez członków Grupy w ramach dochodów podatkowych podmiotu macierzystego.

Poniżej przedstawiono relacje pomiędzy zyskiem brutto a efektywnym obciążeniem podatkowym:

tys. euro	2009	2008
Zysk brutto	824 170	596 658
Teoretyczne koszty podatku dochodowego w roku obrotowym według krajowej stopy podatku dochodowego wynoszącej 25 procent	(206 043)	(149 165)
Efekt rozbieżnych zagranicznych stóp podatkowych	65 622	87 535

Odliczenia podatkowe ze względu na zwolnione z podatku dochody z tytułu udziałów kapitałowych oraz pozostałe dochody	56 395	113 977
Zwiększenia podatku ze względu na koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodu	(107 793)	(110 545)
Pozostałe odliczenia podatkowe i zwiększenia podatku	(61 728)	(106 482)
Efektywne obciążenie podatkowe	(253 547)	(164 680)
Stopa podatkowa w procentach	30,76%	27,60%

Pozostałe odliczenia podatkowe i zwiększenia podatku uwzględniają przede wszystkim oszczędności podatkowe wynikające z zastosowania przeniesienia straty podatkowej, opodatkowania grupy, spóźnionych płatności podatkowych oraz zwrotu podatku z poprzednich okresów.

(12) Zysk na akcję

tys. euro	2009	2008
Zysk skonsolidowany	433 371	47 868
minus dywidenda na rzecz kapitału udziałowego	(200 000)	0
minus dywidenda uprzywilejowana	(31 407)	(13 901)
Skorygowany zysk skonsolidowany	201 964	33 967
Średnia liczba akcji zwyczajnych w obiegu	5 539 885	5 310 992
Zysk na akcję w euro	36,46	6,40

Nie zanotowano żadnych praw konwersji ani praw opcji w obiegu, tak więc nierozwodniony zysk na akcję jest równy rozwodnionemu zyskowi na akcję.

Noty do sprawozdania z pozycji finansowej

(13) Sprawozdanie z pozycji finansowej zgodnie z kategoriami wyceny

Poniższa tabela przedstawia sprawozdanie z pozycji finansowej zgodnie z kategoriami wyceny MSR 39:

Bilans zgodnie z kategoriami wyceny tys. euro	2009	2008
Aktywa obrotowe	9 429 046	11 691 436
Dodatnia wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	3 962 575	5 919 184
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennych przychodach	479 934	521 078
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	4 577 859	4 730 378
Lokaty na żądanie/terminowe dla celów transakcyjnych	408 678	520 796
Aktywa finansowe według wartości godziwej uznanej w RZiS	6 696 442	6 258 817
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennych przychodach	339 965	206 636
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	6 356 477	6 052 181
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	2 259 379	2 169 447
Inwestycje w podmioty stowarzyszone i pozostałe podmioty powiązane	1 630 274	1 460 706
Pozostałe odsetki	379 044	442 737
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennych przychodach	250 061	266 004
Kredyty i pożyczki	114 628 119	128 487 305
Kredyty i pożyczki dla banków	42 157 991	42 825 065
Kredyty i pożyczki dla klientów	74 823 823	84 876 866
Pozostałe niepochodne aktywa finansowe	1 822 894	3 089 517
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(4 176 589)	(2 304 143)
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	11 286 359	4 961 778
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	11 254 629	4 918 339
Zakupione kredyty	31 730	43 439
Instrumenty pochodne (hedging)	911 228	643 718
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych (hedgingu)	911 228	643 118
Pozostałe aktywa	2 727 675	2 708 585
Wartości niematerialne i prawne i aktywa rzeczowe	2 727 675	2 708 585
Aktywa ogółem	147 938 248	156 921 086

Pasywa zgodnie z kategoriami wyceny tys. euro	2009	2008
Zobowiązania z tytułu towarów i usług	5 416 028	7 121 654
Ujemna wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	5 038 931	6 976 406
Lokaty na żądanie/terminowe dla celów transakcyjnych	2 875	21 401
Sprzedaż krótka aktywów z tytułu towarów i usług	374 222	123 847
Zobowiązania finansowe	129 025 359	139 469 386
Lokaty banków	49 917 442	54 148 062
Lokaty klientów	55 422 998	59 120 070
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	17 816 535	20 096 032
Kapitał podporządkowany*	4 563 857	4 449 556
Pozostałe niepochodne zobowiązania finansowe	1 304 527	1 655 666
Zobowiązania według wartości godziwej uznanej w RZiS	2 118 751	604 300
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	2 118 751	604 300
Instrumenty pochodne (hedging)	477 008	444 405
Ujemna wartość godziwa instrumentów pochodnych (hedgingu)	477 008	444 405
Rezerwy na zobowiązania i obciążenia	593 341	694 545
Kapitał własny*	10 307 760	8 586 797
Pasywa ogółem	147 938 248	156 921 087

*Kapitał udziałowy przedstawiony w ramach kapitału podporządkowanego w 2008 roku przekwalifikowano wstecz do kapitału własnego.

(14) Rezerwy gotówkowe

tys. euro	2009	2008
Gotówka w kasie	1 429 700	1 683 476
Salda w banku centralnym	6 841 424	12 028 487
Ogółem	8 271 124	13 711 963

(15) Kredyty i pożyczki dla banków

tys. euro	2009	2008
Przelewy i rozliczenia	1 828 497	2 125 860

Działalność na rynku pieniężnym*	25 581 800	16 265 018
Kredyty dla banków*	4 435 800	8 313 554
Zakupione kredyty	48 879	114 054
Roszczenia leasingowe	90 861	96 664
Roszczenia udokumentowane w formie papierowej	1 901 130	2 200 051
Ogółem	33 886 967	29 115 200

*Korekta danych za 2008 rok ze względu na różne odwzorowanie.

Z zakupionych kredytów w wysokości 48 879 tys. euro, 48 778 tys. euro przypisano do kredytów i pożyczek (2008: 111 955 tys. euro), a 101 tys. euro do kategorii utrzymywanych do terminu wymagalności (2008: 2 099 tys. euro).

Kredyty i pożyczki dla banków klasyfikowane w ujęciu regionalnym (według siedziby kontrahenta) przedstawiają się następująco:

tys. euro	2009	2008
Austria	12 934 667	8 920 232
Europa Środkowa	1 323 214	2 835 901
Europa Południowo-wschodnia	1 462 011	1 423 453
Rosja	559 761	301 678
Pozostałe kraje WNP	465 679	535 045
Pozostałe kraje	17 141 635	15 098 891
Ogółem	33 886 967	29 115 200

Kredyty i pożyczki dla banków w podziale na segmenty bankowe:

tys. euro	2009	2008
Banki centralne	1 951 638	7 676 053
Banki komercyjne	31 881 438	21 388 563
Wielostronne banki rozwoju	53 891	50 584
Ogółem	33 886 967	29 115 200

(16) Kredyty i pożyczki dla klientów

tys. euro	2009	2008
Działalność kredytowa*	45 491 309	53 324 596
Działalność na rynku pieniężnym*	4 615 388	6 218 245
Kredyty hipoteczne	17 993 168	17 360 354
Zakupione kredyty	898 903	1 308 662
Roszczenia leasingowe	4 715 293	5 514 794
Roszczenia udokumentowane w formie papierowej	1 141 390	1 191 555
Ogółem	74 855 451	84 918 206

*Korekta danych za 2008 rok ze względu na różne odwzorowanie.

Zakupione kredyty wynoszące 31 629 tys. euro (2008: 41 340 tys. euro) przypisano do kategorii 'utrzymywane do terminu wymagalności'. Zakupione kredyty zakwalifikowane jako kredyty i pożyczki wyniosły w sumie 867 274 tys. euro (2008: 1 267 322 tys. euro).

Podział kredytów i pożyczek na klasy aktywów zgodnie z definicją Basel II:

tys. euro	2009	2008
Sektor publiczny	1 674 612	1 631 742
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	48 617 402	55 498 143
Klienci korporacyjni – small business	4 157 162	5 397 054
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	17 859 841	19 315 276
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2 389 112	2 909 033
Pozostali	157 322	166 958
Ogółem	74 855 451	84 918 206

Kredyty i pożyczki dla klientów w ujęciu regionalnym (według siedziby kontrahenta) przedstawiają się następująco:

tys. euro	2009	2008
Austria	9 237 030	10 217 821
Europa Środkowa	23 388 894	24 640 467
Europa Południowo-wschodnia	12 326 734	12 944 066
Rosja	6 108 830	8 818 933
Pozostałe kraje WNP	5 400 325	6 601 565
Pozostałe kraje	18 393 638	21 695 354
Ogółem	74 855 451	84 918 206

(17) Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości tworzone są zgodnie z jednolitymi standardami Grupy i obejmują wszystkie możliwe do uznania rodzaje ryzyka kredytowego. Tabelę uwzględniającą zmiany odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek przedstawiono w raporcie na temat ryzyka na str. 189 (*wersji angielskiej raportu*). Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości przypisywane są następującym klasom aktywów zgodnie z definicją Basel II:

tys. euro	2009	2008
Sektor publiczny	2 915	2 153
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	406 571	202 514
Klienci korporacyjni – small business	2 041 796	1 131 246
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	337 956	177 818
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	1 175 362	674 452
Pozostali	211 989	115 960
Ogółem	4 176 589	2 304 143

(18) Aktywa obrotowe

Aktywa obrotowe obejmują następujące papiery wartościowe i instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu:

tys. euro	2009	2008
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	4 577 858	4 730 378
Bony skarbowe i bony organów publicznych kwalifikujące się do refinansowania	1 341 337	873 403
Pozostałe papiery wartościowe wyemitowane przez sektor publiczny	1 128 294	844 817
Obligacje i weksle niepublicznych emitentów	2 108 227	3 012 158
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennych przychodach	479 934	521 078
Akcje	275 527	227 531
Fundusze powiernicze	48 227	71 220
Pozostałe papiery wartościowe o zmiennych przychodach	156 180	222 327
Dodatnia wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	3 065 801	3 709 963
Transakcje oparte na oprocentowaniu	2 298 614	1 896 044
Transakcje oparte na walutach	568 475	1 561 146
Transakcje oparte na kapitale/indeksie	122 164	151 360
Transakcje na kredytowych instrumentach pochodnych	45 428	63 094
Pozostałe transakcje	31 120	38 319
Lokaty na żądanie/terminowe dla celów transakcyjnych	408 678	520 796
Ogółem	8 532 272	9 482 215

(19) Instrumenty pochodne

tys. euro	2009	2008
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych w transakcjach zabezpieczających wartość godziwą (MSR 39)	378 912	239 112
Transakcje oparte na oprocentowaniu	378 912	239 112
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych w transakcjach zabezpieczających przepływy pieniężne (MSR 39)	532 316	404 606
Transakcje oparte na oprocentowaniu	532 316	404 606
Dodatnia wartość godziwa kredytowych instrumentów pochodnych	13 673	103 129
Dodatnia wartość godziwa pozostałych instrumentów pochodnych	883 101	2 106 092
Transakcje oparte na oprocentowaniu	669 737	965 416
Transakcje oparte na walutach	210 322	1 140 158
Transakcje oparte na kapitale/indeksie	3 042	518
Ogółem	1 808 002	2 852 939

Jeżeli spełniono warunki dotyczące księgowania transakcji hedgingowych zgodnie z MSR 39, finansowe instrumenty pochodne są wyceniane według wartości godziwej (ceny brudnej) w ramach swojej funkcji jako instrumenty hedgingowe. Pozycje zabezpieczane w związku z transakcjami zabezpieczającymi wartość godziwą obejmują kredyty i pożyczki dla klientów. Zabezpieczanym ryzykiem jest ryzyko stóp procentowych. Zmiany wartości bilansowej zabezpieczonych transakcji bazowych w transakcjach zabezpieczających wartość godziwą zgodnych z MSR 39 uwzględniane są w odpowiednich pozycjach sprawozdania z pozycji finansowej.

Pozycja ta uwzględnia także dodatnią wartość godziwą finansowych instrumentów pochodnych, które nie są przeznaczone do obrotu ani nie stanowią instrumentów zabezpieczających wartość godziwą zgodnie z MSR 39.

(20) Inwestycje finansowe

Pozycja ta obejmuje papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, aktywa finansowe według wartości godziwej uznanej w RZIS oraz papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności, a także strategiczne udziały kapitałowe utrzymywane przez długi okres.

tys. euro	2009	2008
Obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu	17 611 106	10 970 520
Bony skarbowe i bony organów publicznych kwalifikujące się do refinansowania	8 179 195	2 538 864
Pozostałe papiery wartościowe wyemitowane przez sektor publiczny	2 469 512	1 933 624
Obligacje i weksle niepublicznych emitentów	6 939 625	6 475 258
Pozostałe	22 774	22 774
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennych przychodach	590 027	472 640
Akcje	62 794	40 317
Fundusze powiernicze	264 747	161 321
Pozostałe papiery wartościowe o zmiennych przychodach	262 486	271 002
Udziały kapitałowe	699 457	744 993
Udziały w podmiotach stowarzyszonych	320 414	302 256
Pozostałe udziały	379 043	442 737
Ogółem	18 900 590	12 188 153

Zastawione papiery wartościowe gotowe do sprzedaży lub ponownego zastawienia przez przejmującą je stronę uwzględniono w odpowiedniej kategorii papierów wartościowych w powyższej tabeli. Więcej informacji podano w Nocie (40) Oryginalne umowy sprzedaży i odkupu.

W przeciwieństwie do 2008 roku nie zmieniono klasyfikacji papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu na papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz kredyty i zaliczki. Wartość bilansowa papierów wartościowych, które przeniesiono do kredytów i pożyczek wyniosła 1 559 682 tys. euro. Na 31 grudnia 2009 roku wartość bilansowa wyniosła 1 658 498 tys. euro, a wartość godziwa 1 647 601 tys. euro. Po przeklasyfikowaniu wynik w 2009 roku uwzględniony w rachunku wyników wynosił 69 206 tys. euro (2008: 30 713 tys. euro). Gdyby nie dokonano przeklasyfikowania, zanotowano by zysk w wysokości 35 124 tys. euro (2008: strata w wysokości 73 159 tys. euro).

Wartość bilansowa papierów wartościowych, które przeniesiono do kategorii utrzymywane do terminu wymagalności wyniosła w 2008 roku 371 686 tys. euro. Na 31 grudnia 2009 roku wartość bilansowa wynosiła 284 581 tys. euro, a wartość godziwa 286 092 tys. euro. Po przeklasyfikowaniu wyniku w 2009 roku uwzględniony w rachunku wyników wynosił 13 709 tys. euro (2008: 12 631 tys. euro). Gdyby nie dokonano przeklasyfikowania, zanotowano by zysk w wysokości 3 983 tys. euro (2008: strata w wysokości 10 252 tys. euro).

Udziały kapitałowe wycenione według umorzonych kosztów, dla których wartość godziwa nie mogła zostać wiarygodnie zmierzona, wyniosły 273 483 tys. euro (2008: 336 750 tys. euro).

(21) Inwestycje w podmioty stowarzyszone

Inwestycje w podmioty stowarzyszone wyniosły 1 309 860 tys. euro (2008: 1 158 450 tys. euro) w analizowanym roku. Pozycja ta uwzględnia wartość firmy wynoszącą w sumie 198 749 tys. euro (2008: 165 953 tys. euro).

Poniższa tabela przedstawia informacje finansowe na temat podmiotów stowarzyszonych:

tys. euro	Aktywa ogółem	Przychody ogółem	Zysk/strata netto	Kapitał własny
A-Leasing SpA, Treviso (IT)	1 038 616	10 821	(6 362)	34 136
card complete Service Bank AG, Wiedeń (AT)	455 646	70 757	23 201	51 821
LEIPNIK-LUNDENBURGER INVEST Beteiligungs AG, Wiedeń (AT)*	1 178 830	1 006 396	45 503	452 841
NOTARTREUHANDBANK AG, Wiedeń (AT)	1 033 205	15 245	7 211	21 048
Osterreichische Hotel- und Tourismusbank Ges.m.b.H., Wiedeń (AT)	1 000 529	6 669	2 456	27 063
Osterreichische Kontrollbank AG, Wiedeń (AT)	34 251 736	162 761	91 466	523 504
Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft m.b.H, Wiedeń (AT)*	10 011 113	203 969	39 737	284 957
Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A., Bukareszt (RO)	76 992	5 899	(264)	16 315
Raiffeisen evolution project development GmbH, Wiedeń (AT)*	542 555	92 372	(11 079)	177 986
Raiffeisen Informatik GmbH, Wiedeń (AT)	534 810	1 181 417	6 334	103 101
Raiffeisen Kapitalanlage-Gesellschaft m.b.H, Wiedeń (AT)*	130 032	65 308	5 008	34 589
Raiffeisen Wohnbaubank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	1 871 117	2 003	686	7 182
UNIQUA Versicherungen AG, Wiedeń (AT)**	25 630 093	5 002 364	53 308	1 264 668

*Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – zysk i kapitał własny przed odliczeniem udziałów mniejszościowych.

**Skonsolidowane dane za 2008 rok, ponieważ UNIQA jest notowana na giełdzie i nie opublikowała jeszcze skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2009 rok. Godziwa wartość posiadanych akcji na podstawie notowania giełdowego z 31 grudnia 2009 roku wyniosła 839 008 tys. euro (2008: 1 149 112 tys. euro).

Więcej informacji na temat podmiotów stowarzyszonych przedstawiono na str. 240 (wersji angielskiej raportu).

(22) Wartości niematerialne i prawne

tys. euro	2009	2008
Wartość firmy	588 998	620 062
Oprogramowanie	409 674	335 377
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	124 157	134 627
Ogółem	1 122 829	1 090 066

Pozycja 'oprogramowanie' obejmuje nabyte oprogramowania na kwotę 357 028 tys. euro (2008: 287 622 tys. euro) i opracowane oprogramowanie na kwotę 52 646 tys. euro (2008: 47 755 tys. euro).

Wartość bilansowa wartości firmy jako podstawa sprawdzenia utraty wartości została uwzględniona w następujących jednostkach generujących środki pieniężne. Zmiana wartości bilansowej wynika głównie z różnic walutowych.

tys. euro	2009	2008
Raiffeisen Bank Aval JSC, Kijów	204 622	215 808
OOO Raiffeisen-Leasing, Moskwa	248 893	260 173
Raiffeisenbank a.s., Praga	40 758	40 148
Raiffeisen Bank Sh.a., Tirana	53 020	59 085
Pozostałe	41 705	44 848
Ogółem	588 998	620 062

(23) Rzeczowe środki trwałe

tys. euro	2009	2008
Grunty i budynki wykorzystywane przez Grupę dla własnych celów	650 808	614 496
Pozostałe grunty i budynki (nieruchomości inwestycyjne)	75 688	48 723
Meble i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	577 529	639 152
Dzierżawione aktywa (leasing operacyjny)	300 822	316 148
Ogółem	1 604 847	1 618 519

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych wyniosła 80 722 tys. euro (2008: 54 844 tys. euro).

(24) Wzrost środków trwałych

Zmiany stanu rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych przedstawiały się w 2009 roku następująco:

tys. euro	Koszt nabycia lub konwersji						Stan na 31.12.2009
	Stan na 1.01.2009	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice walutowe	Zwiększenia	Zmniejszenia	Przeniesienia	
Wartości niematerialne i prawne	1 560 130	2 730	(43 006)	183 705	(30 761)	113	1 672 912
Wartość firmy	665 459	0	(29 616)	0	(2 179)	0	633 664
Oprogramowanie	713 137	2 730	(6 492)	174 850	(23 845)	3 118	863 497
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	181 535	0	(6 898)	8 855	(4 737)	(3 005)	175 750
Rzeczowe środki trwałe	2 552 022	24 304	(60 934)	311 972	(180 823)	(113)	2 646 428
Grunty i budynki wykorzystywane przez Grupę dla własnych celów	844 377	1 714	(25 526)	73 422	(25 899)	35 432	903 520
Pozostałe grunty i budynki	55 729	13 332	(867)	18 999	(3 786)	1 532	84 939
z czego wartość gruntu na terenie uzbrojonym	11 108	0	(277)	2 799	0	0	13 631
Meble i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	1 267 956	(1 364)	(35 201)	166 705	(87 045)	(36 491)	1 274 560
Dzierżawione aktywa (leasing operacyjny)	383 931	10 622	660	52 846	(64 093)	(586)	383 410
Ogółem	4 112 153	27 034	(103 940)	495 677	(211 584)	0	4 319 340

tys. euro	Zwiększenia, umorzenie, amortyzacja, utrata wartości			Wartość bilansowa 31.12.2009
	Skumulowane	Zwiększenia	Amortyzacja	
Wartości niematerialne i prawne	(550 083)	154	(102 470)	1 122 829
Wartość firmy	(44 666)	0	0	588 998
Oprogramowanie	(453 823)	154	(92 635)	409 674
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	(51 593)	0	(9 835)	124 157
Rzeczowe środki trwałe	(1 041 582)	138	(204 106)	1 604 847
Grunty i budynki wykorzystywane przez Grupę dla własnych celów	(252 712)	0	(31 260)	650 808
Pozostałe grunty i budynki	(9 251)	0	(3 434)	75 688
z czego wartość gruntu na terenie uzbrojonym	0	0	0	13 631
Meble i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	(697 030)	107	(135 939)	577 529
Dzierżawione aktywa (leasing operacyjny)	(82 589)	31	(33 472)	300 821

Ogółem	(1 591 665)	292	(306 576)	2 727 675
---------------	--------------------	------------	------------------	------------------

Zmiany stanu rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych przedstawiały się w 2008 roku następująco:

tys. euro	Koszt nabycia lub konwersji						Stan na 31.12.2008
	Stan na 1.01.2008	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Różnice walutowe	Zwiększenia	Zmniejszenia	Przeniesienia	
Wartości niematerialne i prawne	1 705 735	(721)	(226 808)	157 910	(66 264)	(9 709)	1 560 130
Wartość firmy	845 187	(619)	(141 521)	859	(38 433)	-	665 459
Oprogramowanie	606 682	(102)	(24 893)	151 407	(21 647)	1 690	713 137
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	253 867	0	(60 393)	5 644	(6 184)	(11 399)	181 535
Rzeczowe środki trwałe	2 331 813	31 348	(191 863)	622 284	(251 267)	9 709	2 552 022
Grunty i budynki wykorzystywane przez Grupę dla własnych celów	831 015	(7)	(96 149)	144 965	(57 088)	21 641	844 377
Pozostałe grunty i budynki	48 723	28 278	(4 748)	4 979	(3 331)	(18 172)	55 729
z czego wartość gruntu na terenie uzbrojonym	12 233	0	(2 366)	1 249	(8)	0	11 108
Meble i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	1 115 915	(846)	(84 539)	328 062	(97 486)	6 850	1 267 956
Dzierżawione aktywa (leasing operacyjny)	336 160	3 923	(6 427)	144 278	(93 362)	(610)	383 961
Ogółem	4 037 548	30 627	(418 671)	780 194	(317 531)	0	4 112 153

tys. euro	Zwiększenia, umorzenie, amortyzacja, utrata wartości			Wartość bilansowa 31.12.2008
	Skumulowane	Zwiększenia	Amortyzacja	
Wartości niematerialne i prawne	(470 064)	3	(93 767)	1 090 066
Wartość firmy	(45 397)	0	0	620 062
Oprogramowanie	(377 760)	3	(85 713)	335 377
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	(46 907)	0	(11 055)	134 627
Rzeczowe środki trwałe	(933 503)	0	(201 892)	1 618 519
Grunty i budynki wykorzystywane przez Grupę dla własnych celów	(229 881)	0	(32 935)	614 496
Pozostałe grunty i budynki	(7 006)	0	(2 665)	48 723
z czego wartość gruntu na terenie uzbrojonym	0	0	0	11 108
Meble i sprzęt biurowy oraz pozostałe rzeczowe środki trwałe	(628 804)	0	(135 828)	639 152
Dzierżawione aktywa (leasing operacyjny)	(67 813)	0	(30 465)	316 148
Ogółem	(1 403 568)	3	(298 660)	2 708 585

Zwiększenia stanu wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych środków trwałych nie uwzględniają najważniejszych inwestycji indywidualnych.

(25) Pozostałe aktywa

tys. euro	2009	2008
Aktywa podatkowe	371 869	438 318
Aktywa z tytułu podatku bieżącego	151 355	99 434
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	220 514	338 884
Należności z działalności pozabankowej	176 524	315 375
Zaliczki i pozostałe odroczenia	262 019	472 615
Roszczenia rozliczeniowe z tytułu papierów wartościowych i przelewu płatności	238 263	506 627
Leasing w toku	195 609	225 523
Aktywa utrzymywane na sprzedaż (MSSR 5)	1 956	13 704
Zapasy	82 195	186 793
Pozostała działalność	494 460	930 562
Ogółem	1 822 895	3 089 517

Podział odroczonego podatku:

tys. euro	2009	2008
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	220 514	338 884
Rezerwy na odroczone podatki	21 282	63 248
Odroczone podatki netto	199 232	275 636

Odroczone podatki netto wynikają z następujących pozycji:

tys. euro	2009	2008
Kredyty i pożyczki dla klientów	70 216	50 745
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	93 107	52 442
Rzeczowe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	5 825	5 107
Pozostałe aktywa	9 652	19 760
Rezerwy na zobowiązania i obciążenia	39 052	47 153
Zobowiązania z tytułu towarów i usług	24 961	140 134
Pozostałe zobowiązania	43 393	72 651
Przeniesienie straty podatkowej	179 112	188 832
Pozostałe pozycje bilansowe	41 962	112 001
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	507 280	688 825
Kredyty i pożyczki dla banków	499	8 793
Kredyty i pożyczki dla klientów	48 048	48 831
Aktywa obrotowe	21 373	121 580
Inwestycje finansowe	22 495	27 590
Rzeczowe środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	73 002	65 681
Pozostałe aktywa	28 451	44 937
Lokaty klientów	743	341
Rezerwy na zobowiązania i obciążenia	10 786	18 373
Pozostałe zobowiązania	9 369	13 193
Pozostałe pozycje bilansowe	93 282	63 870
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	308 048	413 189
Odroczone podatki netto	199 232	275 636

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego uznawane są pod kątem niewykorzystanego przeniesienia straty podatkowej i wynoszą 179 112 tys. euro (2008: 188 832 tys. euro). Przeniesienia straty podatkowej z reguły nie mają ograniczeń czasowych. Grupa nie uznała aktywów z tytułu odroczonego podatku w wysokości 3 593 tys. euro (2008: 12 868 tys. euro), ponieważ z aktualnej perspektywy brak jest możliwości zrealizowania takich aktywów w rozsądnym okresie.

(26) Lokaty banków

tys. euro	2009	2008
Przelewy i rozliczenia	3 120 479	2 819 046
Działalność na rynku pieniężnym	35 683 964	36 532 215
Kredyty długoterminowe	11 112 999	14 796 801
Ogółem	49 917 442	54 148 062

Lokaty banków w ujęciu regionalnym (wg siedziby kontrahenta) podzielono w następujący sposób:

tys. euro	2009	2008
Austria	25 226 504	25 321 380
Europa Środkowa	1 671 407	1 609 150
Europa Południowo-wschodnia	1 455 660	556 388
Rosja	406 321	1 332 999
Pozostałe kraje WNP	38 468	180 387
Pozostałe kraje	21 119 082	25 147 758
Ogółem	49 917 442	54 148 062

Lokaty banków w podziale na segmenty bankowe:

tys. euro	2009	2008
Banki centralne	4 158 784	8 113 041
Banki komercyjne	44 269 717	44 586 616
Wielostronne banki rozwoju	1 488 941	1 448 405
Ogółem	49 917 442	54 148 062

(27) Lokaty klientów

tys. euro	2009	2008
Lokaty na żądanie	21 472 115	20 747 155
Lokaty terminowe	32 550 508	37 413 052
Lokaty oszczędnościowe	1 400 376	959 863
Ogółem	55 422 999	59 120 070

Lokaty klientów w podziale zgodnym z definicją Basel II:

tys. euro	2009	2008
------------------	-------------	-------------

Sektor publiczny	1 726 184	2 953 938
Klienci korporacyjni – duże przedsiębiorstwa	26 344 545	28 871 659
Klienci korporacyjni – small business	2 331 659	3 084 855
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	21 479 130	20 774 617
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	3 134 277	2 913 737
Pozostali	407 204	521 264
Ogółem	55 422 999	59 120 070

Lokaty klientów w ujęciu regionalnym (wg siedziby kontrahenta):

tys. euro	2009	2008
Austria	4 850 369	7 377 538
Europa Środkowa	19 455 118	20 432 215
Europa Południowo-wschodnia	12 256 302	13 143 289
Rosja	5 502 504	5 833 842
Pozostałe kraje WNP	2 896 670	2 984 666
Pozostałe kraje	10 462 036	9 348 520
Ogółem	55 422 999	59 120 070

(28) Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

tys. euro	2009	2008
Wyemitowane obligacje i weksle	18 836 714	19 924 414
Wyemitowane instrumenty rynku pieniężnego	483 692	8 178
Wyemitowane pozostałe dłużne papiery wartościowe	614 879	767 740
Ogółem	19 935 285	20 700 332

(29) Rezerwy na zobowiązania i obciążenia

tys. euro	Stan na 1.01.2009	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Alokacja	Rozwiązanie	Wykorzystanie	Przeniesienia, różnice walutowe	Stan na 31.12.2009
Odprawy	59 540	0	7 652	(1 609)	(1 561)	(365)	63 657
Świadczenia emerytalne	59 766	0	11 282	0	162	78	71 288
Podatki	151 318	(10 561)	39 559	(87 825)	(25 964)	(2 283)	64 244
bieżące	88 070	(76)	26 514	(44 843)	(25 382)	(1 321)	42 962
odroczone	63 248	(10 485)	13 045	(42 982)	(582)	(962)	21 282
Zobowiązania warunkowe i finansowe	83 654	0	60 415	(56 221)	(1)	(4 717)	83 130
Sprawy prawne w toku	69 375	0	13 579	(5 413)	(1 997)	(934)	74 610
Zaległe urlopy	49 816	14	6 305	(9 055)	(49)	(1 162)	45 869
Premie	162 968	0	80 945	(27 068)	(81 382)	(4 034)	131 429
Restrukturyzacja	3 808	0	82	0	(512)	(176)	3 202
Pozostałe	54 300	21	35 690	(9 716)	(24 397)	14	55 912
Ogółem	694 545	(10 526)	255 509	(196 907)	(135 701)	(13 579)	593 341

RZB uczestniczy w toczących się sprawach prawnych, które mogą mieć miejsce w działalności bankowej. RZB nie spodziewa się, aby tego typu sprawy prawne miały istotny wpływ na pozycję finansową Grupy.

Zmiany stanu rezerwy na odprawy i podobne zobowiązania:

tys. euro	2009	2008
Zdefiniowane świadczenia obowiązkowe na 1 stycznia	59 540	59 080
Różnice walutowe	(286)	(220)
Przeniesienia	(76)	(1 485)
Koszty obsługi	4 791	6 174
Koszty odsetkowe	3 109	2 575
Płatności	(2 802)	(2 973)
Zyski/straty aktuarialne	(616)	(3 611)
Zdefiniowane obowiązkowe świadczenia na 31 grudnia (= rezerwa)	63 657	59 540

Zmiany stanu rezerw na świadczenia emerytalne:

tys. euro	2009	2008
Zdefiniowane świadczenia obowiązkowe na 1 stycznia	91 695	102 322
Bieżące koszty obsługi	2 250	1 885
Koszty odsetkowe	5 347	4 988

Wypłata świadczeń	(5 433)	(5 143)
Zyski/straty aktuarialne	14 490	(12 357)
Zdefiniowane obowiązkowe świadczenia na 31 grudnia (= rezerwa)	108 349	91 695

Zmiany stanu aktywów objętych planem:

tys. euro	2009	2008
Aktywa objęte planem wg wartości godziwej na 1 stycznia	31 929	36 179
Oczekiwany zwrot z aktywów objętych planem	1 343	1 526
Składki na aktywa objęte planem	3 142	652
Wypłaty w ramach planu	(1 209)	(1 288)
Zyski/straty aktuarialne	1 856	(5 140)
Aktywa objęte planem wg wartości godziwej na 31 grudnia	37 061	31 929

Uzgodnienie zdefiniowanych obowiązkowych świadczeń ze stanem rezerw:

tys. euro	2009	2008
Zdefiniowane obowiązkowe świadczenia	108 349	91 695
Aktywa objęte planem wg wartości godziwej	37 061	31 929
Rezerwa na 31 grudnia	71 288	59 766

Struktura aktywów objętych planem:

tys. euro	2009	2008
Obligacje	58%	69%
Akcje	31%	12%
Inwestycje alternatywne	7%	6%
Nieruchomości	1%	1%
Środki pieniężne	3%	2%

Faktyczny zwrot z aktywów objętych planem:

tys. euro	2009	2008
Faktyczny zwrot z aktywów objętych planem	3 199	(3 614)

Podział zdefiniowanych obowiązkowych świadczeń na w całości/częściowo finansowane lub w ogóle niefinansowane:

tys. euro	2009	2008
Finansowane w całości	10 360	11 034
Finansowane częściowo	58 065	47 389
Niefinansowane	39 924	33 272
Zdefiniowane obowiązkowe świadczenia	108 349	91 695

(30) Zobowiązania z tytułu towarów i usług

tys. euro	2009	2008
Ujemna wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	4 014 394	4 896 853
Transakcje oparte na oprocentowaniu	2 233 958	1 808 692
Transakcje oparte na walutach	518 539	1 952 097
Transakcje oparte na kapitale/indeksie	1 138 589	1 040 353
Transakcje na kredytowych instrumentach pochodnych	51 742	58 970
Pozostałe transakcje	71 566	36 741
Krótką sprzedaż aktywów z tytułu towarów i usług	374 222	123 847
Lokaty na żądanie/terminowe dla celów transakcyjnych	2 875	21 401
Ogółem	4 391 491	5 042 101

(31) Instrumenty pochodne

tys. euro	2009	2008
Ujemna wartość godziwa instrumentów pochodnych w transakcjach zabezpieczających wartość godziwą (MSR 39)	20 675	40 421
Transakcje oparte na oprocentowaniu	20 675	40 421
Ujemna wartość godziwa instrumentów pochodnych w transakcjach zabezpieczających przepływy pieniężne (MSR 39)	456 333	403 984
Transakcje oparte na oprocentowaniu	456 333	403 984
Ujemna wartość godziwa kredytowych instrumentów pochodnych	26 498	190 325
Ujemna wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych	998 039	1 889 227
Transakcje oparte na oprocentowaniu	655 308	1 128 882
Transakcje oparte na walutach	318 627	736 567

Transakcje oparte na kapitale/indeksie	23 768	23 777
Pozostałe transakcje	336	0
Ogółem	1 501 545	2 523 957

Jeżeli spełniono warunki dotyczące księgowania transakcji hedgingowych zgodnie z MSR 39, finansowe instrumenty pochodne są wyceniane według wartości godziwej (ceny brudnej) w ramach swojej funkcji jako instrumenty hedgingowe. Pozycje zabezpieczane w związku z transakcjami zabezpieczającymi wartość godziwą obejmują kredyty i pożyczki dla klientów. Zabezpieczanym ryzykiem jest ryzyko stóp procentowych.

(32) Pozostałe zobowiązania

tys. euro	2009	2008
Zobowiązania z tytułu działalności pozabankowej	125 168	316 377
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i pozycje odroczone	170 446	392 074
Zobowiązania z tytułu dywidendy	468	8 468
Roszczenia rozliczeniowe z tytułu papierów wartościowych i przelewów płatności	681 789	322 358
Pozostała działalność	326 657	616 389
Ogółem	1 304 528	1 655 666

(33) Kapitał podporządkowany

tys. euro	2009	2008
Hybrydowy kapitał podstawowy	819 091	1 075 041
Zobowiązania podporządkowane	2 802 031	2 768 117
Kapitał zapasowy	681 326	606 398
Świadectwa udziałowe*	261 409	0
Ogółem	4 563 857	4 449 556

*Kapitał udziałowy wynoszący 750 000 tys. euro i uwzględniony w kapitale podporządkowanym w 2008 roku został przeniesiony do kapitału własnego z mocą wsteczną.

W tabeli poniżej przedstawiono pożyczki przekraczające 10 procent kapitału podporządkowanego:

tys. euro	Kwota	Waluta	Stopa procentowa*	Termin zapłaty
Obligacje kapitałowe nieskumulowane, podporządkowane, wieczyste, na żądanie, z oprocentowaniem rosnącym według stopy zmiennej	500 000	euro	5,169%	-
Obligacje kapitałowe podporządkowane, według stopy zmiennej / seria 54	500 000	euro	4,500%	5.03.2019
Obligacje kapitałowe podporządkowane kapitałowi zapasowemu, według stopy zmiennej / seria 74	500 000	euro	5,770%	29.10.2015

*Bieżąca stopa procentowa, uzgodniono klauzule dotyczące oprocentowania.

Świadectwa udziałowe

W związku z wcześniejszym umorzeniem hybrydowych świadectw udziałowych zlikwidowano RZB Hybrid Participation Capital Funding I S.A., Luksemburg. Dlatego też nie są one już uwzględniane jako kapitał hybrydowy. Świadectwa udziałowe Raiffeisen Zentralbank znajdujące się w posiadaniu stron zewnętrznych o wartości nominalnej wynoszącej 250 000 tys. euro są uznawane w ramach kapitału podporządkowanego.

W 2009 roku koszty zobowiązań podporządkowanych wyniosły 239 277 tys. euro (2008: 208 603 tys. euro).

(34) Kapitał własny i udziały mniejszościowe

tys. euro	2009	2008
Kapitał skonsolidowany	7 300 859	5 864 222
Kapitał subskrybowany	443 714	443 714
Kapitał udziałowy*	2 500 000	750 000
Kapitał rezerwowy	1 050 635	1 050 635
Zatrzymane zyski	3 306 510	3 619 873
Zysk skonsolidowany	433 372	47 868
Udziały mniejszościowe	2 573 529	2 674 707
Ogółem	10 307 760	8 586 797

*Kapitał udziałowy wynoszący 750 000 tys. euro i uwzględniony w kapitale podporządkowanym w 2008 roku został przeniesiony do kapitału własnego z mocą wsteczną.

Kapitał subskrybowany

Wyemitowany kapitał zakładowy Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft dzieli się na 6 105 874 akcji bez wartości nominalnej. 5 539 885 akcji zarejestrowano jako zwyczajne, a 565 989 stanowią akcje uprzywilejowane na okaziciela bez prawa głosu. Całkowity nominalny kapitał zakładowy podany w Akcje założycielskim i Statucie wynosił 443 714 tys. euro..

Kapitał autoryzowany na 31 grudnia 2009

Zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy przyjętą 20 czerwca 2007 roku Zarząd ma prawo, za zgodą Rady Nadzorczej, podwyższyć kapitał zakładowy do 101 738 tys. euro na podstawie wkładów pieniężnych lub aportów nie później niż do 14 sierpnia 2012 roku, jeżeli jest to konieczne w kilku transzach, poprzez emisję maksymalnie 1 400 000 akcji, zachowując prawa akcjonariuszy przyznane im na mocy odpowiedniej kategorii akcji. W 2008 roku częściowo skorzystano z tego upoważnienia na mocy uchwały Zarządu z 15 września 2008 roku i zgody Rady Nadzorczej z 18 września 2008 roku i kapitał zakładowy został podwyższony o 249 391 akcji zwyczajnych w kwocie 18 123 tys. euro oraz 25 719 akcji uprzywilejowanych w kwocie 1 869 tys. euro. W okresie sprawozdawczym nie wykorzystano kapitału autoryzowanego. Upoważnienie przyznane przez Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy 20 czerwca 2007 roku do podwyższenia kapitału zakładowego pozostaje w mocy i obejmuje kwotę do 62 487 tys. euro.

Kapitał udziałowy

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft wyemitował kapitał udziałowy zgodnie z ust. 24 (4) i (5) austriackiej ustawy bankowej w kwocie nominalnej wynoszącej 2 500 000 tys. euro. Kapitał udziałowy dostępny jest przez cały czas działalności przedsiębiorstwa, a emitent udziałowy nie może wnioskować o umorzenie. Pierwszą transzę w wysokości 750 000 tys. euro wypłacono 30 grudnia 2008 roku. Druga transza w wysokości 1 750 000 tys. euro została wypłacona 6 kwietnia 2009 roku. Świadczenia udziałowe wyemitowano na 100 procent wartości nominalnej. Z zasady świadectwa udziałowe uprawniają do 8 procent zysków na rok. W latach 2014 i 2015 prawo do zysków zostanie będzie podnoszone o 50 punktów bazowych w każdym roku, w roku 2016 o 75 punktów bazowych i w każdym kolejnym roku o 100 punktów bazowych. 12-miesięczny EURIBOR powiększony o 1 000 punktów bazowych mieści się w górnym limicie. Pierwszą transzę w wysokości 750 000 tys. euro uwzględniono w 2008 roku w kapitale podporządkowanym. Struktura kapitału udziałowego pozwala na uznanie go w kapitale własnym zgodnie z MSSR. Dlatego też kapitał udziałowy został przeniesiony do kapitału własnego.

Właściciele akcji uprzywilejowanych bez prawa głosu otrzymują dywidendę dla akcjonariuszy uprzywilejowanych w kwocie kapitału zakładowego proporcjonalnej do ich udziałów. Dywidenda akcjonariuszy uprzywilejowanych za rok obrotowy 2009 wyniosła 55,49 euro za akcję uprzywilejowaną, tj. w sumie wypłacono 31 407 tys. euro.

Zarząd zamierza zaproponować Walnemu Zgromadzeniu, aby za rok obrotowy 2009 wypłacono z zysków Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft dywidendę w wysokości 23,21 euro za akcję zwykłą. Oznaczałoby to w sumie wypłatę w wysokości 128 581 tys. euro.

Zestawienie zmian przedstawiono na str. 123 (wersji angielskiej raportu).

(35) Podział okresów pozostałych do terminu wymagalności

31.12.2009 tys. euro	Na żądanie lub bez terminu wymagalności	<= 3 miesiące	3 miesiące - 1 rok	1 - 5 lat	>= 5 lat
Rezerwa gotówkowa	8 271 124	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki dla banków	2 445 474	22 121 927	5 663 137	3 080 082	576 347
Kredyty i pożyczki dla klientów	6 577 109	12 535 104	13 293 805	24 990 731	17 458 702
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(4 176 589)	0	0	0	0
Aktywa obrotowe	372 565	1 262 243	1 103 556	4 035 867	1 758 041
Inwestycje finansowe	1 188 277	1 330 093	3 125 391	7 740 345	5 516 484
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	1 309 860	0	0	0	0
Aktywa różne	3 081 287	1 152 620	619 992	1 080 546	424 128
Aktywa ogółem	19 069 107	38 401 987	23 805 881	40 927 571	25 733 702
Lokaty od banków	3 342 519	28 115 282	5 087 951	9 307 894	4 063 796
Lokaty od klientów	22 190 627	20 864 240	7 558 248	2 750 364	2 059 340
Wyemitowane papiery wartościowe	0	2 737 415	1 268 737	14 774 723	1 154 410
Zobowiązania z tytułu towarów i usług	324 616	418 838	468 291	1 868 279	1 311 467
Kapitał podporządkowany	0	171 595	384 615	58 422	3 949 225
Zobowiązania różne	379 872	929 631	519 459	732 370	838 081
Podsuma	26 237 634	53 237 181	15 287 301	29 492 052	13 376 319
Kapitał własny	10 307 761	0	0	0	0
Pasywa ogółem	36 545 395	53 237 181	15 287 301	29 492 052	13 376 319

31.12.2008 tys. euro	Na żądanie lub bez terminu wymagalności	<= 3 miesiące	3 miesiące - 1 rok	1 - 5 lat	>= 5 lat
Rezerwa gotówkowa	13 711 963	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki dla banków	2 530 080	16 061 548	4 632 377	5 189 341	0701 854
Kredyty i pożyczki dla klientów	6 528 855	13 794 195	15 211 462	29 440 289	19 943 405
Rezerwy na odpisy z tytułu utraty wartości	(2 304 143)	0	0	0	0
Aktywa obrotowe	558 596	1 187 906	1 505 096	4 420 585	1 810 032
Inwestycje finansowe	1 220 453	1 009 625	2 197 315	6 090 569	1 670 191

Inwestycje w podmioty stowarzyszone	1 158 450	0	0	0	0
Aktywa różne	3 897 981	2 507 848	928 014	895 854	421 344
Aktywa ogółem	27 302 235	34 561 122	24 474 264	46 036 638	24 546 826
Lokaty od banków	2 869 470	32 233 594	6 451 116	8 835 818	3 758 064
Lokaty od klientów	21 142 748	24 563 647	9 320 137	2 085 449	2 008 089
Wyemitowane papiery wartościowe	0	1 985 543	5 129 971	12 433 721	1 151 097
Zobowiązania z tytułu towarów i usług	284 160	1 160 040	844 218	1 787 353	966 330
Kapitał podporządkowany	0	187 670	86 420	452 090	3 723 376
Zobowiązania różne	1 172 773	1 130 431	866 118	948 720	756 127
Podsuma	25 469 151	61 260 925	22 697 980	26 543 151	12 363 083
Kapitał własny	8 586 796	0	0	0	0
Pasywa ogółem	34 055 947	61 260 925	22 697 980	26 543 151	12 363 083

*Kapitał udziałowy wynoszący 750 000 tys. euro i uwzględniony w kapitale podporządkowanym w 2008 roku został przeniesiony do kapitału własnego z mocą wsteczną.

(36) Powiązane strony

Spółki mogą prowadzić interesy z powiązаныmi stronami, co może wpływać na aktywa, pozycję finansową i zyski podmiotu. Jako strony powiązane wymienia się następujące spółki:

Spółki macierzyste - Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH, nieoperacyjny holding kapitałowy, i jej podmiot zależny RLandesbanken- Beteiligung GmbH, Wiedeń, który jest udziałowcem większościowym Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft, Wiedeń. Spółki wywierające istotny wpływ to przede wszystkim Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien AG, Wiedeń, jako największy udziałowiec pośredni i jego podmiot macierzysty, Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung, Wiedeń. W ramach podmiotów stowarzyszonych wykazywane są wszystkie relacje z 287 podmiotami zależnymi, których nie uwzględniono w grupie skonsolidowanej ze względu na ich małe znaczenie.

Informacje na temat relacji Raiffeisen Zentralbank z osobami pełniącymi najważniejsze stanowiska zarządcze przedstawiono w Nocie (56) Stosunki z najważniejszymi osobami na stanowiskach zarządczych.

Na 31 grudnia 2009 roku transakcje z powiązаныmi stronami przedstawiały się następująco:

tys. euro	Podmioty macierzyste	Spółki o znacznym wpływie	Podmioty stowarzyszone	Spółki wyceniane metodą kapitałową	Pozostałe udziały
Kredyty i pożyczki dla banków	0	4 998 189	1	340 975	553 549
Kredyty i pożyczki dla klientów	0	13 697	804 624	792 509	191 865
Aktywa obrotowe	0	72 541	0	62 629	20 222
Inwestycje finansowe	0	0	321 464	14 239	606 297
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	0	0	0	1 309 860	0
Pozostałe aktywa, w tym instrumenty pochodne	0	0	50 169	12	1 075
Lokaty banków	0	6 329 353	2 521	7 880 992	1 197 452
Lokaty klientów	807	0	216 562	12 417	512 556
Rezerwy na zobowiązania i obciążenia	0	0	2	0	6 430
Zobowiązania z tytułu towarów i usług	0	0	0	31 539	10 687
Pozostałe zobowiązania, w tym instrumenty pochodne	0	0	190	599	19
Kapitał podporządkowany	0	115 522	0	0	0
Gwarancje udzielone	0	1 773	5 192	507	9 690
Gwarancje otrzymane	0	192 539	666	205 380	1 586

Na 31 grudnia 2008 roku transakcje z powiązаныmi stronami przedstawiały się następująco:

tys. euro	Podmioty macierzyste	Spółki o znacznym wpływie	Podmioty stowarzyszone	Spółki wyceniane metodą kapitałową	Pozostałe udziały
Kredyty i pożyczki dla banków	0	1 619 056	0	327 550	331 981
Kredyty i pożyczki dla klientów	0	14 667	625 183	774 886	228 827
Aktywa obrotowe	0	46 342	0	89 322	55 373
Inwestycje finansowe	0	0	303 651	2 471	520 993
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	0	0	0	1 158 450	0
Pozostałe aktywa, w tym instrumenty pochodne	0	0	33 191	33	33
Lokaty banków	0	3 708 836	1 226	8 785 923	2 244 494

Lokaty klientów	493	0	159 606	25 558	512 547
Rezerwy na zobowiązania i obciążenia	0	0	1	0	10 008
Zobowiązania z tytułu towarów i usług	0	0	0	42 112	35 262
Pozostałe zobowiązania, w tym instrumenty pochodne	0	0	658	153	3 216
Kapitał podporządkowany	0	29 358	0	0	0
Gwarancje udzielone	0	0	5 886	362 470	181 067
Gwarancje otrzymane	0	345 413	766	358 651	27 558

*Dane za 2008 rok skorygowano ze względu na błąd transmisyjny.

(37) Wolumeny w walutach obcych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia następujące wolumeny aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych:

tys. euro	2009	2008
Aktywa	55 502 681	80 834 226
Zobowiązania	47 001 694	64 718 572

(38) Aktywa/zobowiązania zagraniczne

Aktywa i zobowiązania dotyczące kontrahentów poza Austrią przedstawiają się następująco:

tys. euro	2009	2008
Aktywa	106 823 728	118 421 522
Zobowiązania	81 504 411	88 961 919

(39) Sekuratyżacja

RZB jako inicjator

Sekuratyżacja to tworzenie pakietów wyznaczonych portfeli kredytów lub roszczeń leasingowych o odpowiednim poziomie sprawności kredytowych oraz ich redystrybucja wśród inwestorów. Celem sekuratyżacji prowadzonej przez Raiffeisen International jest uwolnienie własnych środków regulacyjnych Grupy i wykorzystanie dodatkowych źródeł refinansowania.

W roku obrotowym 2009 nie przeprowadzono sekuratyżacji. Obydwie transakcje przeniesienia wierzytelności na spółkę specjalnego przeznaczenia (magazynowanie) ROOF Bułgaria 2008-1 i ROOF Rumunia 2008-1 już zamknięte w 2008 roku nie zostały jeszcze przekazane do ostatecznej sekuratyżacji ze względu na ostatnie zmiany na międzynarodowych rynkach kapitałowych i kryzys płynnościowy. Niemniej jednak przedłużono magazynowanie, a aktualne struktury magazynowania utrzymano poprzez ulokowanie obligacji u inwestorów wewnętrznych Grupy do odwołania. Stąd także w ramach Grupy pozostały istotne szanse i ryzyka związane z portfelem. Na koniec 2009 roku niewycofane kredyty ROOF Bułgaria 2008-1 wynoszą € 149 588 tys. euro (2008: 195 257 tys. euro), a ROOF Rumunia 2008-1 wzrosły do 167 622 tys. euro (2008: 173 102 tys. euro).

Jeżeli chodzi o transakcję przeniesienia wierzytelności na spółkę specjalnego przeznaczenia (*true sale* transaction) ROOF Polska 2008-1, obejmującą umowy leasingu samochodowego, całkowity wolumen kredytów wynosi 131 829 tys. euro na 31 grudnia 2009 roku (2008: 240 820 tys. euro). W efekcie wygaśnięcia portfela zmianie uległa wartość bilansowa.

Z punktu widzenia Grupy niewycofane kredyty wynikające z transakcji przeniesienia wierzytelności na spółkę specjalnego przeznaczenia ROOF Rosja 2007-1 wynoszą na koniec 2009 roku 117 077 tys. euro (2008: 263 707 tys. euro). W tym przypadku spadek wartości bilansowej wynika przede wszystkim z osiągnięcia terminu wymagalności przez kredyty konsumenckie w pierwotnej walucie, spłaty przedterminowe wyższe od średniej, a także przeliczeń walutowych wynikających ze zmian kursu dolara w stosunku do euro. W ciągu roku wolumen kredytów konsumenckich w walucie pierwotnej wynosił 146 631 tys. euro.

Jeżeli chodzi o sekuratyżację syntetyczną ROOF Europa Środkowa i Wschodnia 2006-1, niewycofane kredyty wyniosły na koniec roku 364 285 tys. euro (2008: 404 403 tys. euro). Różnica w porównaniu do wolumenów na początku transakcji spowodowana była osiągnięciem terminu spłaty oraz wahaniami kursów wymiany walut. Ponadto inicjatorzy tacy, jak Raiffeisenbank Polska, S.A., Warszawa (PL), i Raiffeisenbank a.s., Praga (CZ), skorzystali z opcji ponownego wypełnienia wolumenów w marginalnym zakresie i dlatego też pierwotne wartości zostały nieznacznie przekroczone.

Do tej pory zawarto następujące transakcje (wskazane kwoty odpowiadają wolumenom transakcji w dniu zamknięcia):

tys. euro	Sprzedawca roszczeń lub zabezpieczona strona	Dzień podpisania umowy	Koniec okresu wymagalności	Wolumen	Portfel	Transza typu junior
-----------	--	------------------------	----------------------------	---------	---------	---------------------

Transakcja przeniesienia wierzytelności na spółkę specjalnego przeznaczenia ROOF Rumunia 2008-1	Raiffeisen Bank S.A., Bukareszt (RO)	lipiec 2008	do ustalenia*	175 000	kredyty konsumenckie	0
Transakcja przeniesienia wierzytelności na spółkę specjalnego przeznaczenia ROOF Bułgaria 2008-1	Raiffeisenbank (Bułgaria) EAD, Sofia, (BG)	marzec 2008	do ustalenia*	200 000	kredyty konsumenckie	0
Transakcja przeniesienia wierzytelności na spółkę specjalnego przeznaczenia ROOF Polska 2008-1	Raiffeisen-Leasing Polska S.A., Warszawa (PL)	styczeń 2008	grudzień 2014	290 000	umowy leasingu samochodu	1,3%
Transakcja przeniesienia wierzytelności na spółkę specjalnego przeznaczenia ROOF Rosja 2007-1	ZAO Raiffeisenbank, Moskwa (RUS)	maj 2007	maj 2017	297 000	kredyty na samochód	1,9%
Transakcja przeniesienia wierzytelności na spółkę specjalnego przeznaczenia ROOF Europa Środkowo-Wschodnia 2006-1	Raiffeisen Bank Polska S.A., Warszawa (PL) Raiffeisenbank a.s., Praga (CZ)	marzec 2006	marzec 2019	450 000	kredyty firmowe	1,8%

*Bezpośrednio po ulokowaniu u inwestorów zewnętrznych.

RZB jako inwestor

Poza wyżej wymienionym refinansowaniem i pakietowaniem wyznaczonych portfeli kredytów lub roszczeń leasingowych, RZB działa jako inwestor w strukturach papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji w ustrukturyzowane produkty kredytowe. RZB zajmuje się głównie inwestycjami w ustrukturyzowane podmioty inwestycyjne. Ze względu na turbulencje na rynku kapitałowym w 2008 roku oraz poszerzenie spreadów w tej klasie aktywów, w poprzednim roku zanotowano istotne zmiany wartości rynkowych. W roku sprawozdawczym zaobserwowano nieznaczną poprawę sytuacji rynkowej. Stąd zmiany wartości rynkowej doprowadziły w 2009 roku do wyniku z wyceny na poziomie ok. 30 mln euro (2008: minus 350 mln euro).

Na 31 grudnia 2009 roku RZB wykazywał następujące zaangażowanie inwestycyjne (bez CDS):

tys. euro	zaległa kwota nominalna	wartość bilansowa
Papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	240 155	239 389
Papiery wartościowe zabezpieczone hipotekami	257 212	229 027
Zabezpieczone zadłużenie	457 383	177 186
Pozostałe	26 939	1 420
Ogółem	981 689	647 022

(40) Oryginalne umowy sprzedaży i odkupu

Na dzień sporządzenia sprawozdania wykazano następujące zobowiązania odkupu i ponownej dostawy:

tys. euro	2009	2008
Oryginalne umowy odkupu, jako kredytobiorca		
Lokaty banków	5 486 403	2 799 547
Lokaty klientów	2 440 674	121 979
Ogółem	7 927 077	2 921 526

tys. euro	2009	2008
Oryginalne umowy odkupu, jako kredytodawca (odwrotna umowa odkupu)		
Kredyty i pożyczki dla banków	7 472 208	6 198 988
Kredyty i pożyczki dla klientów	1 038 333	618 685
Ogółem	8 510 541	6 817 673

Papiery wartościowe sprzedane w ramach oryginalnych umów sprzedaży i odkupu wyniosły 5 289 086 tys. euro (2008: 1 080 448 tys. euro). Aktywa, które kredytobiorca ma prawo sprzedać lub ponownie zastawić, wyniosły 5 159 011 tys. euro (2008: 1 063 875 tys. euro) i obejmowały obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu zarówno w 2009, jak i poprzednim roku.

Papiery wartościowe zakupione w ramach oryginalnych umów sprzedaży i odkupu wyniosły 8 703 593 tys. euro (2008: 7 007 114 tys. euro). Aktywa, które zostały sprzedane lub ponownie zastawione, wyniosły 1 728 444 tys. euro (2008: 673 977 tys. euro). Z czego 1 716 637 tys. euro (2008: 672 655 tys. euro) stanowiły obligacje, weksle i pozostałe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu, 11 248 tys. euro (2008: 1 322 tys. euro) kredyty i pożyczki, a 559 tys. euro akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennych przychodach.

W ramach kredytów dotyczących papierów wartościowych zaciągnięto kredyty na papiery wartościowe w wysokości 1 407 565 tys. euro i udzielono kredytów na papiery wartościowe w wysokości 3 871 095 tys. euro.

(41) Aktywa zastawione jako zabezpieczenie

Następujące zobowiązania zabezpieczono aktywami wykazanymi w sprawozdaniu z pozycji finansowej:

tys. euro	2009	2008
Lokaty banków	8 806 796	9 132 821
Lokaty klientów	13 488	107 530
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	244 170	316 315
Zobowiązania różne	858 332	542 955
Zobowiązania warunkowe i finansowe	3 530	395
Ogółem	9 926 316	10 100 016

Zabezpieczenie dla powyższych zobowiązań stanowią następujące aktywa:

tys. euro	2009	2008
Kredyty i pożyczki dla banków	4 086 568	5 079 476
Kredyty i pożyczki dla klientów	3 335 947	3 462 770
Aktywa obrotowe	723 990	782 293
Inwestycje finansowe	2 539 145	1 378 282
Ogółem	10 685 650	10 702 820

(42) Leasing finansowy

tys. euro	2009	2008
Wartość inwestycji brutto	5 534 285	6 964 584
Minimalne płatności leasingowe	5 104 398	6 520 005
< 3 miesięcy	519 064	512 097
3 miesiące – 1 roku	1 081 138	1 302 090
1 rok – 5 lat	2 420 015	3 306 564
> 5 lat	1 084 181	1 399 254
Niegwarantowana wartość rezydualna	429 887	444 579
Nieuzyskane dochody finansowe	807 440	1 362 113
< 3 miesięcy	62 234	96 201
3 miesiące – 1 roku	157 768	271 447
1 rok – 5 lat	382 694	556 159
> 5 lat	204 744	438 306
Wartość inwestycyjna netto	4 726 845	5 602 471

Na 31 grudnia 2009 roku odpisy na zaległe, niemożliwe do odzyskania minimalne płatności leasingowe wyniosły 46 597 tys. euro (2008: 9 130 tys. euro).

Podział aktywów w ramach leasingu finansowego:

tys. euro	2009	2008
Leasing pojazdów	2 136 294	2 775 102
Leasing nieruchomości	1 678 028	1 841 766
Leasing sprzętu	912 523	985 603
Ogółem	4 726 845	5 602 471

(43) Leasing operacyjny**Leasing operacyjny z punktu widzenia leasingodawcy**

Przyszłe minimalne płatności leasingowe wynikające z niepodlegającego anulowaniu leasingu operacyjnego wynoszą:

tys. euro	2009	2008
< 1 roku	42 686	50 484
1 rok – 5 lat	79 467	106 730
> 5 lat	51 533	63 662
Ogółem	173 686	220 876

Leasing operacyjny z punktu widzenia leasingobiorcy

Przyszłe minimalne płatności leasingowe wynikające z niepodlegającego anulowaniu leasingu operacyjnego wynoszą:

tys. euro	2009	2008
< 1 roku	115 399	91 621
1 rok – 5 lat	240 712	270 232
> 5 lat	44 172	67 558
Ogółem	400 283	429 411

Raport na temat ryzyka

(44) Ryzyko wynikające z instrumentów finansowych

Jako aktywni gracze na światowych rynkach finansowych banki są z natury narażone na ryzyko. Z tego powodu umiejętność identyfikacji i pomiaru ryzyka, monitorowania ryzyka i zarządzania nim stanowi podstawę długoterminowego sukcesu Grupy. Kontrola ryzyka przewiduje zmieniające się środowisko rynkowe, aby ograniczyć potencjalne straty na działalności bankowej oraz zoptymalizować profil ryzyko/zwrot. Jednostka zarządzająca ryzykiem w szczególności kontroluje zaangażowanie i zapewnia profesjonalne zarządzanie ryzykiem kredytowym, ryzykiem kraju, ryzykiem rynku, ryzykiem płynności, ryzykiem udziałowym i ryzykiem operacyjnym.

Zarządzanie ryzykiem stanowi w RZB integralną część ogólnego procesu zarządzania bankiem. Poprzez różne jednostki na kilku poziomach organizacyjnych Grupa zapewnia, że każdy istotny rodzaj ryzyka jest mierzony i ograniczany oraz że działalność w ogóle jest oceniana z punktu widzenia relacji ryzyka do zwrotu. W tym celu oraz poza wymogami prawnymi i regulacyjnymi koncepcja zarządzania ryzykiem bierze pod uwagę szczególny charakter, skalę i złożoność działalności gospodarzej RZB i związanego z nią ryzyka.

Zasady zarządzania ryzykiem

RZB posiada system zasad i procedur dotyczących pomiaru i monitorowania ryzyka. Celem jest kontrola ryzyka i zarządzanie nim we wszystkich bankach i specjalistycznych spółkach w ramach RZB. Polityka ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem określa zarząd RZB. Niektóre z zasad podkreślają następujące polityki zarządzania ryzykiem:

- zintegrowane zarządzanie ryzykiem – w całej Grupie zarządza się ryzykiem kredytowym, kraju, rynku, płynności i operacyjnym;
- standardowe metodologie – metody oceny i ograniczania ryzyka zestandaryzowano, tak aby zapewnić spójne i koherentne podejście do procesu zarządzania ryzykiem;
- ciągłe planowanie – strategie ryzyka są analizowane i zatwierdzane w trakcie procesu ustalania budżetu i planu rocznego;
- niezależna kontrola – wdrożono jasne rozgraniczenia osobowe i funkcjonalne pomiędzy operacjami biznesowymi oraz czynnościami związanymi z zarządzaniem ryzykiem lub kontrolą ryzyka;
- kontrola ex ante i ex post – ryzyko wychwytywane jest w konsekwentny sposób w ramach sprzedaży produktów oraz pomiaru wyników korygowanych o ryzyko.

Poszczególne jednostki Grupy ds. zarządzania ryzykiem opracowują szczegółowe strategie ryzyka, które określają konkretniejsze cele i standardy zgodnie z ogólnymi zasadami. Ogólna strategia ryzyka wynika ze strategii działalności Grupy i wprowadza odpowiednie aspekty ryzyka do zaplanowanej struktury działalności i rozwoju strategicznego. Aspekty takie obejmują na przykład limity strukturalne i docelowe wskaźniki kapitałowe, jakie należy spełnić w procesie budżetowania oraz które ograniczają ustalają ramy przyszłych decyzji biznesowych związanych z ryzykiem. Konkretniejsze docelowe wartości dotyczące poszczególnych kategorii ryzyka określono w szczegółowych strategiach ryzyka. Strategia ryzyka kredytowego na przykład definiuje limity między innymi portfela kredytowego dla poszczególnych krajów oraz segmentów i wprowadza uprawnienia do zatwierdzania kredytów w przypadku wniosków o limity.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Zarząd Raiffeisen Zentralbank proponuje docelowe wartości ryzyka i kapitału, które są zatwierdzane przez radę nadzorczą Raiffeisen Zentralbank. Takie docelowe wartości ustalone w strategii ryzyka obejmują apetyt na ryzyko, limity wszystkich istotnych rodzajów ryzyka oraz zapotrzebowanie na minimalny zwrot ważony ryzykiem. Definiowane są także limity dotyczące dużych poziomów zaangażowania, wagi produkt/sektor/gałąź przemysłu, poziomu koncentracji regionalnej oraz ryzyko rynku (np. strukturalna otwarta pozycja walutowa). Zarząd RZB odpowiada za realizację takich celów oraz odpowiednie monitorowanie i kontrolowanie związanego z nimi ryzyka.

Zarząd Raiffeisen Zentralbank zapewnia także właściwą organizację i stały rozwój procesu zarządzania ryzykiem. Decyduje, które procedury należy zastosować, by ustalić, zmierzyć i monitorować ryzyko oraz podejmuje decyzje zgodnie z opracowanymi raportami i analizami na temat ryzyka. Zarząd wspierają niezależne jednostki ds. zarządzania ryzykiem i specjalnie wyznaczone komitety.

Wykres na str. 190 raportu w wersji angielskiej

	Grupa RZB		
Centralne funkcje i komitety zarządzania ryzykiem <ul style="list-style-type: none"> ■ dla różnych rodzajów ryzyka ■ dla wszystkich członków Grupy 	Zarządzanie Ryzykiem Kredytowym i Portfelem (Korp./IF/Sekt. Publ./Detal/Kraj) Zarządzanie Ryzykiem Rynku Zintegrowane Zarządzanie Ryzykiem	Komitety Ryzyka Grupy (GRC) Komitety Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) Komitety Ryzyka Rynku (MACO) Komitety Kredytowy/Ryzyka Kraju/ Inwestycyjny	
Lokalne funkcje i komitety zarządzania ryzykiem <ul style="list-style-type: none"> ■ dla różnych rodzajów ryzyka 	RZB AG	Raiffeisen International	pozostałe*

■ dla wszystkich członków Grupy			
	Centrala i Oddziały	Banki i Leasing w Europie Środkowo-Wschodniej	pozostałe jednostki Grupy

managed portfolios – zarządzane portfele
 group functions – funkcje grupy
 decision bodies/support – organy/wsparcie decyzyjne
 * brak odrębnego podmiotu prawnego

Z zasady funkcje zarządzania ryzykiem realizowane są na różnych poziomach Grupy. Raiffeisen Zentralbank, jako macierzysta instytucja kredytowa Grupy, opracowuje i wdraża proces zarządzania ryzykiem w bliskiej współpracy z podmiotami zależnymi. Centralne funkcje zarządzania ryzykiem odpowiadają za adekwatne i właściwe wdrożenie procesu zarządzania ryzykiem Grupy. W szczególności ustalają one wspólne zasady zarządzania ryzykiem oraz standardy, narzędzia i praktyki charakterystyczne dla działalności dla wszystkich podmiotów Grupy.

W różnych podmiotach prawnych RZB tworzone są ponadto lokalne jednostki zarządzania ryzykiem, które wdrażają polityki ryzyka dla konkretnych rodzajów ryzyka oraz aktywnie uczestniczą w podejmowaniu decyzji w ramach zatwierdzonych budżetów ryzyka w celu realizacji celów określonych w polityce działalności. W tym celu monitorują powiązane ryzyko, stosując standardowe narzędzia pomiaru, i informują o nim centralne jednostki zarządzania ryzykiem poprzez ustalone interfejsy sprawozdawcze.

Centralny pion kontroli ryzyka zajmuje się niezależną kontrolą ryzyka zgodnie z prawem bankowym. Odpowiada między innymi za opracowanie szerokiego ram Grupy dotyczących ogólnego procesu zarządzania ryzykiem w banku (integrującego wszystkie rodzaje ryzyka) oraz niezależnych raportów na temat profilu ryzyka dla zarządu i dyrektorów poszczególnych segmentów biznesowych. Pion ten mierzy także wymagany kapitał pokrycia ryzyka dla różnych jednostek organizacyjnych oraz oblicza poziom wykorzystania przydzielonych limitów dla zużycia kapitału zgodnie z wewnętrznymi ramami adekwatności kapitałowej.

Komitety ds. ryzyka

Komitet Ryzyka Grupy odpowiada za stały rozwój i wdrożenie metod i parametrów modeli kwantyfikacji ryzyka, a także za usprawnianie instrumentów sterujących. Komitet ten analizuje także bieżącą sytuację ryzyka Grupy pod kątem wewnętrznej adekwatności kapitałowej i odpowiednich limitów ryzyka oraz zatwierdza czynności związane z zarządzaniem ryzykiem i kontrolą ryzyka (takie jak alokacja kapitału ryzyka) i doradza zarządowi w tych kwestiach.

Komitet Ryzyka Rynku (MACO) kontroluje ryzyko rynku wynikające z transakcji w księdze transakcyjnej i bankowej RZB oraz ustala odpowiednie limity i procesy. W przypadku kontroli uwzględniane są w szczególności wyniki spółki, poziom przyjętego ryzyka i wykorzystanie limitów, a także wyniki analizy scenariuszy i stress testów.

Komitet Kredytowy, w skład którego wchodzi pracownicy pionów front-office'owych i back-office'owych, zatwierdza wnioski o limity zgodnie z uprawnieniami kredytowymi (w zależności od ratingu i rozmiaru zaangażowania) oraz głośuje nad wszystkimi decyzjami kredytowymi, jakie zarząd jest zobowiązany podjąć.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) ocenia ryzyko bilansu i ryzyko płynności i zarządzana nimi. W tym kontekście odgrywa istotną rolę w długoterminowym planowaniu funduszy Grupy oraz zabezpieczeniu strukturalnych pozycji ryzyka.

W okresie sprawozdawczym utworzono Komitety Portfela Kredytowego, odpowiedzialne za ustalanie strategii dotyczących portfela kredytowego dla różnych segmentów klientów. W komitetach tych przedstawiciele pionów biznesowych oraz pionów zarządzania ryzykiem omawiają kwestie ryzyka i możliwości różnych segmentów klientów (np. gałęzi przemysłu, krajów, produktów detalicznych) i opracowują limity kontroli przyszłego portfela kredytowego.

Zapewnienie i kontrola jakości

Zapewnienie jakości w odniesieniu do zarządzania ryzykiem dotyczy zapewnienia integralności, trafności i dokładności procesów, modeli, obliczeń i źródeł danych oraz pozwala na upewnienie się, że bank przestrzega wymogów prawnych i osiąga najwyższe standardy operacji związanych z zarządzaniem ryzykiem.

Prawdopodobnie dwie najważniejsze funkcje związane z zapewnieniem niezależnego nadzoru to kontrola wewnętrzna i compliance (zapewnienie zgodności z przepisami). Niezależny pion kontroli okresowo i obiektywnie ocenia procesy banku i znacząco uczestniczy w zabezpieczeniu, poprawie i usprawnieniu wszystkich procesów biznesowych, wysyłając raporty bezpośrednio do zarządu RZB, który omawia je na swoich posiedzeniach.

Inspektor ds. Compliance odpowiada za wszystkie kwestie dotyczące przestrzegania przepisów. Stanowi uzupełniający i jednocześnie integralny element systemu kontroli. Odpowiada za zapobieganie niedoborom i ich wykrywanie w codziennej działalności.

Ponadto w trakcie audytu rocznego sprawozdania finansowego przez audytora zewnętrznego przeprowadzana jest niezależna i obiektywna kontrola, pozbawiona potencjalnych konfliktów.

Wewnętrzna adekwatność kapitałowa

Utrzymanie adekwatnego poziomu kapitału stanowi podstawowy cel zarządzania ryzykiem w RZB. Adekwatność kapitałowa monitorowana jest raz na kwartał na podstawie faktycznego poziomu ryzyka mierzonego przy użyciu modeli wewnętrznych, z uwzględnieniem poziomu istotności ryzyka przy wyborze odpowiedniego modelu. Ramy adekwatności kapitałowej uwzględniają zarówno wymogi kapitałowe z regulacyjnego punktu widzenia (równowaga i prowadzenie działalności w przyszłości) oraz z ekonomicznego punktu widzenia (rating docelowy).

Cel	Opis ryzyka	Technika pomiaru	Poziom ufności
Rating docelowy	Ryzyko nie spełnia roszczeń starszych dłużników Grupy	Nieoczekiwane straty w ujęciu rocznym (kapitał ekonomiczny) nie mogą przekroczyć wartości bieżącej kapitału własnego i zobowiązań podporządkowanych	99,95 procenta, na podstawie docelowego ratingu
Ciągłość działalności	Ryzyko nie spełnia ustawowego wymogu kapitałowego	Zdolność do podejmowania ryzyka (prognozowane zyski powiększone o kapitał przekraczający wymogi ustawowe) nie może spaść poniżej rocznej zagrożonej wartości Grupy	99 procent, odzwierciedla chęć właścicieli do wniesienia dodatkowych środków własnych
Równowaga	Badanie ryzyka podstawowego wskaźnika kapitałowego	Prognoza kapitału i strat w trzyletnim okresie planistycznym na podstawie scenariusza poważnego spadku makroekonomicznego	70-90 procent na podstawie decyzji zarządu, że Grupa musi tymczasowo zmniejszyć ryzyko i zwiększyć dodatkowy kapitał podstawowy

Koncepcja ogólnego zarządzania ryzykiem banku spełnia także wymóg dotyczący wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej (ICAAP) zgodnie z umową Basel II (filar 2).

Rating docelowy

Ryzyko z perspektywy ratingu docelowego mierzone jest jako kapitał ekonomiczny stanowiący porównywalną miarę we wszystkich kategoriach ryzyka (ryzyko kredytowe, w tym ryzyko kraju, rynku, udziału i ryzyko operacyjne). Ponadto na ogólnym poziomie Grupy utrzymywany jest odrębny bufor dla innych rodzajów ryzyka, które nie podlegają jednoznacznej kwantyfikacji.

RZB stosuje poziom ufności wynoszący 99,95 procent do obliczania nieoczekiwanych strat w horyzoncie 1 roku. Taki poziom ufności oparto na prawdopodobieństwie braku spłaty sugerowanym przez docelowy rating. Celem obliczenia kapitału ekonomicznego jest ustalenie kwoty kapitału, którą byłaby niezbędna, aby obsłużyć roszczenia klientów i wierzycieli nawet w przypadku tak wyjątkowo rzadkiego przypadku.

wykres na str. 192 raportu w wersji angielskiej

Udział poszczególnych rodzajów ryzyka w kapitale ekonomicznym RZB na 31.12.2009

Ryzyko udziału 1% (+/-0 PP)
 Ryzyko kredytowe – detal 18% (+3 PP)
 Ryzyko kredytowe – instytucje finansowe 9% (-3 PP)
 Ryzyko kredytowe – klienci korporacyjni 33% (-1 PP)
 Ryzyko rynku 9% (-2 PP)
 Ryzyko kredytowe – sektor publiczny 7% (+2 PP)
 Ryzyko kraju 2% (+/-0 PP)
 Ryzyko operacyjne 8% (+1 PP)
 Pozostałe rodzaje ryzyka 13% (+/-0 PP)

Kapitał ekonomiczny pokazuje, podobnie jak w poprzednim roku, że ryzyko kredytowe pionu klientów korporacyjnych pozostaje dominującą kategorią ryzyka. Jego udział w całkowitym ryzyku wynosił 33 procent, a ryzyko kredytowe w sumie stanowiło 67 procent kapitału ekonomicznego.

Ryzyko rynku stanowi 9 procent. Do innych rodzajów ryzyka także przypisano ogólny bufor ryzyka.

Ogólna kwota ryzyka jest porównywana z kapitałem wewnętrznym, który oznacza przede wszystkim kapitał własny i kapitał podporządkowany i pełni funkcję poduszki do obsługi roszczeń starszych dłużników, jeżeli ponoszone są straty. Całkowite wykorzystanie dostępnego kapitału ryzyka (wskaźnik kapitału ekonomicznego do kapitału wewnętrznego) wynosi 79,5 procenta.

W regionalnym podziale kapitału ekonomicznego największy udział przypisywany jest podmiotom Grupy zlokalizowanym w Austrii. 37 procent znajdującego się tam kapitału ekonomicznego dotyczy przede wszystkim centrali Raiffeisen Zentralbank i centrali Raiffeisen International, które mają istotny wkład w ogólny poziom ryzyka, w szczególności ze względu na scentralizowane funkcje (np. zarządzanie kapitałem i płynnością).

Kapitał ekonomiczny jest istotnym instrumentem ogólnego procesu zarządzania ryzykiem banku i jest wykorzystywany do alokacji budżetów ryzyka. Budżety kapitału ekonomicznego są przydzielane segmentom biznesowym w ramach rocznego procesu budżetowania i przekształcane na wolumeny operacyjne, limity wrażliwości lub zagrożonej wartości. W RZB tego typu planowanie obejmuje trzy nadchodzące lata i uwzględnia przyszły wzrost kapitału ekonomicznego, a także dostępnego kapitału wewnętrznego. Kapitał ekonomiczny wpływa także na plany przyszłej działalności kredytowej i ogólny limit przyjmowania ryzyka rynku.

Na podstawie tych obliczeń RZB dokonuje także pomiaru wyników skorygowanych o ryzyko. W procesie tym rentowność jednostek organizacyjnych ustalana jest w odniesieniu do kwoty kapitału ekonomicznego przypisywanej takim jednostkom (skorygowany o ryzyko zwrot z skorygowanego kapitału - RAROC), która stanowi porównywalną miarę wyników dla wszystkich jednostek organizacyjnych Grupy. RAROC z kolei jest istotną wartością dla ogólnego zarządzania bankiem i przyszłej alokacji kapitału dla jednostek organizacyjnych oraz wpływa na uzależnione od wyników wynagrodzenie zarządu Grupy.

wykres na str. 193 wersji ang. raportu

Alokacja regionalna kapitału ekonomicznego według lokalizacji jednostki grupy

Austria 37%
Europa Środkowa 24%
Reszta świata 2%
Europa Południowo-Wschodnia 20%
WNP 17%

Ciągłość działalności

Równoległe do tej procedury oceniana jest także wewnętrzna adekwatność kapitałowa z naciskiem na nieprzerwaną działalność Grupy zgodnie z zasadą ciągłości. Z tej perspektywy ryzyko jest ponownie porównywane z możliwościami podejmowania ryzyka z uwzględnieniem wymogów dotyczących kapitału ustawowego i kapitału minimalnego.

Zgodnie z tym celem możliwości podejmowania ryzyka liczone są jako kwota planowanych zysków, oczekiwanych kosztów ryzyka oraz nadwyżki środków własnych (biorąc pod uwagę różne limity kwalifikującego się kapitału). Kwota kapitału jest porównywana z ogólną zagrożoną wartością (z uwzględnieniem oczekiwanych strat). Modele ilościowe stosowane w obliczeniach są porównywalne do docelowego ratingu (aczkolwiek przy niższym 99-procentowym poziomie ufności). Przy tej perspektywie Grupa zapewnia adekwatną kapitalizację ustawową (ciągłość działalności) przy danej rentowności.

W procesie tym wymogi dotyczące kapitału ustawowego liczone są na poziomie Grupy zgodnie z austriackim ustawodawstwem. Lokalne wymagania dotyczące kapitału ustawowego dla poszczególnych członków Grupy mogą zostać spełnione przy użyciu odpowiednich strukturalnych miar bilansowych. Wewnętrzne docelowe wskaźniki kapitału ustawowego są świadomie ustalane na poziomie wyższym niż prawnie wymagane minimum, aby umożliwić spełnienie wymogów dotyczących kapitału ustawowego w każdym momencie oraz uwzględnić pozostałe rodzaje ryzyka, które nie są uwzględniane w wymogach ustawowych.

Równowaga

Głównym celem podejścia opartego na równowadze jest zapewnienie, aby RZB mógł utrzymywać wystarczający wskaźnik podstawowego kapitału przez trzyletni okres planistyczny także w scenariuszu poważnego spadku makroekonomicznego. Analiza z perspektywy równowagi oparta jest na wieloletnim stress teście makroekonomicznym, w którym symuluje się hipotetyczne zmiany rynkowe w scenariuszu poważnego, ale realnego spadku gospodarczego, z uwzględnieniem między innymi następujących parametrów ryzyka – stóp procentowych, kursów wymiany walut i cen papierów wartościowych, a także zmian w prawdopodobieństwie wystąpienia braku spłaty i migracji ratingowych.

Podejście to więc uzupełnia tradycyjny pomiar ryzyka oparty na koncepcji zagrożonej wartości, która z zasady uwzględnia dane historyczne. Dlatego też może ono obejmować wyjątkowe sytuacje rynkowe, których nie obserwowano w przeszłości, szacując ich potencjalne oddziaływanie. Stress test pozwala także przeanalizować poziomy koncentracji ryzyka (np. indywidualne warunki, sektory lub regiony geograficzne) oraz zapewnia wgląd w rentowność, płynność i wypłacalność w ekstremalnych sytuacjach.

Zintegrowany stress test koncentruje się głównie na wynikowym wskaźniku podstawowego kapitału w wieloletnim okresie. Tak więc minimalna kwota podstawowego kapitału ustalana jest na podstawie rozmiaru potencjalnego spadku gospodarczego. W analizie tej uwzględnia się potrzebę alokacji rezerwy na wypadek strat kredytowych, potencjalne procykliczne efekty, które zwiększają minimalne wymagania dotyczące ustawowego poziomu kapitału, wpływ wahań kursów walut, a także pozostałe konsekwencje wyceny i zysków.

Wyniki stress testów są ostatecznie szczegółowo analizowane, by umożliwić wcześniejsze wdrożenie odpowiednich narzędzi sterujących. Jeżeli wyniki przekraczają istotne poziomy aktywacji, wtedy wdrażane są wcześniej ustalone środki zaradcze i oceniane są niezbędne dodatkowe działania. W okresie sprawozdawczym wyemitowano na przykład kapitał udziałowy i podstawowy kapitał hybrydowy, a ryzyko zmniejszono wybiórczo w ramach tego typu środków zaradczych.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe w RZB obejmuje przede wszystkim ryzyko braku spłaty, które wynika z transakcji zawieranych z klientami detalicznymi i korporacyjnymi, innymi bankami oraz sektorem publicznym jako kredytobiorcą. Ryzyko braku spłaty definiowane jest jako zagrożenie, że klient nie będzie w stanie wypełnić zobowiązań finansowych uzgodnionych w

umowie. Pod uwagę brane są także ryzyko migracji (spowodowane obniżeniem poziomu wiarygodności kredytowej klientów), ryzyko koncentracji wierzycieli lub w technikach łagodzenia ryzyka kredytowego oraz ryzyko kraju.

Ryzyko kredytowe jest o najistotniejszą kategorią ryzyka w RZB, co potwierdzają także wewnętrzne i ustawowe wymogi kapitałowe. W Grupie ryzyko to jest analizowane i monitorowane zarówno na podstawie poszczególnych kredytów oraz dla każdego klienta oddzielnie, jak również na podstawie portfela. Decyzje związane z zarządzaniem ryzykiem kredytowym i udzielaniem kredytów oparte są na odpowiednich politykach ryzyka kredytowego, instrukcjach ryzyka kredytowego oraz stosownych narzędziach i procesach, które opracowano specjalnie w tym celu.

Wewnętrzny system kontroli ryzyka kredytowego uwzględnia różne rodzaje narzędzi monitorujących, które są ściśle zintegrowane z przepływami zadań od momentu złożenia wstępnego wniosku kredytowego przez klienta poprzez zatwierdzenie kredytu przez bank aż do spłaty kredytu.

Składanie wniosków o ustalenie limitu

W segmentach niedetalicznych każda transakcja kredytowa realizowana jest po uprzednim złożeniu wniosku o ustalenie limitu. Proces ten stosowany jest konsekwentnie, poza nowymi kredytami, aby zwiększyć istniejące limity, przedłużyć okres kredytowania, zwiększyć poziom zadłużenia w rachunku bieżącym oraz jeżeli nastąpi zmiana w profilu ryzyka kredytobiorcy (np. w odniesieniu do sytuacji finansowej kredytobiorcy, warunków lub zabezpieczeń kredytowych) w porównaniu do warunków obowiązujących w momencie podjęcia pierwotnej decyzji kredytowej. Ponadto proces ten stosowany jest przy ustalaniu limitów kontrahenta w bankowych operacjach skarbowych i inwestycyjnych, pozostałych limitów kredytowych i udziałów kapitałowych.

Decyzje kredytowe podejmowane są w kontekście hierarchicznego programu uprawnień w zależności od rodzaju i rozmiaru kredytu. Decyzje dotyczące poszczególnych limitów wymagają zgody pionu biznesowego i pionu zarządzania ryzykiem kredytowym. Zgoda taka jest także wymagana przy regularnym odnawianiu ratingu. Jeżeli decydenci nie wyrażają zgody, potencjalna transakcja jest przekazywana do rozważenia przez następny poziom decyzyjny.

W trakcie każdej oceny kredytowej obliczane są wartości zabezpieczenia kredytowego oraz pozostałe techniki łagodzenia ryzyka. W przypadku obliczenia efektów łagodzenia ryzyka pod uwagę brana jest wartość, jaką RZB spodziewa się uzyskać ze sprzedaży zabezpieczenia kredytowego w rozsądnym okresie likwidacji. Spełniające określone kryteria zabezpieczenia kredytowe zdefiniowano w katalogu zabezpieczeń kredytowych Grupy oraz wytycznych dotyczących oceny zabezpieczeń kredytowych. Odpowiednia wartość zabezpieczenia liczona jest przy użyciu określonych metod, które uwzględniają standardowe obliczenia oparte na wartościach rynkowych, z góry zdefiniowanych minimalnych rabatów i ocenach ekspertów.

Cały proces składania wniosków o ustalenie limitu oparty jest na określonych jednolitych zasadach. Na przykład proces zarządzania klientami, w którym wielonarodowi klienci zawierają transakcje jednocześnie z więcej niż jedną jednostką sieciową RZB, wspiera Globalny System Zarządzania Klientami (*Global Account Management System* (GAMS)). Przy ustalaniu limitów obowiązkowo stosowana jest zasada podwójnej kontroli, co umożliwia szybki podział wniosków kredytowych do podjęcia decyzji zgodnie z ustalonym schematem kompetencji. Wszystkie wnioski oparte są w Grupie na unikalnej identyfikacji klientów w pionie niedetalicznym oraz odpowiednim systemie informatycznym w przypadku klientów detalicznych.

Modele ratingowe i struktura kredytowa

Proces ratingowy polega na ustalaniu wiarygodności kredytowej kontrahenta. RZB stosuje ratingi wewnętrzne do oceny ryzyka kredytowego, jeżeli dla różnych klas aktywów zastosowanie mają różne procedury klasyfikacji ryzyka (modele ratingowe i scoringowe). Cała Grupa korzysta z niedetalicznych modeli ratingowych i scoringowych, które są dostępne jako specjalne narzędzia oprogramowania (np. do ustalania wiarygodności kredytowej i obliczania ratingu, prowadzenia dokumentacji ratingowej w ratingowej bazie danych).

Modele ratingowe w ramach głównych klas niedetalicznych aktywów, tj. klientów korporacyjnych, instytucji finansowych i sektora publicznego, szeregują poziom wiarygodności kredytowej na dziesięć klas. Pokazany podział portfela oparto na ratingach poszczególnych klientów. W ogólnej ocenie ryzyka kredytowego należy także uwzględnić gwarancje i zabezpieczenia kredytowe. Ponadto należy zauważyć, że prawdopodobieństwo braku spłaty dotyczące poszczególnych klas ratingowych obliczane jest oddzielnie dla każdego segmentu działalności. Tak więc prawdopodobieństwo braku spłaty tej samej porządkowej klasy ratingowej w różnych segmentach (np. 1,5 dla klientów korporacyjnych, A3 dla instytucji finansowych i A3 dla sektora publicznego) nie jest bezpośrednio porównywalne.

Klienci korporacyjni

Wewnętrzny model ratingowy dla klientów korporacyjnych uwzględnia jakościowe czynniki, a także wyniki działalności (np. pokrycie odsetkowe, zwyczajna marża z dochodów, marża EBTDA, wskaźnik kapitału własnego, zwrot na aktywach, okres umorzenia zadłużenia), które są dostosowywane do różnych sektorów i standardów sprawozdawczości finansowej.

Poniższa tabela przedstawia podział zaangażowania kredytowego zgodnie z wewnętrznym ratingiem klientów korporacyjnych. Podane wartości odzwierciedlają całkowity poziom zaangażowania (z uwzględnieniem zaangażowania pozabilansowego) w tysiącach euro. W ogólnej ocenie ryzyka kredytowego należy uwzględnić także zabezpieczenia kredytowe.

Rating wewnętrzny		2009	Udział	2008	Udział
0.5	Ryzyko minimalne	1 086 235	1,4%	694 829	0,8%
1.0	Doskonała pozycja kredytowa	7 809 066	10,4%	10 076 676	11,5%
1.5	Bardzo dobra pozycja kredytowa	7 586 009	10,1%	8 665 710	9,9%
2.0	Dobra pozycja kredytowa	7 290 460	9,7%	10 998 272	12,6%
2.5	Właściwa pozycja kredytowa	9 916 809	13,2%	11 637 149	13,3%
3.0	Akceptowalna pozycja kredytowa	10 699 284	14,2%	14 453 961	16,5%
3.5	Znikoma pozycja kredytowa	12 798 030	17,0%	15 375 114	17,6%
4.0	Słaba pozycja kredytowa/poniżej standardu	8 670 824	11,5%	7 830 950	9,0%
4.5	Bardzo słaba pozycja kredytowa/wątpliwa	3 811 703	5,1%	2 640 842	3,0%
5.0	Brak spłaty (zgodnie z definicją Basel II)	3 581 640	4,8%	1 541 348	1,8%
NR	Nie oceniono	1 907 357	2,5%	3 519 933	4,0%
Ogółem		75 157 417	100,0%	87 434 784	100,0%

Całkowite zaangażowanie kredytowe w stosunku do klientów korporacyjnych spadło o około 14 procent w porównaniu do końca 2008 roku. Spadek taki należy częściowo przypisać różnicom walutowym, ale także wprowadzeniu selektywnych pomiarów spadku wartości portfela. W 2009 roku spadła średnia jakość portfela kredytowego. Ta niekorzystna zmiana ogólnej jakości kredytowej spowodowana była głównie spadkiem ratingów dla istniejących klientów w związku z obniżeniem najważniejszych wyników z działalności na początku spadku gospodarczego. Udział portfela w najlepszych kategoriach ratingowych (do klasy 2,0) spadł o 3,2 punktu procentowego do 31,6 procenta w porównaniu do poprzedniego roku. Udział zaangażowania o akceptowalnej pozycji kredytowej (do klasy 3,0) spadł o 2,4 punktu procentowego i wynosi 27,4 procenta. W związku z powyższym udział niżej ocenionych klientów w portfelu wzrósł o 4,1 punktu procentowego do 33,6 procenta wraz z pełnym rozwojem recesji gospodarczej w 2009 roku. Wzrósł także udział klientów niespłacających zadłużenia (klasa 5,0), z 1,8 procenta do 4,8 procenta. Biorąc pod uwagę regiony geograficzne, najwięcej klientów niespłacających zadłużenia odnotowano na Ukrainie, w Rosji i Austrii oraz w mniejszym zakresie na Węgrzech. Prawie połowa nieocenionego zaangażowania dotyczy małych kredytów, które wprowadzono do magazynu danych grupy bez ratingu. Niemniej jednak udział nieocenionych klientów spadł powyżej średniej w wyniku usprawnień procesu.

wykres na str. 197 raportu w wersji angielskiej

Zaangażowanie wobec klientów korporacyjnych według ratingu wewnętrznego i regionów

Austria
 Europa Środkowa
 Europa Południowo-Wschodnia
 Rosja
 Pozostałe kraje WNP
 Reszta świata

W przypadku finansowania projektów stosowany jest model ratingowy oparty na pięciu różnych klasach. Tabela poniżej prezentuje podział wolumenów finansowania projektów w tysiącach euro.

Rating wewnętrzny		2009	Udział	2008	Udział
6.1	Doskonały profil ryzyka projektu – bardzo niskie ryzyko	2 348 509	37,8%	3 291 876	48,3%
6.2	Dobry profil ryzyka projektu – niskie ryzyko	2 300 710	37,0%	2 450 412	35,9%
6.3	Akceptowalny poziom ryzyka projektu – średnie ryzyko	985 931	15,9%	879 548	12,9%
6.4	Słaby profil ryzyka projektu – wysokie ryzyko	329 018	5,3%	112 340	1,6%
6.5	Brak spłaty	117 752	1,9%	13 711	0,2%
NR	Nie oceniono	127 990	2,1%	74 571	1,1%
Ogółem		6 209 910	100,0%	6 822 458	100,0%

Wolumen aktywów ocenionych w ramach ratingu projektów spadł w 2009 roku o 9 procent, głównie w Austrii i Europie Środkowej. Dobry profil ratingowy portfela odzwierciedla wysoki poziom zabezpieczeń kredytowych w tych szczególnych transakcjach finansowych. Niemniej jednak odnotowano także spadki ratingu.

Klienci detaliczni

Klientów detalicznych dzieli się na osoby fizyczne oraz małe i średnie przedsiębiorstwa. Dla klientów detalicznych stosuje się podwójny system scoringowy, składający się z wstępnego i doraźnego scoringu opartego na danych klientów i scoringu behawioralnego opartego na danych rachunku.

Poniższa tabela przedstawia podział zaangażowania kredytowego (z uwzględnieniem zaangażowania pozabilansowego) dla klientów detalicznych według regionów (siedziby jednostki Grupy) w tysiącach euro.

2009	Ogółem	Udział	Austria	Europa Śr.	Europa Pd.- Wsch.	Rosja	Pozostałe WNP
Detal - osoby fizyczne	19 418 740	88,4%	9 694	8 762 723	6 648 863	1 950 407	2 047 053
Detal – małe i średnie przedsiębiorstwa	2 537 814	11,6%	3 378	1 464 466	836 075	29 089	204 806
Ogółem	21 956 554	100,0%	13 072	10 227 189	7 484 938	1 979 496	2 251 859

2008	Ogółem	Udział	Austria	Europa Śr.	Europa Pd.- Wsch.	Rosja	Pozostałe WNP
Detal - osoby fizyczne	20 709 130	87,4%	19 343	8 658 926	7 204 791	2 436 984	2 389 086
Detal – małe i średnie przedsiębiorstwa	2 972 129	12,6%	7 189	1 533 447	1 026 792	39 032	365 669
Ogółem	23 681 259	100,0%	26 532	10 192 373	8 231 583	2 476 016	2 754 755

W okresie od końca 2008 roku do końca 2009 roku wartość portfela detalicznego w sumie spadła o 7 procent to 21 956 554 tys. euro. Spadek ten spowodowany był głównie wdrożeniem narzędzi do selektywnej redukcji portfela kredytowego. Ograniczenia produktowe dotyczące kredytów w walutach obcych, w odpowiedzi na rozwój gospodarczy w niektórych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, oraz różnice walutowe spowodowały także spadek wartości aktywów.

Największy spadek zaangażowania miał miejsce małych i średnich przedsiębiorstw (minus 15 procent), z kolei kredyty dla osób fizycznych spadły o zaledwie 6 procent. Z geograficznego punktu widzenia największy spadek dotyczył Rosji i pozostałych krajów WNP (odpowiednio minus 20 procent i minus 18 procent).

wykres na str. 198 raportu w wersji angielskiej

Zaangażowanie detaliczne w podziale na grupy produktów

Finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw 5% (+5 PP)
 Kredyty hipoteczne 50% (+1 PP)
 Kredyty samochodowe 10% (+1 PP)
 Karty kredytowe 7% (+4 PP)
 Pozostałe 0% (-11 PP)
 Zadłużenie w rachunku bieżącym 6% (+2 PP)
 Kredyty osobiste 22% (-2 PP)

Instytucje finansowe

Pion instytucji finansowych obejmuje głównie zaangażowanie wobec banków i firm zajmujących się papierami wartościowymi. Wewnętrzny model ratingowy dla instytucji finansowych oparto na podejściu uwzględniającym grupy równieśnicze, w którym brane są pod uwagę zarówno dane jakościowe jak i ilościowe. W odniesieniu do końcowego ratingu instytucji finansowych stosuje się górny limit oparty na odpowiednim ratingu kraju.

wykres na str. 199 raportu w wersji angielskiej

Zaangażowanie wobec instytucji finansowych według ratingu wewnętrznego i regionu

Austria
 Europa Środkowa
 Europa Południowo-Wschodnia
 Rosja
 Pozostałe kraje WNP
 Reszta świata

Tabela poniżej prezentuje zaangażowanie kredytowe według klas ratingowych dla instytucji finansowych (z uwzględnieniem zaangażowania pozabilansowego, ale z wykluczeniem banków centralnych) wyrażone w tysiącach euro.

Rating wewnętrzny		2009	Udział	2008	Udział
A1	Minimalne ryzyko	69 032	0,1%	442 070	1,1%
A2	Doskonała pozycja kredytowa	3 278 412	7,1%	6 394 029	15,5%
A3	Bardzo dobra pozycja kredytowa	26 449 412	56,9%	20 137 998	48,9%
B1	Dobra pozycja kredytowa	8 847 318	19,0%	5 853 370	14,2%
B2	Średnia pozycja kredytowa	3 906 187	8,4%	4 033 333	9,8%
B3	Mierna pozycja kredytowa	1 891 225	4,1%	1 372 595	3,3%
B4	Słaba pozycja kredytowa	881 199	1,9%	1 704 315	4,1%
B5	Bardzo słaba pozycja kredytowa	374 006	0,8%	582 735	1,4%
C	Ryzyko braku spłaty wątpliwe/wysokie	76 033	0,2%	113 563	0,3%
D	Brak spłaty	595 373	1,3%	361 369	0,9%
NR	Nie oceniono	100 901	0,2%	194 338	0,5%
Ogółem		46 469 099	100,0%	41 189 716	100,0%

W porównaniu do końca 2008 roku kredyty i pożyczki dla instytucji finansowych oraz wyemitowane przez nie papiery wartościowe wzrosły znacząco o 12,8 procenta do 46 469 099 tys. euro. Jeżeli chodzi o rating instytucji finansowych, udział klasy ratingowej A3 wzrósł z 48,9 procenta do 56,9 procenta ogólnego portfela. Z geograficznego punktu widzenia (według siedziby kredytobiorcy) zaangażowanie w ramach klasy ratingowej A3 wzrosło w największym stopniu w Austrii i

Wielkiej Brytanii, z kolei zaangażowanie w ramach klasy ratingowej A2 spadło o 49 procent (banki w Wielkiej Brytanii i Holandii).

W porównaniu do końca 2008 roku zaangażowanie w ramach klasy ratingowej B1 wzrosło znacząco o 51,1 procenta (głównie w bankach w Niemczech i Wielkiej Brytanii). Zaangażowanie wobec instytucji finansowych niespłacających zadłużenia, głównie w Islandii, wzrosło do 595 373 tys. euro. Na koniec 2009 roku zaangażowanie instytucji finansowych niepodlegających ocenie było poniżej 1 procenta i wynikało głównie z krótkoterminowych kredytów dla małych banków, w których nie ukończono jeszcze procesu ratingowego.

Sektor publiczny

Innym model ratingowy stosuje się dla rządów centralnych, banków centralnych i gmin regionalnych, a także pozostałych podmiotów sektora publicznego. Tabela poniżej prezentuje podział zaangażowania kredytowego wobec sektora publicznego (z uwzględnieniem banków centralnych i zaangażowania pozabilansowego) na podstawie ratingu wewnętrznego, wyrażonego w tysiącach euro.

Rating wewnętrzny		2009	Udział	2008	Udział
A1	Minimalne ryzyko	9 659 668	38,4%	7 792 855	31,4%
A2	Doskonała pozycja kredytowa	1 012 351	4,0%	245 878	1,0%
A3	Bardzo dobra pozycja kredytowa	3 773 476	15,0%	4 713 251	19,0%
B1	Dobra pozycja kredytowa	1 201 277	4,8%	1 342 987	5,4%
B2	Średnia pozycja kredytowa	687 089	2,7%	3 986 289	16,0%
B3	Mierna pozycja kredytowa	5 849 018	23,3%	4 027 879	16,2%
B4	Słaba pozycja kredytowa	1 349 029	5,4%	2 002 325	8,1%
B5	Bardzo słaba pozycja kredytowa	1 396 111	5,6%	564 834	2,3%
C	Ryzyko braku spłaty wątpliwe/wysokie	8 306	<0,1%	0	-
D	Brak spłaty	19 232	0,1%	4 172	<0,1%
NR	Nie oceniono	174 944	0,7%	172 920	0,7%
Ogółem		25 130 501	100,0%	24 853 390	100,0%

Całkowite zaangażowanie wobec sektora publicznego wzrosło o 1,1 procenta. W porównaniu do poprzedniego roku udział najwyższej klasy ratingowej A1 w portfelu zwiększył się o 24 procent głównie w wyniku nowych inwestycji w obligacje rządowe. Z geograficznego punktu widzenia największy wzrost zanotowała Austria.

Wysokie zaangażowanie w średnich klasach ratingowych wynikało przede wszystkim z lokat banków sieciowych w lokalnych bankach centralnych w Europie Środkowo-Wschodniej przy akceptowalnej pozycji kredytowej. Lokaty takie wykorzystano, by spełnić odpowiednie minimalne wymagania dotyczące rezerwy oraz zarządzać nadwyżkową płynnością w krótkim okresie, dlatego też są one z natury powiązane z działalnością bankową w tych krajach. Zaangażowanie wobec klasy ratingowej B2 zmniejszyło się o 3 299 200 tys. euro w porównaniu do końca 2008 roku. Spowodowane było to głównie zmianami w wysokości lokat krótkoterminowych w Banku Rosji. Zaangażowanie klasy ratingowej B5 wzrosło o 831 277 tys. euro, głównie w wyniku obniżenia ratingu dla Serbii (z B4 do B5).

wykres na str. 201 raportu w wersji angielskiej

Zaangażowanie podmiotów sektora publicznego według ratingu wewnętrznego i regionu

Austria
 Europa Środkowa
 Europa Południowo-Wschodnia
 Rosja
 Pozostałe kraje WNP
 Reszta świata

Brak spłaty i windykacja

Brak spłaty definiowany jest w RZB jako sytuacja, w której konkretny dłużnik nie jest w stanie spłacić swojego zadłużenia kredytowego wobec Grupy z podstawowych źródeł albo dłużnik zalega z jakimkolwiek istotnym zobowiązaniem kredytowym przez ponad 90 dni. RZB zdefiniował dwanaście wskaźników braku spłaty, które wykorzystuje się do ustalenia tego typu zdarzenia, z uwzględnieniem postępowania o niewypłacalność lub podobnych postępowań klienta, jeżeli utworzono rezerwę na wypadek utraty wartości lub dokonano bezpośredniego odpisu, jeżeli jednostka ds. zarządzania ryzykiem kredytowym oceniła należności klienta jako niemożliwe do odzyskania w całości lub jednostka ds. restrukturyzacji rozważyła udzielenie spółce pomocy w przywróceniu stabilności finansowej.

Portfel kredytowy i poszczególni kredytobiorcy są przedmiotem stałego monitorowania. Głównym celem monitorowania jest zapewnienie, aby kredytobiorcy spełniali warunki umowy oraz kontrolowanie rozwoju ekonomicznego obligariuszy. Przynajmniej raz w roku przeprowadzany jest przegląd klientów korporacyjnych, instytucji finansowych i podmiotów sektora publicznego, który uwzględnia analizę ratingu oraz ponowną ocenę zabezpieczenia finansowego i rzeczowego.

W ramach projektu opartego na Basel II utworzono ogólnogrupową bazę danych klientów niespłacających zadłużenia w celu rejestracji i dokumentacji tego typu zdarzeń. Baza danych śledzi poprawę i koszty windykacji, dzięki czemu nadaje się do obliczenia PD i LGD (prawdopodobieństwo wystąpienia braku spłaty, PD i strata w przypadku niedotrzymania

warunków, LGD – parametry stosowane w ustawowym podejściu opartym na ratingach wewnętrznych wykorzystywanym do ustalenia poziomu wymaganych środków i wewnętrznych modeli kwantyfikacji ryzyka Grupy).

Kredyty problematyczne (gdy można oczekiwać, że dłużnicy będą mieli poważne trudności finansowe lub opóźnienia w płatnościach) wymagają szczególnego traktowania. W pionach niedetalicznych komitety ds. kredytów problematycznych każdego z członków Grupy analizują tego typu zaangażowanie. W razie potrzeby bardziej intensywnych działań i windykacji kredyty takie są przydzielane wyznaczonemu specjalistcie lub jednostce restrukturyzacyjnej (departamentowi windykacji) w ramach pionów zarządzania ryzykiem lub zarządzania ryzykiem kredytowym. Pracownicy jednostek windykacyjnych są specjalnie przeszkoleni i doświadczeni. Z reguły obsługują średnie i duże sprawy przy wsparciu ze strony wewnętrznych departamentów prawnych i/lub specjalistów zewnętrznych. Jednostki windykacyjne odgrywają decydującą rolę w rachunkowości i analizie oraz księgowaniu rezerw na wypadek odpisów z tytułu utraty wartości (odpisy, korekta wartości, tworzenie rezerw). Ich wczesne zaangażowanie może pomóc w zmniejszeniu strat spowodowanych problematycznymi kredytami. Przypadki, w których ma miejsce restrukturyzacja lub likwidacja, są analizowane przez Raiffeisen Zentralbank, aby ustalić ich przyczyny. Procesy kredytowe są następnie w razie konieczności zmieniane na podstawie uzyskanych wyników.

wykresy na str. 202 raportu w wersji angielskiej

Podział kredytów nieregularnych według regionów

Reszta świata 4% (+2 PP)
Austria 22% (-9 PP)
Europa Środkowa 29% (-2 PP)
Europa Południowo-Wschodnia 16% (+2 PP)
Pozostałe kraje WNP 18% (+3 PP)
Rosja 11% (+4 PP)

Podział rezerwy na wypadek strat kredytowych według regionów

Reszta świata 2% (+/-0 PP)
Austria 24% (-3 PP)
Europa Środkowa 24% (-1 PP)
Europa Południowo-Wschodnia 16% (+1 PP)
Pozostałe kraje WNP 20% (+5 PP)
Rosja 14% (-2 PP)

Standardy dotyczące braku spłaty i windykacji w obszarze detalicznym zdefiniowano dla całego procesu restrukturyzacji i inkasa dla osób fizycznych i małych przedsiębiorstw. Wytoczne restrukturyzacyjne określają ramy restrukturyzacyjne Grupy, z uwzględnieniem strategii, organizacji, metod, monitorowania i kontroli. W procesie inkasa klientów dzieli się na trzy kategorie „Przed terminem”, „Po terminie” i „Poprawa”. Dla każdej kategorii ustala się standardowy proces traktowania klientów.

Restrukturyzacja kredytów

Na 31 grudnia 2009 roku wartość bilansowa kredytów, dla których renegotjowano warunki w związku z istotną i bezpośrednią stratą, która w innym przypadku byłaby zległa lub zostałaby odpisana, wyniosła 484 089 tys. euro. Uwzględniając klasy aktywów 160 282 tys. euro przypisać można klientom korporacyjnym, a 323 807 tys. euro klientom detalicznym.

Odpisy i rezerwy

Kryzys gospodarczy doprowadził w 2009 roku do znacznego wzrostu naruszeń kredytowych. Kredyty nieregularne definiowane są analogicznie do kryteriów braku spłaty określonych przez Basel II. Rezerwy na wypadek odpisów z tytułu utraty wartości tworzone są na podstawie ogólnogrupowych standardów zgodnie z zasadami rachunkowymi MSSF i obejmują wszystkie rodzaje możliwego do ustalenia ryzyka. W segmentach niedetalicznych decyzje w sprawie utworzenia rezerw na indywidualne straty kredytowe podejmuje komitety ds. problematycznych kredytów każdego z członków Grupy. W obszarze detalicznym rezerwy są tworzone przed departamenty ds. ryzyka detalicznego w poszczególnych jednostkach Grupy, które obliczają rezerwy na wypadek strat kredytowych zgodnie z ustalonym schematem raz w miesiącu. Kwota rezerw jest następnie zatwierdzana przez lokalne departamenty rachunkowości.

Powyższe wykresy prezentują podział regionalny kredytów nieregularnych i rezerw.

Poniższa tabela przedstawia odpowiednie zaległości kredytowe w ramach ustalonych klas aktywów w pozycjach „kredyty i pożyczki dla banków” oraz „kredyty i pożyczki dla klientów” w sprawozdaniu z pozycji finansowej, a także odpowiedni udział kredytów nieregularnych, zabezpieczeń kredytowych i rezerw na wypadek strat kredytowych według regionów.

tys. euro	Austria	Europa Środkowa	Europa Południowo-Wschodnia	Rosja	Pozostałe kraje WNP	Reszta świata	Ogółem 2009
Klienci korporacyjni	20 470 183	14 414 372	7 162 650	4 394 004	3 222 680	3 267 997	52 931 886
Nieregularne	769 031	1 073 183	549 985	441 780	511 296	215 202	3 560 477
z czego zabezpieczone	156 671	409 459	339 276	172 491	325 714	125 097	1 528 708
Odpisy od kredytów	582 259	588 475	294 615	408 117	406 238	100 047	2 379 751
Klienci detaliczni	140 436	9 225 278	6 865 052	1 866 483	2 151 627	78	20 248 954
Nieregularne	8 214	650 711	436 773	202 870	559 866	0	1 858 434
z czego zabezpieczone	2 827	358 453	113 781	114 112	405 873	0	995 046
Odpisy od kredytów	7 127	408 227	370 941	192 387	408 670	0	1 387 352
Instytucje finansowe	27 811 946	1 410 973	1 137 008	547 590	322 137	651 784	31 881 438
Nieregularne	571 542	4 057	0	0	176	964	576 739

z czego zabezpieczone	3 000	0	0	0	0	0	3 000
Odpisy od kredytów	402 169	3 245	16	0	176	964	406 570
Sektor publiczny	536 964	1 060 919	1 724 651	127 696	218 828	11 082	3 680 140
Nieregularne	0	12 935	0	2 964	0	0	15 899
z czego zabezpieczone	0	502	0	0	0	0	502
Odpisy od kredytów	0	2 343	0	572	0	0	2 915
Ogółem	48 959 529	26 111 542	16 889 361	6 935 773	5 915 272	3 930 941	108 742 418
Nieregularne	1 348 787	1 740 886	986 758	647 614	1 071 338	216 166	6 011 549
z czego zabezpieczone	162 498	768 414	453 057	286 603	731 587	125 097	2 527 256
Odpisy od kredytów	991 555	1 002 290	665 572	601 076	815 084	101 011	4 176 588

tys. euro	Austria	Europa Środkowa	Europa Południowo-Wschodnia	Rosja	Pozostałe kraje WNP	Reszta świata	Ogółem 2008
Klienci korporacyjni	22 002 153	15 665 845	8 470 176	6 486 680	3 933 930	4 503 373	61 062 156
Nieregularne	480 140	488 012	184 160	44 234	107 643	49 542	1 353 732
z czego zabezpieczone	68 396	208 868	179 046	79 296	51 620	14 746	601 972
Odpisy od kredytów	406 007	363 348	145 746	211 397	131 501	51 065	1 309 064
Klienci detaliczni	96 873	9 222 402	7 604 771	2 668 794	2 631 449	20	22 224 308
Nieregularne	5 815	327 035	197 953	133 550	292 205	0	956 559
z czego zabezpieczone	675	113 328	206 019	48 259	163 776	0	532 057
Odpisy od kredytów	7 646	214 314	211 685	155 031	201 736	0	790 412
Instytucje finansowe	16 533 293	673 803	834 304	629 068	514 124	2 203 971	21 388 563
Nieregularne	344 581	0	431	0	0	1 357	346 370
z czego zabezpieczone	7 260	0	0	0	0	0	7 260
Odpisy od kredytów	196 805	4 162	16	173	0	1 357	202 514
Sektor publiczny	4 558 919	2 823 485	1 693 074	191 235	78 865	12 801	9 358 378
Nieregularne	0	5 206	0	0	0	0	5 206
z czego zabezpieczone	0	236	0	0	0	0	236
Odpisy od kredytów	0	2 153	0	0	0	0	2 153
Ogółem	43 191 238	28 385 534	18 602 325	9 975 777	7 158 367	6 720 165	114 033 406
Nieregularne	830 536	820 254	382 544	177 784	399 849	50 899	2 661 867
z czego zabezpieczone	76 330	322 432	385 065	127 555	215 396	14 746	1 141 524
Odpisy od kredytów	610 458	583 977	357 446	366 601	333 237	52 423	2 304 143

W pionie klientów korporacyjnych kredyty nieregularne wzrosły o 163 procent do 3 560 477 tys. euro. Sytuacja taka miała szczególnie miejsce w segmentach Europy Środkowej i pozostałych krajów WNP. Dla kredytów nieregularnych utworzono rezerwy na wypadek strat kredytowych w wysokości 2 379 751 tys. euro, co oznacza znaczący wzrost o 82 procent. Wskaźnik pokrycia wyniósł 67 procent.

W portfelu detalicznym kredyty nieregularne wyniosły 1 858 434 tys. euro, tj. o 94 procent więcej niż w poprzednim roku, głównie w Europie Środkowej i pozostałych krajach WNP. Wskaźnik kredyty nieregularne do kredytów i pożyczek dla klientów wzrósł o 4,9 punktu procentowego do 9,2 procenta. Jednocześnie rezerwy na wypadek strat kredytowych dla klientów detalicznych wzrosły o 76 procent do 1 387 352 tys. euro, co spowodowało spadek pokrycia o 8,0 punktów procentowych do 74,7 procenta.

Kryzys finansowy miał także wpływ na brak spłat w segmencie instytucji finansowych. Kredyty nieregularne wyniosły na koniec roku 576 739 tys. euro i utworzono rezerwy na wypadek strat kredytowych w wysokości 406 570 tys. euro.

Poniższa tabela prezentuje zmiany w stanie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek oraz zobowiązań pozabilansowych w roku obrotowym, a także podstawowych pozycji sprawozdania z pozycji finansowej.

tys. euro	Na 1.01.2009	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Alokacja*	Rozwiązanie	Wykorzystani e**	Przeniesienia, różnice walutowe	Na 31.12.2009
Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	1 690 306	(2)	2 384 895	(301 820)	(345 117)	(27 947)	3 400 315
Kredyty dla banków	202 213	0	219 889	(4 676)	(9 172)	(1 691)	406 563
Kredyty dla klientów	1 436 073	(2)	2 136 375	(259 731)	(335 944)	(21 651)	2 955 120
Zobowiązania pozabilansowe	52 020	0	28 631	(37 413)	(1)	(4 605)	38 632
Rezerwy portfelowe	697 491	0	482 865	(306 649)	0	(14 303)	859 404
Kredyty dla banków	301	0	121	(283)	0	(131)	8
Kredyty dla klientów	665 556	0	450 960	(287 558)	0	(14 060)	814 898
Zobowiązania pozabilansowe	31 634	0	31 784	(18 808)	0	(112)	44 498
Ogółem	2 387 797	(2)	2 867 760	(608 469)	(345 117)	(42 250)	4 259 719

*Alokacja z uwzględnieniem bezpośrednich odpisów oraz dochodów z tytułu odpisanych roszczeń.

**Wykorzystanie z uwzględnieniem bezpośrednich odpisów oraz dochodów z tytułu odpisanych roszczeń.

tys. euro	Na 1.01.2008	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Alokacja*	Rozwiązanie	Wykorzystani e**	Przeniesienia, różnice walutowe	Na 31.12.2008
Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	1 119 318	347	1 062 306	(247 442)	(161 328)	(82 895)	1 690 306
Kredyty dla banków	8 409	0	197 133	(405)	(3 467)	544	202 213
Kredyty dla klientów	1 054 659	347	826 966	(205 852)	(157 352)	(82 695)	1 436 073
Zobowiązania pozabilansowe	56 251	0	38 207	(41 185)	(509)	(744)	52 020
Rezerwy portfelowe	408 361	0	465 198	(129 569)	0	(46 500)	697 491

Kredyty dla banków	499	0	325	(471)	0	(51)	301
Kredyty dla klientów	388 938	0	443 190	(120 505)	0	(46 067)	665 556
Zobowiązania pozabilansowe	18 924	0	21 684	(8 593)	0	(382)	31 634
Ogółem	1 527 679	347	1 527 505	(377 011)	(161 328)	(129 395)	2 387 797

*Alokacja z uwzględnieniem bezpośrednich odpisów oraz dochodów z tytułu odpisanych roszczeń.

**Wykorzystanie z uwzględnieniem bezpośrednich odpisów oraz dochodów z tytułu odpisanych roszczeń.

Poniższa tabela prezentuje podział geograficzny rezerw według siedziby jednostek Grupy.

tys. euro	Na 1.01.2009	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Alokacja*	Rozwiązanie	Wykorzystanie**	Przeniesienia, różnice walutowe	Na 31.12.2009
Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	1 690 306	(2)	2 384 895	(301 820)	(345 117)	(27 947)	3 400 315
Austria	533 592	0	494 953	(28 730)	(67 464)	(1 162)	931 189
Europa Środkowa	449 456	0	515 223	(131 663)	(79 863)	6 130	759 283
Europa Południowo-Wschodnia	238 822	(2)	427 817	(75 699)	(99 766)	(5 733)	485 439
Rosja	223 341	0	396 683	(57 278)	(76 608)	(4 261)	481 877
Pozostałe kraje WNP	200 295	0	496 437	(6 816)	(10 826)	(22 341)	656 749
Pozostałe kraje	44 800	0	53 782	(1 634)	(10 590)	(580)	85 778
Rezerwy portfelowe	697 491	0	482 865	(306 649)	0	(14 303)	859 404
Austria	90 000	0	0	(17 000)	0	0	73 000
Europa Środkowa	165 263	0	184 935	(79 154)	0	3 321	274 395
Europa Południowo-Wschodnia	148 155	0	117 689	(55 814)	0	(11 469)	198 561
Rosja	150 009	0	71 317	(78 201)	0	(6 633)	136 492
Pozostałe kraje WNP	135 268	0	100 320	(75 262)	0	738	161 064
Pozostałe kraje	8 766	0	8 604	(1 218)	0	(260)	15 892
Ogółem	2 387 797	(2)	2 867 760	(608 469)	(345 117)	(42 250)	4 259 719

*Alokacja z uwzględnieniem bezpośrednich odpisów oraz dochodów z tytułu odpisanych roszczeń.

**Wykorzystanie z uwzględnieniem bezpośrednich odpisów oraz dochodów z tytułu odpisanych roszczeń.

tys. euro	Na 1.01.2009	Zmiana w grupie skonsolidowanej	Alokacja*	Rozwiązanie	Wykorzystanie**	Przeniesienia, różnice walutowe	Na 31.12.2009
Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	1 119 318	347	1 062 306	(247 442)	(161 328)	(82 895)	1 690 306
Austria	276 481	1 812	304 098	(8 991)	(44 050)	4 242	533 592
Europa Środkowa	302 303	0	324 870	(99 943)	(59 003)	(18 771)	449 456
Europa Południowo-Wschodnia	192 701	(1 465)	163 207	(91 841)	(21 046)	(2 734)	238 822
Rosja	169 887	0	120 432	(21 345)	(14 650)	(30 983)	223 341
Pozostałe kraje WNP	140 207	0	123 814	(17 233)	(13 213)	(33 280)	200 295
Pozostałe kraje	37 739	0	25 885	(8 089)	(9 366)	(1 369)	44 800
Rezerwy portfelowe	408 361	0	465 198	(129 569)	0	(46 499)	697 491
Austria	34 000	0	56 000	0	0	0	90 000
Europa Środkowa	126 023	0	98 864	(58 426)	0	(1 168)	165 263
Europa Południowo-Wschodnia	66 280	0	109 149	(21 870)	0	(5 404)	148 155
Rosja	94 118	0	96 118	(19 883)	0	(20 344)	150 009
Pozostałe kraje WNP	80 944	0	103 778	(29 390)	0	(20 064)	135 268
Pozostałe kraje	6 996	0	1 289	0	0	481	8 766
Ogółem	1 527 679	347	1 527 504	(377 011)	(161 328)	(129 394)	2 387 797

*Alokacja z uwzględnieniem bezpośrednich odpisów oraz dochodów z tytułu odpisanych roszczeń.

**Wykorzystanie z uwzględnieniem bezpośrednich odpisów oraz dochodów z tytułu odpisanych roszczeń.

Poniższa tabela prezentuje kredyty i pożyczki oraz rezerwy na straty kredytowe zgodnie z klasami aktywów zdefiniowanymi w umowie kapitałowej Basel II.

31.12.2009 tys. euro	Wartość bilansowa	Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	Rezerwy portfelowe	Wartość bilansowa netto	Aktywa odpisywane indywidualnie	Wartość godziwa
Instytucje finansowe	33 886 967	406 563	8	33 480 396	518 667	33 398 279
Sektor publiczny	1 674 612	2 915	0	1 671 697	80 344	1 595 550
Klienci korp. – duże firmy	48 617 402	1 725 344	316 452	46 575 606	3 728 644	46 761 444
Klienci korp. – małe firmy	4 157 162	285 221	52 735	3 819 206	588 699	4 002 583
Detal – osoby fizyczne	17 859 841	783 344	392 018	16 684 479	1 198 694	17 660 165
Detal – małe i średnie przed.	2 389 112	158 297	53 692	2 177 123	273 139	2 311 101
Pozostali	157 322	0	0	157 322	129	158 073
Ogółem	108 742 418	3 361 684	814 905	104 565 829	6 688 316	105 887 195

31.12.2009 tys. euro	Wartość bilansowa	Rezerwy na indywidualne straty kredytowe	Rezerwy portfelowe	Wartość bilansowa netto	Aktywa odpisywane indywidualnie	Wartość godziwa
Instytucje finansowe	29 115 200	202 213	301	28 912 686	336 373	29 002 514
Sektor publiczny	1 631 742	2 153	0	1 629 589	6 025	1 567 241
Klienci korp. – duże firmy	55 498 143	853 702	277 544	54 366 897	1 999 378	54 973 658
Klienci korp. – małe firmy	5 397 054	129 349	48 469	5 219 236	317 998	5 281 070

Detal – osoby fizyczne	19 315 276	373 725	300 727	18 640 824	507 322	18 921 003
Detal – małe i średnie przed.	2 909 033	77 144	38 816	2 793 073	132 310	2 878 893
Pozostali	166 959	0	0	166 959	0	168 649
Ogółem	114 033 407	1 638 286	665 858	111 729 263	3 299 406	112 793 028

Zaległe aktywa finansowe

Na definicję braku spłaty oraz ocenę oczekiwanej możliwej do odzyskania wartości znaczący wpływ ma liczba dni zaległości płatniczych. Tabela poniżej prezentuje kwotę zaległych, ale nieodpisanych, aktywów finansowych dla różnych przedziałów czasowych.

31.12.2009 tys. euro	Bieżące	Zaległości					Ogółem	Zabezpieczenia otrzymane dla zaległych aktywów
		<31 dni	31-90 dni	91-180 dni	181-1 roku	>1 roku		
Institucje finansowe	33 362 884	1	15	0	0	5 400	5 416	271
Sektor publiczny	1 561 565	29 926	2 219	554	2	2	32 703	1 867
Klienci korp. – duże firmy	43 435 607	863 746	436 470	23 112	74 763	55 060	1 453 151	1 192 248
Klienci korp. – małe firmy	3 236 929	192 225	107 751	10 854	12 449	8 255	331 534	324 143
Detal – osoby fiz.	14 315 749	1 407 897	414 327	278 055	111 034	134 086	2 345 399	1 064 060
Detal – małe i śr. przed.	1 799 222	199 229	76 408	30 323	4 448	6 343	316 751	297 741
Pozostali	156 685	230	206	3	14	55	508	0
Ogółem	97 868 641	2 693 254	1 037 396	342 901	202 710	209 201	4 485 461	2 880 330

31.12.2008 tys. euro	Bieżące	Zaległości					Ogółem	Zabezpieczenia otrzymane dla zaległych aktywów
		<31 dni	31-90 dni	91-180 dni	181-1 roku	>1 roku		
Institucje finansowe	28 776 011	2 771	45	0	0	0	2 816	2 860
Sektor publiczny	1 597 604	24 901	3 131	49	26	6	28 113	3 824
Klienci korp. – duże firmy	50 815 770	2 252 905	318 637	52 344	28 747	30 362	2 682 995	1 771 536
Klienci korp. – małe firmy	4 483 340	480 558	95 115	9 006	4 409	6 628	595 716	642 352
Detal – osoby fiz.	16 384 270	1 615 603	440 696	223 073	46 938	97 374	2 423 684	1 892 635
Detal – małe i śr. przed.	2 482 591	173 364	69 767	32 239	8 409	10 083	294 132	394 053
Pozostali	166 857	102	0	0	0	0	102	3
Ogółem	104 706 443	4 550 474	927 391	316 711	88 529	144 453	6 027 558	4 707 264

Odpisane aktywa

Poniższa tabela prezentuje wartość bilansową odpisanych aktywów, kwotę rezerw celowych oraz odpowiednią wartość netto dostępnego zabezpieczenia kredytowego.

31.12.2009 tys. euro	Zmniejszenia i zabezpieczenia				
	Indywidualnie odpisane aktywa	Rezerwy na indywid. straty kredyt.	Indywidualnie odpisane aktywa po odliczeniu rezerw na indywid. straty kredyt.	Zabezpieczenia dla indywidualnie odpisanych aktywów	Odsetki od indywidualnie odpisanych aktywów
Institucje finansowe	518 667	406 563	112 104	3 391	5 263
Sektor publiczny	80 344	2 915	77 429	8 099	1 816
Klienci korporacyjni – duże firmy	3 728 644	1 725 344	2 003 300	1 623 120	125 083
Klienci korporacyjni – małe firmy	588 699	285 220	303 479	477 086	40 562
Detal – osoby fizyczne	1 198 694	783 344	415 350	719 263	118 639
Detal – małe i średnie przedsiębiorstwa	273 139	158 297	114 842	194 501	22 713
Pozostali	129	0	129	0	0
Ogółem	6 388 316	3 361 683	3 026 633	3 025 460	314 076

31.12.2009 tys. euro	Zmniejszenia i zabezpieczenia				
	Indywidualnie odpisane aktywa	Rezerwy na indywid. straty kredyt.	Indywidualnie odpisane aktywa po odliczeniu rezerw na indywid. straty kredyt.	Zabezpieczenia dla indywidualnie odpisanych aktywów	Odsetki od indywidualnie odpisanych aktywów
Institucje finansowe	336 373	202 213	134 160	5 296	1 291

Sektor publiczny	6 025	2 153	3 872	20 088	1 380
Klienci korporacyjni – duże firmy	1 999 378	853 702	1 145 676	1 445 762	73 217
Klienci korporacyjni – małe firmy	317 998	129 349	188 649	384 781	21 840
Detal – osoby fizyczne	507 322	373 725	133 597	305 604	71 749
Detal – małe i średnie przedsiębiorstwa	132 310	77 144	55 166	118 088	10 885
Pozostali	0	0	0	0	0
Ogółem	3 299 406	1 638 286	1 661 120	2 279 620	180 362

Poniższa tabela prezentuje maksymalny poziom narażenia na ryzyko kredytowe oraz wartość godziwa zabezpieczeń kredytowych bez braku spłaty ze strony dłużnika.

31.12.2009 tys. euro	Maksymalne zaangażowanie kredytowe		Wartość godziwa zabezpieczenia kredyt.
	Zaangażowanie netto	Zobowiązania/wydane gwarancje	
Instytucje finansowe	33 480 396	2 167 391	11 663 839
Sektor publiczny	1 671 697	465 089	565 943
Klienci korporacyjni – duże firmy	46 575 606	25 544 349	30 852 184
Klienci korporacyjni – małe firmy	3 819 206	741 725	2 903 663
Detal – osoby fizyczne	16 684 479	1 954 033	12 598 712
Detal – małe i średnie przedsiębiorstwa	2 177 123	312 526	1 513 847
Pozostali	157 322	24 846	28 358
Ogółem	104 565 829	31 209 959	60 126 546

W przypadku gdy dopuszczalna jest odsprzedaż lub ponowne zastawienie bez braku spłaty ze strony dłużnika zabezpieczenia kredytowe wyniosły 24 438 465 tys. euro (2008: 21 852 869 tys. euro).

31.12.2008 tys. euro	Maksymalne zaangażowanie kredytowe		Wartość godziwa zabezpieczenia kredyt.
	Zaangażowanie netto	Zobowiązania/wydane gwarancje	
Instytucje finansowe	28 912 686	2 227 900	11 913 312
Sektor publiczny	1 629 589	469 685	1 991 396
Klienci korporacyjni – duże firmy	54 366 897	29 919 532	31 645 724
Klienci korporacyjni – małe firmy	5 219 236	1 122 311	4 500 233
Detal – osoby fizyczne	18 640 823	2 194 803	11 036 516
Detal – małe i średnie przedsiębiorstwa	2 793 0731	401 638	1 980 597
Pozostali	166 959	44 183	87 318
Ogółem	111 729 263	36 380 052	63 155 096

*Dane za 2008 rok zostały dostosowane i uwzględniają wszystkie zabezpieczenia.

Zabezpieczenia kredytowe

Zabezpieczenia kredytowe dzieli się na zastawy (np. gwarancje) i zabezpieczenia oparte na aktywach. W RZB zastawy na nieruchomościach mieszkalnych i komercyjnych stanowią podstawowy rodzaj stosowanych zabezpieczeń kredytowych.

Ryzyko kraju

Ryzyko kraju obejmuje ryzyko transferu i wymienialności oraz ryzyko polityczne. Ryzyko takie wynika z transakcji transgranicznych i inwestycji bezpośrednich w obcych krajach. RZB narażony jest na takie ryzyko ze względu na silną działalność prowadzoną na rynkach konwergencji w Europie Środkowo-Wschodniej. Na rynkach tych ryzyko polityczne i gospodarcze z reguły wzrosło w okresie globalnego kryzysu gospodarczego.

Ponieważ ryzyko kraju jest blisko związane z ryzykiem instytucji państwowych, mierzy się je na podstawie tego samego dziesięcioklasowego modelu ratingowego, który uwzględnia analizę ilościową ryzyka makroekonomicznego poszczególnych krajów oraz analizę jakościową ryzyka politycznego, które dany kraj reprezentuje. W RZB ryzyko kraju zarządzane jest zgodnie z polityką ryzyka kraju, która jest przeglądana przez zarząd raz na pół roku, na podstawie opracowań Komitetu ds. Ryzyka Kraju. W skład komitetu wchodzi przedstawiciele różnych segmentów działalności i departamentów zarządzania ryzykiem. Polityka ta definiuje ściśle ograniczenia poziomu narażenia na ryzyko dla obcych krajów.

W swojej codziennej pracy jednostki organizacyjne muszą składać wnioski o ustalenie limitu dla odpowiednich krajów, dla wszystkich transakcji transgranicznych, poza wnioskami o ustalenie limitów dla klienta. Ryzyko kraju mierzone jest także oddzielnie w trakcie oceny wewnętrznej adekwatności kapitałowej i znajduje odzwierciedlenie w wycenie produktów, a także ocenie wyników korygowanych o ryzyko. Dlatego też jednostki organizacyjne premiowane są za łagodzenie poziomu ryzyka kraju poprzez ubezpieczenia (np. wykupywane w organizacjach zajmujących się ubezpieczeniami kredytów eksportowych) lub gwarantów w krajach trzecich.

W końcu stress testy symulują wpływ poważnego kryzysu w wybranych krajach i regionach na wyniki Grupy. Tego typu testy stanowią kolejny podstawowy obszar w procesie zarządzania ryzykiem kraju i podkreślają szczególne znaczenie tego problemu w procesie zarządzania ryzykiem RZB.

wykresy na str. 212 raportu w wersji angielskiej

Rodzaj zabezpieczenia kredytowego na 31 grudnia 2009 roku

Cesja należności 2% (+/-0 PP)
 Hipoteki 38% (+2 PP)
 Zastaw na aktywach i papierach wartościowych 21% (-2 PP)
 Zastaw na pozostałych aktywach 13% (-1 PP)
 Gwarancje 26% (+1 PP)

Zaangażowanie wobec instytucji finansowych i klientów według regionów (z uwzględnieniem pozycji pozabilansowych)

Pozostałe 4% (+/-0 PP)
 Daleki Wschód 3% (+/-0 PP)
 Ameryka Północna 3% (+/-0 PP)
 Unia Europejska, Europa Środkowo-Wschodnia (EU-12) 30% (-1 PP)
 Unia Europejska, reszta bez Austrii (EU-15) 18% (+2 PP)
 Austria 26% (+3 PP)
 WNP 9% (-3 PP)
 Europa Południowo-Wschodnia 7% (-1 PP)

Ryzyko koncentracji

Portfel kredytowy RZB jest szeroki i dobrze zdywersyfikowany pod względem regionów i sektorów. Poprawie uległ stopień rozdrobnienia, chociaż, jako wiodący bank komercyjny, Raiffeisen Zentralbank koncentruje się na 1 000 najważniejszych przedsiębiorstwach w Austrii, korporacjach międzynarodowych oraz średnich i dużych przedsiębiorstwach w Europie Środkowo-Wschodniej. Dziesięciu największych klientów korporacyjnych (grup powiązanych klientów o średnim ważonym ratingu 1,0 i 1,5) stanowiło 5,1 procenta portfela korporacyjnego.

Podział regionalny zaangażowania kredytowego odzwierciedla szeroką dywersyfikację na rynkach europejskich. Poniższa tabela prezentuje regionalny podział zaangażowania kredytowego banków i klientów (z uwzględnieniem zaangażowania kredytowego z tytułu umów pozabilansowych) według siedziby kredytobiorcy.

tys. euro	2009	udział	2008	udział
Austria	44 980 543	25,7%	41 821 035	22,3%
Węgry	10 267 351	5,9%	11 710 628	6,2%
Słowacja	10 348 287	5,9%	12 445 680	6,6%
Czechy	9 768 953	5,6%	9 053 677	4,8%
Rumunia	7 837 811	4,5%	7 456 209	4,0%
Polska	7 540 039	4,3%	8 468 934	4,5%
Wielka Brytania	7 206 298	4,1%	6 227 747	3,3%
Niemcy	7 006 892	4,0%	6 337 032	3,4%
Bułgaria	4 333 121	2,5%	5 498 258	2,9%
Francja	2 398 392	1,4%	3 413 901	1,8%
Pozostałe państwa UE	16 620 117	9,5%	15 537 091	8,3%
Unia Europejska w sumie	128 307 804	73,4%	127 970 192	68,2%
Rosja	9 905 416	5,7%	14 802 200	7,9%
Daleki Wschód	6 056 268	3,5%	6 296 485	3,4%
Chorwacja	6 049 387	3,5%	6 337 804	3,4%
Ukraina	5 164 671	3,0%	6 747 754	3,6%
Stany Zjednoczone	4 308 622	2,5%	5 238 510	2,8%
Serbia	3 078 935	1,8%	4 739 225	2,5%
Pozostałe kraje	12 052 379	6,9%	15 527 535	8,3%
Ogółem	174 923 482	100,0%	187 659 705	100,0%

W ramach swojej polityki dotyczącej ryzyka oraz oceny wiarygodności kredytowej RZB uwzględnia także sektor kredytobiorcy. Poniższa tabela prezentuje zaangażowanie kredytowe klientów (z uwzględnieniem pozycji pozabilansowych, ale bez banków i banków centralnych).

tys. euro	2009	udział	2008*	udział
Produkcja	20 715 839	17,1%	24 892 374	18,7%
Nieruchomości	19 748 518	16,3%	24 234 931	18,2%
Handel detaliczny i hurtowy	18 031 277	14,9%	22 257 143	16,7%
Gospodarstwa domowe	19 882 795	16,4%	21 544 546	16,2%
Administracja publiczna i ubezpieczenia społeczne	18 333 792	15,1%	10 506 022	7,9%
Bankowość i ubezpieczenia	8 451 143	7,0%	9 086 059	6,8%
Budownictwo	4 908 296	4,1%	6 686 035	5,0%
Transport i komunikacja	4 582 165	3,8%	5 589 150	4,2%
Pozostałe	6 466 086	5,3%	8 130 920	6,1%
Ogółem	121 119 911	100,0%	132 927 181	100,0%

*Korekta danych za poprzedni rok ze względu na różnice w odwzorowaniu.

Ryzyko kredytowe kontrahenta

Jeżeli kontrahent transakcji kredytowej opartej na instrumentach pochodnych, wykupie, papierach wartościowych lub towarach nie spłaci zadłużenia w terminie, ponowne zawarcie umowy z innym partnerem może spowodować straty. W RZB tego typu ryzyko mierzone jest zgodnie z podejściem rynkowym, w którym bieżąca dodatnia wartość godziwa umowy jest podwyższana o z góry ustaloną wartość, aby uwzględnić potencjalne zmiany w przyszłości. Dla celów zarządzania wewnętrznego potencjalne zmiany cen, które mogą wpływać na wartość godziwą instrumentu, liczone są oddzielnie dla różnych rodzajów umów na podstawie historycznych zmian cen rynkowych.

W przypadku instrumentów pochodnych stosuje się standardową procedurę zatwierdzania limitów, w ramach której wykorzystywana jest taka sama klasyfikacja ryzyka, limity oraz proces monitorowania jak w przypadku tradycyjnych kredytów. Ważone nominalne zaangażowanie kontraktów na instrumentach pochodnych zwiększa całkowite zaangażowanie klientów w procesie składania wniosków o ustalenie limitów oraz w procesie monitorowania, a także przy obliczaniu i alokacji kapitału wewnętrznego.

Ważną strategią zmniejszania ryzyka kredytowego kontrahenta są techniki łagodzenia ryzyka kredytowego, takie jak umowy typu netting oraz tworzenie zabezpieczeń kredytowych. Z zasady RZB stara się zawierać standardowe umowy ramowe ISDA z wszystkimi kontrahentami, aby móc przeprowadzić netting upadłościowy oraz umowy zabezpieczające (*credit support annexes* (CSA)) dla całego ryzyka, obejmujące dobowe dodatnie wartości godziwe.

wykres na str. 214 raportu w wersji angielskiej

Zaangażowanie wobec klientów według sektorów (z uwzględnieniem pozycji pozabilansowych)

Pozostali 5% (-1 PP)
Bankowość i ubezpieczenia 7% (+/-0 PP)
Transport i komunikacja 4% (+/-0 PP)
Gospodarstwa domowe 17% (+/-0 PP)
Handel detaliczny i hurtowy 15% (-2 PP)
Produkcja 17% (-1 PP)
Administracja publiczna i ubezpieczenia społeczne 15% (+7 PP)
Nieruchomości 16% (-2 PP)
Budownictwo 4% (-1 PP)

Poniższa tabela prezentuje zaangażowanie kredytowe netto w odniesieniu do transakcji na instrumentach pochodnych.

tys. euro	Wartość godziwa	Ryzyko kredytowe kontrahenta	Świadczenia w ramach nettingu	Unettowione potencjalne zaangażowanie kredytowe	Posiadane zabezpieczenia kredytowe	Zaangażowanie kredytowe netto
Kontrakty stóp procentowych	5 105 396	5 333 308	3 004 199	2 329 109	258 895	2 070 214
Kontrakty dotyczące kursów walut i metali szlachetnych	974 528	1 666 911	467 052	1 199 860	134 284	1 065 575
Kontrakty oparte na kapitale własnym/indeksie	8 854 102	18 720 674	13 238 304	5 482 370	1 366 423	4 115 946
Kredytowe instrumenty pochodne	37 627	2 062 370	4 457	2 057 913	537 156	1 520 758
Towary	97 026	51 113	14 046	37 067	0	37 067
Ogółem	15 068 679	27 834 376	16 728 058	11 106 319	2 296 758	8 809 560

Ryzyko udziału

Księga bankowa uwzględnia także ryzyko wynikające z notowanych i nienotowanych udziałów kapitałowych, które są zarządzane odrębnie w ramach ryzyka udziału. Ryzyko wynikające podmiotów zależnych Grupy podlegających kontroli strategicznej i operacyjnej nie jest traktowane jako ryzyko udziału, ponieważ jest dokładnie policzone w ramach innych rodzajów ryzyka w trakcie konsolidacji. Większość bezpośrednich i pośrednich udziałów Raiffeisen Zentralbank podlega pełnej konsolidacji (np. banki sieciowe, firmy leasingowe) w bilansie Grupy i w związku z tym jest przedmiotem przeglądu. Ryzykiem wynikającym z tego typu udziałów zarządza się poprzez narzędzia kontrolne, pomiarowe i monitorujące opisane w innych kategoriach ryzyka.

Ryzyko udziału i ryzyko kredytowe kontrahenta posiadają podobne korzenie – pogarszająca się sytuacja finansowa udziałów kapitałowych znajduje głównie odzwierciedlenie w spadku ratingu (lub braku spłaty) odpowiedniego podmiotu. Metodologia stosowana do wyceny zagrożonej wartości i oceny wewnętrznego wymogu kapitałowego udziałów kapitałowych jest porównywalna do metodologii stosowanej do ustalenia ceny ryzyka wynikającego z pozycji w akcjach. Jednak w świetle długoterminowego strategicznego charakteru udziałów kapitałowych, w obliczeniach stosuje się roczne wahania oparte na okresach obserwacyjnych obejmujących kilka lat (w miejsce dobowych zmian cen).

Udziałami podmiotu macierzystego zarządzają podmioty zależne i pion inwestycji kapitałowych. Pion ten odpowiada za kontrolę ryzyka wynikającego z długoterminowych inwestycji kapitałowych podmiotu macierzystego (oraz zwrot gwarantowany przez takie inwestycje). Inwestycjami w udziały Raiffeisen Zentralbank zajmuje się zarząd Raiffeisen Zentralbank wyłącznie na podstawie indywidualnego badania due diligence. Udziały pośrednie znajdujące się w posiadaniu różnych członków RZB są często zarządzane przez same jednostki lokalne we współpracy z podmiotem

macierzystym. Istotną rolę w tym zakresie odgrywa Raiffeisen International Bank-Holding AG, spółka holdingowa odpowiedzialna za działalność w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

Ryzyko rynku

RZB definiuje ryzyko rynku jako ryzyko możliwych strat wynikających ze zmian na rynku będących efektem wahań lub zmian stóp procentowych, kursów wymiany walut, cen akcji i cen w ogóle. Ta kategoria ryzyka obejmuje zarówno pozycje księgi transakcyjnej, jak i księgi bankowej. Ryzykowne pozycje są wynikiem operacji realizowanych dla klientów lub efektem przyjęcia pozycji właściciela.

Organizacja

Ryzykiem tym zarządza globalny pion skarbu w Raiffeisen Zentralbank oraz odpowiednio lokalne departamenty skarbu w bankowych podmiotach zależnych. Jednostki te organizują własne transakcje i przyjmują na siebie ryzyko rynku poprzez zawieranie umów wewnętrznych z pionami ds. klientów. RZB zatwierdza, mierzy, monitoruje wszystkie rodzaje ryzyka rynku oraz zarządza nimi poprzez ustalanie różnych limitów. Ogólny limit ustala zarząd na podstawie możliwości przyjęcia ryzyka przez Grupę oraz budżetowanych dochodów. Limit ten przydzielany jest na podstawie skoordynowanej propozycji złożonej przez departament skarbu i jednostkę zarządzającą ryzykiem rynku w ramach tygodniowego posiedzenia komitetu ds. ryzyka rynku. Indywidualne limity ustalane na poziomie księgowym różnią się w zależności od różnych czynników ryzyka. Poza limitami zagrożonej wartości (VaR) limity te mogą uwzględniać limity wolumenu i pozycji oraz limity wrażliwości (wartość punktu bazowego, delta, gamma, vega) oraz limity typu stoploss, w zależności od rodzaju transakcji.

Wszystkie produkty, w których mogą być utrzymywane otwarte pozycje, wymieniono w katalogu produktów. Nowe produkty dodawane są do wykazu wyłącznie po ich zatwierdzeniu. Pozycje i limity sprawdzane są codziennie w całej Grupie.

Zagrożona wartość ma centralne znaczenie w procesie ustalania limitów. W 2009 roku wyniki VaR nadal wykazywano na podstawie modelu wariancji/kowariancji. W obliczeniach tych zastosowano poziom ufności wynoszący 99 procent oraz okres utrzymywania obejmujący do 10 dni. Dane rynkowe służące do obliczenia poziomu zmienności i korelacji pochodzą z historycznych danych rynkowych za jeden rok obrotowy. Dokładność i wiarygodność podejścia stosującego VaR, opartego na zmianach rynkowych w przeszłości, sprawdzane są codziennie przez Raiffeisen Zentralbank poprzez weryfikację (*backtesting*).

Wartości VaR prognozują minimalne straty, które nie zostaną przekroczone przy określonym poziomie ufności w normalnych warunkach rynkowych, ale nie dostarczają żadnych konkretnych informacji o konsekwencjach wyjątkowych zmian rynkowych. Aby uwzględnić takie zdarzenia RZB wykonuje raz w tygodniu określone stress testy obejmujące największe dobowe zmiany rynkowe w ciągu poprzednich pięciu lat. Scenariusze stress testów obejmują symulację sytuacji kryzysowych i głównych wahań parametrów rynkowych oraz obliczenie ich wpływu na bieżącą pozycję Grupy. Wyniki testów (szczególnie te dotyczące koncentracji ryzyka rynku) stanowią istotny czynnik wyjściowy w procesie zarządzania ryzykiem.

Ryzyko rynku w księdze transakcyjnej

Ryzyko rynku w księgach transakcyjnych RZB zależy przede wszystkim od ryzyka walutowego, które wynika z inwestycji kapitałowych wyrażonych w walutach obcych, dokonywanych w zagranicznych jednostkach Grupy oraz odpowiednich pozycji hedgingowych wprowadzonych przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Ryzyko to spadło znacząco w ciągu ostatniego roku w wyniku stałego obniżania się poziomu wahań kursów walutowych.

Ryzyko stóp procentowych i ryzyko cenowe (np. w odniesieniu do akcji i funduszy) jest także istotne, natomiast ryzyko towarowe nie ma w ogóle znaczenia. Poniższa tabela prezentuje wartości VaR (99 procent, 10 dni) według rodzajów ryzyka dla ryzyka rynku w księdze transakcyjnej RZB.

tys. euro	VaR na 31.12.2009	Średnia VaR	Minimalna VaR	Maksymalna VaR
Ryzyko stóp procentowych	14 779	11 266	5 051	21 666
Ryzyko cenowe	190 278	261 775	190 278	291 436
Ryzyko walutowe	13 627	16 077	13 596	19 830

Poniższa tabela prezentuje ryzyko rynku za rok 2008.

tys. euro	VaR na 31.12.2009	Średnia VaR	Minimalna VaR	Maksymalna VaR
Ryzyko stóp procentowych	20 336	8 630	3 114	20 336
Ryzyko cenowe	238 840	108 346	38 652	238 840
Ryzyko walutowe	14 094	18 231	14 094	21 769

Wymóg dotyczących środków własnych dla księgi transakcyjnej liczony jest zgodnie ze standardowym podejściem zdefiniowanym w austriackiej dyrektywie w sprawie wypłacalności.

Ryzyko kursów walutowych i zabezpieczenia kapitałowe (wskaźnika kapitałowego)

W wąskim znaczeniu ryzyko kursów walutowych oznacza ryzyko, że podmiot poniesie straty w wyniku otwartych pozycji walutowych. Wahania kursów walut wpływają na inwestycje kapitałowe, koszty i przychody wyrażone w walutach obcych. Zmiany kursów walut oddziałują jednak także na ustawowe wymogi kapitałowe dotyczące aktywów wyrażonych w walutach obcych, nawet jeżeli podlegają one refinansowaniu w tej samej walucie i w związku z tym nie tworzą otwartej pozycji walutowej.

RZB posiada kilka udziałów w krajach poza Europejską Unią Monetarną, w których kapitał własny wyrażono w odpowiedniej walucie lokalnej. Także znacząca część aktywów ważonych ryzykiem w RZB wyrażona została w walutach obcych.

Zmiany kursów walut prowadzi więc do zmiany kapitału skonsolidowanego i wpływają również na wymóg Grupy dotyczący środków własnych z punktu widzenia ryzyka kredytowego.

Z zasady istnieją dwa różne podejścia do zarządzania ryzykiem kursów walut:

- ochrona kapitału – poprzez tą strategię zabezpieczającą na poziomie Grupy dla lokalnych pozycji kapitału własnego utrzymywana jest równoważąca pozycja kapitałowa. Jednak niezbędnych pozycji zabezpieczających nie można zrealizować we wszystkich walutach ze względu na konieczny wysoki wolumen. Tego typu zabezpieczenia mogą być także nieskuteczna dla niektórych walut, jeżeli niosą ze sobą wysoki dyferencjał stóp procentowych;
- stabilny wskaźnik kapitałowy – celem tej strategii zabezpieczającej jest zbilansowanie podstawowego kapitału oraz aktywów ważonych ryzykiem we wszystkich walutach zgodnie z docelowym wskaźnikiem kapitału podstawowego (tj. zmniejszenie kapitału nadwyżkowego lub deficytów w odniesieniu do aktywów ważonych ryzykiem dla każdej waluty), tak aby wskaźnik kapitału podstawowego utrzymał się na stabilnym poziomie mimo zmian kursów walut.

Celem RZB jest stabilizacja podstawowego wskaźnika kapitałowego w procesie zarządzania ryzykiem kursów walut Grupy. Zmiany kursów wymiany walut prowadzi więc do zmian w wysokości skonsolidowanego kapitału. Jednak odpowiednio zmieniają się także ustawowe wymagania kapitałowe dotyczące ryzyka kredytowego wynikającego z aktywów wyrażonych w walutach obcych. Ryzyko to jest zarządzane miesięcznie na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami na podstawie historycznych zmian kursów walut, prognoz dotyczących kursów walut oraz wrażliwości wskaźnika podstawowego kapitału na zmiany poszczególnych kursów walut.

Ryzyko rynku w księdze bankowej

Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej wynika z różnych terminów zapadalności oraz harmonogramów wyceny aktywów i odpowiednich pasywów RZB (tj. lokat i poziomu refinansowania na rynkach dłużnym i kapitałowym). Ryzyko to w szczególności wynika z różnych poziomów wrażliwości stóp procentowych, korekty stóp oraz innych możliwości dotyczących oczekiwanych przepływów pieniężnych. Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej jest znaczące dla euro i dolara amerykańskiego, jako głównych walut, a także dla walut lokalnych banków sieciowych posiadających swoje siedziby w Europie Środkowo-Wschodniej.

Ryzyko to zabezpieczane jest przede wszystkim poprzez kombinacje transakcji bilansowych i pozabilansowych, w których Grupa stosuje szczególnie swapy stopy procentowej oraz – w mniejszym zakresie – także kontrakty stopy procentowej typu forward oraz opcje stopy procentowej. Zarządzanie bilansem jest podstawowym zadaniem centralnego Globalnego Departamentu Skarbu oraz poszczególnych banków sieciowych przy pomocy komitetów zarządzania aktywami i pasywami, które opierają swoje decyzje na różnych analizach i symulacjach dochodów odsetkowych, zapewniających właściwy poziom wrażliwości stóp procentowych zgodnie z oczekiwanymi zmianami stóp rynkowych oraz ogólnego apetytu na ryzyko.

Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej nie jest mierzone jedynie na podstawie zagrożonej wartości, ale także przy użyciu tradycyjnych narzędzi do analizy nominalnego deficytu i deficytu stóp procentowych. Od 2002 roku ryzyko stóp procentowych prezentowane jest kwartalnie organom nadzorującym w ramach statystyki ryzyka stóp procentowych. Tego typu raporty pokazują także zmianę wartości bieżącej księgi bankowej jako procent środków własnych zgodnie z wymogami umowy kapitałowej Basel II. Założenia dotyczące terminów zapadalności, które są niezbędne w takiej analizie, przyjmuje się jako określone przez organy nadzorujące albo na podstawie wewnętrznych danych statystycznych i wartości empirycznych. W 2009 roku zmiany bieżącej wartości pozycji w księdze bankowej, uwzględniając wpływ stóp procentowych wynoszący dwieście punktów bazowych, były zawsze niższe niż ustawowy próg sprawozdawczy wynoszący 20 procent spełniających wymagane kryteria środków własnych w RZB.

Poniższa tabela prezentuje zmianę wartości bieżącej księgi bankowej RZB, biorąc pod uwagę wzrost stopy procentowej o jeden punkt bazowy dla całej krzywej zysków, w tysiącach euro. Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej wzrosło w wyniku inwestycji w papiery wartościowe wyemitowane przez pierwszej klasy emitentów, które utrzymywano w celu poprawy pozycji płynności.

Zmiana bieżącej wartości 31.12.2009	6-12 miesięcy	>1-2 lat	>2-5 lat	>5 lat
EUR	7,2	(43,5)	(143,4)	(876,0)
USD	(5,0)	55,1	205,8	(82,1)
JPY	0,0	(0,8)	0,0	0,0
CHF	2,8	1,1	5,6	(30,1)
Pozostałe waluty	62,7	(77,5)	(130,7)	(70,2)

Zmiana bieżącej wartości księgi bankowej RZB, zakładając wzrost stóp procentowych o jeden punkt bazowy, w tysiącach euro:

Zmiana bieżącej wartości 31.12.2008	6-12 miesięcy	>1-2 lat	>2-5 lat	>5 lat
EUR	301,6	(3,1)	52,4	176,3
USD	83,8	22,9	220,2	(176,8)
JPY	(0,2)	(0,1)	(2,0)	0,0
CHF	(2,0)	(3,5)	2,5	(24,1)
Pozostałe waluty	34,0	(36,1)	(51,3)	(18,5)

Ryzyko płynności

Istotnym zadaniem banków na międzynarodowych rynkach finansowych jest przekształcanie terminów zapadalności. Potrzeba przekształcenia terminów zapadalności wynika z potrzeby posiadania dostępu do swoich środków przez depozytariuszy w krótkim terminie oraz całkowitego zapotrzebowania kredytobiorców na kredyty długoterminowe. Funkcja ta stale powoduje dodatnie lub ujemne deficyty płynności dla różnych terminów zapadalności, którym zarządza się poprzez transakcje z innymi uczestnikami rynku na normalnych warunkach rynkowych. Na początku kryzysu finansowego rynek ten funkcjonował wyłącznie w ograniczonym zakresie. RZB był jednak w stanie w pełni uniknąć krótkoterminowych problemów z finansowaniem mimo ograniczenia płynności na końcu 2008 roku i na początku 2009 roku. W szczególności bardzo istotne były rozważne zarządzanie płynnością w RZB wymagające rygorystycznie dodatnich deficytów krótkoterminowej płynności oraz rola banków centralnych jako dostawców płynności.

Zarządzanie płynnością, tj. zapewniania, aby Grupa przez cały czas spełniała swoje zobowiązania, odbywa się zarówno centralnie poprzez globalny pion skarbu w RZB, jak i w formie zdecentralizowanej poprzez banki lokalne. Przepływy pieniężne liczy się i analizuje według walut raz w tygodniu w ramach wewnętrznego systemu monitorowania. Na podstawie tych danych Grupa tworzy salda płynności i sprawdza, czy zawsze przestrzega postanowień prawnych dotyczących pozycji płynności oraz ustalonych wewnętrznych limitów płynności. Analiza płynności uwzględnia także symulacje na określonym rynku lub określa konkretne kryzysy płynności w prognozach przepływów pieniężnych opartych na scenariuszach. Wszystkie te analizy omawiane są przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy.

Ryzyko płynności krótkoterminowej

Poniższa tabela prezentuje nadwyżkową płynność i wskaźnik wpływów pieniężnych, a także możliwość równoważenia wpływów pieniężnych (wskaźnik płynności) dla wybranych terminów zapadalności, w ujęciu skumulowanym, biorąc pod uwagę pozycje bilansowe i transakcje pozabilansowe. Na podstawie opinii specjalistów, analiz statystycznych i specyfiki krajów, obliczenia te uwzględniają szacunki dotyczące przedłużenia określonych aktywów, tak zwanego osadu na lokatach klientów oraz możliwości równoważenia płynności (w szczególności w odniesieniu do aktywów, które kwalifikują się do refinansowania w bankach centralnych oraz które można stosować jako zabezpieczenie kredytowe w transakcjach wykupu). Parametry te zostały zaktualizowane w 2009 roku zgodnie z danymi statystycznymi zgromadzonymi w ciągu roku.

tys. euro Termin zapadalności	2009			2008		
	1 tydzień	1 miesiąc	1 rok	1 tydzień	1 miesiąc	1 rok
Deficyt płynności	20 461 399	17 343 284	5 767 587	14 469 133	3 131 394	2 537 440
Wskaźnik płynności	165%	129%	105%	140%	117%	103%

Limity wewnętrzne ustalono dla każdej jednostki Grupy, by ograniczyć ryzyko płynności. Wymagają one dodatniego deficytu krótkoterminowej płynności na podstawie wewnętrznego modelu płynności. Ponadto Grupa utrzymuje znaczne ilości płynnych papierów wartościowych, by zapewnić płynność w różnych walutach oraz preferuje aktywa spełniające określone kryteria we wrażliwych transakcjach kredytowych. W przypadku zapasów płynności w Grupie wdrożono plany awaryjne. W szczególności dla wszystkich podstawowych członków Grupy opracowano wykazy preferowanych działań związanych z utrzymaniem zapasów płynności (także w odniesieniu do wpływu reklam).

Ryzyko płynności finansowania

Ryzyko płynności finansowania wynika głównie ze zmian apetytu kredytodawców na ryzyko albo spadku ratingu banku, który poszukuje zewnętrznych źródeł finansowania. Stopy finansowania i podaż rosną oraz spadają wraz ze spreadami kredytowymi, które zmieniają się w wyniku sytuacji charakterystycznej dla rynku lub banku.

W efekcie finansowanie długoterminowe zależy od przywrócenia zaufania do banków oraz zwiększonych starań związanych z gromadzeniem lokat klientów. Działalność bankowa RZB jest refinansowana poprzez połączenie możliwości hurtowych oraz know-how Raiffeisen Zentralbank jako podmiotu macierzystego oraz franczyzy detalicznej banków sieciowych przyjmujących lokaty. Raiffeisen Zentralbank jest centralnym źródłem płynności zarówno dla Grupy Bankowej Raiffeisen, jak i lokalnych banków sieciowych w Europie Środkowo-Wschodniej.

Plany finansowe RZB zwracają szczególną uwagę na zdwersyfikowaną strukturę finansowania, by złagodzić ryzyko płynności finansowania. W Grupie środki gromadzone są nie tylko przez Raiffeisen Zentralbank, macierzystą instytucję kredytową Grupy, ale także przez różne zależne banki. Ponadto RZB umożliwia podmiotom zależnym prowadzenie średnio i długoterminowej działalności kredytowej poprzez kredyty konsorcjalne, dwustronne umowy finansowe z bankami oraz kredyty finansowe instytucji ponadnarodowych. Tego typu źródła finansowania oparte są na wieloletniej współpracy.

Aby zarządzać ryzykiem płynności i ograniczać je, skorygowano i zawężono średniookresowe cele dotyczące wskaźników kredyty/lokaty (wskaźnik kredytów klientów do lokat klientów) dla poszczególnych banków sieciowych. Nowe limity uwzględniają planowane przyszłe wolumeny działalności, a także możliwość zwiększenia poziomu lokat

klientów w różnych krajach. Z drugiej strony inicjatywa ta zmniejsza zapotrzebowanie na wewnętrzne operacje finansowe oraz ryzyko związane z transferem płynności.

Poniższa tabela prezentuje podział przepływów pieniężnych zgodnie z umownymi terminami zapadalności zobowiązań finansowych.

31.12.2009	Wartość bilansowa	Umowne przepływy pieniężne	< 3 miesiący	3 – 12 miesięcy	1 – 5 lat	> 5 lat
tys. euro						
Zobowiązania niepochodne	131 521 207	145 927 958	81 250 532	16 365 817	34 026 674	14 284 935
Lokaty banków	49 917 442	56 280 762	32 268 123	6 393 391	13 001 512	4 617 736
Lokaty klientów	55 422 999	58 929 697	45 158 177	7 575 561	2 822 523	3 373 436
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	19 935 285	23 030 593	2 678 456	1 954 480	15 942 214	2 455 443
Pozostałe zobowiązania	1 681 624	2 694 660	1 109 238	40 740	656 139	888 543
Kapitał podporządkowany	4 563 857	4 992 246	36 538	401 645	1 604 286	2 949 777
Zobowiązania pochodne	5 515 939	12 309 357	4 409 497	2 768 504	3 847 214	1 284 142
Instrumenty pochodne w księdze transakcyjnej	4 014 394	8 445 612	2 152 607	2 366 160	3 038 180	898 665
Zabezpieczające instrumenty pochodne	477 008	87 548	20 045	(12 123)	137 457	(57 831)
Pozostałe instrumenty pochodne	1 024 537	3 766 197	2 236 845	414 467	671 577	443 308

31.12.2008	Wartość bilansowa	Umowne przepływy pieniężne	< 3 miesiący	3 – 12 miesięcy	1 – 5 lat	> 5 lat
tys. euro						
Zobowiązania niepochodne	140 968 934	159 349 629	88 254 118	24 933 434	33 766 873	12 395 204
Lokaty banków	54 148 062	62 248 589	35 619 571	8 236 030	13 873 988	4 519 000
Lokaty klientów	59 120 070	62 828 867	48 120 941	8 828 043	3 136 223	2 743 660
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	20 700 332	25 515 112	1 886 540	7 630 306	14 119 563	1 878 703
Pozostałe zobowiązania	1 800 914	2 680 744	2 391 655	58 269	180 360	50 460
Kapitał podporządkowany	5 199 556	6 076 317	235 411	180 786	2 456 739	3 203 381
Zobowiązania pochodne	7 420 810	84 305 475	27 656 803	28 660 040	25 725 345	2 263 287
Instrumenty pochodne w księdze transakcyjnej	4 896 853	74 303 157	24 629 204	26 183 915	21 778 118	1 711 920
Zabezpieczające instrumenty pochodne	444 405	573 494	28 634	158 376	340 231	46 253
Pozostałe instrumenty pochodne	2 079 552	9 428 824	2 998 965	2 317 749	3 606 996	505 114

Ryzyko operacyjne

Zgodnie z umową kapitałową Basel II ryzyko operacyjne definiowane jest jako ryzyko nieoczekiwanych strat wynikających z niewłaściwych lub wadliwych procesów wewnętrznych, działań ludzkich i systemów albo zdarzeń zewnętrznych, z uwzględnieniem ryzyka prawnego. W tej kategorii ryzyka RZB zarządza wewnętrznymi motorami ryzyka, takim jak nieupoważnione działania, oszustwa lub kradzieże, błędy wykonawcze i procesowe albo przerwanie działalności i awarie systemów. Bank zarządza także zewnętrznymi czynnikami, takimi jak uszkodzenie fizycznych aktywów lub świadome oszustwo.

Ryzyko operacyjne analizowane i zarządzane jest na podstawie własnych historycznych danych Grupy na temat strat oraz wyników samooceny. Innym narzędziem jest system motywacyjny wdrożony w ramach wewnętrznego procesu alokacji kapitału. System ten premiuje wysoką jakość danych i niskie oczekiwane koszty ryzyka operacyjnego poszczególnych jednostek organizacyjnych. Ogólnie rzecz ujmując, RZB wdraża scentralizowany – zdecentralizowany system zarządzania ryzykiem operacyjnym. W procesie tym centralna jednostka ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym definiuje wszystkie podstawowe zasady i minimalne wymagania, które są następnie wdrażane lokalnie na podstawie konkretnego ryzyka w języku ojczystym poszczególnych jednostek.

Podobnie jak w przypadku pozostałych rodzajów ryzyka do ryzyka operacyjnego w RZB zastosowanie ma także zasada ścian ogniowych pomiędzy zarządzaniem ryzykiem a kontrolą ryzyka. Jednostki kontrolujące ryzyko operacyjne odpowiadają głównie za wdrożenie i usprawnienie metod zarządzania ryzykiem operacyjnym w różnych jednostkach Grupy (np. wykonanie samooceny, zdefiniowanie i monitorowanie istotnych wskaźników ryzyka itp.) oraz za sprawozdania przekazywane do centralnej jednostki kontrolującej ryzyko operacyjne. Szefowie poszczególnych linii biznesowych są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem operacyjnym i łagodzenie go. Podejmują decyzje w sprawie aktywnych działań sterujących w odniesieniu do ryzyka operacyjnego, takich jak zakup ubezpieczenia oraz zastosowanie dalszych instrumentów łagodzących ryzyko.

Identyfikacja ryzyka

Istotnym zadaniem związanym z kontrolą ryzyka operacyjnego jest identyfikacja i ocena ryzykownych obszarów, które mogą zagrozić istnieniu Grupy w przypadku wystąpienia straty (w miejscach, gdzie straty są wysoce nieprawdopodobne) oraz obszarach, w których straty mogą się wydarzać częściej (powodując jedynie mniejsze szkody).

Samoocena ryzyka operacyjnego odbywa się w ustrukturyzowany i ogólnogrupowy, jednolity sposób. Wszystkie kategorie ryzyka operacyjnego oraz funkcje biznesowe są oceniane na podstawie dwuwymiarowej macierzy (według linii biznesowych). Wszystkie jednostki Grupy oceniają każdą kombinację kategorii ryzyka operacyjnego i funkcji biznesowych zgodnie z szacunkowymi całkowitymi stratami rocznymi wynikającymi z wysoce prawdopodobnych

zdarzeń mających mały wpływ na działalność Grupy oraz z mało prawdopodobnych zdarzeń mających duży wpływ. Mało prawdopodobne zdarzenia o wysokim poziomie oddziaływania wyceniane są w ramach ogólnogrupowej analizy scenariuszy, która obejmuje symulację do dziesięciu konkretnych scenariuszy. Każdy podmiot zobowiązany jest ponadto stosować dodatkowe scenariusze w zależności od indywidualnego profilu ryzyka i lokalnej specyfiki.

Monitoring

Podstawowe wskaźniki ryzyka to mierzalne ilości, jakie są stosowane w celu natychmiastowej identyfikacji i łagodzenia ryzyka operacyjnego. Podstawowe wskaźniki ryzyka są specjalnie dostosowywane do wszystkich jednostek sieciowych. Wszystkich członków Grupy obowiązuje wspólny katalog podstawowych wskaźników ryzyka, zdefiniowany przez centralę dla celów standaryzacji wewnętrznej. Wszystkie jednostki sieciowe następnie wprowadzają dodatkowe wskaźniki oraz ustalają takie progi (w ramach wczesnego systemu ostrzegania należy ustalić dwa poziomy progów), jakie są najodpowiedniejsze dla ich działalności.

Dane na temat strat gromadzone są w centralnej bazie danych zwanej ROCO (*Raiffeisen Operational Risk Controlling*) w ustrukturyzowanej i ogólnogrupowej formie, zgodnie z typami zdarzeń dla każdej linii biznesowej. Gromadzenie strat wynikających z ryzyka operacyjnego stanowi warunek wstępny do wdrożenia statystycznego modelu dystrybucji strat oraz minimalnego wymagania, by wdrożyć ustawowe standardowe podejście. Ponadto dane na temat strat (i sytuacji grożących stratami) wykorzystywane są w celu opracowania i aktualizacji scenariuszy ryzyka operacyjnego oraz do wymiany z międzynarodowymi pulami danych do rozwoju zaawansowanych narzędzi zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Raporty na temat ryzyka operacyjnego przekazywane są raz na pół roku Komitetowi Grupy ds. Ryzyka.

Kwantyfikacja i łagodzenie ryzyka

RZB na bieżąco oblicza ustawowe wymagania kapitałowe dla ryzyka operacyjnego zgodnie z Basel II, stosując standardowe podejście. Po kilku latach od wdrożenia ukraiński bank sieciowy, Raiffeisen Bank Aval, będzie także stosować taką metodologię obliczeniową, począwszy od 1 stycznia 2010 roku. Standardowe podejście stosowane jest obecnie przez wszystkich podstawowych członków Grupy.

Proces zmniejszania ryzyka operacyjnego inicjują kierownicy jednostek, którzy podejmują decyzje w sprawie działań prewencyjnych, takich jak łagodzenie ryzyka lub transfer ryzyka oraz definiują plany awaryjne w sytuacji, gdy urzeczywistnią się scenariusze, a także wyznaczają osoby lub departamenty odpowiedzialne za uruchomienie określonych działań w razie wystąpienia konkretnego zdarzenia. Ponadto kilka wyznaczonych jednostek organizacyjnych wspiera pozostałe jednostki w zmniejszaniu ryzyka operacyjnego. Istotną rolę odgrywa na przykład zarządzanie oszustwami w segmencie detalicznym, które obejmuje aktywne monitorowanie oraz zapobieganie oszustwom. RZB realizuje także szeroki program szkolenia pracowników oraz posiada różne plany awaryjne i systemy zapasowe.

Pozostałe informacje

(45) Pochodne instrumenty finansowe

Łączny wolumen nierozliczonych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawiał się następująco.

tys. euro	Wartość nominalna według terminów zapadalności				Wartość godziwa	
	<1 rok	1 - 5 lat	>5 lat	Ogółem	Dodatnia	Ujemna
Ogółem	99 333	118 812	59 126	277 273	4 873 804	(5 515)
Transakcje na stopę procentową	56 892	106 474	56 547	219 914	3 879 579	(3 366)
Produkty w obrocie pozagieldowym						
Transakcje typu swap na stopę procentową	48 431	101 568	53 960	203 959	3 820 233	(3 293)
Transakcje terminowe <i>futures</i> na stopę procentową	6 845 651	311 108	0	7 156 759	13 424	(19 329)
Opcje na stopę procentową – zakupione	351 657	2 439 639	1 266 974	4 058 270	42 228	0
Opcje na stopę procentową – sprzedane	310 559	2 046 133	1 296 290	3 652 981	0	(52 478)
Produkty w obrocie gieldowym						
Transakcje terminowe <i>futures</i> na stopę procentową	896 344	109 677	24 400	1 030 420	3 665	(784)
Opcje na stopę procentową	56 300	0	0	56 300	29	(23)
Transakcje na kurs walutowy	38 480	7 213 320	978 629	46 672 573	778 797	(837 166)
Produkty w obrocie pozagieldowym						
Dwuwalutowe transakcje typu swap na stopę	3 743 251	5 897 117	961 798	10 602 165	347 476	(478 224)
Transakcje terminowe na kurs walutowy	31 157	1 005 931	3 441	32 166 769	380 996	(286 031)
Opcje walutowe – zakupione	991 061	143 964	1 244	1 136 270	44 672	0
Opcje walutowe – sprzedane	988 271	166 308	1 348	1 155 927	0	(45 737)
Inne transakcje walutowe tego rodzaju	1 522 211	0	10 798	1 533 008	5 312	(25 108)
Produkty w obrocie gieldowym						
Transakcje walutowe (<i>futures</i>)	78 434	0	0	78 434	341	(2 066)
Transakcje na akcje zwykłe/indeks	1 379 165	1 020 777	509 309	2 909 251	125 206	(1 162)
Produkty w obrocie pozagieldowym						
Opcje na akcje zwykłe/indeks - zakupione	155 238	345 773	154 026	655 037	89 520	0
Opcje na akcje zwykłe/indeks - sprzedane	228 392	75 876	64 298	368 566	0	(69 858)
Inne transakcje na akcje zwykłe/indeks tego rodzaju	399. 377	597 395	289 950	1 286 721	5 104	(1 078)
Produkty w obrocie gieldowym						
Transakcje <i>futures</i> na akcje zwykłe/indeks	402 828	873	1 035	404 737	399	(6 856)
Opcje na akcje zwykłe/indeks	193 330	860	0	194 190	30 183	(7 009)
Towary	244 293	205 705	6 611	456 610	31 121	(59 221)
Kredytowe instrumenty pochodne	2 319 283	3 897 930	1 077 926	7 295 139	59 101	(78 240)
Transakcje na metale szlachetne	18 445	0	6 428	24 873	0	(12 680)

Łączny wolumen nierozliczonych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2008 roku przedstawiał się następująco.

tys. euro	Wartość nominalna według terminów zapadalności				Wartość godziwa	
	<1 rok	1 - 5 lat	>5 lat	Ogółem	Dodatnia	Ujemna
Ogółem	194 586 946	110 415 421	34 998 576	340 000 942	6 562 902	(7 420 811)
Transakcję na stopę procentową	131 551 709	90 112 909	33 771 909	255 436 527	3 505 179	(3 381 979)
Produkty w obrocie pozagieldowym						
Transakcje typu swap na stopę procentową	90 919 091	77 052 381	32 496 135	200 467 607	3 375 284	(3 237 014)
Transakcje terminowe na stopę procentową	37 990 468	9 771 406	0	47 761 874	106 707	(102 310)
Opcje na stopę procentową – zakupione	1 087 529	369 886	1477 901	2 935 317	21 601	0
Opcje na stopę procentową – sprzedane	308 010	1 730 234	753 836	2 792 080	0	(34 180)
Produkty w obrocie gieldowym						
Transakcje terminowe na stopę procentową	996 611	179 202	41 437	1 217 249	1 443	(8 225)
Opcje na stopę procentową	250 000	9 800	2 600	262 400	144	(250)
Transakcje na kurs walutowy	59 857 811	10 953 345	257 631	71 068 786	2 701 304	(2 688 665)
Produkty w obrocie pozagieldowym						
Dwuwalutowe transakcje typu swap na stopę procentową	4 738 650	8 413 212	247 567	13 399 429	620 657	(665 147)
Transakcje terminowe na kurs walutowy	45 181 562	1 486 011	224	46 667 797	1 653 661	(1 524 854)
Opcje walutowe – zakupione	3 646 944	489 217	1 243	4 137 40	278 692	0
Opcje walutowe – sprzedane	3 389 169	559 237	1 796	3 950 202	0	(282 809)
Inne transakcje walutowe tego rodzaju	2 843 137	5 668	6 801	2 855 605	146 159	(214 758)
Produkty w obrocie gieldowym						
Transakcje walutowe (typu <i>futures</i>)	58 349	0	0	58 349	2 135	(1 097)
Transakcje na akcje zwykłe /indeks	1 090 484	906 747	658 182	2 655 414	151 878	(1 064 130)
Produkty w obrocie pozagieldowym						
Opcje na akcje zwykłe /indeks – zakupione	225 732	251 323	261 174	738 229	79 812	0
Opcje na akcje zwykłe /indeks – sprzedane	221 307	102 942	63 756	388 005	0	(98 550)
Inne transakcje na zwykłe /indeks tego rodzaju	262 048 2	539 279	333 25	1 134 580	13 991	(919 558)
Produkty w obrocie gieldowym						
Transakcje typu <i>futures</i> na akcje zwykłe /indeks	125 954	1 753	0	127 707	13 524	(3 499)
Opcje na akcje zwykłe /indeks	255 443	11 450	0	266 893	44 551	(42 523)
Towary	251 482	142 473	1 141	395 096	37 610	(27 017)
Kredytowe instrumenty pochodne	1 826 051	8 292 847	306 070	10 424 967	166 222	(249 295)
Transakcje na metale szlachetne	9 409	7 100	3 643	20 152	709	(9 725)

(46) Wartość godziwa instrumentów finansowych niewykazywanych według wartości godziwej

Wartość godziwa różna od wartości księgowej obliczana jest dla kredytów i pożyczek na stałą stopę procentową udzielonych bankom lub klientom i depozytów przyjętych od banków i klientów, jeżeli okres pozostały do terminu wymagalności jest dłuższy niż jeden rok. Uwzględnia się kredyty i pożyczki oraz lokaty na zmienną stopę, jeżeli posiadają one okres odnowienia oprocentowania dłuższy niż jeden rok. Wartość godziwa kredytów i pożyczek obliczana jest poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych i zastosowanie stóp procentowych, według których podobne kredyty i pożyczki z takimi samymi terminami wymagalności mogłyby zostać udzielone klientom posiadającym taką samą zdolność kredytową. Ponadto, przy obliczaniu wartości godziwej dla kredytów i pożyczek uwzględnia się konkretne ryzyko kredytowe i zabezpieczenie.

tys. euro	2009			2008		
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Różnica	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Różnica
Aktywa						
Rezerwa pieniężna	8 271 124	8 271 124	0	13 711 963	13 711 963	0
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	33 398 279	33 886 967	(488 688)	29 002 514	29 115 200	(112 686)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	72 488 916	74 855 451	(2 366 535)	83 790 514	84 918 206	(1 127 692)
Inwestycje finansowe	13 183 244	13 158 387	24 857	6 640 179	6 715 796	(75 617)

Wartości niematerialne i prawne oraz środki trwałe	2 734 133	2 727 676	6 457	2 714 706	2 708 585	6 121
Pozostałe aktywa	1 822 895	1 822 895	0	3 089 517	3 089 517	0
Pasywa						
Lokaty przyjęte od banków	50 050 415	49 917 442	132 973	54 231 807	54 148 062	83 745
Lokaty przyjęte od klientów	55 605 953	55 422 999	182 954	59 286 759	59 120 070	166 689
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	20 070 770	19 935 285	135 485	19 929 105	20 096 032	(166 928)
Kapitał podporządkowany	4 022 577	4 563 857	(541 280)	4 755 044	5 199 556	(444 512)
Pozostałe zobowiązania	1 304 528	1 304 528	0	1 655 666	1 655 666	0

(47) Wartość godziwa instrumentów finansowych wykazywanych według wartości godziwej

tys. euro	2009			2008		
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa handlowe	3 720 546	5 666 331	42 169	4 978 032	6 524 979	188 425
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych*	92 423	3 870 152	0	1 008 623	4 723 338	187 222
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	310 896	169 038	0	330 278	189 598	1 203
Obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej stopie	2 908 549	1 627 141	42 169	3 118 334	1 612 043	0
Lokaty na żądanie/terminowe do celów handlowych	408 678	0	0	520 796	0	0
Aktywa finansowe według wartości godziwej odnieszone na rachunek wyników	5 050 057	1 492 150	154 235	5 138 249	953 411	167 157
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	171 776	157 029	11 160	181 831	21 964	2 842
Obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej stopie	4 878 281	1 335 121	143 075	4 956 419	931 447	164 315
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	105 560	0	250 062	116 017	0	255 975
Pozostałe udziały**	105 560	0	0	105 987	0	0
Akcje i inne papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	0	0	250 062	10 029	0	255 974
Instrumenty pochodne (zabezpieczenie)	0	911 228	0	2 415	641 303	0
Dodatnia wartość godziwa instrumentów pochodnych z rachunkowości zabezpieczeń	0	911 228	0	2 415	641 303	0

*Łącznie z innymi instrumentami pochodnymi

**Obejmuje wyłącznie papiery wartościowe znajdujące się w obiegu giełdowym

Poziom I: Notowane ceny rynkowe

Poziom II: Techniki pomiaru oparte na danych rynkowych

Poziom III: Techniki pomiaru nieoparte na danych rynkowych

Zyski i straty z instrumentów finansowych na poziomie III hierarchii wartości godziwej wyniosły plus 43 192 tys. euro w roku obrotowym 2009 oraz minus 222 078 tys. euro w roku 2008.

tys. euro	2009			2008		
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Zobowiązania handlowe	1 326 071	4 089 954	3	1 812 909	5 308 687	58
Ujemna wartość godziwa finansowych instrumentów pochodnych*	952 031	4 086 897	3	1 689 062	5 287 286	58
Lokaty na żądanie/terminowe do celów handlowych	0	2 875	0	0	21 401	0
Krótką sprzedaż aktywów handlowych	374 040	182	0	123 847	0	0
Zobowiązania według wartości godziwej odnieszone na rachunek wyników	0	2 118 751	0	0	604 300	0
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	0	2 118 751	0	0	604 300	0
Instrumenty pochodne (zabezpieczenie)	749	476 259	0	21 373	423 032	0
Ujemna wartość godziwa instrumentów pochodnych z rachunkowości zabezpieczeń	749	476 259	0	21 373	423 032	0

*Łącznie z innymi instrumentami pochodnymi

Poziom I: Notowane ceny rynkowe

Poziom II: Techniki pomiaru oparte na danych rynkowych

Poziom III: Techniki pomiaru nieoparte na danych rynkowych

(48) Zobowiązania warunkowe i udzielone

tys. euro	2009	2008
Zobowiązania warunkowe	10 201 609	11 716 175
Akcepty i poręczenia wekslowe	6 251	13 229
Gwarancje kredytowe	5 915 113	6 232 317
Pozostałe gwarancje	2 592 500	2 897 692
Akredytywy (dokumentowe)	1 667 983	2 555 923
Pozostałe zobowiązania warunkowe	19 762	17 014
Zobowiązania udzielone	10 071 540	11 521 544
Nieodwołalne i otwarte linie kredytowe	10 071 540	11 521 544
≤1 rok	3 981 126	3 625 697
>1 rok	6 090 414	7 895 847

Tabela poniżej zawiera odwołalne linie kredytowe, z którymi nie wiąże się obecnie żadne ryzyko kredytowe:

tys. euro	2009	2008
Odwołalne linie kredytowe	10 936 810	13 142 333
≤1 rok	8 053 888	9 077 837
>1 rok	2 882 922	4 064 496

Raiffeisen Zentralbank należy do Raiffeisen-Kundengarantiegemeinschaft Österreich. Członkowie tego stowarzyszenia mają obowiązek umowy solidarnego gwarantowania terminowego regulowania zobowiązań niewypłacalnego członka stowarzyszenia, wynikających z depozytów klientów oraz własnych emisji do wysokości limitu stanowiącego sumę indywidualnych możliwości pozostałych członków stowarzyszenia. Indywidualne możliwości członka stowarzyszenia mierzone są na podstawie jego dostępnych rezerw, z zastrzeżeniem stosownych postanowień BWG.

(49) Działalność powiernicza

Wolumeny działalności powierniczej, niewykazywanej w sprawozdaniu z pozycji finansowej, przedstawione są poniżej:

tys. euro	2009	2008
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	8 005	4 131
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	420 875	469 863
Inwestycje finansowe	31 257	31 223
Pozostałe aktywa powiernicze	37 110	80 342
Aktywa powiernicze	497 247	585 559
Lokaty banków	184 151	237 985
Lokaty klientów	270 812	261 411
Pozostałe zobowiązania powiernicze	42 284	86 163
Zobowiązania powiernicze	497 247	585 559

Dochody z opłat generowanych przez działalność powierniczą wyniosły 4 905 tys. euro (2008: 9 812 tys. euro). Koszty związane z opłatami wyniosły łącznie 962 tys. euro (2008: 2 487 tys. euro).

Poniższa tabela przedstawia fundusze zarządzane przez Raiffeisen International:

tys. euro	2009	2008
Detaliczne fundusze inwestycyjne	4 769 653	4 274 028
Fundusze akcji i zrównoważone	1 436 917	1 291 297
Fundusze obligacji	1 294 143	1 255 475
Fundusze rynku pieniężnego	589 771	649 906
Inne	1 448 822	1 077 350
Fundusze specjalistyczne	207 032	307 866
Fundusze nieruchomości	237 071	236 522
Ogółem	5 213 756	4 818 416

(50) Aktywa podporządkowane

tys. euro	2009	2008
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	66 350	101 853
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	65 687	73 042
Aktywa handlowe	43 489	30 629
Inwestycje finansowe	176 766	258 376
Ogółem	352 292	463 900

(51) Papiery wartościowe dopuszczone do obrotu giełdowego na podstawie Sekcji 64 BWG

tys. euro	2009		2008	
	Notowane	Nienotowane	Notowane	Nienotowane
Obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej stopie procentowej	16 988 862	711 990	11 948 658	323 059
Akcje i pozostałe papiery wartościowe o zmiennym dochodzie	457 261	66 998	435 962	64 976
Udziały kapitałowe	51 516	27 914	71 818	22 292

(52) Wolumen księgi handlowej na podstawie Sekcji 22b BWG

tys. euro	2009	2008
Papiery wartościowe	6 140 185	6 573 930
Inne instrumenty finansowe	217 897 808	225 688 775
Ogółem	224 037 993	232 262 705

(53) Zarządzanie kapitałem i ustawowe fundusze własne

Najważniejszy system kontroli obejmuje kapitał (fundusz własny). Jako międzynarodowa grupa, RZB analizuje szereg parametrów kontrolnych.

Wartości ustawowe dla Raiffeisen Zentralbank definiowane są w układzie skonsolidowanym oraz jednostkowym przez austriackie Prawo Bankowe, na podstawie odpowiednich wytycznych UE. Istnieją również wytyczne obowiązujące w poszczególnych krajach, w których RZB prowadzi działalność, jakkolwiek różnią się one pod względem treści.

RZB wykorzystuje różne wartości do celów regulacji wewnętrznej, która obejmuje wszystkie rodzaje ryzyka, łącznie z ryzykiem księgi handlowej, ryzykiem walutowym i operacyjnym. Zasady zawarte w Pierwszej Bazylejskiej Umowie Kapitałowej definiowały stałe wartości na poziomie 7 procent (kapitału podstawowego) i 10,5 procenta (kapitału ogółem). Minimalne wartości regulacyjne wynoszą 4 procent oraz 8 procent.

Poprzez zastosowanie metody wewnętrznych ratingów nastąpiło przejście do zmiennego docelowego wskaźnika w cyklu biznesowym. W okresach utrzymywania się wskaźników braku spłaty na niskim poziomie, docelowa wartość kształtuje się powyżej poprzedniego docelowego wskaźnika, zawartego w Pierwszej Bazylejskiej Umowie Kapitałowej, jakkolwiek może kształtować się poniżej niego w czasach recesji gospodarczej.

Kontrola na poziomie grupy sprawowana jest we współpracy pomiędzy departamentami Globalnych Operacji Rynku Kapitałowego i Pieniężnego, Usług Zarządzania i Rozwoju Spółki. Poszczególne jednostki spółki odpowiedzialne są za zgodność z docelowymi wartościami we współpracy z departamentami centrali, które odpowiadają za zarządzanie udziałami określonej jednostki.

Największa uwaga skupia się na wskaźniku kapitału podstawowego. Oprócz tego, zdolność do podejmowania ryzyka obliczana jest w ramach limitów regulacyjnych. Zdolność do podejmowania ryzyka definiowana jest jako maksymalna szkoda, jaką bank lub grupa bankowa może ponieść w bieżącym roku kalendarzowym bez przekraczania minimalnych wartości kapitału regulacyjnego. W związku z tym, szereg instrumentów kapitałowych (kilka rodzajów kapitału tier-1, tier-2 oraz tier-3) odgrywa ważną rolę, ze względu na złożone limity wzajemnego wynagrodzenia.

Wskaźniki kapitału regulacyjnego RZB kształtują się obecnie powyżej długoterminowej średniej, jakkolwiek istotne skutki kryzysu finansowego znalazły odzwierciedlenie w obliczeniach. RZB śledzi na bieżąco dyskusje prowadzone w Bazylei oraz w Brukseli odnośnie nowych regulacji. Największy wpływ na RZB miałyby obecne sugestie dotyczące udziałów mniejszościowych.

RZB przywiązuje ogromne znaczenie do tego, aby kapitał regulacyjny zapewniał skuteczną ochronę przed ryzykiem. Dotyczy to również udziałów mniejszościowych w kapitale podstawowym. Z jednej strony, wynika to z rozległej struktury

spółdzielczej działalności bankowej w Austrii, a z drugiej strony, jest to spowodowane faktem notowania na giełdzie Międzynarodowej Grupy Raiffeisen łącznie z jej podmiotami w Europie Środkowo-Wschodniej.

Określenie docelowych wartości w stosunku do obowiązujących wymogów minimalnych wiąże się z dodatkowymi obliczeniami kontroli wewnętrznej. Departament Kontroli Ryzyka oblicza wartość narażoną na ryzyko w porównaniu ze zdolnością do podejmowania ryzyka. Ponadto, określa się punkt równowagi pomiędzy kapitałem ekonomicznym oraz odpowiednim pokryciem. Szczegółowe informacje znajdują się w raporcie ryzyka.

Fundusze własne grupy instytucji kredytowych RZB, zgodnie z austriackim Prawem Bankowym (BWG) z 1993 roku/ Zmianami z 2006 roku (Druga Bazylejska Umowa Kapitałowa) przedstawiają się w następujący sposób:

tys. euro	2009	2008
Kapitał wpłacony	4 252 428	2 252 596
Zysk niepodzielony	1 899 165	2 290 607
Udziały mniejszościowe	2 335 552	2 309 173
Podstawowy kapitał hybrydowy	800 000	1 050 000
Wartości niematerialne i prawne	(383 254)	(313 859)
Kapitał podstawowy	8 903 891	7 588 517
Odliczenia z kapitału podstawowego	(90 970)	(117 471)
Kwalifikowany kapitał podstawowy (po odliczeniach)	8 812 921	7 471 047
Dodatkowe fundusze własne zgodnie z Sekcją 23 (1) 5 BWG	599 956	599 452
Nadwyżka rezerw nad pozycjami z metody ratingów wewnętrznych	205 969	193 980
Ukryta rezerwa	465 000	465 400
Długoterminowe podporządkowane fundusze własne	2 538 086	2 343 914
Dodatkowe fundusze własne	3 809 011	3 602 746
Odliczenia: udziały, sekurytyzacja	(90 970)	(117 763)
Kwalifikowane dodatkowe fundusze własne (po odliczeniach)	3 718 041	3 484 984
Odliczenia: ubezpieczenia	(515 130)	(442 563)
Kapitał tier-2 dostępny do przekwalifikowania jako kapitał typu tier-3	292 415	287 728
Krótkoterminowy kapitał podporządkowany	292 415	287 728
Ogółem fundusze własne	12 308 247	10 801 195
Wymóg dotyczący funduszy własnych	7 515 909	8 504 577
Nadwyżka funduszy własnych	4 792 338	2 296 618
Wskaźnik nadmiernego pokrycia	63,8%	27,0%
Wskaźnik kapitału podstawowego, ryzyko kredytowe	11,8%	8,4%
Wskaźnik kapitału podstawowego, łącznie z ryzykiem rynkowym i operacyjnym	9,4%	7,0%
Wskaźnik funduszy własnych	13,1%	10,2%

Łączny wymóg dotyczący funduszy własnych przedstawiony jest poniżej:

tys. euro	2009	2008
Aktywa ważone ryzykiem zgodnie z Sekcją 22 BWG	74 989 688	89 040 288
w tym minimum 8% funduszy własnych z tytułu ryzyka Kredytowego, zgodnie z Sekcjami 22a do 22h BWG	5 999 175	7 123 223
Metoda standardowa	3 252 918	4 536 821
Metoda ratingów wewnętrznych	2 746 257	2 586 402
Ryzyko rozliczeniowe	17	39
Wymóg dotyczący funduszy własnych z tytułu pozycji ryzyka w obligacjach, akcjach i towarach	387 660	440 171
Wymóg dotyczący funduszy własnych z tytułu otwartych pozycji walutowych	404 552	361 621
Wymóg dotyczący funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego	724 505	579 523
Wymóg dotyczący funduszy własnych ogółem	7 515 909	8 504 577

Aktywa ważone ryzykiem z tytułu ryzyka kredytowego, w podziale według klasy aktywów, przedstawiają się następująco:

tys. euro	2009	2008
Aktywa ważone ryzykiem zgodnie z Sekcją 22 BWG wg metody standardowej	40 661 475	56 710 263
Rządy centralne i banki centralne	2 678 513	4 064 800
Samorządy lokalne	126 725	498 400
Administracja publiczna i organizacje typu non-profit	62 163	68 075
Wielonarodowe banki rozwoju (MDB)	0	27 500
Banki	962 475	1 296 438
Korporacje	20 722 188	32 661 963

Klienci detaliczni (łącznie z małymi i średnimi przedsiębiorstwami)	11 455 450	13 595 150
Fundusze powiernicze	193 400	141 550
Pozycja z tytułu sekurytyzacji	18 775	48 725
Inne pozycje	4 441 788	4 307 663
Aktywa ważone ryzykiem wg metody ratingów wewnętrznych	34 328 213	32 330 025
Rządy centralne i banki centralne	753 188	139 013
Banki	6 972 513	5 441 375
Korporacje	26 232 225	26 019 438
Zaangażowanie kapitałowe	209 275	581 525
Pozycja z tytułu sekurytyzacji	161 013	148 675
Ogółem	74 989 688	89 040 288

(54) Średnia liczba zatrudnionych

Średnia liczba zatrudnionych w roku obrotowym (w przeliczeniu na pełne etaty) przedstawia się następująco:

W przeliczeniu na pełne etaty	2009	2008
Pracownicy umysłowi	62 379	62 732
Pracownicy fizyczni	1 090	1 898
Ogółem	63 469	64 630

W przeliczeniu na pełne etaty	2009	2008
Austria	3 198	3 001
Europa Środkowa	13 525	13 265
Europa Południowo-Wschodnia	18 291	18 261
Rosja	9 370	9 654
Pozostałe kraje WNP	18 670	20 011
Pozostałe państwa	415	438
Ogółem	63 469	64 630

(55) Koszty odpraw i świadczeń emerytalnych

tys. euro	2009	2008
Członkowie Zarządu i kierownictwo wyższego szczebla	16 594	2 291
Pozostali pracownicy	13 700	13 609
Ogółem	30 294	15 900

(56) Powiązania z kluczowymi członkami kierownictwa

Powiązania w ramach grupy z kluczowymi członkami kierownictwa

Kluczowi członkowie kierownictwa wchodzi w skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft, a także kierownictwa spółki macierzystej, Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH. Powiązania kluczowych członków kierownictwa z RZB przedstawione są poniżej (według wartości godziwej):

tys. euro	2009	2008
Lokaty na żądanie	102	99
Obligacje	2 418	322
Udziały	5 384	2 889
Lokaty terminowe	506	1 281
Roszczenia z tytułu leasingu	87	211

Poniższa tabela przedstawia powiązania członków najbliższej rodziny kluczowych członków kierownictwa z RZB:

tys. euro	2009	2008
------------------	-------------	-------------

Udziały	115	27
---------	-----	----

Oprócz tego, nie występują inne powiązania pomiędzy RZB oraz kluczowymi członkami kierownictwa.

Wynagrodzenie członków Zarządu

Członkowie Zarządu Raiffeisen Zentralbank otrzymali poniższe wynagrodzenie:

tys. euro	2009	2008
Stałe i zmienne komponenty wynagrodzenia	5 415	8 246
Płatności na rzecz funduszy emerytalnych i ubezpieczeń biznesowych	185	182
Świadczenia jubileuszowe	0	175
Płatności związane z udziałami (uzależnione o wynikach)	74	1 050
Ogółem	5 674	9 653

Tabela zawiera stałe komponenty wynagrodzenia, wynagrodzenie uzależnione od wyników, wynagrodzenie z tytułu członkostwa w radach podmiotów afiliowanych, premie oraz świadczenia niepieniężne. W analizowanym roku, udział uzależnionych od wyników komponentów wynagrodzenia członków Zarządu stanowił 17 procent (2008: 42 procent). Wynagrodzenie uzależnione od wyników jest powiązane z osiągnięciem wyników dotyczących zwrotu z kapitału i wypłaty dywidendy oraz wyników indywidualnych, które są ustalane co roku. W porównaniu z rokiem ubiegłym nie nastąpiły istotne zmiany zasady dotyczące udziału w zyskach. Niemniej jednak, postanowiono, że za rok obrotowy 2008 członkom Zarządu nie zostanie wypłacone wynagrodzenie uzależnione od wyników.

W roku 2006, członek Zarządu otrzymał obietnicę wypłaty premii z związku z transakcjami przejęcia, w wyniku których utworzono rezerwy w wysokości 458 tys. euro. Pomimo, iż docelowe wartości określone dla podmiotów zależnych na rok obrotowy 2006 do 2008 zostały osiągnięte i premia przypadająca do wypłaty w roku 2009, członek Zarządu zrzekł się roszczeń z tytułu wypłaty premii.

Wynagrodzenia wypłacone członkom Zarząd i osobom pozostającym na ich utrzymaniu wyniosło 949 tys. euro (2008: 855 tys. euro).

Wynagrodzenie członków innych organów

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej i innych organów przedstawione jest w poniższej tabeli:

Wartości w tys. euro	2009	2008
Rada Nadzorcza	446	448
Federalna Komisja Doradcza (Länderkuratorium)	148	166

Oprócz tego, nie zawarto żadnych umów wymagających zatwierdzenia w znaczeniu Sekcji 95 (5) poz. 12 austriackiej Ustawy o spółkach akcyjnych (AktG) z członkami Rady Nadzorczej w roku obrotowym 2009.

(57) Zarząd i Rady

Na podstawie Sekcji 70 (1) Ustawy o spółkach akcyjnych (AktG), **Zarząd** kieruje podlegającym mu przedsiębiorstwem w sposób niezbędny dla dobra Raiffeisen Zentralbank oraz Grupy, uwzględniając interesy akcjonariuszy i pracowników oraz interes publiczny.

Zgodnie z Ustawą o spółkach akcyjnych, **Rada Nadzorcza** jest odpowiedzialna za monitorowanie działań Zarządu i zapewnianie mu wsparcia w związku z podejmowaniem w przedsiębiorstwie fundamentalnych decyzji o charakterze strategicznym. Rada Nadzorcza powołała Komitet ds. Zatrudnienia, Komitet Audytu oraz Komitet Roboczy spośród jej członków.

- Komitet ds. Zatrudnienia jest odpowiedzialny za stosunki prawne pomiędzy Spółką oraz czynnymi i emerytowanymi członkami Zarządu, z wyjątkiem spraw związanych z mianowaniem lub odwoływaniem członków Zarządu.
- Komitet Audytu Rady Nadzorczej monitoruje księgowość finansową, efektywność systemu kontroli wewnętrznej oraz audyt rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Komitet przygotowuje rekomendacje dla Rady Nadzorczej odnośnie wyboru audytora Grupy oraz audytora banku. Komitet Audytu bada i monitoruje niezależność audytora Grupy oraz audytora banku, zwłaszcza w odniesieniu do dodatkowych usług świadczonych na rzecz badanej spółki. Ponadto, Komitet przygotowuje formalne zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego, propozycji podziału dochodów, sprawozdania kierownictwa i przekazuje Radzie Nadzorczej raport dotyczący wyników audytu. Inne obowiązki obejmują audyt skonsolidowanego sprawozdania finansowego i sprawozdania kierownictwa Grupy oraz przekazanie raportu dotyczącego wyników audytu Radzie Nadzorczej spółki macierzystej.
- Komitet Roboczy Rady Nadzorczej sprawuje swoje uprawnienia dotyczące nadzoru i zatwierdzania generalnie w momencie podejmowania ryzyka bankowego (łącznie z nabyciem i sprzedażą papierów wartościowych) lub

przyznawania limitów klientom lub grupie powiązanych klientów na poziomie progu określonego w umowie i statucie spółki lub powyżej tego progu. Ponadto, na to miejsce w przypadku tworzenia, deaktywacji lub zamknięcia podmiotów zależnych oraz nabycia lub zbycia udziałów kapitałowych, bezpośrednio lub pośrednio, w formie podmiotu zależnego, pod warunkiem, że nie zostaną przekroczone progi określone w umowie i statucie spółki.

Oprócz tego, zatwierdza nominacje członków Zarządu lub pracowników banku w charakterze członków zarządów i rad podmiotów zależnych, a w odniesieniu do Zarządu zatwierdza zniesienie zakazu konkurencji, aby umożliwić objęcie stanowisk w radach nadzorczych podmiotów niepowiązanych ze Spółką w ramach Grupy lub w których Spółka nie posiada udziałów w znaczeniu Sekcji 228 (1) austriackiego Kodeksu Cywilnego. Ponadto, wymagana jest zgoda Rady Nadzorczej na zwanie specjalnych umów o pracę, przewidujących zobowiązanie do wypłaty odpraw emerytalnych, z wyjątkiem stosunków prawnych wspomnianych w Sekcji 6 (2) regulaminu Rady Nadzorczej.

Federalna Komisja Doradcza (Länderkuratorium) stanowi kolejny organ ustawowy, powołany przez Radę Nadzorczą. Pełni ona funkcję doradczą i może w dowolnym czasie przekazywać sugestie Radzie Nadzorczej.

Zarząd

- **Walter Rothensteiner**, [1 stycznia 1995 roku], Przewodniczący i Dyrektor Generalny
- **Herbert Stepic**, [10 marca 1987 roku], Wiceprzewodniczący i Zastępca Dyrektora Generalnego
- **Mgr Patrick Butler**, [1 października 2004 roku]
- **Karl Sevelda**, [1 marca 1998 roku]
- **Johann Strobl**, [1 października 2007 roku]
- **Manfred Url**, [1 marca 1998 roku]

Rada Nadzorcza

Komitet Prezydialny

- **Christian Konrad**, [24 kwietnia 1990 roku]
Prezes, PersA, PrüfA, AA, Generalanwalt of Österreichischer Raiffeisenverband
Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG
- **Markus Mair**, [20 czerwca 2006 roku]
Wiceprezes, PersA, PrüfA, AA, Dyrektor Generalny Raiffeisen-Landesbank Steiermark AG
- **Ludwig Scharinger**, [22 kwietnia 1986 roku]
Wiceprezes, PersA, PrüfA, AA, Dyrektor Generalny Raiffeisenlandesbank Oberösterreich Aktiengesellschaft
- **Julius Marhold**, [2 kwietnia 1982 roku]
Wiceprezes, PersA, PrüfA, AA, Dyrektor Generalny Raiffeisenlandesbank Burgenland und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.

Członkowie

- **Klaus Buchleitner**, [25 czerwca 2003 roku],
Przewodniczący Zarządu RWA Raiffeisen Ware Austria AG
- **Peter Gauper**, [24 czerwca 2008 roku],
Przewodniczący Zarządu Raiffeisenlandesbank Kärnten – Rechenzentrum und Revisionsverband, reg. Gen.m.b.H.
- **Erwin Hameseder**, [20 czerwca 2007 roku],
Dyrektor Generalny Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG
- **Wilfried Hopfner**, [18 czerwca 2009],
Przewodniczący Zarządu Raiffeisenlandesbank Vorarlberg Waren- und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.
- **Franz Pinkl**, [23 czerwca 2004 roku – 30 kwietnia 2009 roku],
Dyrektor Generalny Österreichische Volksbanken-Aktiengesellschaft
- **Günther Reibersdorfer**, [23 czerwca 2005 roku],
Dyrektor Generalny Raiffeisenverbandes Salzburg reg. Gen.m.b.H.
- **Hannes Schmid**, [23 czerwca 2005 roku],
Przewodniczący Zarządu Raiffeisen-Landesbank Tirol AG
- **Gottfried Wanitschek**, [25 czerwca 1997 roku],
Członek Zarządu UNIQA Versicherungen AG
- **Gerald Wenzel**, [18 czerwca 2009 roku – 31 grudnia 2009 roku],
Dyrektor Generalny Österreichische Volksbanken-Aktiengesellschaft

Wszyscy wymienieni członkowie Rady Nadzorczej zostali mianowani do Walnego Zgromadzenia za rok obrotowy 2013.

Delegaci Rady Pracowników

- **Martin Prater**, [11 stycznia 1991 roku],
Przewodniczący Rady Pracowników, PrüfA, AA
- **Peter Anzeletti-Reikl**, [1 stycznia 2004 roku],
Pierwszy Wiceprzewodniczący Rady Pracowników
- **Rudolf Korten Hof**, [20 listopada 2008 roku],
Drugi Wiceprzewodniczący Rady Pracowników, PrüfA, AA
- **Natalie Egger-Grunicke**, [20 listopada 2008 roku – 22 czerwca 2009 roku]
- **Sabine Chadt**, [22 czerwca 2009 roku]
- **Gebhard Muster**, [20 listopada 2008 roku]
- **Helge Rechberger**, [1 czerwca 2002 roku]

Inspektorzy Nadzoru

- **Alfred Lejsek**, [1 września 1996 roku],
Inspektor Nadzoru
- **Johann Palkovitsch**, [1 sierpnia 2007 roku – 30 września 2009 roku],
Zastępca Inspektora Nadzoru
- **Gerhard Popp**, [1 grudnia 2009 roku],
Zastępca Inspektora Nadzoru

Federalna Komisja Doradcza [Länderkuratorium]

- **Erwin Tinhof***,
Przewodniczący do 18 czerwca 2009 roku, Członek od 20 czerwca 2007 roku do nadal, Prezes Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Burgenland und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.
- **Karl Fuchs***,
Wiceprzewodniczący do 18 czerwca 2009 roku, Członek od 9 czerwca 2009 roku do nadal, Wiceprzewodniczący Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien reg. Gen.m.b.H.
- **Hans Hofinger**, Wiceprzewodniczący [18 czerwca 2009 roku – 31 grudnia 2009 roku], Przewodniczący Rady Nadzorczej Österreichische Volksbanken-AG
- **Kurt Amann**, Członek od 12 września 2000 roku do nadal, Przewodniczący Rade Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Vorarlberg Waren- und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.
- **Jakob Auer**, Członek od 13 czerwca 2000 roku do nadal, Prezes Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Oberösterreich Aktiengesellschaft
- **Josef Graber**, Członek od 8 May 2009 roku do nadal, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisen-Landesbank Tirol AG
- **Peter Greiderer**, Wiceprzewodniczący [24 czerwca 2008 roku – 7 maja 2009 roku], Członek [23 czerwca 2004 roku – 7 maja 2009 roku], Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisen-Landesbank Tirol AG Robert Lutschounig, Członek od 12 czerwca 2009 roku do nadal, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Kärnten – Rechenzentrum und Revisionsverband, reg. Gen.m.b.H.
- **Hans Malliga**, Członek [1 sierpnia 2003 roku – 12 czerwca 2009 roku], Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Kärnten – Rechenzentrum und Revisionsverband, reg. Gen.m.b.H.
- **Franz Romeder**, Członek [22 czerwca 1994 roku – 9 czerwca 2009 roku]
- **Sebastian Schönbuchner**, Członek od 20 czerwca 2002 roku do nadal, Przewodniczący Raiffeisenverbandes Salzburg reg. Gen.m.b.H.
- **Wilfried Thoma, Przewodniczący** [24 czerwca 2008 roku – 18 czerwca 2009 roku], Członek od 25 czerwca 2003 roku do nadal, Prezes Rady Nadzorczej Raiffeisen-Landesbank Steiermark AG
- **Walter Zandanel**, Wiceprzewodniczący [31 marca 2004 roku – 18 czerwca 2009 roku], Członek [2 stycznia 2004 roku – 18 czerwca 2009 roku], Przewodniczący Rady Nadzorczej Österreichische Volksbanken-Aktiengesellschaft

PersA Członek Komitetu ds. Zatrudnienia

PrüfA Członek Komitetu Audytu

AA Członek Komitetu Roboczego

* Funkcja Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego/Wiceprzewodniczącego podlega corocznej rotacji.

(58) Późniejsze wydarzenia

22 lutego 2010 roku Raiffeisen Zentralbank i jego podmiot zależny Raiffeisen International Bank-Holding AG opublikowali doraźną informację, w której powiadamiali o fuzji rozważanej jako jedna z kilku możliwych opcji strategicznych. Według stanu na dzień opracowania niniejszego raportu, nie zostały podjęte żadne oficjalne decyzje dotyczące realizacji jakiegokolwiek z powyższych opcji strategicznych.

(59) Wykaz spółek konsolidowanych metodą pełną

Poniższa tabela przedstawia wykaz spółek operacyjnych skonsolidowanej grupy RZB. Kompletny wykaz udziałów kapitałowych Raiffeisen Zentralbank znajduje się w centrali spółki macierzystej Grupy.

Spółka, siedziba (kraj)	Subskrybowany kapitał w walucie lokalnej	Udział	Rodzaj*
Austria Leasing GmbH, Frankfurt n/Menem (DE)	1 000 000 EUR	51,0%	OT
Centrotrade Chemicals AG, Zug (CH)	5 000 000 CHF	100,0%	OT
Centrotrade Deutschland GmbH, Eschborn (DE)	410 000 EUR	100,0%	OT
Centrotrade Minerals & Metals Inc., Chesapeake (US)	3 002 000 USD	100,0%	OT
Centrotrade Singapore Pte. Ltd., Singapur (SG)	500 000 SGD	100,0%	OT
Extra Year Investments Limited, Tortola (VG)	50 000 USD	100,0%	FH
F.J. Elsner & Co. Gesellschaft mbH, Innsbruck (AT)	436 037 EUR	100,0%	OT
F.J. Elsner Trading Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	35 000 EUR	100,0%	OT
Golden Rainbow International Limited, Tortola (VG)	1 USD	100,0%	FI
Kathrein & Co. Privatgeschäftsbank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	20 000 000 EUR	100,0%	BA
Kathrein & Co. Vermögensverwaltung GmbH, Wiedeń (AT)	125 000 EUR	80,0%	FI
OOO "Raiffeisen Capital" Asset-Management Company, Moskwa (RU)	225 000 000 RUB	73,3%	FI
OOO Raiffeisen-Leasing, Moskwa (RU)	1 071 000 000 RUB	70,5%	FI
Priorbank JSC, Mińsk (BY)	412 279 277 350 BYR	64,3%	BA
Raiffeisen Auto Leasing Bulgaria EOOD, Sofia (BG)	250 000 BGN	69,1%	FI
Raiffeisen Bank Aval JSC, Kijów (UA)	3 002 774 908 UAH	70,5%	BA
Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Sarajewo (BA)	237 388 000 BAM	71,1%	BA
Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., Prisztina (RS)	58 000 000 EUR	73,3%	BA
Raiffeisen Bank Polska S.A., Warszawa (PL)	1 168 928 550 PLN	73,3%	BA
Raiffeisen Bank S.A., Bukareszt (RO)	1 196 258 639 RON	72,9%	BA
Raiffeisen Bank Sh.a., Tirana (AL)	4 348 232 686 ALL	73,3%	BA
Raiffeisen Bank Zrt., Budapeszt (HU)	45 129 140 000 HUF	51,5%	BA
Raiffeisen banka a.d., Belgrad (RS)	27 466 157 580 RSD	73,3%	BA
Raiffeisen Banka d.d., Maribor (SI)	16 355 847 EUR	63,3%	BA
Raiffeisen Biztosításközvetítő Kft., Budapeszt (HU)	5 000 000 HUF	51,7%	BR
Raiffeisen Capital & Investment S.A., Bukareszt (RO)	1 600 000 RON	72,9%	FI
Raiffeisen Centrobank AG, Wiedeń (AT)	47 598 850 EUR	100,0%	BA
Raiffeisen Energy Service Ltd., Budapeszt (HU)	20 000 000 HUF	59,6%	OT
Raiffeisen Equipment Leasing Kft., Budapeszt (HU)	61 000 000 HUF	59,6%	FI
Raiffeisen Factoring Ltd., Sofia (BG)	1 000 000 BGN	73,3%	FI

*Rodzaj spółki: BA...Bank, BR...Spółka świadcząca inne usługi związane z bankowością, FH... Holding finansowy, FI...Instytucja finansowa, OT...Inna spółka

Spółka, siedziba (kraj)	Subskrybowany kapitał w walucie lokalnej	Udział	Rodzaj*
Raiffeisen Factoring Ltd., Zagrzeb (HR)	15 000 000 HRK	53,9%	FI
Raiffeisen Insurance Agency Sp.z.o.o, Warszawa (PL) BR	200 000 PLN	70,5%	BR
Raiffeisen Insurance and Reinsurance Broker S.R.L, Bukareszt (RO)	180 000 RON	67,7%	BR
RAIFFEISEN INSURANCE BROKER EOOD, Sofia (BGBR)	5 000 BGN	73,3%	BR
Raiffeisen International Bank-Holding AG, Wiedeń (AT)	471 735 875 EUR	73,3%	FH
Raiffeisen International Direct Bank AG, Wiedeń (AT)	5 000 000 EUR	73,3%	BA
Raiffeisen Investment Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	730 000 EUR	100,0%	FI
Raiffeisen Investment Fund Management Zrt., Budapeszt (HU)	100 000 000 HUF	51,5%	FI
Raiffeisen Leasing Aval LLC, Kijów (UA)	58 208 527 UAH	69,4%	FI
Raiffeisen Leasing Bulgaria OOD, Sofia (BG)	5 900 000 BGN	69,1%	FI
Raiffeisen Leasing d.o.o., Belgrad (RS)	226 544 550 RSD	70,5%	FI
Raiffeisen Leasing d.o.o., Lublana (SI)	3 738 107 EUR	67,7%	FI
Raiffeisen Leasing d.o.o., Sarajewo (BA)	16 679 353 BAM	69,4%	FI
Raiffeisen Leasing IFN S.A., Bukareszt (RO)	14 935 400 RON	70,3%	FI
Raiffeisen-Leasing Real Estate, s.rokuo., Praga (CZ)	10 000 000 CZK	60,1%	FI
Raiffeisen Leasing sh.a., Tirana (AL)	123 000 000 ALL	71,9%	FI
Raiffeisen Lizing Zrt., Budapeszt (HU)	226 620 000 HUF	59,6%	BA
Raiffeisen Malta Bank plc., Sliema (MT)	340 000 000 EUR	100,0%	BA
Raiffeisen Mandatory Pension Fund Management d.d., Zagrzeb (HR)	110 000 000 HRK	53,9%	FI
Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD, Sofia (BG)	603 447 952 BGN	73,3%	BA
Raiffeisenbank a.s., Praga (CZ)	6 564 000 000 CZK	37,4%	BA
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagrzeb (HR)	3 698 932 000 HRK	53,9%	BA
Raiffeisen-Leasing d.o.o., Zagrzeb (HR)	30 000 000 HRK	60,8%	FI
Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	363 364 EUR	51,0%	FI
Raiffeisen-Leasing Österreich Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	35 000 EUR	51,0%	FI
Raiffeisen-Leasing Polska S.A., Warszawa (PL)	150 003 800 PLN	70,5%	FI
Raiffeisen-Leasing, spolecnost s.rokuo., Praga (CZ)	50 000 000 CZK	52,6%	FI
RALT Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H. & Co. KG, Wiedeń (AT)	20 348 394 EUR	100,0%	BR
RALT Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	218 500 EUR	100,0%	FI
Rb Kereskedőház Kft, Budapeszt (HU)	2 383 000 000 HUF	51,5%	BR
Regional Card Processing Center s.rokuo., Bratysława (SK)	539 465 EUR	73,3%	BR
RI Eastern European Finance B.V., Amsterdam (NL)	400 000 EUR	73,3%	FI
RL-Nordic AB, Sztokholm (SE)	50 000 000 SEK	51,0%	FI
RL-Nordic OY, Helsinki (FI)	100 000 EUR	51,0%	FI
RSC Raiffeisen Daten Service Center GmbH, Wiedeń (AT)	2 000 000 EUR	71,9%	BR
RZB Austria Finance (Hong Kong) Limited, Hongkong (HK)	10 000 000 HKD	100,0%	FI
RZB Finance (Jersey) II Ltd, St. Helier (JE)	100 000 002 EUR	0,0%	FI
RZB Finance (Jersey) III Ltd, St. Helier (JE)	200 001 000 EUR	0,0%	FI
RZB Finance (Jersey) IV Limited, St. Helier (JE)	500 002 000 EUR	0,0%	FI

*Rodzaj spółki: BA...Bank, BR...Spółka świadcząca inne usługi związane z bankowością, FH... Holding finansowy, FI...Instytucja finansowa, OT...Inna spółka

Spółka, siedziba (kraj)	Subskrybowany kapitał w walucie lokalnej	Udział	Rodzaj*
RZB Finance LLC, Nowy Jork (US)	1 510 000 USD	100,0%	FI
Tatra Asset Management sprav.spol., a.s., Bratysława (SK)	1 659 696 EUR	48,2%	FI
Tatra banka a.s., Bratysława (SK)	54 554 928 EUR	48,2%	BA
Tatra Leasing spol. s rokuo., Bratysława (SK)	200 000 000 SKK	73,3%	FI
Ukrainian Processing Center, JSC, Kijów (UA)	180 000 UAH	73,3%	BR
ZAO Raiffeisenbank, Moskwa (RU)	36 711 260 000 RUB	58,1%	BA
ZHS Office- & Facilitymanagement GmbH, Wiedeń (AT)	36 336 EUR	100,0%	BR

*Rodzaj spółki: BA...Bank, BR...Spółka świadcząca inne usługi związane z bankowością, FH... Holding finansowy, FI...Instytucja finansowa, OT...Inna spółka

(60) Wykaz udziałów kapitałowych

Poniższa tabela przedstawia wykaz wybranych udziałów kapitałowych. Kompletny wykaz udziałów kapitałowych Raiffeisen Zentralbank znajduje się w centrali spółki macierzystej Grupy.

Spółki wyceniane metodą praw wartości

Spółka, siedziba (kraj)	Subskrybowany kapitał w walucie lokalnej	Udział	Rodzaj*
A-Leasing SpA, Treviso (IT)	6 000 000 EUR	25,0%	BA
card complete Service Bank AG, Wiedeń (AT)	40 000 000 EUR	49,0%	BA
LEIPNIK-LUNDENBURGER INVEST Beteiligungs Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	32 624 283 EUR	33,1%	BA
NOTARTREUHANDBANK AG, Wiedeń (AT)	8 030 000 EUR	26,0%	BA
Oesterreichische Kontrollbank AG, Wiedeń (AT)	130 000 000 EUR	8,1%	BA
Österreichische Hotel- und Tourismusbank Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	11 627 653 EUR	31,3%	BA
Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A., Bukareszt (RO)	131 074 560 RON	33,3%	OT
Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	35 000 000 EUR	37,0%	FI
Raiffeisen evolution project development GmbH, Wiedeń (AT)	43 750 EUR	40,0%	IN
Raiffeisen Informatik GmbH, Wiedeń (AT)	1 460 000 EUR	47,8%	BA
Raiffeisen Kapitalanlage-Gesellschaft mit beschränkter Haftung, Wiedeń (AT)	15 000 000 EUR	50,0%	BA
Raiffeisen Wohnbaubank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	5 100 000 EUR	25,0%	BR
UNIQA Versicherungen AG, Wiedeń (AT)	142 985 217 EUR	45,2%	OT

*Rodzaj spółki: BA...Bank, BR...Spółka świadcząca inne usługi związane z bankowością, FI...Instytucja finansowa, IN ... Ubezpieczyciel, OT...Inna spółka

Pozostałe nieskonsolidowane podmioty zależne i udziały kapitałowe

Spółka, siedziba (kraj)	Subskrybowany kapitał w walucie lokalnej	Udział	Pośredni*	Rodzaj*
A-Trust Gesellschaft, Wiedeń (AT)	5 290 013 EUR	12,1%		OT
Austria Immobilien Leasing (Schweiz) AG, St. Gallen (CH)	5 000 000 CHF	50,0%		FI
Cards & Systems EDV-Dienstleistungs GmbH, Wiedeń (AT)	75 000 EUR	42,0%		OT
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bukareszt (RO)	6 800 000 RON	100,0%		BR
CP Inlandsimmobilien-Holding GmbH, Wiedeń (AT)	364 000 EUR	100,0%		OT
CREDEX FINANTARI IFN SA, Bukareszt (RO)	15 112 500 RON	30,0%		FI
Doplnková dôchodková spoločnosť Tatra banky, a.s., Bratislava (SK)	1 659 700 EUR	100,0%		FI
ELIOT, s. roku o., Bratislava (SK)	48 610 000 SKK	100,0%		BR
Medicur - Holding Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	4 360 500 EUR	25,0%		OT
Oesterreichische Clearingbank AG, Wiedeń (AT)	160 000 000 EUR	24,8%		BA
Oesterreichische Nationalbank AG, Wiedeń (AT)	12 000 000 EUR	8,8%		BA
Österreichische Raiffeisen-Einlagensicherung registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung, Wiedeń (AT)	3 000 EUR	13,3%		OT
Österreichische Volksbanken-Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	311 095 412 EUR	5,7%		BA
Österreichische Wertpapierdaten Service GmbH, Wiedeń (AT)	36 336 EUR	25,3%		OT
PayLife Bank GmbH, Wiedeń (AT)	13 234 665 EUR	11,2%		BA
Raiffeisen Asset Management (Bulgaria) EAD, Sofia (BG)	250 000 BGN	100,0%		FI
Raiffeisen BROKERS doo, Sarajewo (BA)	1 000 000 BAM	100,0%		FI
Raiffeisen Capital a.d., Banja Luka (BA)	300 000 BAM	100,0%	100,0%	BR
Raiffeisen consulting d.o.o., Zagrzeb (HR)	14 900 000 HRK	100,0%		FI
Raiffeisen Datennetz Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	145 346 EUR	25,0%		OT
Raiffeisen Factor Bank AG, Wiedeń (AT)	10 000 000 EUR	40,0%		BA
RAIFFEISEN FUTURE AD, Belgrad (RS)	126 274 549 RSD	100,0%		FI
Raiffeisen Invest a.d., Belgrad (RS)	49 619 222 RSD	100,0%		FI
Raiffeisen Non-Government Pension Fund, Moskwa (RU)	313 000 000 RUB	100,0%		FI
Raiffeisen Ost Invest Managementgesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	40 000 EUR	100,0%		OT
Raiffeisen Pension Insurance d.o.o., Zagrzeb (HR)	14 400 000 HRK	100,0%		FI
Raiffeisen Pensions Sh.A., Tirana (AL)	109 648 000 ALL	100,0%		FI
Raiffeisen Software Solution and Service GmbH, Wiedeń (AT)	773 000 EUR	16,5%		OT
Raiffeisen stavebni sporitelna, a.s., Praga (CZ)	650 000 000 CZK	10,0%		BA
RAIFFEISEN TRAINING CENTER LTD., Zagrzeb (HR)	20 000 HRK	100,0%	20,0%	BR
Raiffeisen Voluntary Pension Fund Management d.o.o., Zagrzeb (HR)	33 445 300 HRK	100,0%		FI
Raiffeisen-Leasing Mobilien und KFZ GmbH, Wiedeń (AT)	35 000 EUR	15,0%		FI
RLKG Raiffeisen-Leasing GmbH, Wiedeń (AT)	40 000 EUR	12,5%		FI

*Udziały kapitałowe za pośrednictwem spółek, które nie są objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym (udział proporcjonalny)

**Rodzaj spółki: BA...Bank, BR...Spółka świadcząca inne usługi związane z bankowością, FI...Instytucja finansowa, OT...Inna spółka
SC...Dom maklerski

Spółka, siedziba (kraj)	Subskrybowany kapitał w walucie lokalnej	Udział	Pośredni*	Rodzaj*
S.A.I. Raiffeisen Asset Management S.A., Bukareszt (RO)	10 656 000 RON	100,0%		FI
TATRA Residence, s. rokuo., Bratysława (SK)	831 608 EUR	100,0%	100,0%	BR
Valida Vorsorge Management, Wiedeń (AT)	5 000 000 EUR	24,7%		OT
W 3 Errichtungs- und Betriebs-Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	1 020 000 ATS	20,0%		OT
Wiener Börse AG, Wiedeń (AT)	18 620 720 EUR	6,9%		SC

*Udziały kapitałowe za pośrednictwem spółek, które nie są objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym (udział proporcjonalny)

**Rodzaj spółki: BA...Bank, BR...Spółka świadcząca inne usługi związane z bankowością, FI...Instytucja finansowa, OT...Inna spółka
SC...Dom maklerski

Wiedeń, 8 marca 2010 roku

Zarząd

nieczytelny podpis
Walter Rothensteiner

nieczytelny podpis
Herbert Stepic

nieczytelny podpis
Patrick Butler

nieczytelny podpis
Karl Sevelda

nieczytelny podpis
Johann Strobl

nieczytelny podpis
Manfred Uri

Raport Audytora

Raport dotyczący skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zbadaliśmy załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft, Wiedeń, za rok obrotowy od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 t. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2009 roku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych i skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku, a także posumowanie istotnych zasad polityki rachunkowości i inne informacje dodatkowe.

Odpowiedzialność kierownictwa za skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz system rachunkowości

Kierownictwo Spółki jest odpowiedzialne za system rachunkowości grupy oraz za sporządzenie i rzetelną prezentację niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), przyjętych przez UE. Powyższa odpowiedzialność obejmuje: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie kontroli wewnętrznej, niezbędnej do sporządzenia i rzetelnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych niezgodnych z prawdą informacji, powstałych w wyniku oszustwa lub błędu; wybór i zastosowanie odpowiedniej polityki rachunkowości oraz opracowanie szacunkowych danych rachunkowych, które są uzasadnione w danej sytuacji.

Odpowiedzialność audytora oraz opis rodzaju i zakresu ustawowego audytu

Naszym obowiązkiem jest wyrażenie opinii dotyczącej niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego na podstawie przeprowadzonego przez nas audytu. Przeprowadziliśmy audyt zgodnie z przepisami i regulacjami obowiązującymi w Austrii oraz zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Audytu, wydanymi przez Międzynarodową Radę Audytu i Zapewnienia Standardów (IAASB) Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC). Powyższe standardy wymagają od nas przestrzegania wytycznych dotyczących wykonywania zawodu oraz zaplanowania i wykonania audytu w sposób zapewniający, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych niezgodnych z prawdą informacji.

Audyt polega na przeprowadzeniu procedur celem zgromadzenia dokumentacji audytowej dotyczącej wartości oraz informacji ujawnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wybrane procedury uzależnione są od wyboru audytora, łącznie z oceną ryzyka podania istotnych niezgodnych z prawdą informacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, powstałych w wyniku oszustwa lub błędu. Dokonując oceny ryzyka audytor bierze pod uwagę kontrolę wewnętrzną, niezbędną do sporządzenia i rzetelnej prezentacji przez Grupę skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w celu zaprojektowania procedur audytu, które są uzasadnione w danej sytuacji, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat efektywności kontroli wewnętrznej Grupy.

Audyt obejmuje również ocenę stosowanych zasad rachunkowości oraz istotnych oszacowań dokonywanych przez Kierownictwo, a także ogólną ocenę prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że zebrana w trakcie audytu dokumentacja stanowi wystarczającą podstawę dla wyrażenia opinii.

Opinia

Nie zgłaszamy żadnych zastrzeżeń po przeprowadzeniu audytu. Naszym zdaniem, które wynika z przeprowadzonego przez nas audytu, skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełnia wymogi prawne oraz przedstawia w rzetelny i prawdziwy sposób sytuację finansową Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku i jej wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok od 1 stycznia to 31 grudnia 2009 roku, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), przyjętymi przez UE.

Raport ze sprawozdania zarządu dla Grupy

Na podstawie ustawowych wymogów, sprawozdanie Kierownictwa dla Grupy powinno zostać zbadane pod kątem jego zgodności ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym. Zbadania wymaga również fakt, czy inne ujawnione informacje nie wprowadzają w błąd odnośnie sytuacji finansowej Spółki. Raport audytora powinien zawierać także oświadczenie dotyczące zgodności sprawozdania Kierownictwa dla Grupy ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz prawidłowości ujawnionych informacji w świetle Sekcji 243a UGB (austriacki Kodeks Handlowy).

Naszym zdaniem, sprawozdanie Kierownictwa dla Grupy jest zgodne ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym. Ujawnione informacje są prawidłowe w świetle Sekcji 243a UGB (austriacki Kodeks Handlowy).

Wiedeń, 10 marca 2010 roku

KPMG Austria GmbH
Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungsgesellschaft

nieczytelny podpis
Wilhelm Kovsca
Certyfikowany Audytor

nieczytelny podpis
Bernhard Mechtler
Certyfikowany Audytor

Sprawozdanie Zarządu

Potwierdzamy, że według naszej najlepszej wiedzy skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia w prawdziwy i rzetelny sposób aktywa, pasywa, sytuację finansową oraz wynik (zysk lub stratę) Grupy, zgodnie z wymaganiami zawartymi w odpowiednich standardach rachunkowości. Potwierdzamy również, że sprawozdanie kierownictwa Grupy przedstawia w prawdziwy i rzetelny sposób działalność prowadzoną i wynik uzyskany przez Grupę oraz jej sytuację, łącznie z opisem najważniejszych rodzajów ryzyka i niepewności, na jakie narażona jest Grupa.

Wiedeń, 8 marca 2010 roku

Zarząd

nieczytelny podpis

Walter Rothensteiner

Dyrektor Generalny odpowiedzialny za Rozwój Spółki, Podmioty Zależne i Inwestycje Kapitałowe, Public Relations, Zasoby Ludzkie, Obszar Prawny i Zgodności, Audyt, Podatki i Sekretariat Centrali Grupy

nieczytelny podpis

Patrick Butler

Członek Zarządu odpowiedzialny za Globalne Operacje Rynku Pieniężnego, Globalne Rynki Kredytowe, Globalną Sprzedaż Kredytów/ Instytucje Finansowe i Suwerenne Państwa oraz Badania Gospodarki i Rynków Finansowych

nieczytelny podpis

Johann Strobl

Członek Zarządu odpowiedzialny za Usługi Zarządzania, Zarządzanie Kredytami oraz Zarządzanie Portfelem i Kontrolę Ryzyka

nieczytelny podpis

Herbert Stepic

Zastępca Dyrektora Generalnego odpowiedzialny za Międzynarodowe Jednostki Biznesowe, Oddziały i Przedstawicielstwa

nieczytelny podpis

Karl Sevelda

Członek Zarządu odpowiedzialny za Austriackich Klientów Korporacyjnych, Wielonarodowych Klientów Korporacyjnych, Finansowanie Korporacji, Handlu i Eksportu oraz Globalne Produkty Finansowe

nieczytelny podpis

Manfred Uri

Członek Zarządu odpowiedzialny za Usługi Transakcyjne, Marketing, Zarządzanie Organizacją/Informatyką oraz Verbund

Słowniczek najważniejszych terminów i skrótów

Podmioty powiązane – podmioty, na które wywierany jest znaczny wpływ przez inwestora.

Testowanie wsteczne – porównanie wsteczne wartości VaR z faktycznymi wynikami w celu przetestowania jakości modelu.

Ujemna wartość firmy – pozostała nadwyżka prawa majątkowego nabywcy do wartości godziwej możliwych do identyfikacji aktywów i pasywów nad kosztem nabycia, według stanu na dzień transakcji giełdowej.

BWG – austriacka Ustawa – Prawo Bankowe.

CAGR – (Compound Annual Growth Rate) średni roczny przyrost wartości.

Przepływy pieniężne – wpływy i wypływy środków pieniężnych i zrównanych z nimi.

EŚ – Europa Środkowa. Dla RZB jest definiowana jako Węgry, Polska, Słowacja, Słowenia i Republika Czech.

EŚW – Europa Środkowa i Wschodnia.

WNP – Wspólnota Niepodległych Państw, obejmująca zasadniczo terytoria dawnego Związku Radzieckiego.

Cena czysta – cena instrumentu finansowego bez naliczonych odsetek.

Skonsolidowany wskaźnik ROE – jest obliczany jako zysk skonsolidowany w stosunku do średniego kapitału własnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (bez udziałów mniejszościowych). Średni kapitał własny oparty jest na danych na koniec miesiąca i nie obejmuje zysku za rok bieżący.

Kapitał podstawowy – noszący nazwę tier 1, obejmuje podstawowy kapitał regulacyjny zdefiniowany w Sekcji 23 BWG.

Wskaźnik kapitału podstawowego (ryzyko kredytowe) – w liczniku tego wskaźnika znajduje się kapitał podstawowy (tier 1), a w mianowniku znajduje się 8 procent aktywów ważonych ryzykiem (ryzyko kredytowe).

Wskaźnik koszty/dochody – współczynnik mierzący efektywność kosztową przedsiębiorstwa na podstawie wskaźnika wydatków do dochodów. Jest obliczany poprzez porównanie kosztów ogólnego zarządu (obejmujących koszty osobowe i inne koszty administracyjne oraz amortyzację środków trwałych i środków niematerialnych i prawnych) z dochodami operacyjnymi (dochód odsetkowy netto, dochód prowizyjny netto, dochód transakcyjny netto i inne zyski/straty operacyjne).

Ryzyko kraju – obejmuje ryzyko transferowe, ryzyko zamienności i ryzyko polityczne.

Derywaty kredytowe – instrumenty mające na celu przeniesienie ryzyka kredytowego związanego z kredytami, obligacjami i innymi aktywami obarczonymi ryzykiem lub pozycji ryzyka rynkowego na inny podmiot.

Zaangażowanie kredytowe – obejmuje wszystkie zaangażowania zawarte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (kredyty, wartościowe papiery dłużne) oraz zaangażowania niezawarte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (gwarancje, zobowiązania), które narażają RZB na ryzyko kredytowe.

Ryzyko kredytowe – stanowi ryzyko poniesienia straty w wyniku braku spłaty kredytu lub innej linii kredytowej przez dłużnika.

DBO (Defined Benefit Obligation) – zdefiniowane obowiązkowe świadczenia - zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń, tj. wartość bieżąca, bez potrącenia żadnych aktywów przewidzianych w planie, przewidywanych przyszłych płatności wymaganych do rozliczenia zobowiązania wynikającego z zatrudnienia pracownika w bieżącym okresie oraz przeszłych okresach.

Ryzyko niedotrzymania warunków – ryzyko związane z ewentualnym niewywiązaniem się z zobowiązania przez stronę transakcji finansowej, powodującym stratę finansową drugiej strony.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku – kwoty podatków dochodowych możliwych do odzyskania w przyszłych okresach w zakresie odliczanych różnic tymczasowych, przeniesienia niewykorzystanych strat podatkowych oraz przeniesienia niewykorzystanych kredytów podatkowych.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku – kwoty podatków dochodowych płatnych w przyszłych okresach w zakresie opodatkowanych różnic tymczasowych.

Instrumenty pochodne – instrumenty finansowe, których wartość ulega zmianie w zależności od zmian określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towarów, kursu walutowego, indeksu cen lub kursów, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego, lub innej zmiennej, które nie wymagają żadnej początkowej inwestycji netto lub niewielkiej początkowej inwestycji netto oraz są rozliczane w przyszłej dacie.

Cena brudna – cena instrumentu finansowego obejmująca naliczone odsetki.

Zysk na akcję (EPS) – zysk należny posiadaczowi akcji zwykłych (zysk skorygowany o dywidendy wypłacane posiadaczom akcji uprzywilejowanych) podzielony przez średnią ważoną ilość akcji zwykłych znajdujących się w obiegu w danym okresie.

Wskaźnik nadmiernego pokrycia – relacja nadwyżki funduszy własnych do wymogu dotyczącego funduszy własnych ogółem.

Wartość godziwa – kwota, za którą składnik aktywów mógłby zostać wymieniony lub składnik pasywów mógłby zostać rozliczony pomiędzy posiadającymi odpowiednią wiedzę, chętnymi stronami w ramach transakcji zawieranej na warunkach rynkowych.

Poziom I wartości godziwej – (notowany na aktywnych rynkach). Wartość godziwa jest mierzona przy pomocy ceny rynkowej, jeżeli jest dostępna.

Poziom II wartości godziwej – (metoda wyceny przy pomocy możliwych do zaobserwowania parametrów). Jeżeli brak jest bieżących cen zakupu i sprzedaży, cena ostatnio zawartej transakcji stanowi dowód bieżącej wartości godziwej, pod warunkiem, że nie wystąpiły istotne zmiany warunków ekonomicznych od czasu tej transakcji (wykorzystane metody: metoda gotówkowa i modele wyceny opcji).

Poziom III wartości godziwej – (metoda wyceny przy pomocy niemożliwych do zaobserwowania parametrów). Jeżeli brak jest możliwych do zaobserwowania parametrów, wartość godziwa zostanie zmierzona za pomocą odpowiednich metod wyceny dla danego instrumentu finansowego.

Działalność powiernicza – transakcje przeprowadzane przez powiernika, będącego często bankiem, we własnym imieniu, lecz na rachunek beneficjenta.

Leasing finansowy – leasing, w ramach którego następuje przeniesienie wszelkiego ryzyka i wynagrodzenia związanego z posiadaniem składnika aktywów.

Kontrakty terminowe – wystandaryzowane kontrakty terminowe znajdujące się w obrocie giełdowym, na podstawie których towary będące przedmiotem transakcji zawieranych na rynku pieniężnym, kapitałowym, metali szlachetnych lub walutowym mają zostać dostarczone lub zaakceptowane po cenie ustalonej w środowisku giełdowym.

Wartość spółki – nadwyżka kosztu nabycia nad prawem majątkowym nabywcy do wartości godziwej możliwych do identyfikacji aktywów i pasywów, które zostały nabyte, według stanu na dzień transakcji giełdowej.

Wartość inwestycji brutto – łączna wartość minimalnych rat leasingowych należnych leasingodawcy w ramach leasingu finansowego i wszelkiej niegwarantowanej wartości rezydualnej naliczanej na dobro leasingodawcy.

Zabezpieczenie – zawarcie jednego lub kilku instrumentów zabezpieczających, aby zmiana ich wartości godziwej kompensowała, w całości lub częściowo, zmianę wartości godziwej lub przepływy pieniężne zabezpieczanej pozycji.

Utrzymywane do terminu wymagalności – zwykle są to aktywa finansowe o stałych lub możliwych do określenia płatnościach i określonym terminie, które podmiot zamierza utrzymać i ma możliwość utrzymania do ich terminu.

Dostępne do sprzedaży – papiery wartościowe przechowywane w celu sprzedaży, aby wykorzystać krótkoterminowe wahania rynkowe.

KIMSF, SKI – Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej – Podmiot zajmujący się

interpretacją Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, dawniej zwany SIC (Stały Komitet ds. Interpretacji).

MSSF, MSR – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej lub Międzynarodowe Standardy Rachunkowości stanowią standardy sprawozdawczości opublikowane przez RMSR (Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości), które mają na celu zapewnienie przejrzystych i porównywalnych standardów rachunkowości w skali międzynarodowej.

Marża odsetkowa – dochody odsetkowe netto w stosunku do średnich aktywów ogółem.

Majątek inwestycyjny – majątek (grunty lub budynki – lub część budynków – lub obydwu rodzaje), który jest przechowywany celem uzyskania przychodów z czynszu, aprecjacji kapitału lub z obydwu tych źródeł.

IPO – pierwsza oferta publiczna.

Ryzyko płynności – ryzyko związane z niemożnością wywiązania się przez bank z jego bieżących i przyszłych zobowiązań finansowych w pełnej wysokości lub w terminie wymagalności. Wynika z zagrożenia związanego np. z możliwością uzyskania refinansowania wyłącznie na bardzo niekorzystnych warunkach lub całkowitym brakiem takiej możliwości.

Współczynnik straty – wykorzystanie utworzonych uprzednio rezerw na kredyty w sytuacji straconej oraz bezpośrednie odpisy z dochód uzyskany z odpisanych roszczeń, podzielone przez zaangażowanie kredytowe ogółem.

Kapitalizacja rynkowa – ilość wyemitowanych akcji pomnożona przez cenę akcji.

Ryzyko rynkowe – ilość wyemitowanych akcji pomnożona przez cenę akcji, niezależnie od tego, czy powyższe zmiany powodowane są przez czynniki charakterystyczne dla danego papieru wartościowego lub jego emitenta lub czynniki mające wpływ na wszystkie papiery wartościowe znajdujące się w obrocie rynkowym.

Wskaźnik rezerw netto (średnie aktywa ważone ryzykiem kredytowym) – wskaźnik wyceny ryzyka. Obliczany poprzez podzielenie rezerw na straty z tytułu trwałej utraty wartości przez średnie aktywa ważone ryzykiem kredytowym.

Leasing operacyjny – leasing, w ramach którego leasingodawca zachowuje tytuł handlowy i prawny, a zatem leasingodawca ma obowiązek wykazania aktywów w jego sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Zysk operacyjny/strata operacyjna – w sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF, obejmuje dochód operacyjny netto bez kosztów ogólnego zarządu. Dochód operacyjny obejmuje dochód odsetkowy netto, dochód prowizyjny netto, dochód transakcyjny netto i inne zyski/straty operacyjne. Koszty ogólnego zarządu zawierają koszty osobowe i inne koszty administracyjne oraz amortyzację środków trwałych oraz niematerialnych i prawnych.

Ryzyko operacyjne – ryzyko poniesienia nieoczekiwanych strat w wyniku nieadekwatnych lub nieprawidłowo funkcjonujących procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub w wyniku czynników zewnętrznych, łącznie z ryzykiem prawnym.

Opcje – instrumenty, które zapewniają posiadaczowi prawo do zakupu instrumentu bazowego od kontrahenta po uzgodnionej cenie oraz w uzgodnionym terminie lub w uzgodnionym okresie (opcja call) lub do sprzedaży instrumentu bazowego kontrahentowi po uzgodnionej cenie oraz w uzgodnionym terminie lub w uzgodnionym okresie (opcja put).

Instrumenty pozagieldowe – instrumenty finansowe, które nie są ani Wystandaryzowane, ani nie znajdują się w obrocie giełdowym. Są przedmiotem transakcji zawieranych bezpośrednio pomiędzy uczestnikami rynku w wolnym obrocie.

Fundusze własne według BWG – obejmują kapitał podstawowy (tier 1), kapitał zapasowy i podporządkowany (tier 2) oraz krótkoterminowy kapitał podporządkowany i przeklasyfikowany kapitał tier 2 (tier 3).

Wskaźnik funduszy własnych – w liczniku wskaźnika znajdują się fundusze własne w znaczeniu BWG, a w mianowniku znajduje się wymóg dotyczący funduszy własnych pomnożony przez 12,5.

Wymóg dotyczący funduszy własnych według BWG – określany jest zgodnie z Sekcją 22 (1) BWG i obejmuje wymóg z tytułu ryzyka kredytowego, pozycji ryzyka związanych z

obligacjami, akcjami i towarami oraz walutami oraz wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego.

Udziały własne – odkupione instrumenty udziałowe (akcje) przechowywane przez podmiot będący emitentem lub jego podmioty zależne.

Aktywa planu – aktywa przechowywane w ramach długoterminowego funduszu świadczeń pracowniczych.

Rezerwy z tytułu kredytów w sytuacji straconej na podstawie portfela – rezerwy z tytułu trwałej utraty wartości dla portfeli kredytów posiadających określone profile ryzyka, które mogą być tworzone w określonych okolicznościach.

Wskaźnik portfela – rezerwy ogółem z tytułu trwałej utraty wartości podzielone przez zaangażowanie kredytowe ogółem.

Metoda projekcji jednostkowego kredytu – metoda wyceny aktuarialnej określona przez MSR 19, zgodnie z którą w każdym okresie zatrudnienia powstaje dodatkowa jednostka upoważnienia do świadczeń i każda jednostka jest mierzona odrębnie celem określenia docelowego zobowiązania (czasem zwana metodą narosłych świadczeń proporcjonalnie naliczanych od okresu zatrudnienia lub metodą świadczeń/lat zatrudnienia).

Raiffeisen International – Grupa Raiffeisen International Bank-Holding AG.

Umowa odkupu – w prawdziwej transakcji odkupu (repo), przedsiębiorstwo sprzedaje aktywa kontrahentowi i następnie zgadza się odkupić aktywa w uzgodnionym terminie i po uzgodnionej cenie.

Wskaźnik ryzyko/zysk – wskaźnik wyceny ryzyka. Obliczany poprzez podzielenie rezerw na straty z tytułu trwałej utraty wartości przez dochód odsetkowy netto.

Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe) – jest to suma ważonych należności i obejmuje należności w formie pozycji aktywów, pozycji nienależących do sprawozdania z sytuacji finansowej, zgodnie z Anekssem 1 do Sekcji 22, oraz derywaty, zgodnie z Anekssem 2 do § 22 BWG.

ROE (zwrot z kapitału) – zwrot z kapitału ogółem, łącznie z udziałami mniejszościowymi, tj. zysk przed opodatkowaniem lub po opodatkowaniu w stosunku do ważonego średniego kapitału udziałowego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Średni kapitał udziałowy obliczany jest na podstawie wartości na koniec miesiąca i nie obejmuje zysku za rok bieżący.

RZB – Grupa Raiffeisen Zentralbank Österreich AG.

RZB-Kreditinstitutsgruppe – na podstawie Sekcji 30 BWG, RZB-Kreditinstitutsgruppe obejmuje wszystkie banki, instytucje finansowe, spółki zajmujące się obrotem papierami wartościowymi i spółki świadczące usługi bankowe i pokrewne, w których Raiffeisen Zentralbank posiada bezpośrednio lub pośrednio udziały lub sprawuje kontrolę jako instytucja nadrzędna.

Sekurytyzacja – Specjalny rodzaj refinansowania i tworzenia pakietów wyznaczonych portfeli kredytów lub roszczeń leasingowych przy odpowiednim ograniczeniu ryzyka kredytowego i redystrybucji powyższych portfeli na rzecz inwestorów.

Sprawozdawczość według segmentów – ujawnienie danych dotyczących zysków i aktywów według segmentów geograficznych.

SEPA – Jednolity Europejski Obszar Płatniczy. Jest to projekt utworzenia standardowego obszaru płatniczego obejmującego całą Europę. W obszarze tym nie byłyby rozróżniane płatności transgraniczne i krajowe.

Wynagrodzenie w formie akcji – przydziały akcji spółki dla uprawnionych pracowników uzależnione od wyników osiągniętych w określonym okresie.

Podział – procedura praktykowana zwłaszcza w amerykańskiej bankowości inwestycyjnej, w ramach której akcje osiągające wysoką cenę są dzielone na dwie lub więcej akcji lub świadectw udziałowych.

SPO – Wtórna Oferta Publiczna; podwyższenie kapitału.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych – sprawozdanie z przepływów pieniężnych w roku obrotowym, wynikających z działalności operacyjnej, działalności inwestycyjnej i działalności finansowej, oraz uzgodnienie środków pieniężnych i zrównanych z nimi według stanu na początek i koniec roku obrotowego.

Test warunków skrajnych – przeprowadzenie symulacji skrajnych fluktuacji parametrów rynkowych. Stosuje się testy warunków

skrajnych, gdyż fluktuacje są zwykle nieadekwatnie odwzorowane w modelach VaR (VaR prognozuje maksymalne straty w normalnych warunkach rynkowych).

Kredyty subprime – kredyty hipoteczne udzielone kredytobiorcom, którzy nie kwalifikują się do uzyskania pierwszorzędnej rynkowej stopy procentowej ze względu na ich niską wiarygodność kredytową. Kredyty subprime charakteryzują się stosunkowo wysokimi kosztami ryzyka.

Swap – zamiana zobowiązań odsetkowych (swap odsetkowy) i/lub pozycji walutowych (swap walutowy).

Stopa podatkowa – stosunek podatków dochodowych do zysku przed opodatkowaniem.

Zwrot ogółem dla akcjonariusza – wskaźnik ilustrujący kształtowanie się inwestycji w akcje w danym okresie, uwzględniając dywidendy i wzrost cen akcji.

Księga handlowa – termin stosowany przez organy nadzoru Banku na określenie aktywów przechowywanych przez bank do krótkoterminowej odsprzedaży celem zbadania fluktuacji cen i stóp procentowych.

VaR – wartość narażona na ryzyko. Oznacza potencjalną stratę, która przy prawdopodobieństwie na poziomie 99 procent nie została przekroczona w okresie, w którym składnik aktywów jest przechowywany w danym portfelu.

Adresy i dane kontaktowe

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG

Austria
Am Stadtpark 9
A-1030 Vienna
Telefon: +43-1-71 707-0
Faks: +43-1-71 707-1715
SWIFT/BIC: RZBAATWW
www.rzb.at

Osoby kontaktowe

Klienci Korporacyjni w Austrii
Joseph Eberle
Telefon: +43-1-71 707-1487
joseph.eberle@rzb.at

Wielonarodowi Klienci Korporacyjni
Peter Bazil
Telefon: +43-1-71 707-1547
peterokubazil@rzb.at

Klienci Korporacyjni w Europie Środkowej i Wschodniej
Nikolay Shterev
Telefon: +43-1-71 707-1530
nikolay.shterev@rzb.at

Finansowanie Korporacji, Handlu i Eksportu
Helmut Breit
Telefon: +43-1-71 707-1321
helmut.breit@rzb.at

Globalne Rynki Kapitałowe i Pieniężne
Nicolaus Hagleitner
Telefon: +43-1-71 707-1467
nicolaus.hagleitner@rzb.at

Globalne Rynki Kredytowe
Günther Lindenlaub
Telefon: +43-1-71 707-2668
guentherokulindenlaub@rzb.at

Globalne Instytucje Finansowe, Suwerenne Państwa i Sprzedaż na Rynkach Kapitałowych
Harald Kreuzmair
Telefon: +43-1-71 707-1750
harald.kreuzmair@rzb.at

Usługi Transakcyjne
Günther Gall
Telefon: +43-1-71 707-1168
guentherokugall@rzb.at

Raiffeisen International Bank-Holding AG
Am Stadtpark 3
A-1030 Vienna
Telefon: +43-1-71 707-3449
Faks: +43-1-71 707-76-3449
www.ri.co.at
Gregor Höppler
gregorokuhoeppler@ri.co.at

Chiny Oddział w Pekinie
Beijing International Club,
Suite 200
21, Jianguomenwai Dajie
100020 Beijing
Telefon: +86-10-6532 3388
Faks: +86-10-6532 5926
SWIFT/BIC: RZBACNBJ
Andreas Werner
andreas.werner@cn.rzb.at

Oddział w Xiamen
Unit B, 32/F,
Zhongmin Building
No. 72 Hubin North Road
Xiamen 361013
Fujian Province, China
Telefon: +86-592-2623 988
Faks: +86-592-2623 998
SWIFT/BIC: RZBACNBJSXM
Alice Li
alice.li@cn.rzb.at

RZB Austria Finance (Hong Kong) Limited
Unit 2106-8, 21/F,
Tower 1, Lippo Centre
89 Queensway, Hong Kong
Telefon: +852-2869 6610
Faks: +852-2730 6028
SWIFT/BIC: RZBAHKHH
Edmond Wong
edmond.wong@hk.rzb.at

Malta Raiffeisen Malta Bank plc
52, Il-Piazzetta, Tower Road
Sliema SLM1607
Telefon: +356-2260 0226
Faks: +356-2132 0954
Anthony C. Schembri
anthony.schembri@rzbgroup.com.mt

Singapur Oddział w Singapurze
One Raffles Quay
#38-01 North Tower
Singapore 048583
Telefon: +65-6305 6000
Faks: +65-6305 6001
Rainer Silhavy
rainerokusilhavy@sg.rzb.at

Zjednoczone Królestwo Oddział w Londynie
10, King William Street
London EC4N 7TW
Telefon: +44-20-7933 8001
Faks: +44-20-7933 8099
SWIFT/BIC: RZBAGB2L
www.london.rzb.at
Mark Bowles
mark.bowles@uk.rzb.at

USA RZB Finance LLC
1133, Avenue of the
Americas, 16th floor
New York, N.Y. 10036
Telefon: +1-212-845 4100
Faks: +1-212-944 2093
www.rzbfinance.com
Dieter Beintrexler
dbeintrexler@rzbfinance.com

Sieć bankowa w Europie Środkowej i Wschodniej

Albania Raiffeisen Bank Sh.a.
European Trade Center
Bulevardi „Bajram Curri”
Tirane
Telefon: +355-4-238 1000
Faks: +355-4-227 5599
SWIFT/BIC: SGBSALTX
www.raiffeisen.al
Oliver J. Whittle
oliverokuwhittle@raiffeisen.al

Białoruś Priobank JSC
Ul. V. Khoruzhey, 31-A
220002 Minsk
Telefon: +375-17-289 9090
Faks: +375-17-289 9191
SWIFT/BIC: PJCBBY2X
www.priobank.by
Olga Gelakhova
olga.gelakhova@priobank.by

Bośnia i Hercegowina Raiffeisen Bank d.d.
Bośnia i Hercegowina
Zmaja od Bosne bb
71000 Sarajevo
Telefon: +387-33-287-101
Faks: +387-33-213-851
SWIFT/BIC: RZBABA2S
www.raiffeisenbank.ba
Michael G. Mueller
michael.mueller@rbb-sarajevo.raiffeisen.at

Bulgaria Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD
18/20 Ulica N. Gogol
1504 Sofia
Telefon: +359-2-9198 5101
Faks: +359-2-943 4528
SWIFT/BIC: RZBBGGSF
www.rbb.bg
Momtchil Andreev
momtchil.andreev@raiffeisen.bg

Chorwacja Raiffeisenbank Austria d.d.
Petrijska 59
10 000 Zagreb
Telefon: +385-1-456 6466
Faks: +385-1-481 1624
SWIFT/BIC: RZBHHR2X
www.rba.hr
Vesna Ciganek-Vukovic
vesna.ciganek-vukovic@rba.hr

Republika Czecha Raiffeisenbank a.s.
Hvezdova 1716/2b
14078 Praha 4
Telefon: +420-221-141 111
Faks: +420-221-142 111
SWIFT/BIC: RZBCCZPP
www.rb.cz
Lubor Zaiman
luborokuzaiman@rb.cz

Węgry Raiffeisen Bank Zrt.
Akadémia utca 6
1054 Budapest
Telefon: +36-1-484 4400
Faks: +36-1-484 4444
SWIFT/BIC: UBRTHUHB
www.raiffeisen.hu
Petra Reok
petra.reok@raiffeisen.hu

Kosowo Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C.

Rruga UÇK, No. 51
Prishtina 10 000
Telefon: +381-38-222 222
Faks: +381-38-2030 1130
SWIFT/BIC: RBKORS22
www.raiffeisen-kosovo.com
Bogdan Merfea
bogdan.merfea@raiffeisen-kosovo.com

Polska Raiffeisen Bank Polska S.A.
Ul. Piękna 20
00-549 Warszawa
Telefon: +48-22-585 2001
Faks: +48-22-585 2585
SWIFT/BIC: RCBWPLPW
www.raiffeisen.pl
Piotr Czarniecki
piotrokcuzarniecki@raiffeisen.pl

Rumunia Raiffeisen Bank S.A.
Piața Charles de Gaulle 15
011857 București 1
Telefon: +40-21-306 1000
Faks: +40-21-230 0700
SWIFT/BIC: RZBRROBU
www.raiffeisen.ro
Steven C. van Groningen
centrala@raiffeisen.ro

Rosja ZAO Raiffeisenbank
Smolenskaya-Sennaya, 28
119002 Moskwa
Telefon: +7-495-721 9900
Faks: +7-495-721 9901
SWIFT/BIC: RZBMRUMM
www.raiffeisen.ru
Pavel Gourine
pgourine@raiffeisen.ru

Serbia Raiffeisen banka a.d.
Bulevar Zorana Djindjića 64a
11070 Novi Beograd
Telefon: +381-11-320 2100
Faks: +381-11-220 7080
SWIFT/BIC: RZBSRSBG
www.raiffeisenbank.rs
Oliver Rögl
oliverokuroegl@raiffeisenbank.rs

Słowacja Tatra banka, a.s.
Hodžovo námestie 3
81106 Bratislava 1
Telefon: +421-2-5919 1111
Faks: +421-2-5919 1110
SWIFT/BIC: TATRKBX
www.tatrabanka.sk
Igor Vida
igor_vida@tatrabanka.sk

Słowenia
Raiffeisen Banka d.d.
 Zagrebeška cesta 76
 2000 Maribor
 Telefon: +386-2-229 3100
 Faks: +386-2-303 442
 SWIFT/BIC: KREKSI22
www.raiffeisen.si
Klemens Nowotny
klemens.nowotny@raiffeisen.si

Ukraina
Raiffeisen Bank Aval JSC
 Vul Leskova, 9
 01011 Kyiv
 Telefon: +38-044-490 8888
 Faks: +38-044-285 3231
 SWIFT/BIC: AVALUAUK
www.aval.ua
Leonid Zybrev
leonid.zybrev@aval.ua

Przedstawicielstwa w Europie

Belgia
Bruksela
 Rue du Commerce 20-22
 1000 Bruxelles
 Telefon: +32-2-549 0678
 Mobile: +43-664-8888 2881
 Faks: +43-1-71 707-76-2881
www.rzb.at
Paul Pasquali
paul.pasquali@rzb.at

Francja
Paryż
 9-11, Avenue Franklin D. Roosevelt
 75008 Paris
 Telefon: +33-1-4561 2700
 Faks: +33-1-4561 1606
Harald Stoffaneller
harald.stoffaneller@frokurzb.at

Germany
Frankfurt n/Menem
 Mainzer Landstraße 51
 60329 Frankfurt am Main
 Telefon: +49-69-29 92 19-17
 Faks: +49-69-29 92 19-22
Stefan Bolz
stefan.bolz@rzb.at

Włochy
Mediolan
 Via Andrea Costa 2
 20131 Milano
 Telefon: +39-02-2804 0646
 Faks: +39-02-2804 0658
www.rzb.it
Miriam Korsic
miriam.korsic@it.rzb.at

Moldawia
Kiszyniów
 (Raiffeisen Bank S.A.)
 Alexandru cel Bun 51
 2012 Chisinau
 Telefon: +373-22-279 331
 Faks: +373-22-228 381
Victor Bodiu
victorokubodiu@rzb.md

Rosja
Moskwa
 14, Pretchistsky Pereulok,
 Building 1
 119034 Moskwa
 Telefon: +7-495-721 9905 lub
 +7916 672 0996
 Faks: +7-495-721 9907
Svyatoslav Bulanenkov
svyatoslav.bulanenkov@raiffeisen.ru
RZB-repoffice-moscow@raiffeisen.ru

Hiszpania
 Príncipe de Vergara 11, 4° C
 28001 Madrid
 Telefon: +34-91-431-65-36
 Faks: +34-91-431-85-72
Claudio Nowack Diez
claudio.nowack@rzb.at

Szwecja
Kraje skandynawskie
 Stockholm
 Drottninggatan 89
 P.O. Box 3294
 10365 Stockholm
 Telefon: +46-8-440 5086
 Faks: +46-8-440 5089
Lars Bergström
lars.bergstrom@rzb.at

Przedstawicielstwa w Ameryce i Azji

Chiny
Harbin
 Room 1104, Pu Fa Plaza
 No. 209 Changjiang Street
 Nangang District, Harbin
 Heilongjiang Province
 150090, China
 Telefon: +86-451-5553 1988
 Faks: +86-451-5553 1988
Qu Yinhou
yinhou.qu@cn.rzb.at

Hongkong
 Unit 2106-8, 21/F,
 Tower 1, Lippo Centre
 89 Queensway, Hong Kong
 Telefon: +852-2730 2112
 Faks: +852-2730 6028
Edmond Wong
edmond.wong@hk.rzb.at

Zhuhai
 Room 2404, Yue Cai Building
 188 Jingshan Road, Jida
 519015 Zhuhai, China
 Telefon: +86-756-323 3500
 Faks: +86-756-323 3321
Susanne Zhang-Pongratz
susanne.zhang@cn.rzb.at

Indie
 Bombaj
 87, Maker Chambers VI
 Nariman Point
 Mumbai 400 021
 Telefon: +91-22-663 01700
 Faks: +91-22-663 21982
Anupam Johri
anupam.johri@in.rzb.at

Korea Południowa
 Seul
 Leema Building, 8th floor
 146-1, Soosong-dong
 Chongro-ku
 110-755 Seoul
 Telefon: +82-2-398 5840
 Faks: +82-2-398 5807
Jae-Chul Shin
shin@krokurzb.at

USA
Chicago
(RZB Finance LLC)
 355 Ridge Avenue
 Clarendon Hills, IL 60514
 Telefon: +1-630-655 3209
 Faks: +1-203-744 6474
Charles T. Hiatt
chiatt@rzbfinance.com

Houston
(RZB Finance LLC)
 10777, Westheimer, Suite 1100
 Houston, TX 77042
 Telefon: +1-713-260 9697
 Faks: +1-713-260 9602
Stephen A. Plauche
splauche@rzbfinance.com

Nowy Jork
 1133, Avenue of the Americas
 16th floor, New York, NY 10036
 Telefon: +1-212-593 7593
 Faks: +1-212-593 9870
Dieter Beintrexler
dbeintrexler@rzbfinance.com

Wietnam
Ho Chi Minh City
 6 Phung Khac Khoan Stroku,
 Room G6
 Dist. 1, Ho Chi Minh City
 Telefon: +84-8-3829-7934
 Faks: +84-8-3822-1318
Ta Thi Kim Thanh
ta-thi-kim.thanh@vn.rzb.at

Bankowość Inwestycyjna

Austria
Raiffeisen Zentralbank Österreich AG
 Investment Banking & Treasury
 Am Stadtpark 9
 A-1030 Vienna
 Telefon: +43-1-71 707-2662
 Faks: +43-1-71 707-76-2662
www.rzb.at
Patrick Butler
patrick.butler@rzb.at

Raiffeisen Centrobank AG
 Equity Market
 Tegetthofstraße 1
 A-1015 Vienna
 SWIFT/BIC: CENBATWW
 Telefon: +43-1-51 520-0
 Faks: +43-1-513 4396
www.rcb.at
Eva Marchart
marchart@rcb.at

Raiffeisen Investment AG
 Usługi Doradcze
 Krugerstraße 13
 A-1015 Vienna
 Telefon: +43-1-710 5400-0
 Faks: +43-1-710 5400-169
www.raiffeisen-investment.com
Heinz Semetz
h.semetz@raiffeisen-investment.com

Bulgaria
Raiffeisen Asset Management EAD
 18/20 Ulica N. Gogol
 1504 Sofia
 Telefon: +359-2-919 85 633
 Faks: +359-2-943 4528
www.ram.bg
Alexander Lekov
alexanderokulekov@ram.raiffeisen.bg

Raiffeisen Investment Bulgaria EOOD
 7 Pozitano Stroku,
 Office No 7, Floor 2
 1303 Sofia
 Telefon: +359-2-810 70 61
 Faks: +359-2-810 70 66
Ivailo Gospodinov
i.gospodinov@raiffeisen-investment.com

Republika Czech
Raiffeisen Investment s.r.o.kovo.
 City Tower, Hvezdova 1716/2b
 14078 Prague
 Telefon: +420-234-396 720
 Faks: +420-234-396 712
Pavel Matejka
p.matejka@raiffeisen-investment.com

Węgry
Raiffeisen Investment AG
 Márvány u. 16
 1012 Budapest
 Telefon: +36-1-889 6199
 Faks: +36-1-889 6201
Zsolt Furedi
z.furedi@raiffeisen-investment.com

Czarnogóra
Raiffeisen Investment Czarnogóra
 Ivana Crnojevića 50
 81000 Podgorica
 Telefon: +382-20-231 241
 Faks: +382-20-231 640
Margaret Rajkovic
m.rajkovic@raiffeisen-investment.com

Polska
Raiffeisen Investment Polska Sp. z o.o.
 Ul. Piękna 20
 00549 Warszawa
 Telefon: +48-22-585 2900
 Faks: +48-22-585 2901
Ryszard Hermanowski
rokuhermanowski@raiffeisen-investment.com

Rumunia
Raiffeisen Asset Management Rumunia
 Piața Charles de Gaulle 15
 011857 București 1
 Telefon: +40-21-306 1711
 Faks: +40-21-312 0533
www.raiffeisenfondurl.ro
Mihail Ion
mihail.ion@rzb.ro

Raiffeisen Capital & Investment S.A.
 Piața Charles de Gaulle 15
 011857 București 1
 Telefon: +40-21-306 1233
 Faks: +40-21-230 0684
www.rciro.ro
Dana Mirela Ionescu
dana-mirela.ionescu@rzb.ro

Raiffeisen Investment Romania SRL
 26 Carol Bvd
 020921 București 3
 Telefon: +40-21-312 0310
 Faks: +40-21-312 0308
Ioana Filipescu
i.filipescu@raiffeisen-investment.com

Rosja
Raiffeisen Investment Ltd.
 15A, Leninskiy Prospekt
 119071 Moscow
 Telefon: +7-495-363 63 77
 Faks: +7-495-363 63 78
Evgueni Sidorenko
e.sidorenko@raiffeisen-investment.com

Serbia
Raiffeisen Investment AG
 Bulevar Zorana Djindjića 64a
 11070 Novi Beograd
 Telefon: +381-11-21 29211
 Faks: +381-11-21 29213
Dragan Parezanovic
d.parezanovic@raiffeisen-investment.com

Turcja
Raiffeisen Investment AG
 Bahtiyarlar Sok. No. 8 Etlier
 34337 Istanbul
 Telefon: +90-212-287 10 80
 Faks: +90-212-287 10 90
Gökce Kabatepe
g.kabatepe@raiffeisen-investment.com

Ukraina
Raiffeisen Investment TOV
 2, Mechnikova vul.
 01601 Kyiv
 Telefon/faks: +38-044-490 6897
 lub: +38-044-490 6898
Vyacheslav Yakymuk
v.yakymuk@raiffeisen-investment.com

Wybrane firmy specjalistyczne Raiffeisen

**Austria
Kathrein & Co.
Privatgeschäftsbank
Aktiengesellschaft**
Wipplingerstraße 25
A-1013 Vienna
Telefon: +43-1-53 451-234
Faks: +43-1-53 451-599
SWIFT/BIC: KTBKATWW
www.kathrein.at
Christoph Kraus
christoph.kraus@kathrein.at

**Raiffeisen Bausparkasse
Gesellschaft m.b.H.**
Wiedner Hauptstraße 94
A-1050 Vienna
Telefon: +43-1-546 46-1420
Faks: +43-1-546 46-2359
SWIFT/BIC: RBSKAT W1
www.bausparen.at
Sonja Hochreiter
sonja.hochreiter@raibau.at

*Udziały w Rumunii i na Słowacji.
Podmioty zależne w Chorwacji
i Republice Czech.*

**Raiffeisen Capital
Management
(Raiffeisen Kapitalanlage-
Gesellschaft mit
beschränkter Haftung)**
Schwarzenbergplatz 3
A-1010 Vienna
Telefon: +43-1-71 170-1250
Faks: +43-1-71 170-1250
www.rcm.at
Monika Riedel
monika.riedel@rcm.at

**Raiffeisen Factor Bank AG
Ernst-Melchior-Gasse 24**
A-1020 Vienna
Telefon: +43-1-219 7457-110
Faks: +43-1-219 7457-900
www.rfb.at
Gerhard Prenner
gerhard.prenner@raiffeisen-
factorbank.at

**Raiffeisen
Versicherung AG**
Untere Donaustraße 21
A-1029 Vienna
Telefon: +43-1-21 119-0
Faks: +43-1-21 119-1134
www.raiffeisen-versicherung.at
service@
raiffeisen-versicherung.at

*Raiffeisen Versicherung jest
podmiotem Grupy UNIQA, która
posiada inne podmioty
zależne w Austrii, Albanii, Bośni
i Hercegowinie, Bulgarii,
Chorwacji, Republice Czech,
na Węgrzech, w Kosowie,
Macedonii, Czarnogórze,
Polsce, Rumunii, Serbii,
Słowacji, Słowenii i na
Ukrainie oraz w Niemczech,
we Włoszech, w Lichtensteinie i
Szwajcarii.*

**Raiffeisen-Leasing
Gesellschaft m.b.H.**
Hollandstraße 11-13
A-1020 Vienna
Telefon: +43-1-71 601-8440
Faks: +43-1-71 601-98448
www.raiffeisen-leasing.at
Andrea Weber
andrea.weber@rl.co.at

*Podmioty zależne w Finlandii,
Niemczech, we Włoszech, w
Szwecji i Szwajcarii.*

**Raiffeisen-Leasing
International
Gesellschaft m.b.H.**
Am Stadtpark 3
A-1030 Vienna
Telefon: +43-1-71 707-2966
Faks: +43-1-71 707-76-2966
Dieter Scheidl
dieterokuscheidl@rli.co.at

*Podmioty zależne w Albanii,
na Białorusi, w Bośni i
Hercegowinie, Bulgarii,
Chorwacji, Republice Czech,
na Węgrzech, w Kazachstanie,
Kosowie, Moldawii, Polsce,
Rumunii, Rosji, Serbii,
Słowacji, Słowenii i na
Ukrainie.*

**Valida Vorsorge
Management (Valida
Holding AG, dawniej
Vorsorge Holding AG)**
Ernst-Melchior-Gasse 22
A-1020 Vienna
Telefon: +43-1-316 48-0
Faks: +43-1-316 48-199
www.valida.at
Monika Schmied
monika.schmied@valida.at

**Raiffeisen
evolution project
development GmbH**
Ernst-Melchior-Gasse 22
A-1020 Vienna
Telefon: +43-1-71 706-0
Faks: +43-1-71 706-410
www.raiffeisenevolution.com
Markus Neurauder
markus.neurauder@
raiffeisenevolution.com

*Podmioty zależne w Bulgarii,
Chorwacji, Republice Czech,
na Węgrzech, w Polsce,
Rumunii, Rosji, Serbii, Słowacji i
na Ukrainie.*

**F.J. Elsner Trading
Gesellschaft mbH**
Am Heumarkt 10
A-1030 Vienna
Telefon: +43-1-79 736-0
Faks: +43-1-79 736-9142
www.elsnerokuat
Siegfried Purrer
siegfried.purrer@elsnerokuat

*Oddziały w Chinach,
Zjednoczonych Emiratach
Arabskich, Indiach
i USA*

**NOTARTREUHAND-
BANK AG**
Landesgerichtstraße 20
A-1010 Vienna
Telefon: +43-1-535 68 86-208
Faks: +43-1-535 68 86-250
www.notarokuat
Karl Grünberger
karl.gruenberger@ntbag.at

**Raiffeisen
Informatik GmbH**
Lilienbrunnstraße 7-9
A-1020 Vienna
Telefon: +43-1-99 399-1010
Faks: +43-1-99 399-1011
www.raiffeiseninformatik.at
Ursula Freiseisen-Pfneiszl
marketing@r-it.at

*Podmioty zależne
i przedstawicielstwa
w 25 krajach Europy Środkowej
i Wschodniej oraz biura w
Chinach, Afryce Południowej i
Algierii.*

Szczegóły dotyczące publikacji

Prognozy, plany i przewidywania zawarte w niniejszym Raporcie Roczny oparte są na stanie wiedzy i ocenach RZB w momencie jego sporządzania. Podobnie jak wszelkie tego rodzaju stwierdzenia, podlegają one ryzyku i zawierają element niepewności, w wyniku czego faktyczne wyniki mogą odbiegać w istotny sposób od wyników wyrażonych lub wskazanych w powyższych stwierdzeniach.

Nie gwarantuje się dokładności prognoz, planowanych wartości i przewidywań.

Sporządziliśmy niniejszy raport roczny i sprawdziliśmy dane z zachowaniem najwyższej staranności. Niemniej jednak, nie można wykluczyć ewentualnych błędów powstałych podczas przekazywania danych, składu tekstu oraz błędów drukarskich.

Dodawanie i odejmowanie zaokrąglonych wartości liczbowych w tabelach mogło spowodować niewielkie rozbieżności. Wykazywane wartości zmian (wskaźniki procentowe) oparte są na faktycznych wartościach, a nie na zaokrąglonych wartościach podawanych w tabelach.

Raport Roczny został sporządzony w języku niemieckim. Raport Roczny w języku angielskim stanowi tłumaczenie oryginalnego raportu z języka niemieckiego. Jediną autentyczną wersją jest wersja niemiecka.

Data raportu: 8 marca 2010 roku

Opublikował

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG
Am Stadtpark 9
A-1030 Vienna
Austria
www.rzb.at

Zespół redakcyjny

Biuro Inwestycji Dłużnych: Wilfried Peter Stöckl
Finanse Grupy: Getraud Hannauer-Pichlmayr, Teresa Hognl, Annemarie Lackner, Ulf Leichsenring, Magdalena Michalak
Centrala Grupy: Karin Lanzer, Christoph Lehner
Zintegrowane Zarządzanie Ryzykiem: Robert Gutleiderer, Gebhard Kawalirek
Public Relations: Andreas Ecker, Golnaz Miremadi

Opublikowano w

Wiedniu

Osoba odpowiedzialna

Manuel Vaid
Biuro Inwestycji Dłużnych
Tel. +43-1/717 07-1626
E-mail: manuel.vaid@rzb.at

Osoba kontaktowa w sprawie pytań dotyczących niniejszego Raportu Roczno-

Wilfried Peter Stöckl
Biuro Inwestycji Dłużnych
Tel. +43-1/717 07-1959
E-mail: wilfried.stoeckl@rzb.at

Osoby odpowiedzialne za kontakt z mediami

Andreas Ecker-Nakamura
Public Relations
Tel. +43-1/717 07-2222
E-mail: andreas.ecker@rzb.at

